

**Informacja o działalności komitetu naukowego/problemowego PAN
w 2023 roku**

(sporządzana w wersji elektronicznej)

Adresaci:

Wydział PAN

(koordynujący działalność komitetu naukowego/ problemowego objętego zakresem
działania Wydziału)

Gabinet Prezesa PAN

(w zakresie działalności komitetu problemowego przy Prezydium PAN)

Termin: 31.01.2024 roku

I. Informacje ogólne

Komitet Nauk Pedagogicznych działa przy Wydziale I Nauk Humanistycznych i Społecznych Polskiej Akademii Nauk. Komitet kontynuuje tradycje i czerpie inspirację z działalności Komitetów Nauk Pedagogicznych poprzednich kadencji. Komitet Nauk Pedagogicznych PAN jest ciałem doradczym i opiniodawczym, reprezentującym krajowe środowisko naukowe w zakresie swoich kompetencji merytorycznych. Jako organ przedstawicielski naukowców podejmuje działania na rzecz nauk pedagogicznych, środowiska naukowego oraz oświatowego.

I.1. Skład osobowy i struktura organizacyjna Komitetu:

Przewodnicząca KNP:

Prof. dr hab. Agnieszka CYBAL-MICHALSKA

Honorowy Przewodniczący KNP:

prof. dr hab. dr h.c. multi Tadeusz LEWOWICKI

Wiceprzewodniczący KNP:

prof. dr hab. dr h.c. multi Stefan KWIATKOWSKI

prof. dr hab. Mirosław J. SZYMAŃSKI

Prezydium KNP:

prof. dr hab. Barbara KROMOLICKA

prof. dr hab. Jerzy NIKITOROWICZ

prof. dr hab. Marzenna ZAORSKA

Sekretarz KNP PAN:

prof. dr hab. Marzenna ZAORSKA

Członek PAN:

prof. dr hab. dr h.c. multi Zbigniew KWIECIŃSKI, czł. rzec. PAN

Członkowie KNP:

prof. dr hab. Maria CZEREPANIAK-WALCZAK;

prof. dr hab. Zenon GAJDZICA;

dr hab. Bogusława Dorota GOŁĘBNIAK;

prof. dr hab. dr h.c. Agnieszka GROMKOWSKA-MELOSIK;

prof. dr hab. Ewa JAROSZ;

prof. dr hab. Dorota KLUS-STAŃSKA;

prof. dr hab. dr h.c. Marek KONOPCZYŃSKI;

dr hab. Mirosław KOWALSKI;

prof. dr hab. Amadeusz KRAUSE;

prof. dr hab. Dariusz KUBINOWSKI;

prof. dr hab. Roman LEPPERT;

prof. dr hab. dr h.c. multi Zbyszko MELOSIK;

ks. prof. dr hab. Marian NOWAK;

prof. dr hab. Mirosława NOWAK-DZIEMIANOWICZ;

dr hab. Inetta NOWOSAD;

prof. dr hab. dr h.c. Tadeusz Andrzej PILCH;

prof. dr hab. Andrzej RADZIEWICZ-WINNICKI;

prof. dr hab. Krzysztof RUBACHA;

prof. dr hab. Barbara SMOLIŃSKA-THEISS;

prof. dr hab. Mirosław SOBECKI;

prof. dr hab. Jolanta SZEMPRUCH;

prof. dr hab. Władysława SZULAKIEWICZ;

dr hab. Maciej TANAS;

prof. dr hab. Danuta URBANIAK-ZAJĄC.

Specjaliści KNP:

prof. dr hab. Wiesław AMBROZIK;

prof. dr hab. Józefa BAŁACHOWICZ;

dr hab. Wioletta DANILEWICZ;

prof. dr hab. Ryszard GERLACH;
prof. dr hab. Elżbieta KOWALSKA-DUBAS;
prof. dr hab. Renata NOWAKOWSKA-SIUTA;
prof. dr hab. Magdalena PIORUNEK;
prof. dr hab. Ewa OGRODZKA-MAZUR;
dr hab. Jacek PYŻALSKI;
prof. dr hab. Ewa SYREK.

Sekretarz organizacyjno-techniczny KNP:

dr hab. Mirosław KOWALSKI.

Liczba członków ogółem: 41 w tym członkowie PAN - 1.

Zatrudnionych w (jako głównym miejscu pracy): jednostkach PAN - 0, uczelniach - 41, instytutach badawczych¹ - 0, pozostałych - 0.

Komisje, sekcje lub zespoły (nazwy, przewodniczący), liczba członków, udział w ich składzie osób niebędących członkami Komitetu

Komisja ds. nagród, patronatów i konkursów

prof. dr hab. Mirosław J. Szymański – przewodniczący

Liczba członków - 9 (z przewodniczącym - 10); udział w ich składzie osób niebędących członkami Komitetu - 1.

Komisja ds. czasopism i wydawnictw

prof. dr hab. Krzysztof Rubacha – przewodniczący

Liczba członków - 9 (z przewodniczącym - 10); udział w ich składzie osób niebędących członkami Komitetu - 0.

Komisja ds. polityki oświatowej

prof. dr hab. Mirosława Nowak-Dziemianowicz – przewodnicząca

Liczba członków - 9 (z przewodniczącym - 10); udział w ich składzie osób niebędących członkami Komitetu - 2.

¹ Instytuty badawcze w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych.

Komisja ds. polityki szkolnictwa wyższego i ewaluacji osiągnięć naukowych

prof. dr hab. Barbara Kromolicka – przewodnicząca

Liczba członków - 9 (z przewodniczącym - 10); udział w ich składzie osób niebędących członkami Komitetu - 0.

Komisja ds. rozwoju młodych naukowców

prof. dr hab. Maria Czerepaniak-Walczak – przewodnicząca

Liczba członków - 9 (z przewodniczącym - 10); udział w ich składzie osób niebędących członkami Komitetu - 4.

Komisja ds. informacji

dr hab. Mirosław Kowalski – przewodniczący

Liczba członków - 9 (z przewodniczącym - 10); udział w ich składzie osób niebędących członkami Komitetu - 2.

Komisja ds. wspierania doktorantów i habilitantów

prof. dr hab. Zbyszko Melosik – przewodniczący

Liczba członków - 9 (z przewodniczącym - 10); udział w ich składzie osób niebędących członkami Komitetu - 0.

Komisja ds. współpracy międzynarodowej

prof. dr hab. Agnieszka Gromkowska-Melosik - przewodnicząca

Liczba członków - 9 (z przewodniczącym - 10); udział w ich składzie osób niebędących członkami Komitetu - 2.

Sekcja Pedagogiki Szkoły

prof. dr hab. Mirosław Szymański – przewodniczący

Liczba członków - 9 (z przewodniczącym - 10); udział w ich składzie osób niebędących członkami Komitetu - 7.

Sekcja Historii Pedagogiki

prof. dr hab. Władysława Szulakiewicz – przewodnicząca

Liczba członków - 9 (z przewodniczącym - 10); udział w ich składzie osób niebędących członkami Komitetu - 9.

Sekcja Pedagogiki Chrześcijańskiej

ks. prof. dr hab. Marian Nowak – przewodniczący

Liczba członków - 9 (z przewodniczącym - 10); udział w ich składzie osób niebędących członkami Komitetu - 9.

Sekcja Pedagogiki Kultury i Edukacji Międzykulturowej

prof. dr hab. Jerzy Nikitorowicz – przewodniczący

Liczba członków - 9 (z przewodniczącym - 10); udział w ich składzie osób niebędących członkami Komitetu - 6.

Sekcja Pedagogiki Medialnej

dr hab. prof. APS Maciej Tanaś – przewodniczący

Liczba członków - 9 (z przewodniczącym - 10); udział w ich składzie osób niebędących członkami Komitetu - 8.

Sekcja Kultury Popularnej

prof. dr hab. Zbyszko Melosik – przewodniczący

Liczba członków - 9 (z przewodniczącym - 10); udział w ich składzie osób niebędących członkami Komitetu - 7.

Sekcja Pedagogiki Ogólnej

prof. dr hab. Roman Leppert – przewodniczący

Liczba członków - 9 (z przewodniczącym - 10); udział w ich składzie osób niebędących członkami Komitetu - 9.

Sekcja Pedagogiki Pracy

prof. dr hab. Stefan Kwiatkowski – przewodniczący

Liczba członków - 9 (z przewodniczącym - 10); udział w ich składzie osób niebędących członkami Komitetu - 7.

Sekcja Pedagogiki Młodzieży

prof. dr hab. Agnieszka Cybal-Michalska – przewodnicząca

Liczba członków - 9 (z przewodniczącym - 10); udział w ich składzie osób niebędących członkami Komitetu - 4.

Sekcja Pedagogiki Specjalnej

prof. dr hab. Marzenna Zaorska – przewodnicząca

Liczba członków - 9 (z przewodniczącym - 10); udział w ich składzie osób niebędących członkami Komitetu - 7.

Sekcja Pedagogiki Społecznej

prof. dr hab. Barbara Smolińska-Theiss – przewodnicząca

Liczba członków - 9 (z przewodniczącym - 10); udział w ich składzie osób niebędących członkami Komitetu - 1.

Sekcja Pedeutologii

prof. dr hab. Jolanta Szempruch – przewodnicząca

Liczba członków - 9 (z przewodniczącym - 10); udział w ich składzie osób niebędących członkami Komitetu - 8.

Sekcja Teorii Wychowania

dr hab. Mirosław Kowalski – przewodniczący

Liczba członków - 9 (z przewodniczącym - 10); udział w ich składzie osób niebędących członkami Komitetu - 9.

Sekcja Metodologii Badań Pedagogicznych

prof. dr hab. Krzysztof Rubacha – przewodniczący

Liczba członków - 9 (z przewodniczącym - 10); udział w ich składzie osób niebędących członkami Komitetu - 8.

Sekcja Pedagogiki Krytycznej

prof. dr hab. Mirosława Nowak-Dziemianowicz – przewodnicząca

Liczba członków - 9 (z przewodniczącym - 10); udział w ich składzie osób niebędących członkami Komitetu - 1.

Sekcja Pedagogiki Sztuki

prof. dr hab. Dariusz Kubinowski – przewodniczący

Liczba członków - 9 (z przewodniczącym - 10); udział w ich składzie osób niebędących członkami Komitetu - 6.

Sekcja Pedagogiki Resocjalizacyjnej

prof. dr hab. Wiesław Ambrozik – przewodniczący

Liczba członków - 9 (z przewodniczącym - 10); udział w ich składzie osób niebędących członkami Komitetu - 8.

Sekcja Poradnictwa Pedagogicznego

prof. dr hab. Magdalena Piorunek – przewodnicząca

Liczba członków - 9 (z przewodniczącym - 10); udział w ich składzie osób niebędących członkami Komitetu - 8.

Sekcja Edukacji Elementarnej

prof. dr hab. Józefa Bałachowicz – przewodnicząca

Liczba członków - 9 (z przewodniczącym - 10); udział w ich składzie osób niebędących członkami Komitetu - 8.

Sekcja Andragogiki

prof. dr hab. Ryszard Gerlach – przewodniczący

Liczba członków - 9 (z przewodniczącym - 10); udział w ich składzie osób niebędących członkami Komitetu - 9.

Sekcja Gerontologii

prof. dr hab. Elżbieta Kowalska-Dubas – przewodnicząca

Liczba członków - 9 (z przewodniczącym - 10); udział w ich składzie osób niebędących członkami Komitetu - 9.

Zespół zadaniowy ds. wypracowania alternatywnych - wobec obowiązkowych egzaminów zewnętrznych - metod oceniania uczniów

prof. DSW dr hab. Bogusława Dorota Gołębiak – przewodnicząca

Liczba członków - 6 (z przewodniczącym - 7); udział w ich składzie osób niebędących członkami Komitetu - 0.

I.2. Zakres działania Komitetu

Komitet Nauk Pedagogicznych jest samorządną reprezentacją uczonych reprezentujących pedagogikę, która służy integrowaniu akademików z całego kraju wokół najważniejszych problemów i zadań polskiej pedagogiki.

Komitet został powołany w 1953 r. W skład KNP wchodzi profesorowie pedagogiki wybierani co cztery lata w tajnych wyborach przez samodzielnych pracowników naukowych oraz członkowie Akademii. Do zadań komitetu należy w szczególności:

- analizowanie i ocena rozwoju nauk pedagogicznych,
- rozważanie istotnych problemów pedagogiki,
- organizowanie sesji i konferencji naukowych oraz upowszechnianie wyników badań naukowych,
- inicjowanie i rozwijanie współpracy z zagranicznymi organizacjami i ośrodkami naukowymi,
- przeprowadzanie ocen stanu i potrzeb nauk pedagogicznych oraz instytucji naukowych, z ich własnej inicjatywy lub na wniosek nadzorujących te instytucje,
- przygotowywanie ekspertyz naukowych,
- diagnozowanie stanu oświaty,
- kształcenie kadr akademickich i oświatowych w dziedzinie pedagogiki,
- ocenianie poczynań reformatorskich w systemie edukacji narodowej,
- opracowywanie nowych koncepcji i propozycji rozwiązań modelowych dotyczących oświaty, kształcenia i doskonalenia kadr naukowych w dziedzinie pedagogiki oraz kształcenia nauczycieli.

KNP od 1979 r. organizuje Letnie Szkoły Młodych Pedagogów (od 2019 r. noszą one imię Profesor Marii Dudzikowej), zaś jego członkowie przygotowują opinie i ekspertyzy dla ministerstw np. MEiN, MKiDN oraz władz uczelni i jednostek akademickich, w których kształcą się pedagodzy oraz nauczycieli.

Komitet wydaje serie publikacji książkowych ("Pedagogika w Nauce i Praktyce"; "Kultura Szkoły" i "Pałace Problemy Edukacji i Pedagogiki").

KNP PAN patronuje także periodykom naukowym ("Problemy Wczesnej Edukacji", "Studia z Teorii Wychowania", "Resocjalizacja Polska", "Biuletyn Historii

Wychowania", "Przegląd Pedagogiczny", "Paedagogia Christiana", "Chowanna", "Forum Pedagogiczne", "Horyzonty Wychowania").

1.3. Członkowie KNP PAN w składzie Rady Doskonałości Naukowej

Członkami Rady Doskonałości Naukowej reprezentującymi PEDAGOGIKĘ (w Zespole Nauk Społecznych RDN) na kadencję w latach 2024-2027 zostali wybrani:

- **prof. dr hab. Agnieszka Cybal-Michalska** – przewodnicząca KNP PAN;
- **prof. dr hab. Marek Konopczyński** – członek KNP PAN;
- **prof. dr hab. Bogusław Śliwerski** (wieloletni przewodniczący KNP PAN).

PLAN PRACY

Komitetu Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk /kadencja 2020-2023 (koniec kadencji: luty 2024)/

Plan pracy Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN obejmuje:

1. Integrację środowiska naukowego pedagogów i podtrzymywanie świadomości społecznego znaczenia pedagogiki jako nauki oraz społecznej odpowiedzialności pedagogów;
2. Uchwalenie regulaminu Komitetu Nauk Pedagogicznych;
3. Powołanie sekcji, komisji i zespołów zadaniowych przy KNP PAN na kadencję 2020-2023;
4. Zwoływanie i organizowanie posiedzeń plenarnych Komitetu oraz posiedzeń Prezydium Komitetu;
5. Działania organizacyjne związane z koordynowaniem aktywności Komitetu, jego sekcji, komisji i zespołów;
6. Podejmowanie istotnych problemów nauk pedagogicznych poprzez organizowanie/współorganizowanie dyskusji, konferencji naukowych, obrad (w tym otwartych posiedzeń Komitetu z udziałem rektorów, dziekanów, wydziałów nauk pedagogicznych i studiów edukacyjnych) oraz udział w Ogólnopolskim Zjeździe PTP w 2022 roku;
7. Wypowiadanie się w sprawach polityki naukowej państwa, problemów szkolnictwa wyższego, promowanie dobrych praktyk dotyczących jakości badań, dydaktyki oraz etycznych aspektów aktywności naukowej;
8. Poddawanie analizie zjawisk istotnych dla przyszłości nauk pedagogicznych

(szczególnie kierunków rozwoju i priorytetów badawczych w zakresie nauk pedagogicznych) i współpraca w tym zakresie z organami rządowymi (głównie w obrębie MEiN i podległych jemu agend: NCN, NCBiR, NPRH, PKA), samorządowymi, towarzystwami naukowymi, stowarzyszeniami, krajowymi i zagranicznymi organizacjami naukowymi;

9. Współdziałanie w upowszechnianiu wyników badań i prac naukowych z zakresu nauk pedagogicznych, we wprowadzaniu ich do życia społecznego i kulturalnego, między innymi przez organizowanie w tym celu dyskusji środowiskowych;
10. Opracowywanie i przedstawianie opinii, ocen, ekspertyz naukowych i stanowisk w sprawach kluczowych dla rozwoju nauk pedagogicznych, środowiska naukowego i oświatowego;
11. Ocena programów kształcenia na kierunkach pedagogicznych w szkołach wyższych oraz wypowiedzanie się w sprawach kształcenia kadr naukowych;
12. Współpracę ze środowiskiem naukowym: uczelnie, komitety i instytuty naukowe PAN oraz inne instytucje naukowo-badawcze;
13. Wspieranie rozwoju osób rozpoczynających karierę naukową, promowanie rozwoju naukowego i osiągnięć młodych badaczy, m.in. organizując kolejne edycje *Letnich Szkół Młodych Pedagogów im. Marii Dudzikowej*;
14. Reprezentowanie polskiej myśli pedagogicznej poza granicami kraju;
15. Opiniowanie kandydatów na członków korespondentów Polskiej Akademii Nauk z zakresu dyscypliny reprezentowanej przez Komitet;
16. Wyróżnienie wybitnych uczonych oraz nauczycieli – nowatorów *Medalem Za Zasługi Dla Rozwoju Polskiej Pedagogiki*;
17. Przyznanie *Odznak Honorowych KNP PAN*, stanowiących potwierdzenie członkostwa, pełnionych funkcji i szczególnych zasług dla Komitetu z tytułu realizacji statutowych celów i zadań KNP PAN;
18. Zgłaszanie i opiniowanie wniosków do nagród naukowych z zakresu nauk pedagogicznych, w tym nominowanie najlepszych publikacji w Konkursie PAN o nagrodę im. Władysława Spasowskiego;
19. Ocenę i wypowiedzanie się w sprawach poziomu i potrzeb wydawnictw naukowych w zakresie nauk pedagogicznych, prowadzenie działalności wydawniczej w szczególności wydawanie czasopism KNP PAN oraz patronowanie uczelnianym periodykom naukowym;

20. Podejmowanie aktualnych problemów zgłaszanych przez środowisko naukowe, społeczne i oświatowe;
21. Występowanie z wnioskami o finansowanie ze środków DUN PAN konferencji i – na prośbę organizatorów – udzielanie patronatu konferencjom pedagogicznym;
22. Podjęcie prac nad powołaniem w PAN Instytutu Pedagogiki PAN;
23. Współpracę ze studenckim ruchem pedagogicznych kół naukowych.

I.3. Dane adresowe do korespondencji: adres pocztowy, adresy elektroniczne, numer telefonu do kontaktów

Komitet Nauk Pedagogicznych PAN
Wydział I Nauk Humanistycznych i Społecznych, pok. 2118
Plac Defilad 1, Pałac Kultury i Nauki
00-901 Warszawa

Adres do korespondencji:

Wydział Studiów Edukacyjnych, Uniwersytet im. A. Mickiewicza
ul. Szamarzewskiego 89, bud. D, pok. 202
60-568 Poznań

Przewodnicząca:

prof. dr hab. Agnieszka Cybal-Michalska – Uniwersytet im. A. Mickiewicza, Poznań
tel. 61 829 23 31, e-mail: agnieszka.cybal-michalska@amu.edu.pl

Sekretarz organizacyjno-techniczny:

dr hab. Mirosław Kowalski – Uniwersytet Zielonogórski
tel. 601 872490, e-mail: M.Kowalski@ipp.uz.zgora.pl

II. Zebrania Komitetu (opis)

II.1. Zebrania plenarne (data, najważniejsze omawiane problemy, liczba i tematy wygłoszonych referatów)

Posiedzenia plenarne Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN

20 lutego 2023 roku (posiedzenie stacjonarnie i on-line przy wykorzystaniu systemu MS Teams; liczba wygłoszonych referatów - 2):

Problematyka spotkania:

1. Otwarcie posiedzenia plenarnego i wprowadzenie – Przewodnicząca Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN: prof. dr hab. Agnieszka Cybal-Michalska;
2. Dziekan Wydziału I Polskiej Akademii Nauk – prof. dr hab. Andrzej Buko.

Część naukowa:

3. Konferencja Rektorów Uczelni Pedagogicznych w kadencji 2020-2024 - jego działalność i aktualnie podejmowane zadania – wystąpienie Przewodniczącej KRUPed i JM Rektor APS Prof. Barbary Marcinkowskiej;
4. Kierunki działań Rady do spraw społecznych Narodowej Rady Rozwoju przy Prezydencie RP w zakresie "palących" problemów społecznych – wystąpienie Członkini Rady ds. społecznych NRR przy Prezydencie RP i Członkini Prezydium KNP Prof. dr hab. Barbary Kromolickiej.

Dyskusja.

Część organizacyjna:

5. Informacje bieżące, komunikaty;
6. Powołanie dr Marty Wiatr na Sekretarza Sekcji Pedagogiki Społecznej – podjęcie Uchwały 3/2023;
7. Wolne głosy.

14 kwietnia 2023 roku (posiedzenie stacjonarnie i on-line przy wykorzystaniu systemu MS Teams; liczba wygłoszonych referatów - 5):

Problematyka spotkania:

1. Otwarcie posiedzenia plenarnego i wprowadzenie – Przewodnicząca Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN: prof. dr hab. Agnieszka Cybal-Michalska.

Część naukowa:

2. Wysłuchanie w ramach tematu globalnego: *Zaangażowanie badaczek i badaczy w projekty naukowowdrożeniowe w zakresie edukacji dla wszystkich* wystąpień:

- Prof. dr hab. Iwona Chrzanowska (UAM): *Od koncepcji kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi do koncepcji szkoły dla wszystkich*;

- Prof. Zenon Gajdzica (UŚ): *O projektach - Analiza praktyki szkolnej i charakterystyka szkoły efektywnie realizującej edukację włączającą w praktyce; Projekt innowacyjno-wdrożeniowy w zakresie oceny funkcjonalnej polegający na badaniu i opracowaniu modelowych rozwiązań na rzecz świadczonego lokalnie międzysektorowego wsparcia dla dzieci, uczniów i rodzin na podstawie metodyki oceny funkcjonalnej z wykorzystaniem Międzynarodowej Klasyfikacji Funkcjonowania Niepełnosprawności i Zdrowia – ICF*;

- Prof. KUL dr hab. Ewa Domagała - Zyśk (KUL): *Szkolna ocena funkcjonalna; przygotowanie modelu diagnostycznego oraz narzędzi i podręcznika Szkolnej Diagnozy Funkcjonalnej*;

- Prof. dr hab. Marzenna Zaorska (UWM): *Asystent ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (ASPE) we wspomaganii – edukacji włączającej (program pilotażowy MEiN 2020-2023)*;

- Prof. UAM dr hab. Beata Jachimczak (UAM): *O projektach - Model teoretyczno-wdrożeniowy Specjalistycznych Centrów Wspierających Edukację Włączającą (SCWEW); inne działania badawczowdrożeniowe.*

Dyskusja.

Część organizacyjna:

3. Informacje bieżące, komunikaty;

4. Wolne głosy.

14 maja 2023 roku (posiedzenie stacjonarnie: Sala Rycerska Zamku Joannitów w Łagowie i on-line przy wykorzystaniu systemu MS Teams; liczba wygłoszonych referatów - 1):

Problematyka spotkania:

1. Otwarcie posiedzenia plenarnego i wprowadzenie – Przewodnicząca Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN: prof. dr hab. Agnieszka Cybal-Michalska;

2. Powitanie i wystąpienie Prof. UZ dra hab. inż. Marcina Mrugalskiego Prorektora Uniwersytetu Zielonogórskiego ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą;
3. Powitanie uczestników przez Dyrektora Instytutu Pedagogiki Uniwersytetu Zielonogórskiego Prof. UZ dra hab. Mirosława Kowalskiego;
4. Powitanie uczestników przez Przewodniczących Konferencji „Szkoła i Nauczyciel” Prof. UZ dr hab. Inettę Nowosad i Prof. dr hab. Mirosława Szymańskiego.

Część naukowa:

5. *Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji - jej działalność i aktualnie podejmowane projekty* – Dr hab. Paweł Poszytek Dyrektor Generalny Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji, dyrektor Narodowej Agencji Programu Erasmus+ i Europejskiego Korpusu Solidarności.

Część organizacyjna:

6. Informacje bieżące, komunikaty;
7. Wolne głosy.

23 czerwca 2023 roku - WSPÓLNE POSIEDZENIE PLENARNE Komitetu Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk i Prezydium Narodowej Akademii Nauk Pedagogicznych Ukrainy (posiedzenie stacjonarnie i on-line przy wykorzystaniu systemu MS Teams; liczba wygłoszonych referatów - 2):

Problematyka spotkania:

1. Otwarcie posiedzenia plenarnego i wprowadzenie – Prezydent Narodowej Akademii Nauk Pedagogicznych Ukrainy prof. Wasyl Kremień i Przewodnicząca Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN: prof. dr hab. Agnieszka Cybal-Michalska.

Część naukowa:

2. Wysłuchanie w ramach tematu globalnego: *Dzieci wojny – obszary wsparcia i pomocy* wystąpień:
 - Prof. dr hab. Oleg Topuzow – Wiceprezes Narodowej Akademii Nauk Pedagogicznych Ukrainy: *Bezpieczna i wysokiej jakości edukacja dzieci w warunkach wojny: obszary poszukiwań i osiągnięcia naukowców Narodowej Akademii Nauk Pedagogicznych Ukrainy;*
 - Prof. UAM dr hab. Jacek Pyżalski – Specjalista Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN: *Sytuacja ukraińskich dzieci kryzysu wojennego w polskich szkołach z punktu widzenia nauczycieli;*

Dyskusja;

3. Zakończenie wspólnego posiedzenia NANP Ukrainy i KNP PAN.

Część organizacyjna:

4. Informacje bieżące, komunikaty;

5. Wolne głosy.

Wysłuchane referaty w ramach tematu globalnego: „**Dzieci wojny – obszary wsparcia i pomocy**”, zaowocowały długą dyskusją i wypracowaniem POSTANOWIENIA wspólnego posiedzenia Prezydium NANP Ukrainy i Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN, z którym można zapoznać się pod poniższym [linkiem](https://knped.pan.pl/images/PLIKI/Pliki_2023/POSIEDZENIA/KNP_PAN_i_NANP_Ukrainy_-_wsp%C3%B3lne_stanowisko.pdf).
(https://knped.pan.pl/images/PLIKI/Pliki_2023/POSIEDZENIA/KNP_PAN_i_NANP_Ukrainy_-_wsp%C3%B3lne_stanowisko.pdf)

[Na stronie internetowej Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN utworzono zakładkę **KNP solidarny z Ukrainą** na której umieszczane są wszelkie informacje dotyczące współpracy KNP PAN i NANP Ukrainy.](#)

29 września 2023 roku - WSPÓLNE POSIEDZENIE PLENARNE Komitetu Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk i Rady Naukowej Ługańskiego Uniwersytetu Narodowego im. Tarasa Szewczenki (posiedzenie stacjonarnie i on-line przy wykorzystaniu systemu MS Teams; liczba wygłoszonych referatów - 4):

Problematyka spotkania:

1. Otwarcie posiedzenia plenarnego i wprowadzenie – Przewodnicząca Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN: prof. dr hab. Agnieszka Cybal-Michalska.

Część naukowa:

2. Wysłuchanie w ramach tematu: *Szkolnictwo wyższe na Ukrainie w stanie wojennym – uczelnia wysiedlona*, wystąpień:

- Prof. Witalij Kuryło – Pierwszy Prorektor Instytucji Państwowej Ługański Uniwersytet Narodowy im. Tarasa Szewczenki: *Przeniesiony uniwersytet jako nowe zjawisko w ukraińskiej edukacji: historia, problemy, działania*;

- Prof. Olena Karaman – Rektor Państwowej Instytucji Ługański Uniwersytet Narodowy im. Tarasa Szewczenki: *Działalność naukowa przeniesionej uczelni i kształcenie wysoko wykwalifikowanej kadry naukowej*;

Dyskusja.

3. Wysłuchanie w ramach tematu: *Szkolnictwo wyższe w Polsce – rozwój dyscypliny pedagogika, promowanie młodej kadry akademickiej w duchu wysokiej kultury naukowej i metodologicznej*, wystąpień:

- Prof. Marian Nowak – Członek RDN i KNP PAN: *Postępowanie awansowe i promowanie kadry naukowej w Polsce (przepisy prawne – akty normatywne – dobre praktyki) w działalności RDN*;

- Prof. Krzysztof Rubacha – Członek KNP PAN: *Funkcjonowanie i dorobek badawczopublikacyjny Pracowni Narzędzi Badawczych kierowanej przez Przewodniczącą Sekcji Metodologii Badań Pedagogicznych KNP PAN*”;

Dyskusja.

4. Zakończenie posiedzenia KNP PAN i Rady Ługańskiego Uniwersytetu Narodowego im. T. Szewczenki.

Wystąpienia zaowocowały naukową dyskusją i wypracowaniem **MEMORANDUM** (POROZUMIENIE pomiędzy Komitetem Nauk Pedagogicznych PAN i Radą Naukową Państwowej Instytucji „Ługański Uniwersytet Narodowy im. Tarasa Szewczenki”) z którym można zapoznać się pod [poniższym linkiem](https://knped.pan.pl/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=76&Itemid=276). (lub: https://knped.pan.pl/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=76&Itemid=276)

Część organizacyjna:

5. Informacje bieżące, komunikaty;

6. Wolne głosy.

30 listopada 2023 roku - wspólne posiedzenie Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN, Państwa Rektorów, Dziekanów Wydziałów i Dyrektorów Instytutów Pedagogicznych/Edukacyjnych/Nauk o Wychowaniu/Nauk Pedagogicznych oraz Przewodniczących Naukowej Rady Dyscypliny Pedagogika - posiedzenie stacjonarne w Auli UAM w Poznaniu w ramach Jubileuszu 30-lecia działalności Wydziału Studiów Edukacyjnych UAM.

W dniach 29-30 listopada 2023 roku społeczność Wydziału Studiów Edukacyjnych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu obchodziła swoje wyjątkowe święto - Jubileusz XXX-lecia powstania Wydziału, objęty patronatem

przez Jej Magnificencję Rektor Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, prof. dr hab. Bogumiłę Kaniewską.

Pierwszego dnia obchodów miała miejsce Uroczysta Gala Jubileuszowa, podczas której licznie zgromadzeni goście, a wśród nich społeczność Wydziału Studiów Edukacyjnych UAM oraz przedstawiciele ośrodków naukowych z całej Polski wspólnie świętowali tę wyjątkową okoliczność, ale i poznawali bogate dziedzictwo Wydziału oraz wkład pracujących tu badaczy w rozwój naukowy dyscypliny Pedagogika. Świetną okazją do tego była prezentacja przygotowanego z tej okazji filmu oraz publikacja książkowa. W trakcie tej uroczystości wręczono także Medale i Odznaczenia osobom o wyjątkowych zasługach dla rozwoju polskiej pedagogiki. Podczas Gali nie zabrakło przemówień Rektora Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, prof. dr hab. Bogumiły Kaniewskiej, władz dziekańskich, pod przewodnictwem Dziekana WSE UAM, prof. dr hab. Agnieszki Cybal-Michalskiej, przedstawicieli polskich ośrodków naukowych, ale i osób reprezentujących społeczność wydziałową. Podczas uroczystości bardzo wyraźnie wybrzmiała ważna misja pedagogiki oraz wiodąca rola Wydziału Studiów Edukacyjnych UAM na polskiej mapie naukowej. Cała uroczystość została wzbogacona starannie dobraną estetyką muzyczną.

Kolejnego dnia miało miejsce niecodzienne wydarzenie, mianowicie **Wspólne Posiedzenie Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN, społeczności WSE UAM z udziałem Rektorów, Dziekanów Wydziałów i Dyrektorów Instytutów Pedagogicznych/Edukacyjnych/Nauk o Wychowaniu/Nauk Pedagogicznych oraz Przewodniczących Naukowej Rady Dyscypliny Pedagogika, a także władz Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego, poświęcone pedagogice jako dyscyplinie naukowej i kierunkowi kształcenia.** Wykłady plenarne oraz przeprowadzone debaty, w których uczestniczyli przedstawiciele najważniejszych ośrodków naukowych w Polsce, prowadzone były przez Dziekana Wydziału Studiów Edukacyjnych UAM, prof. dr hab. Agnieszkę Cybal-Michalską. Problematyka obrad koncentrowała się wokół zagadnień strategicznych problemów i wyzwań szkolnictwa wyższego, sytuacji pedagogiki jako nauki w kontekście zmian w otoczeniu prawnym szkolnictwa wyższego, pedagogiki uniwersyteckiej wobec odpowiedzialności za realizację standardów kształcenia pedagogicznego i nauczycielskiego.

Obchody Jubileuszu XXX-lecia powstania Wydziału Studiów Edukacyjnych UAM były doskonałą okazją do pogłębiania integracji społeczności wydziałowej, wzmacniania tożsamości z poznańską pedagogiką i budowania ważnych relacji z przedstawicielami innych ośrodków naukowych.

W trakcie Jubileuszu Dziekan WSE UAM i Przewodnicząca KNP PAN prof. Agnieszka Cybal-Michalska została wyróżniona Medalem Narodowej Akademii Nauk Pedagogicznych Ukrainy im K.D. Uszyńskiego za znaczący wkład w rozwój nauk pedagogicznych i systemu oświaty w Rzeczypospolitej Polskiej i w Ukrainie, za wsparcie działań edukacyjnych dzieci i młodzieży z Ukrainy na terenie Polski w czasie wojny w Ukrainie. Prezydent Narodowej Akademii Nauk Pedagogicznych Ukrainy prof. Wasyl Kremień wręczając Medal Dziekan WSE UAM i Przewodniczącej KNP PAN oraz Członkini zagranicznej NANP Ukrainy prof. A. Cybal-Michalskiej akcentował aktywną współpracę i zacieśnianie dwustronnych ukraińsko-polskich i polsko-ukraińskich więzi naukowych w dziedzinie nauk pedagogicznych.

W trakcie wspólnego Posiedzenia Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN, społeczności WSE UAM z udziałem Rektorów, Dziekanów Wydziałów i Dyrektorów Instytutów Pedagogicznych/Edukacyjnych/Nauk o Wychowaniu/Nauk Pedagogicznych oraz Przewodniczących Naukowej Rady Dyscypliny Pedagogika, a także władz Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego wręczono:

1) MEDAL ZA ZASŁUGI DLA ROZWOJU POLSKIEJ PEDAGOGIKI KNP PAN dla prof. dr hab. Marii Czerepaniak-Walczak; prof. dra hab. dr. h. c. Wasyla Grygorowicza Kremienia, i prof. dra hab. dr. h.c. Tadeusza Pilcha. Medal KNP PAN wręczyli: Przewodnicząca KNP PAN – prof. Agnieszka Cybal-Michalska; J. M. Rektor UAM – prof. Bogumiła Kaniewska oraz Wiceprzewodniczący KNP PAN – prof. Stefan M. Kwiatkowski i prof. Mirosław J. Szymański;

2) Odznaki Honorowych Komitetu Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk. Odznaki wręczyli: Przewodnicząca KNP PAN – prof. Agnieszka Cybal-Michalska; J.M. Rektor UAM – prof. Bogumiła Kaniewska oraz Wiceprzewodniczący KNP PAN – prof. Stefan M. Kwiatkowski, prof. Mirosław J. Szymański. Wyróżniono następujące Członkinie i Członków KNP PAN Odznaką Honorową PAN:

- Odznaka Honorowa KNP PAN - ZŁOTA
prof. Zenon Gajdzica

prof. Marek Konopczyński
prof. Mirosław Kowalski
prof. Barbara Kromolicka
prof. Roman Leppert
- Odznaka Honorowa KNP PAN - SREBRNA
prof. Agnieszka Cybal-Michalska
prof. Agnieszka Gromkowska-Melosik
prof. Amadeusz Krauze
prof. Mirosław Sobecki
prof. Marzenna Zaorska
prof. Bogusława Gołębiak
- Odznaka Honorowa KNP PAN - BRĄZOWA
prof. Ewa Jarosz
prof. Mirosława Nowak-Dziemianowicz
prof. Inetta Nowosad
prof. Krzysztof Rubacha
prof. Barbara Smolińska-Theiss
prof. Jolanta Szempruch
prof. Maciej Tanaś
prof. Danuta Urbaniak-Zajęc

Odznaka Honorowa: Złota – nadawana jest po co najmniej 3-krotnym członkostwie z wyboru w KNP PAN; Srebrna – nadawana jest nie wcześniej, niż po dwukrotnym członkostwie z wyboru lub pełnieniu funkcji członka prezydium KNP PAN; Brązowa – nadawana jest po jednokrotnym wyborze do KNP PAN.

Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego uchwałą z dnia 4 września b.r. nadał Prof. dr hab. Agnieszce Cybal-Michalskiej Medal Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego w dowód uznania szczególnych zasług na rzecz rozwijania nauk pedagogicznych oraz popularyzacji ich osiągnięć. Uroczystość nadania Medalu Pani Profesor Agnieszce Cybal-Michalskiej odbyła się podczas Zjazdu Delegatów Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego w dniu 21 września b.r. na WSE UAM.

II.2. Posiedzenia prezydium Komitetu:

10 stycznia 2023 roku:

Dyskusja nad:

1. Propozycją Przewodniczących Komitetów Naukowych Wydziału I PAN o podjęciu dwóch wspólnych uchwał Komitetów Naukowych Wydziału I.
2. Treścią:
 - a) Uchwały 1/2023 w sprawie poparcia przez Komitet Nauk Pedagogicznych PAN *Wspólnej Uchwały Komitetów Naukowych Wydziału I PAN w sprawie ewaluacji działalności naukowej w latach 2017-2021;*
 - b) Uchwały 2/2023 w sprawie poparcia przez Komitet Nauk Pedagogicznych PAN *Wspólnej Uchwały Komitetów Naukowych Wydziału I PAN w sprawie powołania przez Ministra Edukacji i Nauki połowy składu Rady Narodowego Centrum Nauki w grudniu 2022 r.*

01 lutego 2023 roku:

Dyskusja nad:

1. Programem posiedzenia KNP PAN, planowanego na 20 lutego 2023 roku, w formie hybrydowej, w Warszawie (PKiN);
2. Treścią komunikatów Członkiń i Członków Prezydium na danym posiedzeniu.

16 marca 2023 roku:

Dyskusja nad:

1. Planem posiedzeń Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN:
 - a) w dniu 14 kwietnia 2023 roku - posiedzenie stacjonarnie w PKiN w Warszawie, z możliwością udziału on-line;
 - b) w dniu 14 maja 2023 roku, godz. 15.00 w Łagowie Lubuskim - propozycja Uniwersytetu Zielonogórskiego, z możliwością udziału on-line;
 - c) w dniu 16 czerwca 2023 roku, wspólne posiedzenie KNP i NANP Ukrainy, posiedzenie stacjonarnie w PKiN w Warszawie, z możliwością udziału on-line;
 - d) w dniu 30 listopada 2023 roku - wspólne posiedzenie Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN, Państwa Rektorów, Dziekanów Wydziałów i Dyrektorów Instytutów Pedagogicznych/Edukacyjnych/Nauk o Wychowaniu/Nauk Pedagogicznych oraz Przewodniczących Naukowej Rady

Dyscypliny Pedagogika - posiedzenie stacjonarne w Auli UAM w Poznaniu oraz udział w Jubileuszu 30-lecia działalności Wydziału Studiów Edukacyjnych UAM;

2. Propozycją Uniwersytetu Zielonogórskiego dotyczącą udziału KNP PAN w konferencji z cyklu *Szkoła i Nauczyciel*, która ma być połączona z Jubileuszem prof. Stefana M. Kwiatkowskiego (wiceprzewodniczącego KNP PAN), organizowanej w dniach 15-16 maja 2023 roku;
3. Programem posiedzenia plenarnego KNP PAN, planowanego na 14 kwietnia 2023 roku (forma hybrydowa) w Warszawie (PKiN), a szczególnie nad proponowaną tematyką posiedzenia: *Zaangażowanie badaczek i badaczy w projekty naukowo-wdrożeniowe w zakresie edukacji dla wszystkich* oraz treścią komunikatów Członkiń i Członków Prezydium;
4. Informacją przekazaną przez prof. Barbarę Kromolicą o umieszczeniu na stronie internetowej: <https://www.youtube.com/watch?v=OC-K2ilkowM> nagrania szkolenia organizowanego przez RDN w dniu 13 marca 2023 r., dotyczącego postępowań awansowych;
5. Informacją Przewodniczącej KNP PAN prof. dr hab. Agnieszki Cybal-Michalskiej o ustaleniach poczynionych w czasie *Symposium naukowo-szkoleniowego związanego z realizacją standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej*, które odbyło się w APS w Warszawie, w dniach 9-10 marca 2023 roku, i było organizowane przez Zespół ds. Jakości Kształcenia Nauczycieli przy Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich wraz z KRUPed - Konferencją Rektorów Uczelni Pedagogicznych. Wybrane rekomendacje: 1) Objęcie kontrolą Polskiej Komisji Akredytacyjnej kwalifikacyjnych studiów podyplomowych w zakresie przygotowania do zawodu nauczyciela. 2) Powiązanie uprawnień uczelni do prowadzenia studiów podyplomowych w zakresie kwalifikacji nauczycielskich z uprawnieniami do prowadzenia kierunku studiów. 3) Wydanie rozporządzenia w sprawie szczegółowych. kwalifikacji wymaganych od nauczycieli zgodnego z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 roku w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela;
6. Treścią Uchwały 4/2023 w sprawie poparcia przez Komitet Nauk

Pedagogicznych PAN Rekomendacji wypracowanych w ramach Sympozjum naukowego związanego z realizacją standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej.

5 czerwca 2023 roku:

Dyskusja nad:

1. Podjęciem Uchwały 5/2023 w sprawie poparcia przez Komitet Nauk Pedagogicznych PAN wniosku o powołanie dr hab. Marty Wrońskiej na Zastępcę Przewodniczącego Sekcji Pedagogiki Medialnej KNP PAN;
2. Zaproszeniem KNP PAN do udziału w posiedzeniu Sejmowej Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży;
3. Programem posiedzenia plenarnego KNP PAN, planowanego na 23 czerwca 2023 roku (hybrydowe) w Warszawie (PKiN) oraz treścią komunikatów Członkiń i Członków Prezydium na danym posiedzeniu;
4. Organizacją oraz możliwym programem wspólnego posiedzenia KNP z Władzami ośrodków pedagogicznych w Polsce - 29-30 listopada 2023 roku na UAM, w tym ilością oraz tematyką debat poświęconych aktualnym zagadnieniom współczesnej polskiej pedagogiki i jakości kształcenia na kierunku pedagogika, pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna oraz pedagogika specjalna.

15 września 2023 roku:

Dyskusja nad:

1. Programem posiedzenia plenarnego Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN (forma hybrydowa), planowanego na 29 września 2023 roku w Warszawie (PKiN). Udział w posiedzeniu weźmie delegacja z Ługańskiego Uniwersytetu Narodowego im. Tarasa Szewczenki, która przedstawi sytuację szkolnictwa wyższego na Ukrainie w stanie wojennym;
2. Treścią komunikatów Członkiń i Członków Prezydium na danym posiedzeniu.

20 listopada 2023 roku:

Dyskusja nad:

1. Treścią Stanowiska Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN w sprawie publikacji komunikatu Ministra Edukacji i Nauki o zmianie i sprostowaniu

wykazu czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych opublikowanego w dniu 3 listopada 2023 roku, wypracowanego przez Komisję ds. czasopism i wydawnictw KNP PAN;

2. Propozycją podjęcia Uchwały nr 6/2023 w sprawie poparcia przez Komitet Nauk Pedagogicznych: *Stanowiska Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN w sprawie publikacji komunikatu Ministra Edukacji i Nauki o zmianie i sprostowaniu wykazu czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych opublikowanego w dniu 3 listopada 2023 roku.*

II.3. Posiedzenia komisji, sekcji, zespołów (data, liczba i tematy ogłoszonych referatów)

Sekcja Pedagogiki Specjalnej:

Posiedzenie 17 marca 2023 roku, godz. 10.00-13.00 (13.30), online

Część organizacyjna – 10.00-10.30:

1. Przywitanie Gości oraz Członkiń i Członków Sekcji Pedagogiki Specjalnej KNP PAN oraz Zespołu Pedagogiki Specjalnej Wspierającego Działania Sekcji Pedagogiki Specjalnej KNP PAN. Przedstawienie porządku obrad – prof. dr hab. Marzenna Zaorska;
2. Przedstawienie działań podjętych przez Komitet Nauk Pedagogicznych PAN w okresie od poprzedniego posiedzenia Sekcji Pedagogiki Specjalnej KNP PAN oraz Zespołu Pedagogiki Specjalnej Wspierającego Działania Sekcji Pedagogiki Specjalnej KNP PAN (tzn. od dnia 10.06. 2022 r.; bowiem dnia 18.11.2023 r. odbyło się posiedzenie hybrydowe z tzw. Państwową Komisją ds. Pedofilii i takie informacje nie były przekazywane) - prof. dr hab. Agnieszka Cybal-Michalska, przewodnicząca Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN;
3. Wystąpienie Pana Wiceministra Pawła Wdówika - Sekretarza Stanu w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej, Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych.

Część naukowa - 10.30-12.00:

1. Dr Anna Hryniewicka (Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie): *Maria Grzegorzewska i Jej wybitni współpracownicy.*

Dyskusja.

2. Dr hab., prof. APS Jacek Kulbaka (Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie): *Dorobek naukowy profesor Marii Grzegorzewskiej.*

Dyskusja.

Część organizacyjna - 12.00-13.00 (13.30):

1. Działalność Sekcji Pedagogiki Specjalnej Komitetu Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk na rzecz rozwoju polskiej pedagogiki specjalnej (teorii oraz praktyki) – podsumowanie wstępne - prof. dr hab. Marzenna Zaorska. Dyskusja.
2. Informacja na temat przygotowanych przez Sekcję Pedagogiki Specjalnej KNP PAN pism: pismo do Ministra Zdrowia w sprawie opieki pielęgniarstwa w szkołach (z dnia 4 stycznia 2023 roku); pismo do Ministra Zdrowia i do wiadomości Ministra Czarnka w sprawie projektu „Profilaktyka na miarę” (z dnia 06.02.2023 roku); pismo do Ministra Zdrowia w sprawie poparcia stanowiska Polskiego Związku Logopedów w sprawie projektu ustawy o niektórych zawodach medycznych (z dnia 06.02.2023 roku); pismo do Ministra Edukacji w sprawie poparcia stanowiska Polskiego Związku Logopedów w sprawie projektu rozporządzenia MEiN w sprawie wiodących zadań ośrodków koordynacyjno-rehabilitacyjno-opiekuńczych (z dnia 06.02.2023 roku).
3. Głosowanie nad przyjęciem do Zespołu: dr hab. Moniki Dąbkowskiej (UG), dr hab. Diany Aksamit (APS), dr Anety Kochanowicz z WSB w Dąbrowie Górniczej.
4. Informacja na temat propozycji terminów kolejnych posiedzeń: 02.06.2023 roku (piątek), 27.10.2023 roku (piątek).
5. Inne informacje i wolne wnioski.
6. Zakończenie posiedzenia.

Posiedzenie 17 marca 2023 roku, godz. 10.00-13.00(13.30), online

Część organizacyjna – 10.00-10.15:

1. Przywitanie Gości oraz Członków Sekcji Pedagogiki Specjalnej KNP PAN i Zespołu Pedagogiki Specjalnej Wspierającego Działania Sekcji Pedagogiki

Specjalnej KNP PAN - prof. dr hab. Agnieszka Cybal-Michalska, prof. dr hab. Marzenna Zaorska.

2. Przedstawienie porządku obrad – prof. dr hab. Marzenna Zaorska.

Część naukowa - 10.15-13.15 – temat: *Edukacja włączająca – edukacja dla Wszystkich – wyzwania systemowe oraz organizacyjne:*

1. prof. dr hab. Iwona Chrzanowska (UAM): *Od koncepcji kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi do koncepcji szkoły dla wszystkich;*

2. prof. Zenon Gajdzica (UŚl): *O projektach pilotażowych w obszarze edukacji włączającej: Analiza praktyki szkolnej i charakterystyka szkoły efektywnie realizującej edukację włączającą w praktyce; Projekt innowacyjno-wdrożeniowy w zakresie oceny funkcjonalnej polegający na badaniu i opracowaniu modelowych rozwiązań na rzecz świadczonego lokalnie międzysektorowego wsparcia dla dzieci, uczniów i rodzin na podstawie metodyki oceny funkcjonalnej z wykorzystaniem Międzynarodowej Klasyfikacji Funkcjonowania Niepełnosprawności i Zdrowia – ICF;*

3. prof. Amadeusz Krause: *Dylematy przygotowania kadr pedagogów specjalnych do pracy w edukacji włączającej;*

4. prof. UAM dr hab. Beata Jachimczak (UAM): *Projekt Specjalistycznych Centrów Wspierających Edukację Włączającą (SCWEW);*

5. prof. KUL dr hab. Ewa Domagała-Zyśk (KUL): *Szkolna ocena funkcjonalna; przygotowanie modelu diagnostycznego oraz narzędzi i podręcznika Szkolnej Diagnozy Funkcjonalnej;*

6. dr Radosław Piotrowicz (APS): *Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka – realizowane działania projektowe MEiN;*

7. prof. dr hab. Marzenna Zaorska (UWM): *Asystent ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (ASPE) – pilotaż;*

8. Dyskusja.

Część organizacyjna - 13.15-14.00:

1. Informacja na temat pism Sekcji Pedagogiki Specjalnej do władz Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Edukacji i Nauki, Polskiego Związku Logopedów;

2. Informacja na temat tematyki kolejnego, hybrydowego, posiedzenia Sekcji oraz Zespołu Pedagogiki Specjalnej KNP PAN (prawdopodobnie 27 października 2023 r. lub 17 listopada 2023 roku);

3. Inne informacje i wolne wnioski;
4. Zakończenie posiedzenia.

Link z wystąpieniem prof. Agnieszki Cybal-Michalskiej https://uam-my.sharepoint.com/:v:/g/personal/kbytow_amu_edu_pl/EehJ-c04dtAnIn2mPyq9N4Bc7GvTfo_Dd2iFVnUShjwdw?e=yZTraE

Posiedzenie 10 października 2023 r.– hybrydowe - w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie

Część organizacyjna – 11.00-11.30:

1. Przywitanie Gości oraz Członków Sekcji Pedagogiki Specjalnej KNP PAN i Zespołu Pedagogiki Specjalnej Wspierającego Działania Sekcji Pedagogiki Specjalnej KNP PAN - prof. dr hab. Agnieszka Cybal-Michalska, prof. dr hab. Marzenna Zaorska;
2. Przedstawienie porządku obrad – prof. dr hab. Marzenna Zaorska;
3. Wystąpienie Pani Moniki Falej - Posłanki na Sejm RP IX Kadencji;
4. Wystąpienie Pana Pawła Wdówika – Sekretarza Stanu w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej.

Część naukowa - 11.30-13.00:

1. dr hab. prof. uczelni Błażej Kmiecik (UMŁ): *Aktualne działania Państwowej Komisji do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności wobec małoletniego poniżej lat 15 - dzieci i młodzież z niepełnosprawnościami.*
2. dr hab., prof. APS Ewa Kulesza: *Projekt „Wirtualne Muzeum Prof. Marii Grzegorzewskiej, APS” – inicjatywa, droga oraz realizacja projektu;*
3. prof. dr hab. Marzenna Zaorska: *Działalność Sekcji Pedagogiki Specjalnej KNP PAN oraz Zespołu Pedagogiki Specjalnej Wspierającego Działania Sekcji Pedagogiki Specjalnej KNP PAN w kadencji 2020-2023 – podsumowanie.*
4. Dyskusja.

Część organizacyjna - 13.00-13.15:

1. Wręczenie podziękowań za współpracę w działalności Sekcji Pedagogiki Specjalnej KNP PAN oraz Zespołu Pedagogiki Specjalnej Wspierającego Działania Sekcji Pedagogiki Specjalnej KNP PAN w kadencji 2020-2023 – prof. dr hab. Marzenna Zaorska.
2. Zakończenie posiedzenia.

13.15-13.45 - Zwiedzanie muzeum Prof. Marii Grzegorzewskiej (osoby obecne na posiedzeniu stacjonarnie) – dr hab., prof. APS Jacek Kulbaka.

Sekcja Edukacji Elementarnej

W 2023 roku odbyły się **4 otwarte zebrania plenarne Sekcji Edukacji Elementarnej** wraz z udziałem członkiń Zespołu Edukacji Elementarnej w MS Teams, na których ogłoszono 4 referaty.

1) 27.02.2023 roku plenarne posiedzenie SEE, tematyka i omówione problemy:

Referat pt. ***Koncepcja outdoor education w wychowaniu przedszkolnym*** - wystąpienie mgr Lidia Bąk i mgr Justyna Lis - Przedszkole Nr 8 im. J. Ch. Andersena z Oddziałami Integracyjnymi w Staszowie. Referat miał charakter teoretyczno-praktyczny, a jego intencją było przedstawienie procesu wprowadzania innowacji pedagogicznej w placówce przedszkolnej z wykorzystaniem idei zrównoważonego rozwoju i jej aspektów społecznych, kulturowych i pedagogicznych. Zaproszone prelegentki zwróciły uwagę na etap przygotowania merytorycznego kadry pedagogicznej przedszkola, w tym zagraniczne wyjazdy szkoleniowe w ramach Erazmusa, zaangażowanie rodziców, pozyskanie wsparcia władz lokalnych w realizację projektu itd. Wypowiedź prelegentek była ilustrowana dokumentacją etapów przeobrażania tradycyjnej samorządowej placówki w miejsce przyjazne ekologicznie, dające dzieciom możliwości wielorakiej aktywności na świeżym powietrzu, w tym aktywności o charakterze rehabilitacyjnym. Kadra pedagogiczna prezentowanego przedszkola podkreślała również wzrost prestiżu społecznego nauczycieli, a swoje doświadczenia pedagogiczne i społeczne wykorzystywała do propagowania idei zrównoważonego rozwoju i modelu implementacji projektu edukacyjnego w placówkach przedszkolnych w mieście. W dyskusji podkreślano kwestię współpracy z rodzicami, ich zaangażowania w przygotowanie ekologicznego wyposażenia przedszkola, wprowadzenia „zielonej” estetyki do pomieszczeń przedszkola, przygotowania pomocy dydaktycznych i przebudowy placu zabaw pod kątem walorów terapeutycznych.

Kolejnym ważnym punktem o charakterze merytorycznym była dyskusja na temat realizacji standardu kształcenia na kierunku *Pedagogika przedszkolna i*

wczesnoszkolna. Dyskusja ta została wywołana przez Zespół ds. Jakości Kształcenia Nauczycieli Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich wraz z Konferencją Rektorów Uczelni Pedagogicznych w związku z tematyką Sympozjum naukowo-szkoleniowym, które było organizowane 10 marca 2023 roku. Dotyczyło ono realizacji standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej. Podczas sympozjum planowana była wymiana doświadczeń związanych z dotychczasową realizacją Standardu Kształcenia Nauczycieli, w tym kształcenia w zakresie studiów podyplomowych oraz dyskusja na temat ewentualnych zmian w Standardzie. Ustalono, że w sympozjum wezmą udział Członkinie SEE z UŚ, UAM, UWM, APS, UMCS i przedstawiono osiągnięcia i bolączki związane z realizacją standardu kształcenia. Członkinie podkreślały duże zainteresowanie kandydatów kierunkiem kształcenia, mimo początkowych obaw wynikających ze zmiany dwustopniowego kształcenia na jednolite studia. Okazało się również, że studia ciągle służą rozwojowi samorządności studentów, organizacji kół naukowych i innych przedsięwzięć o charakterze rozwojowym. Wspólną bolączką była natomiast realizacja praktyk zawodowych przy braku formalnych szkół ćwiczeń. Postulowano również przeprowadzenie badań kompetencji studentów – absolwentów 5-letnich studiów kierunku *Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna*.

Kolejnym ważnym naukowym punktem posiedzenia SEE i ZEE była dyskusja nad problematyką merytoryczną i stanem przygotowań konferencji organizowanej przez Instytut Pedagogiki UMCS i SEE pt. *Wczesna edukacja dziecka w koleżu teorii i praktyki nowej rzeczywistości*, organizowanej przez Instytut Pedagogiki UMCS i Sekcję Edukacji Elementarnej KNP, w dniach 21-23 kwietnia 2023 rok. Podjęta problematyka obrad miała być odpowiedzią na zmieniające się przestrzenie edukacji dziecka w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym zarówno w sensie teoretycznym, jak i praktycznym. Prof. UMCS Jolanta Andrzejewska przedstawiła cały wachlarz działań na rzecz praktyki, a w tym warsztaty i prezentację osiągnięć placówek edukacyjnych z Lublina. Zapraszała również do nowoczesnej siedziby Instytutu Pedagogiki UMCS.

Stan przygotowań wspólnej monografii pt. *Codziennosc/niecodziennosc szkolna w czasie pandemii COVID-19 w dyskursie uczniów edukacji*

wczesnoszkolnej. Józefa Bałachowicz przekazała, że manuskrypt został złożony w Wydawnictwie APS i zostanie skierowany do recenzji. Publikacja jest wynikiem badań realizowanych przez Członkinie SEE i ZEE.

2) 26.06.2023 r. plenarne posiedzenie SEE, tematyka i omówione problemy:

W części naukowej wystąpił **dr hab. Marek Siwicki, prof. APS** proponując temat: ***W środku jesteśmy baśnią. Podwórko jako wartość nieprzemijalna.*** W wypowiedzi nawiązał do swojej monografii habilitacyjnej pt. *Nowe podwórka współczesnego dzieciństwa*, ale w czasie spotkania zaproponował unikatową formę narracji o dzieciństwie, nazywając ją patchworkową refleksją pedagogiczną. Mówiąc o dzieciństwie mówił o nostalgii, która uwodzi odległe czasy i wzbogaca naszą pamięć, wydobywa emocje. Takim nawiązaniem do dzieciństwa i przestrzeni najważniejszych zaliczył podwórko i starał się wydobyć siłę zwykłego podwórka - podwórka studni, podwórka osiedla zamkniętego strzeżonego, podwórka w dzielnicy domków jednorodzinnych. Tam gdzie są miejsca przeciwko rodzicom i bez rodziców. Gdzie dzieci mają swoje miejsca wybrane czy wskazane przez rodziców. Gdzie są ich miejsca, przy śmietniku, na trzepaku, przy murku. Podwórko jest wartością i do tego wartością nieprzemijalną – zwłaszcza wówczas, kiedy przywoła się kategorię nostalgii i zestawia ją z codziennością. Prof. APS Marek Siwicki stwierdził, że wielce pouczająca jest perspektywa teoretyczna Swetlany Boym. Również dowód na to, że wszyscy jesteśmy romantykami daje proza Wiesława Myśliwskiego i książka „W środku jesteśmy baśnią”. Przywoływał nazwiska wielkich twórców literatury i muzyki, którzy nawiązują do wartości dzieciństwa. Interesująca poznawczo była też dyskusja na temat kierunku ewolucji podwórek i opisów dzieciństwa przez ich pryzmat, a także roli wirtualnych podwórek.

Kolejną częścią merytorycznej dyskusji było sprawozdanie z Międzynarodowej Konferencji Naukowej pt. *Wczesna edukacja dziecka w koleżu teorii i praktyki nowej rzeczywistości* organizowanej przez Instytut Pedagogiki UMCS, 21-23 kwietnia 2023 roku - prof. UMCS, dr hab. Jolanta Andrzejewska (pełniejszy opis konferencji w dalszej części sprawozdania). Poruszano również kwestię publikacji członków SEE i ZEE, pomocy w przygotowaniu tekstów do czasopism: "Edukacja Elementarna w Teorii i Praktyce", "Studia z Teorii Wychowania", "Problemy Opiekuńczo-

Wychowawcze" i „Studia Pedagogiczne. Problemy społeczne, edukacyjne i artystyczne”.

3) 23.10.2023 roku plenarne posiedzenie SEE, tematyka i omówione problemy:

W części naukowej miał miejsce wykład prof. UZ, dr hab. Inetty Nowosad na temat: *Kształcenie i doskonalenie nauczycieli - droga do edukacji światowej klasy. Przykład Singapuru*. W pierwszej części prof. UZ Inetta Nowosad przedstawiła uwarunkowania kulturowe, społeczne, gospodarcze itd. okresu kształtowania się państwa, przyjęte wartości i podstawy demokratyzacji kraju, a następnie przeszła do oczekiwań wobec edukacji jako instrumentu konsolidacji społecznej i budowy dobrobytu mieszkańców Singapuru. Zwróciła uwagę na sytuację kryzysową jako impuls poszukiwania rozwiązań z wyznaczeniem celów na przyszłość, etapowość ich realizacji i konsekwencje w działaniu rządu ponad podziałami partyjnymi. Szczególnie Członkinie SEE i ZEE interesowało kształcenie i doskonalenie nauczycieli i temu zagadnieniu prof. UZ Inetta Nowosad poświęciła zasadniczą część swojego wystąpienia. Przedstawiła etapy rekrutacji i kształcenia przyszłych nauczycieli, wprowadzenie w zawód (2-letni etap wsparcia) oraz rozwój i doskonalenie zawodowe, uczenie się przez cały okres pracy, ścieżki kariery itd. Niewątpliwie przedstawiony model kształcenia nauczycieli jest godny do naśladowania, ale ma wiele uwarunkowań, na co wskazywano w dyskusji. Problematyka wykładu była bardzo interesująca, wywołała żywą dyskusję, która zdominowała zasadniczą część posiedzenia SEE i ZEE. Pozostało niewiele czasu na przedstawienie stanu przygotowań do IV Międzynarodowej konferencji Naukowej *Pedagogika dziecka. Jakość edukacji dziecka w warunkach wzrastającej multikulturowości i unifikacji*. 27-28 listopada 2023 roku – przez Instytut Pedagogiki Uniwersytetu Zielonogórskiego wraz z Sekcją Edukacji Elementarnej pod kierunkiem prof. UZ, dr hab. Marzenna Magda-Adamowicz.

Prof. Józefa Bałachowicz zaprezentowała wydaną monografię pt. *Codziennosc/niecodziennosc szkolna w czasie pandemii COVID-19 w dyskursie uczniow edukacji wczesnoszkolnej*.

4. 15.01.2024 roku plenarne posiedzenie SEE, tematyka i omówione problemy:

Czwarte posiedzenie SEE zostało przeniesione z grudnia na styczeń ze względu

na spiętrzenie się różnych spotkań. Część naukową tego posiedzenia stanowił wykład prof. UJK, dr hab. Agnieszki Szplit pt.: **Dwujęzyczność i wielojęzyczność w przedszkolu - na połączeniu teorii i praktyki pedagogicznej**. Prof. UJK Agnieszka Szplit przedstawiła model kształcenia językowego dzieci oraz autorski program nauczania języka angielskiego w przedszkolu wraz z materiałem metodycznym. Dyskutowano na temat idei zanurzenia dzieci w języku oraz praktycznego wykorzystania materiału przez nauczycieli nieznających języka angielskiego. Szczególnie Członkinie dyskutowały na temat sytuacji przyszłych nauczycieli kształconych na kierunku *Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna* po wejściu na rynek pracy, którzy nie uzyskują kwalifikacji do nauczania języka angielskiego dzieci we wczesnej edukacji oraz różnej interpretacji przepisów prawa w tym zakresie. Pojawiły się rekomendacje wykorzystaniu materiałów przygotowanych i zweryfikowanych przez prof. UJK Agnieszkę Szplit. Podniesiono również potrzebę wprowadzenie kursu nauczania języka polskiego jako obcego na poziomie przedszkola i edukacji wczesnoszkolnych.

Kolejną częścią merytorycznej dyskusji było sprawozdanie z IV Międzynarodowej konferencji Naukowej *Pedagogika dziecka. Jakość edukacji dziecka w warunkach wzrastającej multikulturowości i unifikacji*. 27-28 listopada 2023 roku, które przedstawiła przewodnicząca Komitetu naukowego konferencji prof. UZ, dr hab. Marzenna Magda-Adamowicz (szersze sprawozdanie z konferencji zamieszczono w dalszej części tego opracowania). Kolejnym punktem posiedzenia była informacja na temat VII z cyklu konferencji organizowanej pod kierunkiem prof. UWM dr hab. Marzenny Nowickiej pt. *Dziecko w dyskursach cyfrowości – realia i perspektywy*. Olsztyn 7 czerwca 2024 roku. Miejscem konferencji będzie siedziba Wydziału Nauk Społecznych UWM, ul. Dybowskiego 13 w Olsztynie. Pani prof. UWM Marzenna Nowicka zaprosiła na stronę konferencji i zgłoszenie swojego udziału.

W ostatnim punkcie posiedzenia przewodnicząca prof. Józefa Bałachowicz przedstawiła sprawozdanie z działań SEE i ZEE w roku 2023 i podziękowała Członkiniom za współpracę oraz wkład w realizację założeń programowych przyjętych na początku kadencji w 2020 roku.

Sekcja Pedagogiki Chrześcijańskiej

Posiedzenie 15 marca 2023 roku

Część organizacyjna:

1. Przywitanie Gości oraz Członków Sekcji Pedagogiki Chrześcijańskiej KNP PAN oraz Zespołu Wspierającego Sekcję - ks. prof. dr hab. Marian Nowak, Przewodniczący Sekcji i Wspomagającego Zespołu Pedagogiki Chrześcijańskiej
2. Przedstawienie porządku obrad.

Część naukowa:

Temat przewodni: *Tożsamość we współczesnej sytuacji edukacyjnej i w kształceniu akademickim*

1. Prof. dr hab. Andrzej Jakub Sowiński (Akademia im. Jakuba z Paradyża, Gorzów Wielkopolski), *Tożsamość pedagogiczna w kształceniu akademickim*;
 2. Prof. UŚ, dr hab. Marek Rembierz (Wydział Pedagogiczny UŚ), *Tożsamość, pluralizm i... prawda we współczesnej sytuacji edukacyjnej i w kształceniu akademickim (kwestie fundamentalne, kwestie sporne, ale czy kwestie dyskutowane?)*;
 3. Prof. UKSW, dr hab. Maria Boużyk (Wydział Pedagogiczny UKSW, Warszawa), *Spotkać Boga w drugim człowieku jako klucz do rozumienia problemu tożsamości w pedagogice chrześcijańskiej i samej pedagogiki chrześcijańskiej*;
 4. Ks. Prof. UKSW, dr hab. Stanisław Chrobak (Wydział Pedagogiczny UKSW, Warszawa), *Wyzwania kulturowe, duchowe i edukacyjne na uniwersytetach i wydziałach kościelnych z perspektywy 'Veritatis Gaudium' papieża Franciszka*;
 5. Prof. URz, dr hab. Grzegorz Grzybek, Dr Monika Badowska-Hodyr (Instytut Pedagogiki Kolegium Nauk Społecznych Uniwersytetu Rzeszowskiego), *Rozwijanie wrażliwości etycznej w kształceniu studentów pedagogiki resocjalizacyjnej*;
 6. Prof. KAAFM, dr hab. Teresa Olearczyk (Wydział Psychologii i Pedagogiki KAAFM w Krakowie), *Kształtowanie tożsamości człowieka w rodzinie*;
 7. Dr Sylwester Bębas (Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie i Polskie Towarzystwo Profilaktyki i Terapii Integralnej), *Tożsamość człowieka we współczesnej sytuacji społecznej*;
- Dyskusja, sprawy organizacyjne i zakończenie posiedzenia.

Posiedzenie, 31 maja 2023 roku

Część organizacyjna:

1. Przywitanie Gości oraz Członków Sekcji Pedagogiki Chrześcijańskiej KNP PAN oraz Zespołu Wspierającego Sekcję - ks. prof. dr hab. Marian Nowak, Przewodniczący Sekcji i Wspomagającego Zespołu Pedagogiki Chrześcijańskiej
2. Przedstawienie porządku obrad.

Część naukowa:

Temat przewodni: *Tożsamość w dokumentach Kościoła, w nauczaniu Jana Pawła II i Kardynała Stefana Wyszyńskiego.*

- Prof. dr hab. Katarzyna Olbrycht (Uniwersytet Śląski), *Tożsamość pedagoga i pedagogiki chrześcijańskiej – w świetle nauczania św. Jana Pawła II;*
- Prof. AJP, dr hab. Andrzej Jakub Sowiński (Akademia im. Jakuba z Paradyża, Gorzów Wielkopolski), *Tożsamość osoby w świetle nauczania Jana Pawła II – kontekst pedagogiczny;*
- Prof. dr hab. Alina Rynio (Instytut Pedagogiki KUL w Lublinie), *Tożsamość w myśli pedagogicznej błogosławionego Prymasa Stefana Wyszyńskiego i świętego Jana Pawła II;*
- Prof. UŚ, dr hab. Marek Rembierz (Wydział Pedagogiczny UŚ, Katowice), *Tożsamość, pamięć i kryzysy. Kształtowanie tożsamości jako ustawiczne wyzwanie pedagogiczne w perspektywie hermeneutyki sensus Ecclesiae;*
- Ks. dr Artur Aleksiejuk (Wydział Nauk Społecznych Chrześcijańskiej Akademii Teologii w Warszawie), *Tożsamość i wychowanie człowieka w dokumentach Soboru Kościoła Prawosławnego na Krecie (18-26.06.2016 r.);*
- Mgr lic. Andrei Ahapau (Doktorant, Uniwersytet Łódzki), *Czym jest męska tożsamość? Próba zdefiniowania i odpowiedź Adama Szustaka O.P.;*
- DYSKUSJA, sprawy organizacyjne i ZAKOŃCZENIE POSIEDZENIA.

Posiedzenie, 15-17 września 2023 roku, Kazimierz Dolny nad Wisłą

Część organizacyjna:

1. Przywitanie Gości oraz Członków Sekcji Pedagogiki Chrześcijańskiej KNP PAN oraz Zespołu Wspierającego Sekcję - ks. prof. dr hab. Marian Nowak, Przewodniczący Sekcji i Wspomagającego Zespołu Pedagogiki Chrześcijańskiej
2. Przedstawienie porządku obrad.

Część naukowa:

Temat przewodni: *Tożsamość wychowawcy, pedagoga i pedagogiki chrześcijańskiej*

15 września 2023 r.

I sesja – wprowadzenie: *Jaka kultura i jaka tożsamość?*

1) Ks. PROF. DR HAB. MARIAN NOWAK, INSTYTUT PEDAGOGIKI KUL W Lublinie – *Relacja tożsamości, religii i kultury z odniesieniami do ‘Pamięć i tożsamość’ Jana Pawła II;*

2) PROF. AJP, DR HAB. ANDRZEJ JAKUB SOWIŃSKI, AKADEMIA IM. JAKUBA Z PARADYŻA, GORZÓW WIELKOPOLSKI, *Chrześcijańska tożsamość pedagoga teoretyka i praktyka;*

3) Ks. DR HAB. MAREK JEZIORAŃSKI, INSTYTUT PEDAGOGIKI KUL W LUBLINIE, *Braterstwo – aktualnym wyzwaniem dla pedagogiki chrześcijańskiej. Refleksje na kanwie ‘Fratelli Tutti’ papieża Franciszka.*

16 września 2023 r.

II sesja – *Jak pomagać w kształtowaniu tożsamości?*

1. Ks. PROF. UKSW, DR HAB. STANISŁAW CHROBAK, Wydział Nauk Pedagogicznych UKSW, *Odrzucanie mistrzów ... i co dalej? – mistrz wobec nowych wyzwań;*

2. PROF. DR HAB. ALINA RYNIO, INSTYTUT PEDAGOGIKI KUL W LUBLINIE, *Jadwigi Zamoyskiej wychowanie przykładem realistycznie rozumianej troski o zachowanie tożsamości chrześcijańskiej i narodowej;*

3. PROF. DR HAB. OLENA BUDNYK, PRZYKARPACKI NARODOWY UNIWERSYTET IM. WASYLA STEFANYKA, IVANO-FRANKIWSK, *Tożsamość narodowa i pedagogiczna: model konsolidacyjny (doświadczenie Ukrainy w realiach wojny);*

4. Ks. PROF. AIK, DR HAB. BOGDAN STAŃKOWSKI, Wydział Pedagogiczny AIK w Krakowie, *Wychowawca salezjański w oratorium.*

III sesja – *Tożsamość pedagoga:*

1. PROF. APS, DR HAB. JAROSŁAW GARA, INSTYTUT PEDAGOGIKI APS – *Edyty Stein fenomenologiczna droga jako droga stawiania/konkretyzacji pytań pedagogicznie prymarnych;*

2. PROF. DR HAB. WIESŁAW WÓJCIK, KATEDRA FILOZOFII, UNIWERSYTET HUMANISTYCZNO-PRZYRODNICZY IM. JANA DŁUGOSZA W CZĘSTOCHOWIE, *Tożsamość pedagoga kształtowana w obszarze wyznaczonym przez cnotę roztropności i radykalizm chrześcijański;*

3. PROF. KAAFM, DR HAB. TERESA OLEARCZYK, PROF. KAAFM, DR JOANNA AKSMAN, Krakowska Akademia im. A.F. Modrzewskiego, *Tożsamość pedagoga jako kategoria autoidentyfikacji człowieka.*

IV sesja „WARSZTAT Z MISTRZEM” m.in. wymiana doświadczeń wokół problematyki: *Kształtowanie się tożsamości pedagoga badacza i jej wspieranie.*

17 września 2023 r.

V sesja: *Od kryzysu tożsamości ku pełni jej rozwoju:*

1. PROF. DR HAB. SVITLANA LOBODA, PROF. SGGW, INSTYTUT NAUK SOCJOLOGICZNYCH I PEDAGOGIKI SGGW W WARSZAWIE, NARODOWY UNIWERSYTET LOTNICZY W KIJOWIE, *Kryzys tożsamości zawodowej pedagoga w warunkach tworzenia się nowego, informacyjno-komunikacyjnego paradygmatu edukacyjnego;*

2. PROF. UP, DR HAB. DARIUSZ ADAMCZYK, DR SYLWESTER BĘBAS, Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie, *Wychowanie religijne w perspektywie rozwoju człowieka ku pełni człowieczeństwa.*

VI sesja: *Typy i modele tożsamości – rola dezintegracji w kształtowaniu tożsamości:*

1. PROF. UŚ, DR HAB. MAREK REMBIERZ, Instytut Pedagogiki, Wydział Sztuki i Nauk o Edukacji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, *Logos – caritas – veritas. Modele i wzorce pedagogiki (o inspiracji) chrześcijańskiej;*

2. KS. PROF. DR HAB. MARIAN NOWAK, INSTYTUT PEDAGOGIKI KUL W LUBLINIE, *Realne i wirtualne modele tożsamości pedagoga teoretyka i praktyka a jej przemiany i wyzwania.*

DYSKUSJA, SPRAWY ORGANIZACYJNE I ZAKOŃCZENIE POSIEDZENIA.

Posiedzenie, 6 grudnia 2023 roku

Część organizacyjna:

1. Przywitanie Gości oraz Członków Sekcji Pedagogiki Chrześcijańskiej KNP PAN oraz Zespołu Wspierającego Sekcję - ks. prof. dr hab. Marian Nowak, Przewodniczący Sekcji i Wspomagającego Zespołu Pedagogiki Chrześcijańskiej
2. Przedstawienie porządku obrad.

Część naukowa:

Temat przewodni: Doświadczenie wiary i pedagogika w historii edukacji chrześcijańskiej.

1. PROF. DR HAB. ANDRZEJ JAKUB SOWIŃSKI (Akademia im. Jakuba z Paradyża, Gorzów Wielkopolski), *Charakterystyka wychowania w rodzinie chrześcijańskiej*;

2. PROF. UŚ, DR HAB. MAREK REMBIERZ, (Wydział Pedagogiczny UŚ, Katowice), *Chrześcijańska paideia w perspektywie doświadczenia wiary i zmagañ intelektualnych św. Augustyna – odczytanie J. Ratzingera/Benedykta XVI*;

3. PROF. APS, DR HAB. JAROSŁAW GARA, (Instytut Pedagogiki APS, Warszawa), *Fenomenologia aktów wczucia i jej znaczenie dla personalistycznej filozofii wychowania Edyty Stein*;

4. PROF. DR HAB. ALINA RYNIO (Instytut Pedagogiki KUL, Lublin), *Specyfika wychowania do wiary w posłudze ks. Luigiiego Giussaniego*;

5. DR MAŁGORZATA KOWALIK, *Doświadczenie wiary w edukacji polonistycznej po 1980 roku*;

6. Dyskusja, informacje bieżące i zakończenie posiedzenia.

Sekcja Pedagogiki Sztuki

W roku 2023 odbyły się indywidualne konsultacje między członkami i członkiniami Sekcji w sprawach bieżących oraz organizacji konferencji, których współorganizatorem była Sekcja. Były to intensywne prace organizacyjne z udziałem: D. Kubinowskiego, U. Lewartowicz i J. Chacińskiego. Podtrzymywaliśmy nadal przekonanie, że nie będziemy powoływać Zespołu przy Sekcji i tym samym inna działalność nie była podejmowana. D. Kubinowski koordynował realizację wszystkich czynności związanych z przyznanym grantem MEN w ramach programu „Doskonała Nauka” przez Instytut Pedagogiki Uniwersytetu Pomorskiego w Słupsku na realizację Międzykulturowej Konferencji Pedagogiki Sztuki. Podjęto także decyzję o jej cyklicznym charakterze, a rolę organizatora II edycji w 2025 roku przyjął Instytut Pedagogiki UMCS i personalnie U. Lewartowicz.

Posiedzenia Sekcji Poradnictwa Pedagogicznego

Posiedzenie 14 kwietnia 2023 roku

Program obrad:

– Powitanie, komunikaty - Przewodnicząca Sekcji Poradnictwa Pedagogicznego prof. dr hab. Magdalena Piorunek.

Część naukowa:

1. Prof. dr hab. Ewa Syrek, Uniwersytet Śląski w Katowicach - *Trudne rodzicielstwo w chorobie terminalnej dziecka- możliwości wsparcia i pomocy;*
2. Dr Justyna Deręgowska, psychoonkolog, specjalista psychoterapii integralnej - *Rola poradnictwa psychopedagogicznego w pracy z pacjentami onkologicznymi.*

– Dyskusja, informacje bieżące i zakończenie posiedzenia.

Przebieg posiedzenia:

Przewodniczącą Sekcji Poradnictwa Pedagogicznego Komitetu Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk - prof. dr hab. Magdalena Piorunek powitała Członków Sekcji oraz Członków Zespołu wspierającego działania Sekcji.

Profesor Piorunek zrelacjonowała założenia, zorganizowanej na WSE UAM, konferencji. Wskazując, iż 31 marca 2023 roku na kampusie Wydziału Studiów Edukacyjnych Uniwersytetu Adama Mickiewicza miała miejsce konferencja zorganizowana przez Zakład Pedagogiki Akademii Wychowania Fizycznego im. Eugeniusza Piaseckiego w Poznaniu. Wydział Studiów Edukacyjnych Uniwersytetu Adama Mickiewicza objął patronat merytoryczny nad konferencją. Wydarzenie było adresowane do pracowników szkół podstawowych. Jego motywem przewodnim stała się próba odpowiedzi na pytanie, jak godzić pracę nad realizacją celów dydaktycznych i wychowawczych z dbaniem o dobrostan nauczycieli i uczniów. Jego podstawą uczyniono badania i podejście wypracowane w ramach międzynarodowego projektu pt. *„Budowanie umiejętności społecznych i emocjonalnych w celu zwiększenia odporności psychicznej dzieci i młodzieży w Europie”* (finansowanego przez Unię Europejską z programu Horyzont 2020). Spotkanie składało się z trzech części. (Część pierwsza -wystąpienia konferencyjne, między innymi - *O znaczeniu kompetencji społeczno-emocjonalnych w pracy nauczycieli-wychowawców* (prof. dr hab. Magdalena Piorunek); część druga - panel dyskusyjny; część trzecia - warsztaty).

Dr Agnieszka Skowrońska-Pućka przedstawiła zarys realizowanego przez członkinie Studenckiego Koła Naukowego poMOC (WSE UAM) projektu pod tytułem *„Dzielimy się poMOCą. Szkolne pogotowie samopomocowe”*. Założeniem projektu było zaplanowanie oraz przeprowadzenie przez opiekunów oraz członkinie SKN seminarium naukowego (przy współudziale zaproszonych ekspertów) dla nauczycieli i

nauczycielek szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Uzasadnieniem potrzeby, czy wręcz konieczności podjęcia inicjatyw w w/w obszarze stała się aktualna, niezwykle trudna sytuacja dzieci i młodzieży, na co wskazują autorzy licznych raportów. Pandemia, jak wskazują, spowodowała u dzieci i nastolatków wzrost częstości występowania stanów lęku, niepokoju, napięcia, stresu i samotności (Pyżalski, 2020, 2021; Brudzińska, Godawa, 2021; Jaskulska, Jankowiak 2020). Izolacja i zamknięcie ograniczyły dostęp do podstawowej opieki psychologicznej zapewnianej przez placówki edukacyjne (P. Dąbrowska, 2021). Realizatorzy w tych okolicznościach chcieli przypomnieć i skoncentrować uwagę środowisk szkolnych na korczakowskim przesłaniu dotyczącym „zasobności” dzieci i młodzieży i jego urzeczywistnieniu w postaci samopomocy rówieśniczej. Stąd pomysł, by w ramach zajęć warsztatowych, uczniów, którzy są często pierwszymi świadkami kryzysów, których doświadczają ich koledzy i koleżanki, albo sami ich doznają, uczynić świadomymi swoich zasobów i wyposażyć w wiedzę i narzędzia sprzyjające wzajemnej, rówieśniczej samopomocy z uwzględnieniem swojego dobrostanu. Już w czerwcu ubiegłego roku osiągnięto zakładany cel minimum tj. warsztatową formą objętych zostało blisko 100 uczniów, ale realizatorzy pracują dalej, by w maju i w czerwcu 2023 roku przeprowadzić kolejne warsztaty, w których weźmie udział około 50 uczniów. Tematyka warsztatów obejmuje: Spotkanie I (90 min) – Mamy tę MOC – identyfikacja indywidualnych zasobów, talentów, mocnych stron, potencjału. Funkcje emocji w życiu człowieka, dlaczego złość nie jest taka zła? Co staje się możliwe dzięki temu, że odczuwamy emocje? Spotkanie II (90 min) – Jesteśmy poMOCNI – nazywanie emocji, identyfikowanie wydarzeń, które mogą prowadzić do wystąpienia reakcji kryzysowej. Sposoby radzenia sobie, kompetencje nastoletniego pomagającego, zasady pomagania. Spotkanie III (90 min) – Zachować MOC – dbanie o swój dobrostan, sposoby radzenia sobie ze stresem, zmianą, zdrowy styl życia. Przekazanie uczniom informacji o podmiotach, do których mogą (także anonimowo) zgłosić stan zagrożenia życia albo poważne krzywdzenie rówieśnika. Pod koniec maja 2023 zorganizowane będzie także seminarium naukowe dla nauczycieli szkół podstawowych i ponadpodstawowych, studentów pedagogiki i psychologii oraz pracy socjalnej na temat – *Praca z uczniem doświadczającym kryzysu. Obszary, metody i formy wsparcia ucznia i nauczyciela*, dzięki któremu nabędą i/lub usystematyzują wiedzę na temat specyfiki kryzysu, mechanizmu jego działania, faz reakcji kryzysowych i dostosowanych do nich form pomocy i wsparcia, a także dobrych

praktyk w omawianym zakresie. Celem jest również wymiana doświadczeń teoretyków i praktyków na temat krytycznych wydarzeń w życiu dzieci i młodzieży oraz sposobów ich zapobiegania, radzenia sobie z nimi, ukazana w różnych perspektywach (teoretyczna, praktyczna, nieprofesjonalna vs profesjonalna interwencja, pomoc, wsparcie, przykłady dobrych praktyk).

W części spotkania głos zabrała Prof. Ewa Syrek prezentując swoje wystąpienie pod tytułem: *Trudne rodzicielstwo w chorobie terminalnej dziecka – możliwości wsparcia i pomocy.*

W pierwszej kolejności Prelegentka nawiązała do kwestii rodzicielstwa, ujmując je w pryzmacie rodziny jako systemu (rodzicielstwo jako subsystem, role rodzicielskie- specyfika cywilizacyjna, społeczno-kulturowa i środowiskowa); rodzicielstwa jako długotrwałego, zmieniającego się procesu, wpisanego w cykle rozwoju rodziny (zadania rozwojowe, kryzysy); realizacji zadań jednostkowych (na rzecz dziecka) i społecznych odwołując się także do podstaw prawnych – Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy. Profesor Syrek nakreśliła następnie kategorie zdrowia i choroby, wspominając ich ważne aspekty- zdrowie jako wartość i dobrostan (subiektywne i obiektywne), społeczno-ekologiczny model zdrowia, choroba i jej wymiary (medyczny, psychologiczny, społeczny), społeczny wymiar choroby (T.Parsons 1969), pełnienie roli chorego, ograniczenie lub wycofanie się z pełnionych ról społecznych.

Autorka wystąpienia przywołała także definicję choroby przewlekłej, wskazując, iż są to wszelkie zaburzenia lub odchylenia od normy, które mają jedną lub więcej cech charakterystycznych: są trwałe, pozostawiają po sobie nieodwracalne zmiany patologiczne, wymagają specjalnego postępowania leczniczego /rehabilitacyjnego i długotrwałej opieki (medyczne skutki, przebieg i czas choroby która może być/jest terminalna).

Elementem swojego wystąpienia Prelegentka uczyniła dane statystyczne, obrazujące skalę omawianego zjawiska - wskazując, iż w Polsce każdego roku diagnozuje się 1100-1200 nowych zachorowań na nowotwory złośliwe (dzieci stanowią 1% ogółu zachorowań). W roku 2019 zachorowało 579 chłopców i 538 dziewczynek do 19 roku życia, w tym samym roku zmarło 113 chłopców i 74 dziewczynki (Krajowy Rejestr Onkologiczny). W Europie każdego roku diagnozuje się raka u 35 000 dzieci i młodzieży, 6 000 umiera, z czego w Europie Wschodniej przeżywa chorobę o 20% dzieci mniej w porównaniu z resztą krajów Europy (Komitet

Regionalny CCI – Childhood Cancer International).

Elementem prezentacji tematu było wskazanie, iż dziecko chore to dziecko zależne, a jego choroba jest chorobą całej rodziny. Profesor Syrek wymieniła typologie rodzicielstwa związanego z chorobą dziecka:

- rodzicielstwo osamotnione –w sensie indywidualnego przeżywania diagnozy o stanie zdrowia dziecka (lęk, przerażenie, bezradność);
- aktywnie poszukujące, ukierunkowane na zadania, poszukiwanie informacji, ukierunkowanie na najlepsze leczenie, poszukiwanie wsparcia. Określenie zadań i strategii działania – wymaga aktywności i zaangażowania, umiejętność korzystania z zasobów indywidualnych, środowiskowych i społecznych,
- towarzyszaco-konfiguratywne - towarzyszenie w odchodzeniu dziecka, przygotowanie rodziców na swoje odejście. Żałoba (rozpacz, ból, bezsens, depresja).

W obszarze działań pomocowych i wspierających prelegentka wymieniła:

- pediatryczną domową opiekę paliatywną –zespół interdyscyplinarny (PDOP), której celem jest: ochrona godności dziecka, poprawa jakości życia, ochrona przed uporczywą terapią i działaniami jatrogennymi, wsparcie socjalne, psychologiczne, duchowe, wsparcie rodziny w okresie żałoby oraz
- działania asystenta rodziny/pracownika socjalnego: np. informacje o prawach i możliwościach korzystania ze świadczeń, organizowanie usług w opiece nad chorym, współpraca z instytucjami (np. ZUS, szkoła itp.), pośredniczenie między rodziną a środowiskiem, organizowanie sieci wsparcia i poradnictwa, współpraca z wolontariuszem, pomoc w sprawach urzędowych, pomoc w organizacji pogrzebu.
- działania fundacji i stowarzyszeń na przykład: Alma-Spei - Hospicjum dla dzieci; Pomorska grupa wsparcia im. Rafała Zawidzkiego (Puckie Hospicjum św. Ojca Pio), Fundacje: Na Ratunek Dzieciom z Chorobą Nowotworową (Wrocław); Śląskie Hospicjum dla Dzieci Świetlikowo (Tychy); Warszawskie Hospicjum dla Dzieci; Na Ratunek Dzieciom z Chorobą Nowotworową; Dla Dzieci z Chorobami Nowotworowymi Krwinka (Łódź), Pomóż mi (Białystok i wiele innych. Portal Onko Rodzina- Fundacja Iskierka; Kampania Złotek Wstażki- wsparcie psychospołeczne, Childhood Cancer International (CCI), rejestrujące 176 organizacji rodziców, stowarzyszeń i grup wsparcia dla chorych dzieci i towarzystw onkologicznych w 93 krajach na 5 kontynentach.

Kolejną częścią spotkania stała się dyskusja, którą rozpoczęła Profesor Matyjas, pytając czy Prelegentka dysponuje statystykami dotyczącymi ilości hospicjów domowych i czy są badania relacjonujące jakość ich funkcjonowania w rodzicielskiej perspektywie (współpraca rodzic-placówki opieki)? Profesor Syrek wskazała, iż w dużych miastach hospicja są, w mniejszych jest dużo gorzej jeśli brać pod uwagę ich ilość w kontekście zapotrzebowania. Autorka nigdy nie zajmowała się ewaluacją rodzicielskiej opinii dotyczącej wspomnianej współpracy, wskazała także, iż trzeba funkcjonować w środowisku rodziców chorego dziecka, żeby dowiedzieć się jak rodzice ustosunkowują się do opieki paliatywnej.

Jako kolejna głos zabrała dr Joanna Nawój- Połoczańska, stawiając pytanie o hierarchię wartości Polaków, który na pierwszym miejscu, jako wartość wymieniają zdrowie, a kwestia neutralności klimatycznej są im zasadniczo obce lub są przeciwni tej koncepcji. Nie patrzymy już na człowieka jako jedność żyjącą w ekosystemie. Doktor Nawój-Połoczańska zapytała o interwencje pedagogiczne, które widzi w tym obszarze Prelegentka. Profesor Syrek wskazała, że wiedza w danym obszarze nie oznacza, że człowiek będzie się zgodnie z tą wiedzą zachowywał, dopiero utrata zdrowia sprawia, iż zaczynamy się tym aspektem interesować. Edukacja zdrowotna to pokazanie uwarunkowań zdrowia i choroby, społecznych, środowiskowych, cywilizacyjnych związanych ze stylem życia, ale nie ma to przełożenia na praktykę życia codziennego. Choć w innych krajach już od dawna realizuje się edukację prozdrowotną, co wpływa na lepszą jakość życia.

Kolejne pytanie zadała prof. Agata Matysiak – Błaszcyk, którą zainteresował aspekt pomocy i wsparcia. Profesor Matysiak – Błaszcyk zapytała o ocenę sytuacji tak zwanej samopomocy w kontekście rozwoju technologii w przestrzeniach wirtualnej. Profesor Syrek wskazała, iż jej zdaniem każda forma pomocy jest dobra i wskazana, należy korzystać z pomocy oferowanej w sieci, zresztą część z nich to platformy profesjonalne, prowadzone przez psychologów, pedagogów. Takie strony mogłyby być prowadzone przez Uniwersytety, które rekluzją kierunki pedagogiczne lub psychologiczne.

Prof. Bożena Wojtasik wskazała na wysoki poziom trudności mierzenia się z zaproponowaną problematyką. Zapytała Prelegentkę czy prowadzone są badania zgłębiające aspekty przygotowania osób, które zajmują się pomocą (lekarze, pielęgniarki) do świadczenia 'onkopomocy'. Prelegentka zaznaczyła, iż nie prowadziła takich badań, ale edukacja zdrowotna jest adresowana do personelu medycznego-

pielęgniarki są dla przykładu przygotowane do tego, by prowadzić edukację na temat zmiany stylu życia pacjenta.

Dr Joanna Kozielska dodała w tym obszarze, iż istotna jest także kwestia dobrostanu pomagających, wskazując przykład i dobre praktyki krajów skandynawskich. W tematyce dobrych praktyk głos zabrała także dr Anna Kławsiuć-Zduńczyk wskazując na program TUMBO pomaga, który powstał, by pomóc dzieciom i młodzieży w żałobie oraz ich rodzicom, opiekunom i nauczycielom, którzy towarzyszą im w tych trudnych chwilach.

Podsumowując Profesor Piorunek wskazała, iż cenne wydaje się określenie w tym obszarze miejsc dla pedagogów, co rodzi z kolei potrzebę zastanowienia się nad kształceniem pedagogów i docenieniem omawianego wątku, wykorzystując wyniki badań na rzecz dobrze pojętego działania w praktyce społecznej realizując koncept nauki społecznie zaangażowanej.

Następnie głos zabrała dr Justyna Deręgowska, autorka książki *Dziecko z chorobą nowotworową w rodzinie. Diagnoza-wsparcie*, która zaprezentowała temat: *Rola poradnictwa psychopedagogicznego w pracy z pacjentami onkologicznymi*. Prelegenta rozpoczęła swoje wystąpienie od przedstawienia zagadnień dotyczących choroby przewlekłej. Wskazała, iż choroby nowotworowe są zaliczane do ciężkich chorób przewlekłych. Są to wszelkie zaburzenia lub odchylenia od normy, które posiadają jedną lub więcej następujących cech charakterystycznych: są trwałe; mogą prowadzić do śmierci; pozostawiają po sobie długotrwałe konsekwencje w postaci niesprawności lub niepełnosprawności (może być to widoczne gołym okiem lub nie); wymagać będą bardzo długiego nadzoru, wsparcia chorego, obserwacji i / lub opieki; spowodowane są przez zmiany patologiczne wymagające specjalnego postępowania leczniczego i rehabilitacyjnego (w zależności od umiejscowienia i rodzaju choroby). W chorobie nowotworowej pacjent przechodzi przez procesy adaptacyjne (w zależności od dynamiki i charakterystyki procesu chorobowego).

Prelegentka szeroko przedstawiła chorobę nowotworową w kontekście traumy o egzystencjalnym charakterze, wskazując, iż jest to wydarzenie krytyczne w biografii jednostki i jej rodziny, odwołała się do zmienionych obszarów funkcjonowanie fizycznego, społecznego, poznawczego, psychicznego, duchowego, emocjonalnego, seksualnego. Doktor Deręgowska wymieniła etapy choroby, wskazując na istnienie kilka różnych sposobów klasyfikacji dzielących chorobę nowotworową na etapy.

Dzięki takim podziałom możliwe jest dopasowanie całego procesu terapii pod potrzeby pacjenta – nie tylko ze względów zdrowotnych, ale również psychologicznych. Określenie etapu choroby nowotworowej pełni niezwykle istotną rolę. Daje możliwość pełnego zrozumienia typu nowotworu, dobrania właściwego sposobu leczenia. Poznanie etapu choroby jest ważne także z punktu widzenia opieki nad pacjentem. W ramach podstawowego podziału choroby nowotworowej wyróżnia się 4 główne etapy – diagnoza, leczenie, remisja, etap terminalny. Każdy z nich jest niezwykle trudny dla pacjenta, a także jego bliskich.

Następnie Prelegentka odniosła się do choroby w optyce sytuacji o charakterze: wydarzenia krytycznego (zmienia bieg życia człowieka); kryzysu egzystencjalnego; totalnego, w którym pomoc uwzględniać powinna: specyfikę i dynamikę kontekstu funkcjonowania człowieka, potrzeby pacjenta, wewnętrzną wolność człowieka, użyteczność dla pacjenta, aktualną wiedzę, zgodną z etyką zawodową. Podstawowym założeniem w pracy z pacjentem onkologicznym jest: holistyczne spojrzenie na osobę doświadczającą choroby; interdyscyplinarność w zespole leczącym i opiekującym się pacjentem (lekarze specjaliści, pielęgniarki, opiekun, rehabilitant, duchowny, psycholog, terapeuta, dietetyk i inni); systemowość; uwzględnienie wielowymiarowości choroby i cierpienia w chorobie (istota cierpienia totalnego); indywidualizowanie pracy z pacjentem; stawienia pacjenta w jego własnym kontekście; koncentrowanie się na zasobach (pacjenta, systemu rodzinnego, możliwościach terapeutycznych); koncentrowanie się na rozwiązaniach; koncentrowanie się na tym, na co ma wpływ pacjent; koncentrowanie się na teraźniejszości i najbliższej przyszłości.

Podsumowując swoje wystąpienie Doktor Deręgowska zaznaczała, iż ważne jest, by mówić i pracować nad *życiem z chorobą*, nie zaś *życiem chorobą*.

W kolejnej części zebrani mogli dzielić się swoimi refleksjami w omawianym obszarze i zadawać Prelegentce pytania.

Pierwsza głos zabrała Profesor Piorunek, pytając Doktor Deręgową jak sobie radzi z utrzymaniem integracji wewnętrznej w tej trudniej pracy, obcując z traumą. Prelegentka odpowiedziała, iż w utrzymaniu integracji wewnętrznej u pomagającego, wsparciem są profesjonalne superwizje – regularne, konsekwentne, indywidualne, dotyczące samopoczucia terapeuty, a także jego osobisty kontekst - zasoby, którymi dysponuje z osobistego systemu, na przykład wsparcie rodziny.

Magister Garbacik wskazała na konieczność wspierania osób, które są

naturalną częścią życia dziecka - mając na myśli nauczycieli, pedagogów. Mgr Żaneta Garbacik zaznaczyła, iż niewiele miejsca np. w programach studiów poświęca się kwestiom przygotowania profesjonalnego kadry, środowisk, w których będą wydarzać się sytuacje trudne, a potrzeby te sygnalizują studenci. Zaznaczyła także, że brakuje świadomości na etapie kształcenia, że takie sytuacje w życiu pedagoga będą miały miejsce - np. w klasie pojawi się chore dziecko. Mgr Garbacik zapytała czy Prelegentka widzi przestrzeń na formalizację superwizji w pedagogice i czyja by to była rola? Doktor Deręgowska odpowiedziała, iż jej zdaniem to konieczność, obligatoryjna powinność, gdyż grono pedagogiczne nie zawsze jest w stanie wesprzeć i adekwatnie zareagować. Edukacja pedagogów powinna dotyczyć edukacji na temat kryzysów.

Następnie głos zabrała prof. Elżbieta Siarkiewicz, wskazując, iż istotne jest w poradnictwie, by postrzegać je jako zasób kulturowy. Panią Profesor zainteresowała kwestia rozbieżności między potocznym rozumieniem pomocy a profesjonalnym świadczeniem poradnictwa. Doktor Deręgowska wskazała, że rozbieżność jest duża - to kulturowe pomaganie wynika z postawy społecznej; profesjonalna pomoc jest oparta na myśleniu racjonalnym, na myśleniu o prawdzie- by przejść proces adaptacji do choroby pacjent musi się skonfrontować z prawdą, pomoc nieprofesjonalna polega na myśleniu życzeniowym.

Profesor Ewa Syrek, chcąc uzupełnić wypowiedź Doktor Deręgowskiej, podkreśliła ważność elementu nieprofesjonalnego pomagania, pomagania na co dzień, którym jest kultura bycia, kultura osobista. Pani Profesor zaznaczyła, iż zdarza się, że gdy ludzie pomagają naruszają jednocześnie granice intymności chorującej osoby, ważne jest zatem, by mieć wyczucie gdzie pomoc ma granice, by nie odebrać tego jako nachalność.

Profesor Syrek zapytała Prelegentkę, czy doświadczyła w subiektywnym poczuciu porażki zawodowej, zaznaczając także, że jest to pytanie intymne i kwestie udzielenia odpowiedzi lub jej braku pozostawia Pani Doktor. Dr Justyna Deręgowska odpowiedziała, iż często ma poczucie porażki, np. w kontekście komunikacji z rodzicami, którzy doświadczają straty dziecka, rodzicami w cierpieniu, którego nie można sobie wyobrazić, wtedy zdarza się, że po prostu nie wie, co powiedzieć. Innym aspekt porażki jest doświadczanie osobistej żałoby po stracie pacjenta - co z profesjonalnego punktu widzenia jest porażką, choć nie jest to porażką osobistą.

Sekcja Pedagogiki Pracy:

Posiedzenie, 15-16 maja 2023 roku podczas VI Ogólnopolskiej Konferencji z cyklu SZKOŁA I NAUCZYCIEL na temat *Rozwój nauczyciela i rozwój szkoły*, w Zamku Joannitów w Łagowie Lubuskim.

Posiedzenie 7 grudnia 2023 roku w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. M. Grzegorzewskiej w Warszawie.

Członkowie Sekcji pozostają także w stałym kontakcie za pośrednictwem zespołu założonego na platformie MS Teams.

Sekcja Metodologii Badań Pedagogicznych połączone z Seminarium Metodologicznym *Teoria w empirii – empiria w teorii. O relacjach teorii i empirii w naukach humanistycznych i społecznych*. 7 lipca 2023 roku.

OTWARCIE SEMINARIUM:

Przewodnicząca KNP PAN, prof. dr hab. Agnieszka Cybal-Michalska;

Dziekan Wydziału Nauk o Wychowaniu UŁ, prof. Alina Wróbel;

Dyrektor Instytutu Nauk Pedagogicznych UMK, Przewodniczący SMBP, prof. dr hab. Krzysztof Rubacha.

CZĘŚĆ PIERWSZA:

1. *Filozoficzny spór racjonalizm - empiryzm*, prof. Ryszard Kleszcz (UŁ);
2. *Empiria w Baconowskiej i Galileuszowskiej wizji nauki w kontekście współczesnej metodologii nauk*, prof. Wiesław Wójcik (UJD);
3. *Teoria i empiria w perspektywie krytycznego realizmu Margaret S. Archer*, prof. Krzysztof Wielecki (UKSW);
4. *Empiria – doświadczenie moralne – etyka*, prof. Ryszard Wiśniewski (UJD).
5. Dyskusja

CZĘŚĆ DRUGA

Debata osób uczestniczących w seminarium na temat relacji teorii i empirii w pedagogice i jej dyscyplinach pomocniczych.

PODSUMOWANIE SEMINARIUM

Sekcja Pedagogiki Młodzieży

I posiedzenie

W dniu 03 lutego 2023 roku odbyło się Posiedzenie Sekcji Pedagogiki Młodzieży KNP PAN w kadencji 2020-2023 oraz Zespołu Pedagogiki Młodzieży w

formie hybrydowej, tj. stacjonarnie na Wydziale Studiów Edukacyjnych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu oraz na platformie TEAMS w formule on-line.

Otwarcie posiedzenia przez Przewodniczącą Sekcji Pedagogiki Młodzieży prof. dr hab. Agnieszkę Cybal-Michalską.

W pierwszym spotkaniu ZPM w roku 2023 wzięło udział ponad 50 osób. Posiedzenie otworzyła Przewodnicząca Sekcji Pedagogiki Młodzieży prof. dr hab. Agnieszka Cybal-Michalska, przypominając najważniejsze założenia i idee, jakie towarzyszyły inicjatywie powołania Sekcji Pedagogiki Młodzieży KNP PAN oraz Zespołu Pedagogiki Młodzieży.

Następnie podkreśliła, iż do Sekcji należą wybitne osobistości, które zasługują na uwagę w dyscyplinie pedagogiki i badaniach nad młodzieżą. Odniosła się do niejednorodności problematyki badawczej prowadzonej na gruncie pedagogiki młodzieży, skutkującej dążeniem do integracji subdyscyplin nauk pedagogicznych i potrzebą realizowania interdyscyplinarnych badań w obszarze nauk społecznych. Przewodnicząca złożyła podziękowania prof. dr hab. Witoldowi Wrześniowi z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu za przyjęcie zaproszenia do wygłoszenia wykładu zatytułowanego Czy naprawdę jesteśmy inni? Kilka uwag o współczesnej młodzieży (i nie tylko) i zapowiedziała jego wystąpienie. Zachęciła również do lektury rozdziału swojego autorstwa pt. Pedagogika młodzieży znajdującego się w Podręczniku akademickim. Pedagogika pod redakcją Zbigniewa Kwiecińskiego i Bogusława Śliwerskiego.

Powitanie członków ZPM przez Przewodniczącą ZPM prof. dr hab. Agnieszkę Cybal-Michalską.

Prof. dr hab. Agnieszka Cybal-Michalska przywitała gości, którzy dołączyli do posiedzenia ZPM w szczególności badaczy, którzy zasilili jego skład po raz pierwszy. Wyraziła swoje zadowolenie z faktu powiększania się grona osób, które chcą włączyć się w dyskurs dedykowany młodzieży.

Wykład prof. dr hab. Witolda Września z Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu pt. Czy naprawdę jesteśmy inni? Kilka uwag o współczesnej młodzieży (i nie tylko). W dalszej części posiedzenia Przewodnicząca ZPM przedstawiła prof. dr hab. Witolda Września. Jeszcze raz podziękowała za przyjęcie zaproszenia do wygłoszenia interesującego z perspektywy poznawczej wykładu. Profesor podziękował za zaproszenie i szansę na podzielenie się swoimi refleksjami na temat współczesnej młodzieży. Rozpoczął wykład od zarysowania kontekstu obecnej rzeczywistości

związanego z cyfryzacją i technologizacją przestrzeni życia człowieka, a także przedstawienia nachodzących na siebie subświatów terażniejszej przeszłości i terażniejszej przyszłości. Zapowiedział, iż podczas wystąpienia skupi się na dokonaniu charakterystyki młodzieży z dwóch grup pokoleniowych: urodzonych w latach 1983-1993 (ludzie przeszłości) i pokolenia Z (ludzie przyszłości). Podkreślił, że pokolenie ludzi przyszłości koncentruje się na partycypacji w przestrzeni internetowo-telefonicznej, co sprawia, iż mają oni poczucie zacierania się granic pomiędzy światem wirtualnym i rzeczywistym. Są nieustannie poddawani niespotykanemu dotychczas intensywnemu i wieloźródłowemu wpływowi bodźców zewnętrznych. W efekcie pojawiają się u nich problemy w tworzeniu relacji interpersonalnych, przejawianiu empatii i refleksyjnego myślenia oraz coraz częściej padają ofiarą uzależnienia od urządzeń telekomunikacyjnych. Z kolei ludzie przeszłości nie udostępniają o sobie wszystkich informacji w sieci. Posługują się technologią, lecz doskonale rozróżniają przestrzeń realną od wirtualnej. Mogą oni poddawać w wątpliwość algorytmiczne systemy internetowe postrzegając je jako przejaw niesprawiedliwości. Profesor zaakcentował, że intensywne przenikanie się świata wirtualnego do codzienności funkcjonowania jednostki, może spowodować przejawianie przekonania młodzieży o tym, że w sieci można odnaleźć rozwiązanie wszelkich problemów, zaś taka sytuacja może utrudniać proces socjalizacji i dialog międzypokoleniowy. Kończąc swoje wystąpienie prelegent stwierdził, że postęp cywilizacyjny nie ulegnie spowolnieniu, przynajmniej w zakresie rozwoju nowych technologii informatycznych. Zauważył też, że dataistyczne sposoby tworzenia różnorodnych rzeczywistości świata życia codziennego będą się coraz bardziej rozpowszechniać, zaś podział świata pokoleń na subświat terażniejszej przeszłości i terażniejszej przyszłości będzie się pogłębiał.

Po zakończonym wykładzie głos zabrała prof. dr hab. Agnieszka Cybal-Michalska, dziękując prof. dr hab. Witoldowi Wrześniowi za zaprezentowanie interesujących poznawczo treści związanych z charakterystyką współczesnej młodzieży oraz zaprosiła wszystkich członków Sekcji Pedagogiki Młodzieży do dyskusji. Z zapytaniami do prelegenta zwrócili się prof. dr hab. Magdalena Piorunek, dr Anna Wawrzonek, dr Mirosława Ściupider-Młodkowska, dr Agata Borowska oraz dr Joanna Nawój – Połoczańska oraz prof. dr hab. Waldemar Segiet. Prof. dr hab. Agnieszka Cybal-Michalska w ramach dopowiedzenia odniosła się do ważkiego zadania edukacji jakim jest nie tylko transmisja kultury, ale również (a może nade

wszystko) transformacja kultury. Jedno z pytań dotyczyło tego, czy możliwe jest jeszcze wychowanie młodzieży, czyli celowe oddziaływanie na wychowanka. Profesor zauważył, że wprowadzanie młodych ludzi w dorosłość jest coraz trudniejsze, ponieważ pedagodzy mają coraz mniej możliwości oddziaływania na podopiecznych. Drugie pytanie odnosiło się do możliwości przechodzenia ludzi pomiędzy różnymi przestrzeniami przeszłości i przyszłości. Profesor powiedział, iż trzeba pamiętać do dwóch sprawach, o tym że są przestrzenie wspólnej partycypacji dla różnych pokoleń (np. Facebook) oraz każdy człowiek może przejawiać myślenie ludzi przyszłości i przeszłości w zależności od obszaru swojej aktywności. Kolejne pytania dotyczyły: zabiegania przez młodego człowieka o poczucie akceptacji, które kształtuje on w oparciu o wizerunek prezentowany w mediach, inności i obcości w świecie wirtualnym, dostrzegalnego obecnie braku czasu na dzieciństwo, spadku zaangażowania młodych w sprawy obywatelskie i polityczne. Profesor zakończył odpowiedzi na pytania stwierdzeniem, że młodzi ludzie nie mają za bardzo wyboru odnośnie korzystania lub niekorzystania z nowoczesnych technologii, ponieważ rezygnując ze świata wirtualnego byłiby wykluczeni z wielu płaszczyzn funkcjonowania.

Po zakończonej dyskusji Przewodnicząca Sekcji Pedagogiki Młodzieży podziękowała prof. dr hab. Witoldowi Wrześniowi za dokonanie charakterystyki młodego pokolenia oraz wyraziła nadzieję, że wzbudzą one w słuchaczach wiele refleksji i wyznaczą nurt dalszych badań empirycznych.

Poranna kawa z cytatami: One, Oni mówią... . Przewodnicząca Sekcji Pedagogiki Młodzieży zaprosiła gości do wzięcia udziału w inicjatywnie Poranna kawa z cytatami: One, Oni mówią... Zaznaczyła, iż celem przedsięwzięcia jest wzbudzenie refleksji na temat młodzieży oraz współczesnego świata, w którym przychodzi jej żyć. Przywołując tezę, zgodnie z którą „bywa tak, że człowiek zmienia zdanie, ale bywa też tak, że zdanie zmienia człowieka” prof. dr hab. Agnieszka Cybal-Michalska zachęcała przybyłe osoby do podjęcia namysłu nad przytoczonymi fragmentami dwóch tekstów autorstwa Theodora Adorno i Michała Bachtina, które na poprzednim posiedzeniu Sekcji zostały przydzielone dr Łukaszowi Ratajczakowi, dr Annie Wawrzonek. Młodzi badacze mieli poczynić refleksję nad cytatami i podzielić się swoimi przemyśleniami na obecnym spotkaniu. Następnie Przewodnicząca poprosiła ich o wypowiedź.

Dr Łukasz Ratajczak zwrócił uwagę na myśli, które pojawiają się w naszym umyśle, po usłyszeniu cytatu oraz będące ich następstwem - działanie. Uwzględnił

również różne czynniki, jakie bierzemy pod uwagę analizując określoną wypowiedź takie jak: kontekst kulturowy i sytuacyjny, status mówiącego, dynamika współczesności (popularyzacja [post]prawdy), wartości uznawane przez rozmówców. Odniósł się także do istotnej roli odpowiedzialności za wypowiedziane słowa, które powinien prezentować każdy człowiek.

Prof. dr hab. Agnieszka Cybal-Michalska podziękowała dr Łukaszowi Ratajczakowi za wygłoszone słowo. Podkreśliła, iż mówca odniósł swoją refleksję nad cytatem do procesu analizy myśli, jaki dokonuje się w naszym umyśle odwołując się do różnych przykładów.

Następnie głos zabrała dr Anna Wawrzonek, która podzieliła się ze słuchaczami swoimi przemyśleniami na temat cytatu autorstwa Michała Bachtina. Odniosła się do tego, że dane słowa mogą wywołać różne myśli u różnych osób, zaś swoje wystąpienie oprze o koncepcję ubogacania i kompetencje przyszłości. Mówczyni zasygnalizowała, że perspektywa ubogacania pełnionych ról może wynikać z doświadczenia życiowego, zawodowego oraz osobistego podejścia do życia, zaś ich wzajemna synergia może stanowić wartość dodaną dla jednostki. Z kolei kompetencje przyszłości odnoszą się do pożądaných z perspektywy rozwoju człowieka umiejętności, takie jak zdolności emocjonalne, społeczne i poznawcze, które w czasie pandemii zostały znacząco zubożone. Dr Anna Wawrzonek zaakcentowała, na jakie kompetencje należy zwrócić obecnie szczególną uwagę, takie jak: ciekawość horyzontalna, uważność (bycie tu i teraz), pokora poznawcza oraz empatia emocjonalna.

Prof. dr hab. Agnieszka Cybal-Michalska podziękowała dr Annie Warzonek za przedstawienie wielości przemyśleń dotyczących kontekstu innego i procesu krystalizacji tożsamości. Następnie przystąpiła do wręczenia kolejnych cytatów, namysł nad którymi będzie podejmowany na kolejnym spotkaniu. Pierwszy z nich autorstwa R. Sennetta traktował o pomieszaniu życia publicznego z prywatnym. Został on wylosowany przez dr Aleksandrę Kulpa-Puczyńską oraz dr Lucynę Myszkę-Strychalską. Drugi zaś dotyczący samotności fragment Ody do wielkości z tomu Adama Zagajewskiego otrzymali dr Wojciech Siegień oraz dr Kamila Słupska.

Przerwa kawowa na reklamę: Nowości na stronie internetowej Sekcji Pedagogiki Młodzieży – Zespół Roboczy koordynowany przez prof. UAM dr hab. Waldemara Segieta.

Kontynuując posiedzenie prof. dr hab. Agnieszka Cybal-Michalska

przypomniała, iż zadaniem Zespołu do spraw informacji i promocji dorobku z obszaru pedagogiki młodzieży, jest gromadzenie danych o osiągnięciach Sekcji, dlatego warto, by zaprezentował swoje działania w zakresie propagowania wiedzy i osiągnięć Sekcji Pedagogiki Młodzieży. Następnie zaprosiła do zabrania głosu przedstawicieli wskazanego Zespołu, którego koordynatorem jest prof. UAM dr hab. Waldemar Segiet.

Profesor zachęcił do odwiedzania strony internetowej Sekcji Pedagogiki Młodzieży i Zespołu Pedagogiki Młodzieży poprzez stronę Wydziału Studiów Edukacyjnych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Następnie głos zabrała Bożena Kanclerz, która zaprosiła zebrane osoby do przesyłania informacji o swoich działaniach, które będą umieszczane w zakładce „Wydarzenia”. Zaprosiła również do udziału w kolejnej edycji Konferencji Sfera Projektów Edukacyjnych i Społecznych oraz Odwróconej Konferencji, którym patronuje Zespół Pedagogiki Młodzieży.

Odpowiedź zna wiatr - z płytki prof. Wojtka Skrzydlewskiego Członkowie Sekcji Pedagogiki Młodzieży mieli okazję do wysłuchania utworu muzycznego Colina Macleoda pt. The Long Road. Przewodnicząca Sekcji stwierdziła, iż zaprasza on do podróży po magicznych krajobrazach Szkocji.

Wartościowa Godzina z Zespołem Roboczym – kognitywne wyzwania Kontynuując posiedzenie prof. dr hab. Agnieszka Cybal-Michalska poprosiła o prezentację Zespół Roboczy pt. Aktywizacja młodzieży w środowisku lokalnym i kulturalnym, którego pracami koordynuje prof. UAM dr hab. Katarzyna Segiet. Było to już drugie wystąpienie Zespołu podczas posiedzeń Sekcji. Prof. Katarzyna Segiet przedstawiła sposoby rozumienia zagadnienia aktywizacji społecznej i dokonała przeglądu najważniejszych idei towarzyszących utworzeniu Zespołu. Następnie głos zabrała prof. UAM dr hab. Ewa Włodaczyk, która podjęła próbę udzielenia odpowiedzi na pytania, czym jest bierność oraz dlaczego ludzie są bierni? Z kolei dr Kamila Słupska odniosła się do aktywności czytelniczej młodych ludzi, przedstawiając wyniki badań przeprowadzonych wśród młodzieży z terenów województwa wielkopolskiego. Następna mówczyni - profesor Agata Matysiak Błaszczyk, opowiedziała o działalności i założeniach Fundacji SOLARSPOT, która zachęca młodych ludzi do aktywnej partycypacji w przestrzeni społecznej.

Prof. dr hab. Agnieszka Cybal-Michalska podziękowała mówczyniom za podzielenie się przemyśleniami odnośnie aktywności społecznej młodzieży, jej

aktywności czytelniczej oraz działalności Fundacji SOLARSPOT i zaprosiła chętne osoby do włączenia się w prace zaprezentowanego Zespołu Roboczego.

Loteria zatytułowana Książka przekazana pod dobry adres. Później prof. dr hab. Agnieszka Cybal-Michalska zaprosiła wszystkich zebranych do wzięcia udziału w loterii zatytułowanej Książka przekazana pod dobry adres. Podziękowała ofiarodawcom publikacji. Do rąk członków Sekcji trafiło 20 książek i czasopism, które tematycznie związane są z młodzieżą i prezentują wyniki prowadzonych badań w ostatnich latach.

Podsumowanie i zakończenie posiedzenia Sekcji Pedagogiki Młodzieży KNP PAN i Zespołu Pedagogiki Młodzieży Przewodnicząca zaprosiła gości na kolejne, czerwcowe spotkanie Sekcji Pedagogiki Młodzieży, którego dokładny termin zostanie podany w późniejszym czasie. Zapowiedziała, że odbędzie się w formie stacjonarnej na Wydziale Studiów Edukacyjnych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Następnie prof. dr hab. Agnieszka Cybal-Michalska podziękowała gościom na uczestnictwo w spotkaniu Sekcji i zainteresowanie inicjatywą jego powołania oraz dokonała oficjalnego zamknięcia kolejnego Posiedzenia Sekcji Pedagogiki Młodzieży KNP PAN w kadencji 2020 - 2023 oraz Zespołu Pedagogiki Młodzieży.

II posiedzenie Sekcji Pedagogiki Młodzieży KNP PAN w 2023 odbyło się w dniu 16 czerwca 2023 r. (piątek), o godz. 11:00 w sali kinowej 04 na Wydziale Studiów Edukacyjnych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Podczas spotkania mieliśmy okazję wysłuchania wykładu Prof. dr hab. Piotra Kostyły zatytułowanego: *Moralny ekwiwalent wojny. William James o socjalizacji <złotej młodzieży>*.

Zaprezentował się także Zespół Roboczy: *Młodzież- między edukacją a rynkiem pracy* pod przewodnictwem Prof. dr hab. Magdaleny Piorunek.

III posiedzenie

W dniu 11 grudnia 2023 roku na Wydziale Studiów Edukacyjnych oraz na platformie TEAMS w formule on-line odbyło się Posiedzenie Sekcji Pedagogiki Młodzieży KNP PAN w kadencji 2020 - 2023 oraz Zespołu Pedagogiki Młodzieży.

- **Otwarcie posiedzenia przez Przewodniczącą Sekcji Pedagogiki Młodzieży prof. dr hab. Agnieszkę Cybal-Michalską**

W grudniowym spotkaniu Sekcji Pedagogiki Młodzieży oraz Zespołu Pedagogiki Młodzieży wzięły udział 34 osoby w tym 8 osób uczestniczyło w spotkaniu za pomocą platformy Teams. Posiedzenie otworzyła Przewodnicząca Sekcji Pedagogiki Młodzieży

prof. dr hab. Agnieszka Cybal-Michalska, przypominając najważniejsze założenia i idee, jakie towarzyszyły inicjatywie powołania Sekcji Pedagogiki Młodzieży KNP PAN oraz Zespołu Pedagogiki Młodzieży.

Następnie podkreśliła, iż do Sekcji należą wybitne osobistości, które zasługują na uwagę w dyscyplinie pedagogiki i badaniach nad młodzieżą. Odniosła się do niejednorodności problematyki badawczej prowadzonej na gruncie pedagogiki młodzieży, skutkującej dążeniem do integracji subdyscyplin nauk pedagogicznych i potrzebą realizowania interdyscyplinarnych badań w obszarze nauk społecznych. Przewodnicząca złożyła podziękowania prof. UJ dr hab. Małgorzacie Michel z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu za przyjęcie zaproszenia do wygłoszenia wykładu zatytułowanego: *Ulica-młody człowiek- badaczka. Synergia, partycypacja i aktywizm w zaangażowanych badaniach terenowych niewidzialnych dzieci w kontekście childhood studies* i zapowiedziała jej wystąpienie w kolejnej części posiedzenia.

- **Powitanie członków ZPM przez Przewodniczącą ZPM prof. dr hab. Agnieszkę Cybal-Michalską**

Prof. dr hab. Agnieszka Cybal-Michalska przywitała gości, którzy przybyli na posiedzenie SPM i ZPM oraz tych, którzy dołączyli online. Przewodnicząca powitała także w szczególności badaczy, którzy zasilili jego skład po raz pierwszy. Wyraziła swoje zadowolenie z faktu powiększania się grona osób, które chcą włączyć się w dyskurs dedykowany młodzieży.

- **Wykład prof. UJ dr hab. Małgorzaty Michel z Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie pt. *Ulica- młody człowiek-badaczka. Synergia, partycypacja i aktywizm w zaangażowanych badaniach terenowych niewidzialnych dzieci w kontekście childhood studies***

Na wstępie wykładu Pani Profesor podziękowała za zaproszenie. Rozpoczynając wykład nakierowała słuchaczy na tematykę wykładu, przedstawiając w pierwszej kolejności podstawy teoretyczne prezentowanego tematu. Wprowadzając członków Zespołu w metodologię badań terenowych odwołała się do swoich badań. Swoje rozważania teoretyczne Profesor Małgorzata Michel ulokowała w koncepcjach między innymi Heleny Radlińskiej. Podczas wykładu Pani Profesor zainspirowała się także niewidzialnym środowiskiem Mary Harlbutt. Słuchacze wykładu wprowadzeni zostali także w kategorię teoretyczną podwójnego wykluczenia. Następnie Profesor

przywołała najważniejsze zagadnienia i obszary prowadzonych badań, omówiła metodologię, a także wprowadziła w wątki związane z pozyskaniem funduszy na wyprawę rowerową podczas której prowadziła badania terenowe. Badaczce udało się połączyć dwie pasje – jazdę na rowerze i badania terenowe niewidzialnych dzieci. Prezentując cele główne i szczegółowe badań własnych, badaczka omówiła koncepcję uczestniczących badań w działaniu, którą zastosowała. Badania były prowadzone w przestrzeni pracy pedagogów ulicy oraz podczas prowadzonych zajęć. Pani Profesor zależało na tym aby uchwycić świat dziecka z jego perspektyw. W czasie badań można było także uchwycić metody pracy pedagogów ulicy. Profesor Małgorzata Michel przedstawiła perspektywę niewidzialnych dzieci i podwójnego wykluczenia, podkreślając, że jest to wstępna analiza wyników badań własnych, a w kolejnych etapach pojawią się szersze wnioski i analizy.

Po wygłoszonym wykładzie głos zabrała Profesor Agnieszka Cybal-Michalska, dziękując za niezwykle interesujący i poruszający wykład oraz zaprosiła do zadawania pytań. Rozpoczęła się dyskusja i pytania. Uczestnicy posiedzenia SPM i ZPM zarówno zadawali pytania, jak i dzielili się swoimi doświadczeniami i refleksjami. Jako pierwsza pytanie zadała dr Agnieszka Kozłowska – dziękując za poruszające wystąpienia dopytała o statystyki dotyczące „głodnych dzieci”. Profesor Małgorzata Michel zwróciła uwagę jak trudno jest objąć statystyką to zjawisko w obszarze tzw. „niewidzialnych dzieci”. Następnie swoją refleksją podzieliła się mgr Agata Borowska oraz Profesor Agata Matysiak-Błaszczyk. Rozpoczęło to dyskusję o szerszym kontekście niewydolności systemowej i potrzeby zmiany w obszarze zarówno polityki społecznej jak i edukacji. Głos w dyskusji oraz pytania zadali także: mgr Jacek Jarosz, dr Barbara Kutrowska, dr Joanna Nawój -Połoczańska, dr Mirosława Ściupider-Młodkowska, prof. UAM dr hab. Ewa Karmolińska-Jagodzik oraz mgr Iwona Kukowka. Mgr Jacek Jarosz skoncentrował się na emocjach badaczki w prowadzeniu tak trudnych problemowo badań, uzyskując odpowiedź o potrzebę naturalności i szczerości w okazywaniu emocji. Dr Barbara Kutrowska odwołała się do funkcjonowania systemu szkolnego i dzieci „wypadających z systemu”, co wywołało dyskusję o potrzebie zmian w tym obszarze. Ważne okazało się także pytanie dr Joanny Nawój -Połoczańskiej o umiejętność unikania „własnej perspektyw” w badaniach terenowych. Pani Profesor Małgorzata Michel podkreśliła perspektywę płynnej tożsamości i świadomość tego, że perspektywy mogą na siebie „nachodzić”. Prof. UAM dr hab. Ewa Karmolińska-Jagodzik wyraziła poruszenie prezentowanym

tematem i rozpoczęła dyskusję o tym gdzie można takie projekty streetworkerskie realizować, natomiast mgr Iwona Kukowka dopytywał o dylematy moralne prowadzonych badań cytując dylemat Doroty Lange : „, co z tego, że ja mówię o tych dzieciach, czy to je nakarmi?”. Wszystkie dyskusje zarówno te metodologiczne jak i te z obszaru wartości spotkały się z reakcją i odpowiedzią Pani Profesor, która przede wszystkim odwołując się do własnych emocji i doświadczeń proponowała rozwiązania w polskim systemie prawnym i społecznym. Ta dyskusja wywołała wsparcie przewodniczącej Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN prof. Agnieszki Cybal-Michalskiej, która zadeklarowała współpracę w obszarze promowania potrzeby zmian. Dziękując za wykład Przewodnicząca zaprosiła do kolejnej części posiedzenia.

- **Poranna kawa z cytatami: One, Oni mówią...**

Przewodnicząca Sekcji Pedagogiki Młodzieży zaprosiła gości do wzięcia udziału w inicjatywnie *Poranna kawa z cytatami: One, Oni mówią...* Pani Profesor Agnieszka Cybal-Michalska poprosiła o głos Profesora Waldemara Segieta, który przypomniał cytaty Witolda Gombrowicza i oddał głos dr Zofii Remiszewskiej, która przedstawiła jego interpretację.

Dr Zofia Remiszewska odwołała się do koncepcji teoretycznych Frankla i Kozielskiego. Analizując i interpretując koncepcje teoretyczne dr Zofia Remiszewska przytoczyła przykłady działań transgresyjnych oraz odwołała się do kreatywnego sposobu myślenia człowieka. Przybliżyła także członkom Sekcji i Zespołu koncepcję autokreacji. Kończąc odwołała się do cytatu „Za dwadzieścia lat, bardziej będziesz żałował tego czego nie zrobiłeś niż to co zrobiłeś...”, Dziękując za wystąpienie odwołała się konstrukcji Homo Construens. Głos zabrał prof. Waldemar Segiet, dziękując za omówienie kategorii działanie, co przełożyć można na złotą zasadę „Wymagać dużo od siebie, a mniej od świata. Ludzie którzy coś osiągnęli, sami te warunki tworzą, podstawą jest zatem jednostka i indywiduum, co otwiera horyzont poznania, jednostka tworzy swoją tożsamość, za Kaufmanem, człowiek tworzy osobiste kino, jest scenarzystą, reżyserem i odtwórcą głównej roli . Stajemy się aktywnym podmiotem i kierujemy uwagę na refleksyjność”. Prof. Waldemar Segiet podkreślił także, że w kontekście tego co usłyszał od Prof. Małgorzaty Michel pojawia się kategoria „dziecko” jako aktor życia społecznego, łącząc zatem oba wystąpienia zaakcentował ważność działania w dyskursie naukowym i społecznym. Następnie głos zabrała prof. Agnieszka Cybal-Michalska prezentując nowe cytaty:

Pierwszy cytat: „ Im bardziej się człowiek starzeje, tym mocniej czuje, że umiejętność cieszenia się chwilą bieżącą jest cennym darem podobnym do stanu łaski” Maria Skłodowska Curie – wylosowany został dla mgr Marleny Kaźmierskiej i dr Łukasza Kwadransa.

Drugi cytat Johanna Wolfganga von Goethego „Ludzkość kroczy stale naprzód, jednak człowiek pozostaje ten sam” wylosowany został dla Magdaleny Barańskiej i dr Barbary Kutrowskiej.

Przerwa kawowa na reklamę: *Nowości na stronie internetowej Sekcji Pedagogiki Młodzieży – Zespół Roboczy koordynowany przez prof. UAM dr hab. Waldemara Segieta*

Przerwa kawowa na reklamę: Nowości w Zespole oraz Odpowiedź zna wiatr – z płytoteki prof. Wojtka Skrzydlewskiego. Profesor Agnieszka Cybal-Michalska przypomniała o idei prezentacji utworów i motywów muzycznych, następnie zaprosiła do wysłuchania kolejnej propozycji i przerwy.

Po przerwie głos zabrał Prof. Waldemar Segiet zapraszając do zgłaszania interesujących wydarzeń dziejących się wśród członków Sekcji i Zespołu. Jako kolejna głos zabrała dr Lucyna Myszk -Strychalska, prezentując sprawozdanie z Konferencji „Uczeń nietypowy czyli wyjątkowy”, przedstawiła fotorelację i udział członków Zespołu Pedagogiki Młodzież w tym wydarzeniu, które odbywało się pod patronatem Sekcji Pedagogiki Młodzieży i Zespołu Pedagogiki Młodzieży.

Wartościowa Godzina z Zespołem Roboczym – kognitywne wyzwania

Kontynuując posiedzenie prof. dr hab. Agnieszka Cybal-Michalska przypomniała o idei towarzyszącej utworzeniu Zespołów Roboczych. Podkreśliła, że do tej pory powstało 11 Zespołów Roboczych, które pochylają się nad określonymi obszarami problemowymi. Uczestnicy posiedzeń mieli okazję zapoznania się z obszarami badawczymi podejmowanymi przez ich poszczególnych członków. Prof. dr hab. Agnieszka Cybal – Michalska zapowiedziała prezentację Zespołu Roboczego, prof. UAM dr hab. Hanny Kubiak, *Zaburzenia rozwoju w okresie adolescencji*, przedstawiając zagadnienie aktywnej obecności w otoczeniu społecznym członków Zespołu. Przybliżając swoją aktywność Profesor także odwołała się do działalności Profesor Katarzyny Waszyńskiej, oraz dr Ewy Kasperek-Golimowskiej. Następnie głos zabrała dr Justyna Jakubowska-Baranek, która zaprezentowała swój udział w Zespole i swoje aktywności w obszarze naukowym. Nawiązała przede wszystkim do

Odwróconej konferencji „Młodzież pyta – nauka odpowiada”, następnie prezentując swoje aktywności Pani Doktor przypomniała w krótkim streszczeniu swój wykład przedstawiony na wspomnianej Konferencji.

Następnie ponownie głos zabrała Profesor Hanna Kubiak, przedstawiając warsztaty dla rodziców nastolatków, które organizuje w kontekście swojej pracy praktycznej. Profesor zaprezentowała także koncepcje prowadzonej grupy dla nastolatków z ASD. Szczegółowo zaprezentowała trudności nastolatków w spektrum autyzmu.

Na koniec Wartościowej Godziny Pani Profesor Hanna Kubiak zaprosiła na webinar „Bunt nastolatka”, podkreślając wagę działań członków Zespołu w sferze społecznej. Przewodnicząca SPM i ZPM Profesor Agnieszka Cybal-Michalska, podziękowała za zabranie głosu i niezwykle inspirujące przedstawienie działalności Zespołu. Dziękując za zaangażowanie naukowe, a także konferencje i warsztaty oraz podzielenie się trudnościami, które można uchwycić pracując z młodzieżą.

- **Loteria zatytułowana *Książka przekazana pod dobry adres***

Na zakończenie Profesor Agnieszka Cybal-Michalska zaprosiła wszystkich zebranych do wzięcia udziału w loterii zatytułowanej *Książka przekazana pod dobry adres*. Do rąk członków Sekcji trafiło 11 książek i czasopism, które tematycznie związane są z młodzieżą i prezentują wyniki prowadzonych badań w ostatnich latach.

W podsumowaniu Profesor Agnieszka Cybal-Michalska podziękowała gościom na uczestnictwo w spotkaniu Sekcji i zainteresowanie inicjatywą jego powołania oraz dokonała oficjalnego zamknięcia kolejnego Posiedzenia Sekcji Pedagogiki Młodzieży KNP PAN w kadencji 2020 - 2023 oraz Zespołu Pedagogiki Młodzieży.

Sekcja Pedagogiki Resocjalizacyjnej

Wykład Przewodniczącego Sekcji Resocjalizacji KNP PAN prof. Wiesława Ambrozika w ramach cyklu Szkoły Nestorów Nauki Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu zatytułowany: *Karać i izolować czy ponownie uspołeczniać i przystosowywać? Refleksje wokół funkcjonalności systemu resocjalizacji*. 19 kwietnia 2023 roku, Aula Lubrańskiego, ul. Wieniawskiego 1, Poznań.

O wykładzie: Choć oświeceniowa i pozytywistyczna koncepcja człowieka zmieniła poglądy na istotę winy i kary oraz na jej rozległość i funkcje, to jednak nie psychologiczne czy pedagogiczne koncepcje kary legły u podstaw kształtujących się systemów resocjalizacyjnych działających wobec nieletnich i dorosłych przestępców.

W dalszym bowiem ciągu o jego kształcie i funkcjonowaniu decydowały i decydują do dziś jurystyczne czy kryminologiczne koncepcje kary, której celem jest przede wszystkim zagwarantowanie społeczeństwu poczucie ładu, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, a nie zresocjalizowanie wykolejonych jednostek. Podejściu temu wtóruje równocześnie swoisty psychologizm, sprowadzający proces resocjalizacji do działań terapeutycznych, realizowanych w kompletnej izolacji społecznej i towarzyszącemu jej przekonaniu, że uspołecznione w ten sposób świadomość i postawy przestępcy już zawsze przejawiać się będą w dowolnych sytuacjach społecznych, w jakich on znajdzie się w bliższej czy dalszej przyszłości.

Sekcja Pedagogiki Szkoły

1. Zebranie Sekcji: 13.02.2023 r. Połączone zebranie Sekcji Pedeutologii KNP PAN oraz Sekcji Pedagogiki Szkolnej KNP PAN. Gościem był prof. dr hab. Piotr Kostyło (Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, Przewodniczący Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego), który wygłosił wykład: *Emile Durkheim o nauczycielu i pedagogice szkolnej*.
2. Posiedzenie Sekcji Pedagogiki Szkoły towarzyszące Konferencji Naukowej Szkoła i Nauczyciel. Rozwój Szkoły Rozwój Nauczyciela, Łągów Lubuski, 15-16.05.2023 r.
3. Zebranie Sekcji: 05.10.2023 r. Wspólne zebranie Sekcji Pedagogiki Szkoły oraz Sekcji Pedeutologii KNP PAN. W programie: (1) prof. dr hab. Agnieszka Cybal-Michalska: Sprawozdanie dotyczące działalności KNP PAN; (2) Referat dr hab. Inetty Nowosad prof. UZ "Singapur: inwestycje w nauczycieli – inwestycjami w kraj i rozwój społeczeństwa"; (3) Dyskusja; (4) Sprawy organizacyjne.
4. Zebranie Sekcji: 13.11.2023 r. Wspólne zebranie Sekcji Pedagogiki Szkoły oraz Sekcji Pedeutologii KNP PAN. W programie: (1) Referat dra Jacka Gralewskiego "Niedostrzegana kreatywność: trafność ocen kreatywności uczniów dokonywanych przez nauczycieli liceów i jej wybrane uwarunkowania"; (2) Dyskusja; (3) Sprawy organizacyjne.
5. Seminaria naukowe: 27 marca 2023 roku (Sekcja Pedagogiki Szkoły, Sekcja Pedeutologii, Komisja ds. Polityki Oświatowej KNP PAN), 27.11.2023 (Sekcji Pedeutologii, Pedagogiki Szkoły KNP PAN)

Sekcja Pedeutologii

1. Posiedzenie Sekcji: 27.01.2023 r. Omawiane zagadnienia: sprawy bieżące i ustalenia dotyczące działań naukowo-badawczych członków Sekcji, organizacja Szkoły Pedeutologii (ustalenia szczegółów: goście, opłaty, terminy, informacje).
2. Posiedzenie Sekcji: 08.02.2023 r. Omawiane zagadnienia: organizacja Szkoły Pedeutologii (ustalenia szczegółów: harmonogram Szkoły; wykłady, warsztaty, przerwy kawowe, procedury rejestracji).
3. Posiedzenie Sekcji Pedeutologii i Zespołu Wspierającego Działania Sekcji oraz Sekcji Pedagogiki Szkoły: 13.02.2023 r. – Seminarium Naukowe. Wykład wprowadzający w dyskusję wygłosił prof. dr hab. Piotr Kostyło (Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, Przewodniczący Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego). Temat wykładu: *Emile Durkheim o nauczycielu i pedagogice szkolnej*.
4. Szkoła Pedeutologii 24 -25.03.2023 r., Akademia Pedagogiki Specjalnej w Warszawie (7 wykładów Mistrzów, 14 warsztatów).
5. Posiedzenie Sekcji i Zespołu działającego przy Sekcji Pedeutologii oraz Sekcji Pedagogiki Szkoły: 05.10.2023 r. – Seminarium Naukowe. Wykład wprowadzający w dyskusję wygłosiła dr hab. prof. UZ Inetta Nowosad: *Singapur - inwestycje w nauczycieli inwestycjami w kraj i rozwój społeczeństwa*.
6. Posiedzenie Sekcji Pedagogiki Szkoły, Sekcji Pedeutologii Zespołu działającego przy Sekcji Pedeutologii: 13.11.2023 r. Seminarium Naukowe. Wykład wprowadzający w dyskusję wygłosił dr Jacek Gralewski: *Niedostrzegana kreatywność: trafność ocen kreatywności uczniów dokonywanych przez nauczycieli liceów i jej wybrane uwarunkowania*.

Sekcja Gerontologii

20.03.2023 – referat naukowy: dr Marcin Muszyński, Wyłaniający się obraz starości – uczenie się bycia osobą starszą.

18-19.05.2023 – udział członków Sekcji w I Kongresie Gerontologów Społecznych 50-lecie Uniwersytetów Trzeciego Wieku Doświadczenia- Refleksje – Wizje, Ustroń;

wyłoszone referaty (9):

Elżbieta Dubas - Uczenie się w starości – odnajdowanie humanistycznej perspektywy,

Zofia Szarota – Wspólnoty uczących się seniorów,

Artur Fabiś – Portret polskich senierek/seniorów. Konteksty geragogiczne, **przewodniczący Komitetu Naukowego,**

Arkadiusz Wąsiński – Autokreacyjna perspektywa potencjału edukacyjnego osób starszych w praktyce życia codziennego,

Agata Chabior – Aktywność edukacyjna w starości,

Marcin Muszyński – Uczenie się stawania osobą starą,

Dorota Gierszewski - O próbach zasypywania cyfrowej przepaści w kontekście kompetencji medialnych osób starszych,

Jolanta Maćkiewicz, Joanna Wnęk-Gozdek – Edukacja w starości w doświadczeniach polskich euro dziadków,

Anna Leszczyńska-Rejchert – UTW i inne formy edukacji seniorów na Warmii i Mazurach w perspektywie geragogiki.

20.11.2023 – zebranie podsumowujące rok 2023 i kadencję 2020 – 2024. Osiągnięcia i przesłanie dla ewentualnej przyszłej kadencji Sekcji Gerontologia.

23. 11. 2023 – udział członków Sekcji w X Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Starzenie się i późna dorosłość w dyskursie międzypokoleniowym. Późna dorosłość i jej różnorodność – perspektywa pedagogiczna, Olsztyn; **Wygłoszone referaty (4):**

Anna Leszczyńska-Rejchert – Dyskurs międzypokoleniowy o starzeniu się i starości jako forma edukacji międzypokoleniowej; **wiceprzewodnicząca Komitetu Naukowo-Organizacyjnego Konferencji,**

Dorota Gierszewski – Wartość technologii i wiedzy cyfrowej dla aktywnego starzenia się,

Elżbieta Dubas – W trosce o godność człowieka (starszego) – wybrane tezy gerontologii humanistycznej,

Arkadiusz Wąsiński – Świadome starzenie się a proces osobowej autokreacji człowieka.

Komisja ds. Rozwoju Młodych Naukowców

Posiedzenie, 21-23. kwietnia 2023, Jedlina – Zdrój.

Zespół Samokształceniowy Doktorów i Doktorek wspierający działanie Komisji ds. rozwoju Młodych Naukowców KNP PAN (wcześniej Zespół Samokształceniowy i Samopomocy Koleżeńskie Doktorów) działa od 13 lat. Naukową opiekę nad nim sprawują prof. Maria Czerepaniak – Walczak i dr hab. Ewa Bochno.

Aktywność członkiń i członków Zespołu koncentruje się wokół:

- tworzenia warunków do samokształcenia i wzajemnej pomocy. Zespół stanowi platformę naukową opartą na zaangażowaniu i zaufaniu, wspierającą i

symulującą rozwój doktorów pedagogiki poprzez wymianę doświadczeń, uczenie się wspólne i wspólnie z innymi w szeroko rozumianym dyskursie intelektualnym,

- otwierania się na środowisko akademickie i integracji wspólnoty doktorów pedagogiki. Działania Zespołu polegają na utrzymywaniu kontaktu i wymianie wiedzy między członkami, ale również na samokształceniu i współpracy w grupach tematycznych oraz samokształceniu i współpracy we własnych ośrodkach naukowych,
- wspierania i propagowania działalności naukowej, badawczej, dydaktycznej poprzez organizowanie spotkań dyskusyjnych, seminariów, warsztatów, konferencji zarówno wewnętrznych jak i otwartych zgodnych z przyjętym planem pracy Zespołu,
- zaangażowania w dyskurs dotyczący sytuacji naukowo – zawodowej nauczycieli akademickich i kształcenia studentów.

Aktywność uczestniczek i uczestników Zespołu trwa cały rok. Polega na aktywnym uczestniczeniu w ogólnopolskich seminariach naukowych realizowanych w formie on-line (zwykle są dwa w roku) oraz na stałej wymianie mailowej. Stworzyliśmy naszą bazę adresowo – kontaktową, wymieniamy się informacjami i opiniami na ważne bieżące tematy, a także konsultujemy zamierzenia i działania naukowe na wspólnym forum lub w mniejszych grupach zadaniowych lub złożonych z osób skupionych wokół danej problematyki. Ponadto członkinie i członkowie Zespołu angażują się w redagowanie wybranych numerów czasopisma PAREZJA. Czasopismo Forum Młodych Pedagogów przy Komitecie Nauk Pedagogicznych PAN.

Zwieńczeniem całorocznej pracy są trzydniowe Ogólnopolskie Seminaria Naukowe. Takie seminarium odbyło się w dniach 21-23. 04.2023 w Jedlinie – Zdroju. W seminarium uczestniczyły 23 osoby.

W czasie niezwykle intensywnej pracy dyskutowana nad:

- zamierzeniami habilitacyjnymi, oraz pomysłami na badania, projektami monografii i artykułów naukowych członkiń i członków Zespołu; przedmiotem dyskusji były także perspektywy i procedury badawcze projektów habilitacyjnych oraz projektów „pohabilitacyjnych”,
- procedurą habilitacyjną i jej formalnymi wymaganiami,
- prezentowaliśmy publikacje członkiń i członków Zespołu oraz nowości literaturowe wraz z ich omówieniem,
- doświadczeniami z realizowanych przez nas projektów naukowych i działań

dydaktycznych, ze szczególnym uwzględnieniem aktualnych wyzwań generowanych przez kulturę cyfrową, w tym SI,

- usprawnieniem pracy Zespołu, a także potrzebami członkiń i członków w zakresie konsultacji naukowych.

Sekcja Pedagogiki Ogólnej

Sekcja Pedagogiki Ogólnej Komitetu Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk współorganizowała wykład otwarty prof. Chrisa Browna (University of Warwick, Wielka Brytania) na temat: *Close to practice research: making it happen and making a difference*".

Wykład odbył się 20 kwietnia 2023 r., o godz. 11:00, w Auli im. Janusza Korczaka (sala C01) Wydziału Nauk o Edukacji Uniwersytetu w Białymstoku (ul. Świerkowa 20).

About the author: Professor Chris Brown is Professor in Education and Director of Research at the University of Warwick's Department of Education Studies.

Chris is seeking to drive forward the notion of Professional Learning Networks (PLNs) as a means to promote the collaborative learning of teachers. The aim of this collaborative learning is to improve both teaching practice and student outcomes, not only in individual schools, but also in the school system more widely. Alongside his research into PLNs Chris also has a long-standing interest in how research evidence can and should, but often doesn't, aid the development of education policy and practice. Across these two areas Chris has led or co-led research-related projects and programmes worth £6.8m and authored, or co-authored 84 journal articles and papers, 36 reports/resources and 26 book chapters, as well as authored, co-authored or edited 19 monographs and books.

In 2018 Chris was also awarded a Siftung Mercator Foundation Senior Fellowship. Each year Siftung Mercator identifies and invites just six people world-wide to apply each year for one of its fellowships. Potential Fellows are identified by a panel as 'exceptionally talented and outstanding researchers and practitioners' from areas seen as relevant to the themes and fields of activity of Stiftung Mercator. The purpose of the Mercator Fellowship programme is to offer selected fellows the space

and freedom to also devote themselves to exploratory and unconventional research and practical projects (typically for six months). Previous fellows include advisors to former US President Obama and current French President Macron.

Other prizes include the 2015 American Educational Research Association 'Emerging Scholar' award; the 2016 AERA Excellence in Research to practice award and the 2016 UCEA Jeffrey V. Bennett Outstanding International Research award.

Zespół Międzynarodowych Badań Porównawczych KNP PAN

Zespół Międzynarodowych Badań Porównawczych zorganizował seminarium otwarte w trakcie którego wykład pod tytułem: *Konstytucyjne prawo do edukacji a wyzwania współczesności* wygłosił pan dr hab. Adam Bodnar, profesor uczelni oraz dziekan Wydziału Prawa Uniwersytetu SWPS w Warszawie; profesor wizytujący na Uniwersytecie w Kolonii; Rzecznik Praw Obywatelskich VII kadencji (07.2015-09.2021). Seminarium w formie hybrydowej, odbyło się w siedzibie Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej w Warszawie oraz na platformie zoom w dniu 18 maja 2023 roku.

W uzasadnieniu podjęcia tego tematu Profesor Bodnar pisze: *"Polska staje się coraz bardziej różnorodnym państwem. Żyjemy w cieniu wojny w Ukrainie. Rozwój nowych technologii oraz metod komunikowania się powoduje zagrożenie polaryzacyjne, ale także szerzenia się dezinformacji. Doświadczamy efektu wojen kulturowych, w tym tzw. cancel culture. Młodzi ludzie domagają się rzeczywistej debaty na temat zagrożeń związanych ze zmianą klimatu. Powstaje pytanie czy konstytucyjne prawo do edukacji odpowiada wyzwaniom współczesności, a także jak należałoby zmieniać szkolne programy nauczania w kierunku kształtowania odpowiedzialnych i świadomych obywateli. Dlatego warto się zastanowić jaką rolę w systemie edukacji powinna odgrywać edukacja antydyskryminacyjna, edukacja obywatelska, edukacja o pokoju, edukacja medialna, a także edukacja o zmianie klimatu."*

Komisja ds. Współpracy Międzynarodowej

Patronat nad IV International Summer School - Scientific excellence - origins, research, results.

W dniach 3- 7 lipca 2023 roku, Wydział Studiów Edukacyjnych wspólnie z Wydziałem Nauk Politycznych i Dziennikarstwa zoorganizował III International Summer School

- Scientific excellence - origins, research, results). Szkoła była poświęcona źródłom i rezultatom doskonałości naukowej, a w szczególności metodologii badań naukowych. W programie znalazły się: wykłady plenarne, warsztaty, panel dyskusyjny, konsultacje indywidualne z profesorami oraz dwa panele doktorantów. Zaproszenie do wygłoszenia wykładów oraz odbycia seminariów przyjęło kilkunastu profesorów z następujących ośrodków naukowych na świecie: Univeristy of Nebraska (USA), Univeristy of Plymouth (UK), National Chengchi University (Taiwan), Freie Universität Berlin (Germany), Bath Spa University (UK), Complutense University of Madrid (Spain), University of Catania (Spain), Univeristy of Malaga (Spain), Erasmus University Rotterdam, Utrecht University (Netherlands), Sapienza-Università di Roma, (Italy), Zayed University (United Arab Emirates), Faculdade de Belas-Artes de Lisboa (Portugal), Petro Mohyla Black Sea National University (Ukraine)

W projekcie wzięło udział ponad 30 doktorantów z pedagogiki, politologii, psychologii, socjologii, kognitywistyki i prawa.

Komisja ds. Informacji KNP PAN

Komisja realizuje politykę informacyjną Komitetu w ramach m.in.: przygotowywania materiałów i aktualizacji strony internetowej KNP PAN; przygotowywania i upowszechniania w formie elektronicznej *Newslettera KNP PAN*.

III. Konferencje (debaty, dyskusje, inne formy spotkań naukowych)

III.1. Konferencje naukowe zorganizowane / współorganizowane przez Komitet / Sekcję Komitetu lub organizowane pod patronatem Komitetu:

Nazwa konferencji data, miejsce	Organizator, współorganizatorzy (KNP PAN i /lub jego jednostki wew.), patronat KNP PAN	Rodzaj konferencji		Liczba uczestników		Liczba wystąpień	Dofinan- sowanie ze środków DUN (w zł)
		kra- jowa	między- narodowa	Ogółem	z zagra- nicy		
<u>Konferencja nr 1.</u> XXXVI Letnia Szkoła Młodych Pedagogów i Pedagożek im. Marii Dudzikowej Kilece, 10- 15.09.2023 roku.	Komitet Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk, Wydział Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach	-	x	56	14	40	
<u>Konferencja nr 2.</u> Międzynarodowa Konferencja Naukowa: <i>Nadzieje i niepokoje ludzkości wyrażone w filozofii wychowania XX i XXI wieku.</i> Podtytuł biodoksograficzny: <i>Dziedzictwo Józefa Pietera (1904-1989).</i> Katowice, 27 września 2023 roku.	Patronat KNP PAN Instytut Pedagogiki Uniwersytetu Śląskiego oraz Towarzystwo Pedagogiki Filozoficznej im. Bronisława Ferdynanda Trentowskiego.	-	x	60	15	52	0,00
<u>Konferencja nr 3.</u> V Interdyscyplinarna Konferencja Naukowa z cyklu <i>Sytuacje trudne w okresie dzieciństwa nt.: Konflikty społeczne w świecie dziecka</i> ”, Poznań, 8 marca 2023 r.	Patronat KNP PAN, Wydział Studiów Edukacyjnych UAM w Poznaniu	x	-	50	-	32	0,00
<u>Konferencja nr 4.</u> II Kongres „W trosce o edukację”. Dąbrowa Górnicza, 1-2 lipca 2023 roku	Organizatorzy wydarzenia: Komitet Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk – Sekcja Pedagogiki Krytycznej i Sekcja Resocjalizacji, Oddział Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego w Dąbrowie Górniczej – Akademia WSB, Oddział Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego w	x	-	100	-	70	0,00

	Zielonej Górze – Uniwersytet Zielonogórski oraz Oddział Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego w Opolu – Uniwersytet Opolski Interdyscyplinarna Pracownia Współczesnych Problemów Humanistyki Akademii WSB.						
<u>Konferencja nr 5.</u> VIII Międzynarodowa Konferencja Naukowa z zakresu edukacji globalnej, pt. „ <i>Dziecko i dzieciństwo w sytuacji zagrożenia kryzysem – kontekst wojny</i> ”, Warszawa, 30 maja 2023 roku.	Patronat KNP PAN Instytut Pedagogiki (Katedra Pedagogiki Społecznej) Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie	-	x	51	10	61	0,00
<u>Konferencja nr 6.</u> Międzykulturowa Konferencja Pedagogiki Sztuki „Edukacja przez sztukę dla pokoju” 25-28 września 2023 roku – Ustka.	Organizator: Instytut Pedagogiki Uniwersytetu Pomorskiego w Słupsku Współorganizator: Sekcja Pedagogiki Sztuki KNP PAN	-	x	60	10	49	0,00
<u>Konferencja nr 7.</u> I Międzynarodowy Kongres Edukacji Pozaszkolnej „Całozyciowa Kreatywność” 12-14 czerwca 2023 roku – Lublin.	Organizator: Pracownia Animacji Kultury Instytutu Pedagogiki UMCS w Lublinie Współorganizator: Sekcja Pedagogiki Sztuki KNP PAN	-	x	250	25	90	0,00
<u>Konferencja nr 8.</u> International Mobility Conference (IMC18), Fundacja Szansa dla Niewidomych, Warszawa 22- 26.05.2023 r.	Organizatorzy: Fundacja Szansa dla Niewidomych, The Center for the Blind in Israel, Fundacja Challenge Europe w Polsce, World Blind Union, USA, Executive Committee - Eileen Siffermann (USA) Sekcja Pedagogiki Specjalnej Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN	-	X	850	650	250	0,00
<u>Konferencja nr 9.</u> XXI Edycja.	Organizatorzy: Fundacja Szansa dla Niewidomych,	-	X	850	650	250	0,00

Światowe Spotkanie Niewidomych, Słabowidzących i Ich Bliskich. „Information resulting in mobility and ability”, Fundacja Szansa dla Niewidomych, Warszawa 22-25.05.2023 r.	Biuro Pomocy i Projektów Społecznych Urzędu m.st. Warszawy, The Center for the Blind in Israel, Fundacja Challenge Europe w Polsce, World Blind Union, USA, Sekcja Pedagogiki Specjalnej przy Komitecie Nauk Pedagogicznych PAN						
<u>Konferencja nr 11.</u> Kongres „Asystent Ucznia o Specjalnych Potrzebach Edukacyjnych [ASPE] jako element realizacji Edukacji Włączającej”, Serock, 26-28.11.2023 r.	Fundacja Edukacyjna ODITK, Fundacja Fundusz Współpracy, Stowarzyszenie Sztuka Włączania, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie (współorganizacja Sekcja Pedagogiki Specjalnej)	X	-	450	0	20 + 12 warsztatów	0,00
<u>Konferencja nr 12.</u> Konferencja Naukowa na temat: Edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnościami w rozważaniach teoretycznych i rozwiązaniach praktycznych – kontynuacje, Uniwersytet Zielonogórski, 05.12.2023 r. (online)	Patronat Sekcja Pedagogiki Specjalnej; organizator: Uniwersytet Zielonogórski, Wydział Nauk Społecznych, Instytut Psychologii	X	-	72	0	30	0,00
<u>Konferencja nr 13.</u> IV Międzynarodowa Konferencja Naukowa Pedagogika Dziecka. <i>Jakość edukacji w warunkach wzrastającej multikulturowości a unifikacja.</i> Zielona Góra-Kalsk, 27-28 listopada 2023 roku.	Patronat KNP PAN Zakład Pedagogiki Przedszkolnej i Wczesnoszkolnej Uniwersytetu Zielonogórskiego.	-	x	88	9	71	0,00
<u>Konferencja nr 14.</u>	Patronat KNP PAN Uniwersytet	x	-	130	-	107	0,00

VI Ogólnopolska Konferencja Naukowa z cyklu: <i>SZKOŁA I NAUCZYCIELE</i> na temat: <i>Rozwój nauczyciela i rozwój szkoły</i> . Zielona Góra-Łagów, 15-16.05.2023 roku	Zielonogórski (organizator główny) oraz UAM, UB, UO, UMK, UMCS, APS w Warszawie, AWSB w Dąbrowie Górniczej.						
<u>Konferencja nr 15.</u> MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA NAUKOWA „SPOŁECZNO-KULTUROWY WYMIAR EDUKACJI POZAFORMALNEJ” . LUBLIN, 12-14 CZERWCA 2023 ROKU_organizowana w ramach „I International Non-Formal Education Congress in Lublin „Life-long CreActivity”.	Patronat KNP PAN Wydział Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Współorganizatorzy konferencji: Urząd Miasta Lublin, Fundacja Sempre a Frente, Sekcja Pedagogiki Sztuki Komitetu Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk.	-	x	67	45	200	0,00
<u>Konferencja nr 16.</u> XXXV Forum Pedagogów „Wspieranie osób o zróżnicowanych potrzebach edukacyjnych – diagnoza, wyzwania, przykłady dobrych praktyk”. Wrocław, 22-23.11.2023	Patronat KNP PAN Instytut Pedagogiki, Zakład Edukacji i Rehabilitacji Osób z Niepełnosprawnością oraz Zakład Pedagogiki Wczesnoszkolnej i Przedszkolnej Uniwersytetu Wrocławskiego.	x	-	52	3	110	0,00
<u>Konferencja nr 17.</u> Szkoła Pedeutologiczna 24-25.03.2023 r.	Sekcja Pedeutologii KNP PAN, Zakład Pedeutologii APS	X	-	70		7 referatów 14 warsztatów	0,00
<u>Konferencja nr 18.</u> Konferencja Naukowo-Szkoleniowa Kompetencje Międzykulturowe. Transgresje – Warszawa, 25-26.04.2023 roku	Wydział Nauk Społecznych Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej. Sekcja Pedeutologii KNP PAN,	X	-	70	-	24	0,00
<u>Konferencja nr 19.</u> Teacher. Change. Development – Kraków, 8-10.05.2023 r.	Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie.	-	X	106	64	101	0,00

	Sekcja Pedagogiki KNP PAN.						
<u>Konferencja nr 20.</u> <i>V Ogólnopolska Konferencja STREFA PROJEKTÓW EDUKACYJNYCH I SPOŁECZNYCH</i> (18 kwietnia 2023 WSE UAM POZNAŃ)	PATRONAT KNP PAN Sekcja Pedagogiki Młodzieży	X	-	Ponad 100	1	34	0,00
<u>Konferencja nr 21.</u> <i>V NAUKOWO-METODYCZNĄ KONFERENCJĘ</i> Uczeń nietypowy, czyli wyjątkowy – zdrowie psychiczne i dobrostan młodych ludzi oraz nauczycieli, 23 października 2023 roku w Lubiczu Górnym.	PATRONAT KNP PAN Sekcja Pedagogiki Młodzieży	X	-	Okóło 80 osób	-	12	0,00
<u>Konferencja nr 22.</u> Międzynarodowa konferencja pt. Wczesna edukacja dziecka w koleżu teorii i praktyki nowej rzeczywistości. UMCS, Lublin 21-23 kwietnia 2023 r.	Instytut Pedagogiki UMCS i Sekcja Edukacji Elementarnej KNP	-	X	96	5	52	0,00
<u>Konferencja nr 23.</u> „Pedagogika społeczna. Dialog pokoleń. Teoretyczność, polityczność, praktyczność” 1 czerwca 2023 roku	Wydział Nauk o Edukacji Uniwersytet w Białymstoku Sekcja Pedagogiki Społecznej	X		40		20	

W tabeli: liczba wystąpień – łączna liczba wszystkich rodzajów wystąpień konferencyjnych

III.2. Omówienie wyników konferencji z punktu widzenia jej znaczenia dla reprezentowanej przez Komitet dyscypliny naukowej

Konferencja nr 1.

W dniach od 10 do 15 września 2023 roku w malowniczej okolicy sprzyjającej naukowej refleksji znajdującej się w samym sercu Gór Świętokrzyskich odbyła się XXXVI Letnia Szkoła Młodych Pedagogów i Pedagożek im. Marii Dudzikowej. Po raz pierwszy pod zmienioną nazwą Letnia Szkoła Młodych Pedagogów i Pedagożek im. Marii Dudzikowej (do roku 2022 funkcjonowała pod nazwą Letnia Szkoła Młodych Pedagogów im. Marii Dudzikowej). Wydarzenie zorganizowane zostało tradycyjnie

przez Komitet Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk, któremu przewodniczy prof. dr hab. Agnieszka Cybał-Michalska. Zaszczytą rolę gospodarza XXXVI LSMPiP pełnił w tym roku Wydział Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu Jana Kochanowskiego na czele z Panią Dziekan dr hab. Mariolą Wojciechowską, prof. UJK. Kierownictwo naukowe sprawowały Kierowniczkki LSMPiP: prof. dr hab. Maria Czerepaniak-Walczak oraz dr hab. Ewa Bochno, prof. UZ. Sekretarzami XXXVI LSMPiP byli: dr Bartłomiej Kotowski, Prezydent Forum Młodych Pedagogów przy KNP PAN kadencji 2022/2023 oraz dr Justyna Miko-Giedyk i dr Karolina Wiśniewska.

Celem Letniej Szkoły od zawsze jest wspieranie i stymulowanie rozwoju naukowego młodych pedagożek i pedagogów, w ramach którego tworzone są możliwości do uzupełniania oraz pogłębiania wiedzy, wzbogacania warsztatu badawczego uczestników, a także okazje do debiutów naukowych oraz promowania interesujących koncepcji i odkryć. Tematem tegorocznej LSMPiP była „**Generacja antropocenu; co pedagogika i edukacja może/powinna/musi robić, by nie zostawić świata takim, jaki jest?**”. Podjęta problematyka koncentrowała się na refleksji nad przejawami i konsekwencjami antropocenu, a także na społecznych i humanistycznych wyzwaniach pedagogiki i edukacji w ramach podjętego tematu.

Tegoroczna Letnia Szkoła Młodych Pedagogów i Pedagożek im. Marii Dudzikowej miała charakter międzynarodowy. W obradach w dniu 11 września 2023 roku brało udział 14 doktorantów z Ukrainy za pośrednictwem transmisji online. Ponadto, wśród uczestników i profesorów biorących udział w LSMPiP były osoby z Ukrainy.

Ceremonia otwarcia XXXVI LSMPiP im. Marii Dudzikowej odbyła się 11 września 2023 w Auli im. ks. Stanisława Konarskiego na Wydziale Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach. Uroczystość zgromadziła nie tylko uczestników LSMPiP, ale także liczne grono pracowników naukowo-dydaktycznych Wydziału Pedagogiki i Psychologii UJK, w tym Instytutu Pedagogiki oraz zaproszonych gości, lokalne media i sponsorów. Po oficjalnym otwarciu LSMPiP uczestnicy Szkoły wysłuchali dwóch wykładów inauguracyjnych pt. „*Relacja człowiek – środowisko w geologicznym antropocenie*”, który wygłosiła prof. dr hab. Agnieszka Gałuszka oraz „*Edukacja w cieniu antropocenu: jak zmieniać panikę w nadzieję i odwagę*”, który wygłosił prof. dr hab. Ryszard Maciej Łukaszewicz.

Kolejne dni LSMPiP upływały w intensywnej atmosferze pracy naukowej, dyskusji, refleksji i wymiany doświadczeń, a swoje wystąpienia wygłosili:

- dr hab. Maksymilian Chutorański, pt. *„Motyw pedagogiczny w antropocenie”*.
- prof. dr hab. Marek Konopczyński, pt. *„Mity, półprawdy i prawdy w wychowaniu i resocjalizacji w kontekście kryzysu zmiany paradygmatycznej w naukach społecznych”*
- dr hab. Małgorzata Kamińska, prof. SWPW, pt. *„Pedagogiczny słownik (post)antropocenu – warsztat twórczego myślenia”*.
- prof. dr hab. Maria Czerepaniak-Walczak, dr hab. Alicja Korzeniecka-Bondar, prof. UwB, dr hab. Ewa Bochno, prof. UZ, a także Zespół Czasopisma Forum Młodych Pedagogów „Parezja” (dr hab. Maksymilian Chutorański, dr Katarzyna Szorc), pt. *„Jak napisać o antropocenie nie tylko do Parezji?. Warsztat pisarstwa naukowego”*, a przygotowali go
- Marzena Okła-Drewnowicz pt. *„Od transferu do systemu społecznego”*
- prof. dr hab. Zenon Gajdzica, pt. *„Antropocen klimatu wokół szkoły – jak <<złe i dobre idee>> współkreują niepowodzenia edukacji włączającej”*.
- dr hab. Mariola Wojciechowska, prof. UJK, pt. *„Zachwianie hierarchii wartości w antropocenie i jego przejawy w życiu młodzieży. Aspekty psychologiczno-pedagogiczne”*.
- dr hab. Radosław Rybkowski, prof. UJ, pt. *„Uniwersytet na drodze zagłady. Dlaczego tak trudno przekonać się do antropocenu”*.
- dr Aleksander Cywiński, pt. *„Klimatyczny warsztat teatralny”*
- dr hab. Jacek Pyżalski, prof. UAM pt., *„Nierówności cyfrowe młodych ludzi – jak zmienia się to zjawisko”*
- dr Aneta Makowska, pt. *„Nierówności i antropocen”*
- Daniel Dziecic, pt. *„Rola OZE w antropocenie”*
- prof. dr hab. Maria Czerepaniak-Walczak i dr hab. Ewa Bochno, prof. UZ, pt. *„Strategie badań społecznych i humanistycznych nad przejawami i konsekwencjami <<czynienia sobie Ziemi poddaną>> - implikacje wyników badań”*.

Podczas trwania Letniej Szkoły odbyła się tzw. „Giełda (p)różności” – czyli wystąpienia uczestników Szkoły, którzy prezentują własne projekty badawcze, dzielą się własnymi obawami odnoszącymi się do perspektyw teoretycznych,

metodologicznych, omawiają wyniki badań własnych. W ramach tej formy pracy wystąpiło łącznie 16 uczestników.

Osobom najbardziej aktywnym w dyskusjach wręczono dyplomy w kategorii „Twórczy Szum” i „Twórczy Szumek”. W kategorii „Twórczy Szum” wyróżnienie otrzymała mgr Hanna Krocak, a w kategorii „Twórczy Szumek” dr Agnieszka Kozłowska oraz mgr Jacek Jarosz. Natomiast Nagrody Auditorium za najlepsze wystąpienia podczas „*Giędy (p)różności*” w kategorii doktor/doktora otrzymała dr Ewelina Konieczna, a wyróżnienie zostało przyznane dr Colette Szczepaniak, dr Agnieszce Kozłowskiej, dr Oksanie Ivanowej oraz dr Karolowi Motylowi. Z kolei w kategorii magister/magistra nagrodę za najlepsze wystąpienie otrzymała mgr Joanna Antosik, a wyróżnienie w tej kategorii zdobył mgr Krzysztof Kasperek.

XXXVI Letnia Szkoła Młodych Pedagogów i Pedagożek im. Marii Dudzikowej pozostanie zapamiętana jako pierwsza pod zmienioną nazwą zawierającą faminatyw „pedagożek”, a także, jako pierwsza transmitowana w formule online dla uczestników z Kijowa. Przede wszystkim XXXVI LSMPiP zapisze się w historii Szkoły jako wydarzenie promujące rozwój i dialog naukowy o charakterze międzynarodowym, wartości humanistyczne, wspólnotę szkolników, którym przyświeca hasło powtarzane przez Patronkę LSMPiP profesor Marię Dudzikową – „*współ w zespół!*”, a także twierdzenie Kierowniczek Szkoły, że „*szkoła trwa cały rok*” .

Konferencja nr 2.

W dniach 27 września 2023 roku w Instytucie Pedagogiki Uniwersytetu Śląskiego Międzynarodowa Konferencja Naukowa: Nadzieje i niepokoje ludzkości wyrażone w filozofii wychowania XX i XXI wieku. Podtytuł biodoksograficzny: Dziedzictwo Józefa Pietera (1904-1989). Zgłębienie problematyki głównych nadziei i niepokojów ludzkości wyrażonych w filozofii wychowania, a także w literaturze i sztuce XX i XXI wieku dotyczyło m.in.:

- próby interpretacji filozofii wychowania XX i XXI wieku jako szansy psychicznego i duchowego wzmocnienia człowieka oraz jako inspiracji do rozwoju kultury i cywilizacji;
- podjęcia interdyscyplinarnego dialogu profesjonalistów z różnych ośrodków naukowych kraju i z zagranicy na temat oryginalnego dorobku Józefa Pietera: dwudziestowiecznego psychologa, filozofa i pedagoga;

- przypomnienia i upamiętnienia dokonań tego uczonego, a także recepcja i odczytanie na nowo cennego przesłania do potomnych;
- dynamicznego rozwoju pedagogiki filozoficznej, jej różnych obszarów problemowych, kierunków i nurtów;
- inicjowania i prowadzenia badań na styku dyscyplin naukowych, zwłaszcza pedagogiki i filozofii;
- transferu wiedzy teoretycznej, zwłaszcza z pogranicza pedagogiki, filozofii i psychologii, do sfery prakseologicznej, a dzięki niemu korzystna modyfikacja niektórych obszarów życia społecznego.

Konferencja nr 3.

Szczególnym obszarem sytuacji trudnych są konflikty społeczne (interpersonalne, grupowe) - bezpośrednio czy pośrednio doświadczane przez dzieci - które ze względu na charakter ponadkulturowy, ponadczasowy powinny w wyjątkowy sposób skupiać naszą uwagę. O naturalności, nieuchronności owych sytuacji stanowią różnice występujące między ludźmi i grupami społecznymi. Współczesna rzeczywistość nacechowana kategorią różnicy, wielością dyskursów, różnorodnością kultur, brakiem uniwersum akceptowanego przez wszystkich, wieloznacznością, „wypełniona” jest zatem konfliktem - sprzecznością, ścieraniem się wielorakich tendencji, celów, potrzeb i oczekiwań. W związku z powyższym rodzi się potrzeba „wychowania” do konfliktów, które zabezpiecza świat przed konfliktami trudno rozwiązywalnymi czy nierozwiązywalnymi, niezwykle eskalacyjnymi, prowadzącymi do destrukcji, niepokojów zagrażających stabilności współczesnego świata.

Nie do przecenienia wydaje się podjęcie wielopłaszczyznowej dyskusji w ujęciu interdyscyplinarnym: pedagogicznym, psychologicznym, socjologicznym i innych dyscyplin nad tym ważkim problemem, a przy tym uwzględnienie perspektywy dziecka oraz jej środowiskowych uwarunkowań (rodzinnych, przedszkolnych, szkolnych), bowiem skłonienie się ku najmłodszemu pokoleniu w tym zakresie jest inwestycją w tworzenie kultury konfliktu w światowej, globalnej społeczności. Ogromnie ważna zatem była debata teoretyków i praktyków nad różnorodnymi aspektami zjawisk konfliktowych, w celu przedyskutowania między innymi strategii rozwijających kompetencje nauczycieli, wychowawców, terapeutów, rodziców i dzieci w zakresie efektywnego zarządzania sytuacjami konfliktu, a w tym konstruktywnego radzenia sobie z nimi.

Konferencja nr 4.

W dniach 1-2 lipca br. w Akademii WSB w Dąbrowie Górniczej odbył się II Kongres „W trosce o edukację”. W trakcie kongresu odbyły się liczne spotkania, dyskusje i debaty, a uczestnicy dyskutowali o szeroko pojętych problemach związanych z organizowaniem edukacji w Polsce.

Organizatorzy wydarzenia: Komitet Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk – Sekcja Pedagogiki Krytycznej i Sekcja Resocjalizacji, Oddział Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego w Dąbrowie Górniczej – Akademia WSB, Oddział Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego w Zielonej Górze – Uniwersytet Zielonogórski oraz Oddział Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego w Opolu – Uniwersytet Opolski Interdyscyplinarna Pracownia Współczesnych Problemów Humanistyki Akademii WSB.

Wykład otwierający Kongres pt: „Paradoksy sukcesu edukacyjnego kobiet” wygłosiła prof. dr hab. Agnieszka Gromkowska-Melosik, dr hc. Akademii WSB.

Podczas kongresu odbyło się 7 paneli dyskusyjnych:

1. Paradoksy związku teorii i praktyki w edukacji i w szkole.

Moderatorzy: dr hab. Sławomir Trusz prof. AWSB, dr hab. Marek Walancik prof. AWSB, dr Beata Karpińska-Musiał UG.

Uczestnicy: dr hab. Tomasz Huk prof. UŚ, dr Paulina Koperna (UP), mgr Barbara Tkocz (doktorantka AWSB).

2. „Nie ma jednej edukacji, nie ma nawet dwóch – jest ich wiele”

Moderatorka: Magdalena Giercarz-Borkowska UO.

Uczestnicy: prof. Zbyszko Melosik, UAM dhc multi, Leszek Olpiński, Dominik Kuc.
Formuła panelu: Przedstawienie stanowisk panelistów, dyskusja ogólna, sformułowanie rekomendacji

3. Paradoksy uczenia się dorosłych i paradoksy ról ich edukatorów

Moderatorki: dr hab. Zofia Szarota, prof. AWSB, dr hab. Agnieszka Stopińska-Pająk, prof. AWSB.

Uczestnicy: dr hab. Beata Cyboran, prof. UP, dr Krzysztof Pierścieniak, UW, dr hab. Martyna Pryszmont, UW, dr hab. Małgorzata Rosalska, prof. UAM.

4. Paradoksy starości

Moderatorzy: dr hab. Artur Fabiś, prof. AWSB, prof. dr hab. Kazimiera Wódcz.

Uczestnicy: dr. hab. Leśniak-Moczuk, prof. UR, prof. dr hab. Piotr Sałustowicz,

mgr Agnieszka Dubiel oraz przedstawiciele UTW w Dąbrowie Górniczej.

5. Paradoxy dzieciństwa

Moderatorki: prof. dr hab. Mirosława Nowak-Dziemianowicz Akademia WSB, dr hab. Eugenia Rostańska, prof. AWSB.

Uczestnicy: mgr Anna Blokus-Szkodzińska Akademia Ateneum w Gdańsku, mgr Dagmara Górecka, doktorantka AWSB.

6. Paradoxy resocjalizacji

Moderatorzy: prof. dr hab. Marek Konopczyński UB, dr hab. Małgorzata Michel prof. UJ

Panelistki: Agnieszka Valentino - pedagożka, streetworkerka, prekursorka Mobilnej Szkoły w Gliwicach, Joanna Baran - pedagożka resocjalizacyjna, współautorka poradnika: „Młodzi gniewni. Jak mądrze wspierać młodzież

7. Paradoxy kształcenia zawodowego

Moderatorzy: prof. dr hab. Stefan Kwiatkowski APS, dr Beata Mydlowska Uczelnia Społeczno-Medyczna w Warszawie.

W ramach Kongresu odbyło się również spotkanie i panel dyskusyjny z Katarzyną Ryrych nt.: „Zupełnie inna bajka” jako literacki plaster dla dzieci w tranzycji. Spotkanie wraz z dyskusją prowadziła dr Edyta Antoniak-Kiedos

Ponad 100 Uczestniczek i Uczestników Kongresu, którzy do końca, do późnego popołudnia w niedzielę wzięli w nim udział i włączali się w dyskusje w każdym z paneli pokazuje, że taka otwarta formuła spotkań naukowych jest potrzebna i ważna.

Konferencja nr 5.

VIII Międzynarodowa Konferencja Naukowej z zakresu edukacji globalnej, pt. *Dziecko i dzieciństwo w sytuacji zagrożenia kryzysem – kontekst wojny*, Warszawa, 30 maja 2023 roku.

Po raz ósmy odbyła się w Instytucie Pedagogiki (Wydział Nauk Pedagogicznych) Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie (UKSW) we współpracy z Instytutem Pedagogiki Uniwersytetu Rzeszowskiego, konferencja z zakresu edukacji globalnej. Odbyła się ona w formie hybrydowej: stacjonarnie na terenie UKSW oraz w zdalnej na platformie Cisco Webex. W tym roku jej tytuł brzmiał: „Dziecko i dzieciństwo w sytuacji zagrożenia kryzysem – kontekst wojny”. Konferencja została objęta patronatem naukowym Komitetu Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk oraz honorowym patronatem J.M. Rektora

Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego ks. prof. dr. hab. Ryszarda Czekalskiego.

W spotkaniu 30 maja 2023 roku wzięło udział 51 prelegentów reprezentujących 10 krajowych ośrodków akademickich i 5 zagraniczne, ponadto przedstawiciele instytucji i organizacji pozarządowych działających na rzecz uchodźców z Ukrainy.

Obrady zostały podzielone na pięć sesji: sesję plenarną i cztery grupy tematyczne. W imieniu organizatorów uczestników spotkania przywitał przewodniczący komitetu organizacyjnego – dr hab. Zbigniew Babicki, prof. uczelni. Uroczystego otwarcia konferencji dokonał dyrektor Instytutu Pedagogiki UKSW prof. dr hab. Jarosław Michalski, który witając zebranych gości, zwrócił uwagę na problem sytuacji dzieci zagrożonych kryzysem, zarówno pozostających w swojej ojczyźnie, jak też uciekających przed okrucieństwem wojny i szukających schronienia w Polsce. W imieniu gospodarzy dyrektor życzył wszystkim zebrany owocnych obrad.

Sesję plenarną poprowadził dr hab. Z. Babicki prof. uczelni, który przekazał głos prof. dr hab. Bożenie Matyjas z Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach. Prelegentka wygłosiła wykład wprowadzający w problematykę konferencji nt. *Dzieciństwo w kryzysie. Analiza wybranych sytuacji zagrażających rozwojowi dziecka*. W swoim wystąpieniu prelegentka przedstawiła analityczno-teoretyczny obraz pedagogiki społecznej. Rozważania dotyczyły głównie dzieciństwa w kryzysie, które należy wiązać z doświadczaniem przez dziecko sytuacji rozumianej jako trudność, np. brak zaspokojenia podstawowych potrzeb (żywieniowych, higienicznych, zdrowotnych), a także potrzeb wyższego rzędu określanych jako społeczne, kulturalne, których niezaspokojenie może być przyczyną wyobcowania dziecka w gronie rówieśników, jego izolacji i poczucia osamotnienia.

W kolejności głos zabrała dr hab. Maria Kolankiewicz, prof. UW (Wydział Pedagogiczny Uniwersytetu Warszawskiego). Przedstawiła wystąpienie pt. *Organizacja pomocy dzieciom z ukraińskich placówek opiekuńczych w Polsce*. Prelegentka przedstawiła faktyczny stan pomocy ukraińskim dzieciom objętych pieczęcią zastępczą na terenie Polski. W trakcie wystąpienia zwrócono uwagę na dynamiczną sytuację problemu i różnice w danych statystycznych instytucji państwowych monitorujących odnoszących się do skali zjawiska.

Głos zabrała dr hab. Krystyna Bleszyńska, prof. WSNS (Pedagogium Wyższa Szkoła Nauk Społecznych w Warszawie). *Wilcze dzieci. Piętno sprawcy a niewinność ofiary*. Wystąpienie pozwoliło na zarysowanie marginalizowanego problemu dzieci i

młodzieży reprezentujących stronę agresora wojennego, na podstawie analizy obejmującej dramatyczne losy dzieci i młodzieży III Rzeszy, dzieci-żołnierzy z Sierra Leone oraz dzieci skonfliktowanych grup dawnej Jugosławii, pogłębionej o kwestie dzieci ukraińskich.

Jako przedostatnia w sesji plenarnej wystąpiła prof. dr hab. Tetyana Plachynda, (Chersoński Państwowy Uniwersytet Rolniczo-Ekonomiczny, Ukraina), *Dorosłe dzieci wojny – przetrwanie*. Zaprezentowała aspekt przewartościowania życia w obliczu inwazji Rosji oraz wojny rosyjsko-ukraińskiej. Uwagę skupiła na „dorosłych” dzieciach – uczniach, którzy nie byli przygotowani na takie wyzwania losu, ale sami tworzyli aktywną obronę na terenach okupowanych.

Ostatnie wystąpienie było zaprezentowaniem pracy zespołowej badaczy: prof. dr hab. Valerii Ivanovych Pokhylko, prof. dr Svitlana Tsvirenko, dr hab. Yuliia Ihorivna Cherniavska, Tetiana Mykolaivna Klymach, dr hab. Liudmyła Anatoliivna Zhuk (Państwowy Uniwersytet Medyczny w Połtawie, Ukraina), *The crisis psychological state of displaced families, with an assessment of the cognitive and emotional functions of their children*.

Po tym referacie moderator zaprosił wszystkich uczestników do dyskusji, w której powrócono do zagadnień poruszanych w wystąpieniach, aby je pogłębić. Po dyskusji została zarządzona przerwa.

Po przerwie rozpoczęła się pierwsza sesja. Sesja ta została poświęcona problematyce dziecka dotkniętego wojną ze szczególnym uwzględnieniem traumy wojennej na rozwój i funkcjonowanie młodego człowieka. W tej części wystąpiło dziewięciu prelegentów reprezentujących różne uniwersytety, instytucje i organizacje. Pierwszą sesję moderował dr hab. Witold Starnawski prof. UKSW, który po słowie wstępu oddał głos prof. dr hab. Tetyanie Kryuchko i dr Olenie Bieliaiewej (Państwowy Uniwersytet Medyczny w Połtawie, Ukraina). Prelegentki przedstawiły wystąpienie *Post-traumatic Stress Disorder in Children*, w którym poruszyły aspekt stresu i traumy wywołanej przez działania wojenne na rozwój psychofizyczny dzieci.

Głos zabrała prof. dr hab. Danuta Waloszek (Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie, Wyższa Szkoła Humanitas w Sosnowcu). Prelegentka wygłosiła referat zatytułowany: *Tatusiu, zadzwoń do mnie...zagubione dzieci, zagrożone dzieciństwo – mali uchodźcy nie z własnej woli. Dwa portrety*. W swoim wystąpieniu skupiła się na studium przypadku – opisie losu dziewczynki z Ukrainy, która wraz z matką została zmuszona do zmiany miejsca zamieszkania po agresji Rosji na Ukrainę. Prof.

Waloszek przedstawiała obraz dziewczynki zagubionej, niepewnej, ale ambitnej, nie mogącej spełnić swoich potrzeb w szkole, do której została wpisana, z powodów formalnych, głównie programowych.

Jako trzecia wystąpiła prof. dr hab. Iryna Czudovska (Uniwersytet Szewczenki w Kijowie, Ukraina), z referatem *Jak dzieci przeżywają wojnę?* W swoim wystąpieniu mówczyni przedstawiła wyniki badań terenowych.

Przemówił dr hab. Marek Rembierz, prof. UŚ (Instytut Pedagogiki, Uniwersytet Śląski, Katowice), który opracował temat *Twarz Dziecka jako ikona ofiar dehumanizacji i bestialstwa czasów wojny*. W wystąpieniu zwrócono uwagę, że warunkach wojny szczególnie nasilają się sytuacje – wręcz totalnie – zagrażające dziecięcej niewinności i – manifestującej się w niej – ludzkiej godności, sytuacje, w których nie respektuje się najbardziej elementarnego, najbardziej podstawowego apelu, który wyraża Twarz Dziecka jako Twarz Innego.

Kolejną osobą była prof. dr hab. Liliya Morska, (Instytut Pedagogiki, Uniwersytet Rzeszowski). Pani profesor zaprezentowała temat: *Trudności edukacyjne dzieci z Ukrainy w szkołach polskich*. W wystąpieniu zostały przywołane dane MEiN dotyczące statystyk uchodźców z Ukrainy oraz przeżywanie szoku kulturowego związanego się z trudnością w odnalezieniu się w nowym środowisku. Dodatkowo trudności jakich doświadczyli polscy nauczyciele z perspektywy organizacji nauczania dzieci z Ukrainy, przy braku odpowiednich kompetencji, systemowych rozwiązań.

Dr hab. Paulina Forma, prof. UJK (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach) wygłosiła referat, pt. *Wielopłaszczyznowe e-wsparcie dzieci w czasie i po pandemii*. Wystąpienie miało charakter teoretyczny z odniesieniem do praktycznych wskazówek. Prelegentka odniosła się do kategorii e-wsparcia, jako subkategorii wsparcia społecznego. Jego walory uwidocznili zwłaszcza okres pandemii COVID-19, podczas którego pomoc i wsparcie docierało do różnych grup odbiorców.

Przedostatnie wystąpienie zostało wygłoszone przez prof. dr hab. Olenę Budnyk, (Przykarpaccy Narodowy Uniwersytet im. Wasyla Stefanyka). Temat prelekcji to: *Ukrainian Children of War: Educational Case Study (2022-2023)* wiązał się ściśle z problemem konferencji, w prezentacji wskazano typowe wyzwania, przed którymi stają nauczyciele kształcący uczniów ukraińskich dotkniętych rosyjską agresją militarną. Określono narzędzia i metody dydaktyczne najczęściej stosowane przez nauczycieli w pracy z dziećmi czasowo przesiedlonymi w związku z wojną na

Ukrainie. Przedstawiono wyniki badania empirycznego, w którym zaangażowani byli nauczyciele różnego typu placówek oświatowych (szkoły średnie, kolegia, uniwersytety), którzy znajdują się na terenach czasowo okupowanych przez Rosję, mają status osób czasowo przesiedlonych na Ukrainie lub za granicą. Zarysowano sposoby przygotowania przyszłych nauczycieli do działań wychowawczych z dziećmi, które doznały traumy wojennej. Przedstawiono wyniki ankiety przeprowadzonej wśród ukraińskich i polskich uczniów (przyszłych nauczycieli) w celu zbadania ich doświadczeń w zakresie wolontariatu w zakresie udzielania wsparcia psychologiczno-pedagogicznego dzieciom wojny.

Jako ostatni głos zabrał dr hab. Witold Starnawski prof. UKSW, przedstawiając temat: „Dziecko wobec wojny i śmierci. Kilka uwag do rozważenia”. Prelegent mówił o sytuacji dzieci, które zostały włączone w świat dorosłych i bez swej woli wciągnięte także w sprawy okrutne, niosące ze sobą zło i cierpienie. W wystąpieniu poruszona została kwestia w jaki sposób mogą i powinni działać wychowawcy, aby wspierać dzieci w obliczu doznanych krzywd i nie powiększać istniejącego już zła.

Po zakończeniu wystąpień moderator zaprosił wszystkich uczestników do dyskusji. Po dyskusji została zarządzona przerwa.

Po przerwie rozpoczęły się równoległe obrady II, III i IV sesji.

Moderatorem II sesji był dr hab. Zbigniew Babicki, prof. UKSW. Zaprezentowano w niej dziewięć referatów.

Jako pierwszy zabrał głos dr hab. Zbigniew Babicki, prof. UKSW. Temat jego wystąpienia brzmiał: *Wsparcie duchowe dzieci dotkniętych wojną*.

Prelegent przedstawił aspekt rozwoju duchowości jako jeden z najważniejszych, fundamentalnych celów edukacji. Przekonywał, że wsparcie duchowe widziane z perspektywy edukacji musi być wspieraniem wychowawczym i dydaktycznym, formalnym i nieformalnym, prowadzonym we wszystkich środowiskach wychowawczych, dostrzeganym i docenianym w życiu społecznym. Powinno też znaleźć odpowiadające jego ważności miejsce we współczesnej refleksji pedagogicznej.

Głos zabrał dr hab. Grzegorz Grzybek, prof. UR (Instytut Pedagogiki, Uniwersytet Rzeszowski). Mówca zreferował zagadnienie pt. *Kobieta jako zakładnik czasu wojny. Etos a egzystencja*. Prelegent skupił się na różnicach między tradycyjnym a współczesnym modelem funkcjonowania kobiety. Dodatkowo poruszył aspekty: macierzyństwa i godność kobiety, a prawa reprodukcyjne. Refleksja została

pogłębiona o kontekst wojny: etos, patriotyzm, internacjonalizm. zwrócił uwagę na bardzo trudną sytuację kobiet w czasie wojny w kontekście etosu i egzystencji.

Później o zabranie głosu poproszono mgr Katarzynę Stępkowską. Prelegentka wyeksponowała problem *Dziecko w kryzysie – jak budować odporność psychiczną*. W swoim wystąpieniu przedstawiła praktyczne rozwiązania i metody pracy z dziećmi w celu budowania odporności psychicznej.

Wystąpiła dr Monika Wojtkowiak (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach), skupiając się na temacie *Główne dylematy pomocy udzielanej dzieciom ukraińskim w kontekście doświadczenia traumy*. Mówczyni poruszyła zagadnienie pomocy dzieciom ukraińskim, uciekającym przed wojną, co implikuje potrzebę eksploracji problemu specyfiki pomocy po traumatycznej w specyficznym dla zaistniałej sytuacji kontekście. Podkreślając fundamenty pomocy w sytuacji traumy takie jak: złożoność, obejmująca z jednej strony interdyscyplinarność jako naturalną konsekwencję złożoności problemów wynikających z doświadczeń dziecka-uciekiniara wojennego, z drugiej podkreślając strach dziecka niepewności, obawy o rodzica lub rodziców, którzy zostali w ogarniętym wojną kraju.

W kolejności głos zabrały: dr Karolina Wiśniewska oraz dr Karolina Klimczyk-Miśtał (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach), *Formy wsparcia dla rodzin z dziećmi doświadczających konfliktu zbrojnego w Ukrainie na przykładzie działań realizowanych w mieście Kielce*. Prelegentki przedstawiły, jak bieżące wydarzenia rozgrywające się w dotkniętej wojną Ukrainie w sposób destrukcyjny wpłynęły na życie wielu osób. W szczególnie trudnej sytuacji znajdują się dzieci, które z dnia na dzień musiały uciekać z kraju dotkniętego wojną.

Dr Katarzyna Stankiewicz (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie), przedstawiła referat *Dziecko uchodźcze z Ukrainy w polskiej szkole – przegląd badań*. Mówczyni przedstawiła wyniki swoich badań, z których wynikało, że ukraińskie dzieci przebywające w polskiej szkole potrzebują bardziej systemowego wsparcia.

Później głos zabrała dr Laura Koba (Instytut Spraw Publicznych, Uniwersytet Jagielloński w Krakowie), *Dzieci żołnierze – czy zawsze ofiary?* Prelegentka zwróciła uwagę na fakt, że dzieci od zawsze były uczestnikami działań wojennych i konfliktów zbrojnych, zarówno jako ich ofiary, jak i czynni uczestnicy, dodatkowo przytoczyła Konwencję o prawach dziecka, która uznaje każdą osobę za dziecko poniżej 18 roku życia. Pomimo tego, jak zauważyła prelegentka, w wielu krajach przepis ten nie ma

zastosowania w realiach konfliktów zbrojnych.

Przedostania wystąpiła dr Bernadeta Botwina (Instytut Pedagogiki, Uniwersytet Rzeszowski), prezentując temat: *Wychowanie w świecie nowych mediów i kultury konsumpcyjnej – zagrożenia dla dzieci i młodzieży*. Mówczyni poruszyła zagadnienie młodego pokolenia cyfrowych tubylców, które jest pokoleniem, słabo komunikującym się ze starszymi, a przy tym nie interesuje się polityką ani religią i nie postrzega pracy jako szczególnej wartości. Prelegentka mówiła o tym, że przedstawiciele obecnej młodej generacji nie musieli o nic walczyć i zawsze mieli nieograniczony dostęp do dóbr konsumpcyjnych, traktując je jako coś całkowicie naturalnego i oczywistego, oraz o konsekwencji tej łatwości zaspokajania swoich potrzeb, jaką jest brak u młodych ludzi odporności na przeciwności, hartu ducha i poczucia odpowiedzialności.

Na koniec tej sesji głos zabrała dr Agnieszka Bzymek (Akademia Marynarki Wojennej w Gdyni, Katedra Studiów Edukacyjnych, Wydział Nauk Humanistycznych i Społecznych), która opracowała zagadnienie *Czynniki chroniące resilience wobec kryzysu w losach dzieci wojennych – trajektorie zniewolonego dzieciństwa*. W referacie podjęto próbę ukazania możliwych analogii pomiędzy doświadczeniem dzieci syberyjskich, a obecną sytuacją dzieci z Ukrainy w czasie trwającej wojny. Odnosząc się do wybranych elementów teorii *resilience*, prelegentka dostrzegła czynniki chroniące pojawiające się w losach dzieci, ponadto opisała trajektorie dzieci syberyjskich, które są przykładem zaistnienia *resilience*, mimo ówczesnego braku stosowania pojęcia prężności. Tym samym, fenomen ten pojawia się w naukach o wychowaniu znacznie wcześniej niż uznaje się powszechnie. W rozważaniach odniosła się do idei pedagogiki społecznej jako szerokiej perspektywy wsparcia dziecka w sytuacji kryzysu.

Moderatorem III sesji konferencji była dr hab. Jadwiga Daszykowska-Tobiasz, prof. UR. Zaprezentowano w niej sześć referatów. Sesja trzecia odbywała się w formie hybrydowej. Uczestniczyło w niej 17 Prelegentów. Najwięcej osób stanowili goście z Ukrainy (z Państwowego Uniwersytetu Humanistycznego w Równem, Narodowego Uniwersytetu im. Iwana Ohienki w Kamieńcu Podolskim oraz Państwowego Uniwersytetu Medycznego w Połtawie). Pozostali Prelegenci reprezentowali Uniwersytet Rzeszowski.

Pierwsza zabrała głos dr hab. Jadwiga Daszykowska-Tobiasz (Uniwersytet Rzeszowski), *Doświadczenie śmierci bliskiej osoby jako przykład sytuacji*

kryzysowej wywołującej cierpienie duchowe dziecka. Podczas obrad podejmowano szeroko rozumianą problematykę zagrożenia kryzysem w odniesieniu do dziecka i dzieciństwa, dominował kontekst wojny. Prelegenci występowali w następującej kolejności, a wśród poruszanych problemów omawiano między innymi: dr Ewa Tłuczek-Tadla (Uniwersytet Rzeszowski), z tematem wystąpienia: *Dzieci ofiarami wojny na Ukrainie- perspektywa studentów.* Prelegentka zapoznała uczestników konferencji z wynikami swoich badań.

Dr Anna Śniegulska (Uniwersytet Rzeszowski), *Dziecko w obliczu wojny – perspektywa studentów Uniwersytetu Rzeszowskiego.*

Prof. dr Kławdiya Dubycz (Państwowy Uniwersytet Humanistyczny w Równem, Ukraina), *Antykryzysowa administracja publiczna w dziedzinie edukacji na Ukrainie.* Mówczyni zapoznała uczestników konferencji z działaniami antykryzysowej administracji publicznej w Ukrainie, akcentując jej rolę w dziedzinie edukacji dzieci i młodzieży.

Prof. dr Zoya Shewtsiw (Państwowy Uniwersytet Humanistyczny w Równem, Ukraina), *Usługi wsparcia społecznego dla edukacji włączającej uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w placówkach oświatowych.*

Prof. Iryna Lewchuk (Państwowy Uniwersytet Humanistyczny w Równem, Ukraina), *Wykorzystanie technik teatru autoterapeutycznego w pracy diagnostycznej, korekcyjnej, resocjalizacyjnej pracownika socjalnego/pedagoga społecznego/psychologa z dziećmi, dotkniętymi wojną.* Prelegentka podzieliła się doświadczeniami z zakresu pracy socjalnej, a dokładnie efektami wykorzystania technik teatru autoterapeutycznego w pracy z dziećmi dotkniętymi wojną.

Prof. Liubow Nechyporuk (Państwowy Uniwersytet Humanistyczny w Równem, Ukraina), *Ochrona i wsparcie społeczne i prawne dla małoletnich w czasie wojny.*

Prof. Oksana Oksenyuk (Państwowy Uniwersytet Humanistyczny w Równem, Ukraina), *Praca społeczno-pedagogiczna z dziećmi z rodzin niewydolnych wychowawczo.*

Prof. Kateryna Danyliuk (Państwowy Uniwersytet Humanistyczny w Równem, Ukraina), *Kształtowanie polityki społecznej w celu uregulowania systemu usług społecznych w okresie powojennym.*

Prof. dr Witaliy Pawelkiv (Państwowy Uniwersytet Humanistyczny w Równem, Ukraina), *Psychogeneza zachowań agresywnych i destrukcyjnych młodzieży w sytuacjach kryzysowych.* Dr Yuliia Lysanets, dr Olena Bieliaieva (Państwowy

Uniwersytet Medyczny w Połtawie, Ukraina), *The war in Ukraine and its impacts on children: An overview of international digital media*.

Dr nauk filologicznych Natalia Gudyma, docent; Dr nauk filologicznych Nataliya Melekiestseva, docent (Narodowy Uniwersytet im. Iwana Ohienki, Kamieniec Podolski, Ukraina), *Kształcenie przyszłych nauczycieli szkół podstawowych w warunkach wojny rosyjsko-ukraińskiej: główne wyzwania i kluczowe kroki*.

Większość Prelegentów akcentowała potrzebę wsparcia i pomocy dziecku w sytuacji kryzysu wywołanego wojną, wielu naukowców wymieniało konkretne rozwiązania. W tej materii szczególnie interesujące były wystąpienia osób z Ukrainy, które wskazały na realizowane działania pomocy dzieciom na Ukrainie w trakcie działań wojennych, z uwzględnieniem perspektywy jej zakończenia. Podczas obrad w sekcji trzeciej omówiono również wyzwania w zakresie kształcenia przyszłych nauczycieli szkół podstawowych podczas trwającej wojny; potrzebę kształtowania polityki społecznej w Ukrainie w celu uregulowania systemu usług społecznych w okresie powojennym oraz wykorzystanie sztuki w zakresie terapii dzieci po wojnie.

Czwartą sesję poprowadziła dr Aleksandra Kulpa-Puczyńska (UKSW). Zaprezentowano w niej osiem referatów.

Jako pierwsza głos zabrała dr Aleksandra Kulpa-Puczyńska (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie), *Wsparcie oferowane dzieciom z doświadczeniem uchodźstwa i ich bliskim w przestrzeniach instytucji kultury*. Mówczyni zaprezentowała wybrane, wielopłaszczyznowe formy wsparcia, które są oferowane osobom w różnym wieku z doświadczeniem uchodźstwa. Analizowała również przedsięwzięcia włączające, które są realizowane dzięki zasobom współczesnych instytucji kultury: twórczemu i społecznemu zaangażowaniu osób tam pracujących, otwartym przestrzeniom do spotkania (z „innym”) i współdziałania oraz nowoczesnym „narzędziami” stosowanym w aktywności m.in. kulturalnej i integracyjnej.

W kolejności przemówiła mgr Beata Sapiejewska-Dąbrowska (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie), *Pomoc psychologiczno-pedagogiczna dziecku z doświadczeniem wojny na przykładzie szkoły podstawowej z perspektywy pedagoga*. Prelegentka zapoznała uczestników tej części konferencji z wynikami swoich badań.

Głos zabrała mgr Andrea Wardal (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie), *Sytuacja dziecka w kontekście wojny w czasach*

współczesnych. Mówczyni podjęła kwestię dzieci jako najsłabszych spośród wszystkich grup społecznych, które są najbardziej narażone na skutki konfliktów zbrojnych. Liczba 420 mln dzieci żyje w strefach działań wojennych, czego skutkiem jest narażenie na bombardowanie, utrata bliskich, pozbawienie dotychczasowego miejsca zamieszkania, poczucia bezpieczeństwa, podstawowych potrzeb życiowych jak jedzenie, woda, opieka zdrowotna, możliwość edukacji. Dlatego świat dorosłych jest zobowiązany do zapewnienia dzieciom dotkniętym skutkami konfliktów zbrojnych potrzebnej ochrony i wsparcia, w tym pomocy psychologicznej.

Kolejnym mówcą był mgr Artur Pięta (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie), *Interwencyjna rola sądu rodzinnego w kontekście dziecka uchodźcy wojennego – syndrom podwójnego skrzywdzenia*. Prelegent przekonywał, że ucieczka z miejsca ogarniętego wojną, najczęściej domu rodzinnego i towarzysząca temu obawa o swoje życie oraz życie najbliższych, prawdopodobnie odcisnie negatywne piętno na wszystkich, których owa wojna będzie dotyczyć, w szczególności dotycząc dzieci. Prowadzić to może do traumy, zaś w późniejszym czasie może ostatecznie ukazać się w formie zespołu stresu pourazowego.

Głos zabrała Aleksandra Łoś (Uniwersytet Rzeszowski), *Sztuka jako terapia dzieci po wojnie*. Prelegentka przedstawiła aspekt kultury i sztuki jako terapii dla dzieci z doświadczeniem wojny. Mówczyni zwróciła uwagę, że różnorodne formy artystyczne służą do wspierania zdrowia emocjonalnego i rehabilitacji dzieci, które doświadczyły traumy wojennej.

Przemówiła Nikola Król (Uniwersytet Rzeszowski), *Rola rodziny w życiu dziecka podczas wojny*. Mówczyni zwróciła uwagę na fakt, że w ostatnich latach powiększa się liczba konfliktów zbrojnych na świecie. Wojna stanowi zagrożenie dla wszystkich członków rodziny, jednakże dzieci wymagają szczególnej ochrony w tak trudnej sytuacji. Do prawidłowego progresu społecznego dzieci potrzebują stabilności oraz bezpieczeństwa. Wartości te w obliczu konfliktów zewnętrznych mogą zostać zaburzone. W takim przypadku to rodzina, stanowiąca najbliższe otoczenie najmłodszych, ma decydujące znaczenie w zapewnieniu odpowiednich warunków do rozwoju młodego człowieka.

Przedostania głos zabrała Barbara Tomaszek (Uniwersytet Rzeszowski), *Wojna a zdrowie psychiczne dzieci: Wyzwania i perspektywy dla opieki psychiatrycznej*. W referacie poruszono zagadnienie wojny jako traumatycznego wydarzenia, które mogą dotknąć dzieci, pozostawiając na nich trwałe piętno. Skutki wojny dla zdrowia

psychicznego dzieci są złożone i obejmują zaburzenia lękowe, depresję, stres pourazowy, zaburzenia snu oraz zaburzenia zachowania. Prelegentka zwróciła uwagę na problem wojny a zdrowia psychicznego dzieci oraz przedstawienie możliwości interwencji dla poprawy ich stanu zdrowia psychicznego.

Ostatnią prelegentką była Mariia Burlai (Uniwersytet Warszawski), *Zjawisko parentyfikacji dzieci ukraińskich w kontekście inwazji na Ukrainę*. Prelegentka ukazała parentyfikację instrumentalną i emocjonalną wśród uchodźców ukraińskich, prezentując jednocześnie wyniki analizy opracowań teoretycznych oraz badań naukowych. Mówczyni wyodrębniła główne powody tego zjawiska wśród uchodźców: samotne uchodźstwo, płeć, migracja i luka akulturacyjna. Opisała również skutki pozytywne (m.in. umiejętność opieki nad innymi, wysokie wyniki w nauce, rozumienie wzorców komunikacyjnych, umiejętności interpersonalne) i negatywne (m.in. niebezpieczne wzorce przywiązania w dorosłości, rezygnacja z własnych potrzeb, problemy psychiczne).

Po tych wystąpieniach w równoległych sesjach prowadzący obrady zaprosili do dyskusji i wymiany poglądów.

Na zakończenie konferencji dr hab. Zbigniew Babicki prof. ucz. w imieniu organizatorów podziękował wszystkim uczestnikom za udział w tym naukowym wydarzeniu i zaprosił do udziału w przyszłorocznej konferencji.

Konferencja nr 6.

W wypadku Międzykulturowej Konferencji Pedagogiki Sztuki osiągnięto wszystkie założone cele projektu, w tym: naukowe, integracyjne, organizacyjne i promocyjne. Efektem projektu jest udana i owocna naukowo konferencja naukowa w środowisku interdyscyplinarnym (pedagogika, etnologia, nauki o sztuce, różne dziedziny sztuki) oraz integracja badaczy relacji między sztuką a edukacją z różnych ośrodków akademickich z Polski. Ważnym efektem projektu jest poszerzenie rodzimego dyskursu o prezentacje referatów przez zaproszonych wybitnych badaczy z zagranicy. Szczególnie ważny w kontekście tytułu konferencji nawiązującego do pokoju był aktywny udział pięciu badaczek z Ukrainy. W rezultacie spotkania i dyskusji oraz wymiany korespondencji zawiązało się wiele indywidualnych i grupowych sieci współpracy naukowej. Nastąpiła znakomita promocja polskiej pedagogiki sztuki. Merytorycznie wyczerpano wydatnie różne aspekty aktualnej problematyki edukacji przez sztukę dla pokoju w odniesieniu do głównych rodzajów i gatunków aktywności

artystycznej – profesjonalnej i amatorskiej. Wybrani referenci zostali zaproszeni do publikowania na łamach czasopisma "Ars Inter Culturas". W dyskusji podsumowującej uczestnicy konferencji zgodzili się z konstatacją przewodniczącego o udanej próbie integracji kolejnego pokolenia polskich pedagogów sztuki we współpracy międzynarodowej oraz opowiedzieli się za kontynuacją zainicjowanej konferencji wokół tematyki sztuki jako medium kreowania lepszego świata dla wszystkich. Tym samym zrealizowany projekt stał się dzięki przyznanemu dofinansowaniu ważnym wydarzeniem naukowym, nie tylko w Polsce.

Konferencja nr 7.

W wypadku I Międzynarodowego Kongresu Edukacji Pozaszkolnej udało się zrealizować założone cele w postaci:

- przeprowadzenia międzysektorowej debaty nad zakresem, formami oraz funkcjami edukacji pozaformalnej w Polsce i na świecie;
- stworzenia platformy współpracy między podmiotami edukacji pozaformalnej (młodzieżą, uczelniami, organizacjami pozarządowymi, placówkami edukacyjnymi, samorządami, instytucjami kultury) w wymiarze międzynarodowym i lokalnym;
- wypracowania rekomendacji dla polityki edukacyjnej;
- popularyzacji metod edukacji pozaformalnej oraz możliwości ich wykorzystania w praktyce edukacyjnej;
- prezentacji dobrych praktyk z zakresu edukacji pozaformalnej realizowanej w Polsce i zagranicą.

Konferencja nr 8.

International Mobility Conference (IMC18), Fundacja Szansa dla Niewidomych, Warszawa 22-26.05.2023 r. Organizatorzy: Fundacja Szansa dla Niewidomych, The Center for the Blind in Israel, Fundacja Challenge Europe w Polsce, World Blind Union, USA, Executive Committee - Eileen Siffermann (USA) Sekcja Pedagogiki Specjalnej przy Komitecie Nauk Pedagogicznych PAN. Konferencja odbywała się pod hasłem: „Information resulting in mobility and ability”. Posiadała charakter ogólnoświatowy. W czasie konferencji ogłoszono ponad dwieście referatów w języku angielskim, przedstawionych przez wybitnych ekspertów specjalizujących się w dziedzinie nowoczesnej rehabilitacji osób z

dysfunkcją wzroku, przestrzennej orientacji, samodzielności, mobilności i dostępności otoczenia. Odbyły się także warsztaty prowadzone przez specjalistów i przedstawicieli firm z całego świata, również z Polski. Konferencja była organizowana we współpracy ze środowiskiem akademickim i organizacjami pozarządowymi, dla których ważne jest takie (u)kształtowanie świadomości społecznej, aby realizacja celu udostępniania otoczenia przynosiła jak najobfitsze efekty. Konferencja IMC18 została zainicjowana przez grono specjalistów z całego świata w 1979 roku we Frankfurcie. Organizowanym co 2-3 lata Konferencjom przewodzi Executive Committee, którego aktualnym Prezesem jest Eileen Siffermann ze Stanów Zjednoczonych. Konferencje odbywały się w różnych krajach, między innymi w Australii, Chinach, Kanadzie, RPA. Miejscem konferencji IMC18 było Centrum Nauki Kopernik w Warszawie.

Konferencja nr 9.

XXI Edycja konferencji REHA. Światowe Spotkanie Niewidomych, Słabowidzących i Ich Bliskich. „Information resulting in mobility and ability”, Fundacja Szansa dla Niewidomych, Warszawa 22-25.05.2023 r. Organizatorzy: Fundacja Szansa dla Niewidomych, Biuro Pomocy i Projektów Społecznych Urzędu m.st. Warszawy, The Center for the Blind in Israel, Fundacja Challenge Europe w Polsce, World Blind Union, USA, Sekcja Pedagogiki Specjalnej przy Komitecie Nauk Pedagogicznych PAN. XXI edycja konferencji REHA odbywała się w tym samym czasie, jak konferencja: International Mobility Conference (IMC18), Fundacja Szansa dla Niewidomych, Warszawa 22-26.05.2023 r. Konferencje REHA, organizowane od 24 lat, są szczególnym wydarzeniem kulturalno-naukowym, na które przybywa około 800 osób z całego kraju oraz tysiące osób uczestniczących w spotkaniach regionalnych. Stanowi okazję do wymiany wiedzy i doświadczeń z zakresu świata nauki, technologii, architektury i nowoczesnej rehabilitacji, mających wpływ na rzeczywistość bardziej przyjazną dla osób niewidomych i słabowidzących. REHA 2023 miała na celu umożliwić uczestniczkom/uczestnikom REHA skorzystanie z wiedzy i doświadczenia specjalistów z całego świata, którzy przybyli na konferencję IMC18. Odbywała się w salach Uniwersytetu Warszawskiego w postaci transmisji wystąpień prezentowanych na IMC18 oraz ich tłumaczenia na język polski.

Konferencja nr 11.

Kongres „Asystent Ucznia o Specjalnych Potrzebach Edukacyjnych [ASPE] jako element realizacji Edukacji Włączającej”, Serock, 26-28.11.2023 roku. Organizatorami kongresu były: Fundacja Edukacyjna ODITK, Fundacja Fundusz Współpracy, Stowarzyszenie Sztuka Włączania, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie (współorganizacja – Sekcja Pedagogiki Specjalnej KNP PAN). Kongres został zrealizowany w ramach projektu: „Asystent ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – pilotaż”. W kongresie uczestniczyli: realizatorzy projektu, asystenci zatrudnieni w ramach projektu z całego kraju, dyrektorzy placówek zatrudniających asystentów, nauczyciele, nauczyciele specjaliści (pedagodzy, pedagogzy specjaliści, logopedzi, psycholodzy). Ponadto przedstawiciele Ministerstwa Edukacji i Nauki, Ośrodka Rozwoju Edukacji, związków działających na rzecz osób z niepełnosprawnościami (np. Polskiego Związku Głuchych). Wygłoszono 20 referatów, zrealizowano 12 warsztatów: Przygotowanie szkoły/przedszkola do wdrożenia usług ASPE – warsztat dla dyrektorów, Planowanie, organizacja i ewaluacja współpracy szkół i przedszkoli z SCEW – warsztat dla organów prowadzących, Monitoring efektywności edukacji włączającej – prezentacja modelu amerykańskiego, Prawa uczniowskie teoria a praktyka, Od indywidualizacji nauczania do budowania wspólnoty. ASPE w edukacji włączającej, Funkcje i możliwości asystenta ucznia ASPE, Uczeń niepełnosprawny czy uczeń z niepełnosprawnością. Jak wspierać inkluzję i uczestnictwo pracując podejściem skoncentrowanym na uczniu, Rodzic dziecka o SPE w szkole/przedszkolu - jak rozmawiać, by się dogadać?, ASPE, a komunikacja alternatywna i język migowy, Sytuacja rodzin (rodzice, rodzeństwo) a wsparcie ASPE, Przewlekły stres u uczniów z niepełnosprawnościami i metody relaksacji wykorzystywane w pracy z tymi uczniami, O doświadczeniu szkolnym rodziców i dzieci z pieczy zastępczej i adopcji. Również 2 debaty: Koszty społeczne segregacji lub pozornego włączenia, Równy dostęp do edukacji w świetle prawa – przepisy a praktyka oraz konsultacje społeczne dotyczące zmian prawa w związku z wprowadzeniem do pracy asystenta dziecka/ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Konferencja nr 12.

Konferencja Naukowa na temat: „Edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnościami w rozważaniach teoretycznych i rozwiązaniach praktycznych – kontynuacje” była zorganizowana przez Uniwersytet Zielonogórski, Wydział Nauk Społecznych, Instytut Psychologii. Odbyła się dnia 05.12.2023 roku (online). Patronat - Sekcji Pedagogiki Specjalnej. W czasie konferencji obrady przebiegały w V sesjach plenarnych. W sesji pierwszej przedstawiono 7 wystąpień, drugiej – 6 wystąpień, trzeciej – także 6 wystąpień, czwartej – 5, piątej – 5. Tematyka wystąpień koncentrowała się na problematyce inkluzji edukacyjnej dzieci i młodzieży z różnego typu niepełnosprawnościami oraz ich specjalnych potrzeb edukacyjnych.

Konferencja nr 13.

Przedszkolnej i Wczesnoszkolnej Instytutu Pedagogiki Uniwersytetu Zielonogórskiego we współpracy z Sekcją Edukacji Elementarnej Komitetu Nauk Pedagogicznych zorganizował w dniach 27-28 listopada 2023 roku IV Międzynarodową Konferencję Naukową Pedagogika dziecka. Jakość edukacji w warunkach wzrastającej multikulturowości a unifikacja, która odbyła się w Kalsku 67 w budynku Uniwersytetu Zielonogórskiego. Organizowana jest ona po raz czwarty i wpisuje się już w tradycję Uniwersytetu Zielonogórskiego. Pomysłodawcą, realizatorem i ewaluatorem konferencji jest dr hab. Marzenna Magda-Adamowicz prof. UZ, przewodnicząca komitetu naukowego i organizacyjnego konferencji oraz kierownik Zakładu Pedagogiki Przedszkolnej i Wczesnoszkolnej Uniwersytetu Zielonogórskiego. Za aranżację konferencji odpowiadał Komitet Organizacyjny w osobach: przewodniczące - dr hab. Marzenna Magda-Adamowicz prof. UZ i dr Iwona Kopaczyńska, sekretarz - dr Klaudia Kasowska oraz członkinie - dr hab. Mirosława Nyczaj-Draż, prof. UZ, dr Iwona Banach, mgr Katarzyna Grabarek, mgr Monika Otto, mgr Barbara Czekajło, mgr Ewa Stankiewicz, inż. Tomasz Kaczmarek.

Zaś skład Komitetu Naukowego konferencji stanowią osoby: prof. dr hab. Śliwerski Bogusław (przewodniczący honorowy), prof. UZ, dr hab. Magda-Adamowicz Marzenna (przewodnicząca), prof. dr hab. Bałachowicz Józefa, prof. dr hab. Chałas Krystyna, prof. dr hab. Cywińska Małgorzata, dr dr. Diechova Elena, dr., prof. PhDr. Grecmanová Helena, Ph.D., prof. UZ, dr hab. Kowalski Mirosław, prof. dr. Lamanauskas Vincentas, prof. dr hab. Madalińska-Michalak Joanna, doc. dr Makarskaite-Petkeviciene Rita, prof. dr hab. Halyna Nikola, prof. UZ, dr hab.

Nowosad Inetta, prof. dr hab. Ogrodzka-Mazur Ewa, prof. dr. Prima Raisa, prof. dr Semenov Oleksander, prof. dr. Šinkūnienė Jautrė R., prof. dr Serrano-Díaz Noemí, prof. dr hab. Smolińska-Theis Barbara, prof. dr hab. Szempruch Jolanta, prof. Dr Tomashevskaja Iryna, prof. PaedDr. Wildova Radka.

Konferencja została objęta patronatem przez: Ministerstwo Edukacji i Nauki, Komitet Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk, PGNiG Grupa Orlen, Rzecznika Prawa Dziecka Mikołaja Pawlaka, OMEP Polska, Urząd Marszałkowski, Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wlkp., J.M. Rektora Uniwersytetu Zielonogórskiego.

Konferencję poświęcono problematyce palących zjawisk obecnych w edukacji dzieci. Wynikają one z krytycznych wydarzeń, które miały miejsce w ostatnich latach. Do dwóch najpoważniejszych kryzysów, z których wypływają konsekwencje i nowe wyzwania dla edukacji, zaliczmy Covid-19 i wynikająca z tegoż izolacja i nauczanie zdalne oraz napaść Federacji Rosyjskiej na Ukrainę. Zatem występuje z jednej strony rosnąca multikulturowość, a z drugiej tendencja do unifikacji. Konieczny jest więc wielozakresowy dyskurs nad potrzebami i szeroko rozumianą edukacją dzieci i uczniów oraz funkcjonowaniem placówek edukacyjnych, które są skutkiem długotrwałej edukacji zdalnej i wojny poza granicami Polski. Jednocześnie konieczne staje się skuteczniejsze przygotowanie placówek edukacyjnych i ich pracowników do pracy z dziećmi z różnych kultur. Wzrastająca multikulturowość stanowi także wyraz tendencji obecnych w całej Europie. Ogromne wyzwanie pedagogiczne stanowi zwiększająca się liczba imigrantów, zachowujących odrębność kulturową w kraju przebywania. Polska pedagogika stoi dziś przed koniecznością odpowiedzi na strategiczne wyzwania o cywilizacyjnym charakterze. Dla badaczy oraz nauczycieli wskazane problemy, wyznaczyły kierunki dyskursu na konferencji i projektów badawczych, które dotyczyły podstawowych obszarów: przestrzeni wychowawczej, dydaktycznej, wirtualnej, multikulturowej i wynikające z nich trudności w nauce i zachowaniu, pracy z dzieckiem zdolnym i twórczym oraz rola i znaczenie nauczyciela w tych płaszczyznach. Dzielenie się wnioskami i przemyśleniami było możliwe w trakcie organizowanego przez nas wydarzenia naukowego. Problematyka powyższa była przedmiotem naszych dyskusji.

Konferencję uroczystie zainaugurowali: Przewodnicząca KNP PAN prof. dr hab. Agnieszka Cybal-Michalska i J.M. Rektor Uniwersytetu Zielonogórskiego prof. dr hab. Wojciech Strzyżewski oraz dziekan Wydziału Nauk Społecznych dr hab.

Jarosław Bąbka prof. UZ i przewodniczący Rady Dyscypliny Pedagogika dr hab. Mirosław Kowalski prof. UZ.

Rangę konferencji podniósł fakt, że zaproszenie przyjęli znaczący w dziedzinie pedagogiki profesorowie, niekwestionowane w Polsce autorytety i przedstawicielki Zespołu Edukacji Elementarnej KNP PAN oraz goście z zagranicy. Gościliśmy, więc profesorów: Józefę Bałachowicz, Krystynę Chałas, Małgorzatę Cywińską, Katarzynę Krasoń, Ewę Ogrodzką-Mazur, Wojciecha Strzyżewskiego, Bogusława Śliwerskiego, Jolantę Szempruch oraz doktorów habilitowanych profesorów uczelni: Eunikę Baron-Polańczyk, Jarosława Bąbkę, Małgorzatę Bortliczek, Gabrielę Kapica, Lidie Kataryńczuk-Manię, Mirosława Kisiela, Ewę Kobylecką-Pasterniak, Mirosława Kowalskiego, Joannę Kossewska, Hannę Krauze-Sikorska, Kingę Kuszak, Renatę Michalak, Agnieszkę Nowak-Łojewska, Inettę Nowosad, Teresę Parczewska, Irenę Przybylską, Katarzynę Sadowską, Ewę Skrzetuską, Małgorzatę Zalewską-Bujak. Czynnie uczestniczyli w konferencji goście z zagranicy: z Vytautas Magnus University z Litwy prof. Daiva Jakavonyte-Staskuviene, PhD. Asso.Prof. Linas Jasinauskas, PhD. Asso.Prof. Jolita Kudinoviene; z University of Cádiz w Hiszpanii PhD Asso.Prof. Noemi Serrano Diaz; z Nevsehir Haci Bektas Veli University z Turcji, PhD Asso.Prof. Ahmet Durmaz; z South Ukrainian National Pedagogical University z Ukrainy PhD. Prof. Halyna Nikolai oraz biernie: dr dr. Diechova Elena, dr.; prof. PhDr. Grečmanová Helena, Ph.D.; prof. dr. Lamanauskas Vincentas; doc. dr Makarskaite-Petkeviciene Rita; prof. dr hab. Halyna Nikolai; prof. dr. Prima Raisa; prof. dr Semenov Oleksandr, prof. dr. Jautré R.Šinkūnienė, prof. Dr Iryna Tomashevskaja i prof. PaedDr. Wildova Radka. W konferencji uczestniczyło 93 osoby, to znaczy naukowcy z: Bielska-Białej, Cieszyna, Gdyni, Gniezna, Gorzowa, Kielc, Krakowa, Katowic, Leszna, Lublina, Łodzi, Opola, Piły, Poznania, Polkowic, Rzeszowa, Raciborza, Radomia, Warszawy, Wrocławia, Słupska, Szczecina i Zielonej Góry.

Konferencja nr 14.

VI Ogólnopolska Konferencja Naukowa z cyklu: SZKOŁA I NAUCZYCIEL na temat: Rozwój nauczyciela i rozwój szkoły została zorganizowana w dniach 15-16.05.2023 roku przez Uniwersytet Zielonogórski (organizator główny) oraz UAM, UB, UO, UMK, UMCS, APS w Warszawie, AWSB w Dąbrowie Górniczej. Konferencję uznać należy za istotne wydarzenie w świecie polskiej pedagogiki, ale również naszego miasta i regionu. Swoją obecnością zaszczyliło nas około 130 najwybitniejszych

pedagogów z wiodących polskich uniwersytetów i uczelni.

Patronatem honorowym konferencję objęli: Jego Magnificencja Rektor Uniwersytetu Zielonogórskiego prof. dr hab. Wojciech Strzyżewski, Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego, Komitet Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk oraz Polskie Towarzystwo Pedagogiczne.

Wydarzenie zrealizowano przy wsparciu finansowym Ministerstwa Edukacji i Nauki w ramach programu „Doskonała Nauka – Wsparcie konferencji naukowych” na podstawie umowy DNK/SP/550498/2022 (całkowita kwota dofinansowania 135 025,00), którego kierownikiem jest główna organizatorka cyklicznych konferencji dr hab. Inetta Nowosad, prof. Uniwersytetu Zielonogórskiego.

Celami konferencji były: diagnoza szkolnej rzeczywistości i funkcjonowania w zawodzie, określenie perspektyw edukacyjnych i rozwojowych w kontekście jakości i efektywności procesów edukacyjnych, propagowanie nowoczesnej myśli naukowej oraz badań nt. rozwoju nauczyciela i rozwoju szkoły. Konferencja została połączona z Jubileuszem prof. dr hab. Stefana M. Kwiatkowskiego, dr h.c. multi.

Konferencja stanowiła już szóste przedsięwzięcie z cyklu podejmującego aktualną i nośną tematykę odnoszącą się do funkcjonowania szkoły oraz środowiska nauczycielskiego. W tegorocznej edycji skoncentrowano uwagę wokół zagadnień rozwoju nauczyciela i rozwoju szkoły.

Refleksje naukowe uczestników konferencji prezentowane były w obradach 9 sekcji w następujących obszarach tematycznych:

- Polityka edukacyjna w obliczu priorytetu jakości i efektywności edukacji;
- Szkoła i nauczyciel wobec zmian społecznych i edukacyjnych;
- Uwarunkowania wewnątrzszkolne rozwoju szkoły;
- Nauczyciel-wychowawca, mentor, doradca, osoba wspierająca;
- Rozwój i doskonalenie nauczycieli a dynamika rozwoju szkoły i efektywności kształcenia;
- W stronę doskonałości systemu kształcenia nauczycieli – nowe obszary teorii i badań;
- Jednostkowy i wspólnotowy wymiar rozwoju szkoły;
- Nowy profesjonalizm nauczycieli – praktyka czy wyzwanie?
- Rozwój szkoły w aspekcie równości szans edukacyjnych uczniów.

Gości konferencji przywitali: dr hab. Inetta Nowosad, prof. UZ oraz prof. dr hab. Mirosław J. Szymański. Uroczystego otwarcia dokonał JM Rektor Uniwersytetu

Zielonogórskiego prof. dr hab. Wojciech Strzyżewski. W następnej kolejności do inicjatywy naukowej odniósł się przedstawiciel Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego mgr Andrzej Ziarek. Ważny głos na forum pedagogicznej społeczności należał do Przewodniczącej Komitetu Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk oraz Członkini Prezydium Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego prof. dr hab. Agnieszki Cybal-Michalskiej.

Referat na temat: „O przyszłości szkoły” wprowadzający w problematykę konferencji należał do prof. dr hab. Mirosława J. Szymańskiego. W dalszej kolejności odbyły się obrady plenarne w dwóch grupach tematycznych: SZKOŁA I NAUCZYCIEL.

W pierwszej sesji plenarnej głos zabrali: prof. dr hab. dr h.c. multi Stefan M. Kwiatkowski, prof. dr hab. dr h.c. multi. Bogusław Śliwerski, prof. dr hab. Agnieszka Cybal-Michalska, prof. dr hab. Mirosława Nowak-Dziemianowicz, prof. dr hab. Marek Konopczyński, dr hab. Mirosław Kowalski, prof. UZ,

W obszarze tematyki związanej z nauczycielem wystąpienia przedstawili: Ks. prof. dr hab. Marian Nowak; prof. dr hab. Jerzy Nikitorowicz, prof. dr hab. Magdalena Piorunek, prof. dr hab. Ewa Ogrodzka-Mazur, prof. dr hab. Krzysztof Rubacha, prof. dr hab. Mirosław Sobecki, dr hab. Inetta Nowosad, prof. UZ

W drugim dniu konferencji odbyło się 9 sekcji tematycznych oraz sesja posterowa studentów Uniwersytetu Zielonogórskiego oraz Stowarzyszenia na Rzecz Edukacji „Pomost”. Obrady w sekcjach tematycznych toczyły się wokół następujących obszarów: Sekcja I. Polityka edukacyjna w obliczu priorytetu jakości i efektywności edukacji; Sekcja II. Szkoła i nauczyciel wobec zmian społecznych i edukacyjnych; Sekcja III. Uwarunkowania wewnątrzszkolne rozwoju szkoły; Sekcja IV. Nauczyciel-wychowawca, mentor, doradca, osoba wspierająca; Sekcja V. Rozwój i doskonalenie nauczycieli a dynamika rozwoju szkoły i efektywności kształcenia; Sekcja VI. W stronę doskonałości systemu kształcenia nauczycieli – nowe obszary teorii i praktyki; Sekcja VII. Jednostkowy i wspólnotowy wymiar rozwoju szkoły; Sekcja VIII. Nowy profesjonalizm nauczycieli – praktyka czy wyzwanie? Sekcja IX. Rozwój szkoły w aspekcie równości szans edukacyjnych uczniów.

Osiągnięte zostały cele naukowe konferencji: diagnoza szkolnej rzeczywistości i funkcjonowania nauczyciela w zawodzie oraz określenie perspektyw edukacyjnych i rozwojowych w kontekście jakości i efektywności procesów edukacyjnych, wsparcie młodej kadry/doktorantów w nauce, propagowanie badań zespołowych,

propagowanie nowoczesnej myśli naukowej oraz badań, upowszechnianie rezultatów konferencji szerszym odbiorcom, integracja środowiska naukowego (w wymiarze pokoleniowym i przestrzennym), wspieranie osób wchodzących w naukę, a także promocja regionu i rodzimego dorobku. Założone efekty zostały zrealizowane. Wystąpienia zaproszonych gości zostały opublikowane w tomie wieloautorskim Szkoła i nauczyciel : Rozwój nauczyciela i rozwój szkoły, (Red.) 2023, Inetta Nowosad, Mirosław J. Szymański , Kraków: Oficyna Wydawnicza "Impuls" (#), s. 292.

Konferencja nr 15.

MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA NAUKOWA „SPOŁECZNO-KULTUROWY WYMIAR EDUKACJI POZAFORMALNEJ”. LUBLIN, 12-14 CZERWCA 2023 ROKU organizowana w ramach „I International Non-Formal Education Congress in Lublin „Life-long CreActivity”.

Kongres realizowany był w ramach wydarzeń związanych z przyznaniem Miastu Lublin prestiżowego tytułu Europejskiej Stolicy Młodzieży 2023 i był skierowany do szerokiego grona badaczy oraz praktyków identyfikujących z wielowymiarowym obszarem edukacji pozaformalnej. Wspólne spotkania i dyskusje służyły wymianie doświadczeń w obszarze teorii i praktyki edukacji pozaformalnej, szczególnie w kontekście społeczno-kulturowym. W debatach prowadzonych przez przedstawicieli środowiska nauki wzięli udział aktywiści organizacji pozarządowych, studenci i młodzież, przedstawiciele Europejskiego Forum Młodzieży oraz instytucji oświatowych i instytucji kultury. Celem wydarzenia była:

- debata nad zakresem, formami oraz funkcjami edukacji pozaformalnej w Polsce i na świecie,
- wielokulturowość, współpraca między uczestnikami edukacji pozaformalnej (młodzież, uczelnie, organizacje pozarządowe, placówki edukacyjne, samorządy, instytucje kultury) w wymiarze międzynarodowym i lokalnym;
- wypracowanie rekomendacji dla polityki edukacyjnej;
- popularyzacja metod edukacji pozaformalnej oraz możliwości ich wykorzystania w praktyce edukacyjnej;
- prezentacja dobrych praktyk z zakresu edukacji pozaformalnej w Polsce i zagranicą.

Konferencja nr 16.

W dniach 22-23.11.2023 roku w Uniwersytecie Wrocławskim, na Wydziale Nauk Historycznych i Pedagogicznych, w Instytucie Pedagogiki, w ramach XXXV Forum Pedagogów odbyła się Ogólnopolska Konferencja Naukowa z udziałem gości z zagranicy pt. „Wspieranie osób o zróżnicowanych potrzebach edukacyjnych – diagnoza, wyzwania, przykłady dobrych praktyk”. Organizatorami Konferencji byli pracownicy Zakładu Edukacji i Rehabilitacji Osób z Niepełnosprawnością oraz Zakładu Pedagogiki Wczesnoszkolnej i Przedszkolnej.

Zaproszenie do Komitetu Naukowego Konferencji przyjęło liczne grono znawców problematyki, zarówno z krajowych, jak i zagranicznych, ośrodków naukowych, w osobach: Pana dra hab. Jarosława Bąbki, prof. UZ, z Uniwersytetu Zielonogórskiego; Pana prof. dr hab. Józefa Binnebesela z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu; Pani prof. dr Yuliyi Bondarenko ze Stanowego Uniwersytetu Pedagogicznego w Sumach; Pani prof. dr hab. Iwony Chrzanowskiej z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu; Pani prof. dr hab. Agnieszki Cybal-Michalskiej z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu; Pani prof. dr Marii Ed. Duarte z Uniwersytetu w Lizbonie; Pani prof. dr hab. Krystyny Ferenz z Wyższej Szkoły Humanistyczno-Ekonomicznej w Brzeg; Pana prof. dr hab. Zenona Gajdzicy z Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; Pani dr hab. Lidii Kataryńczuk-Manii, prof. UZ z Uniwersytetu Zielonogórskiego; Pani dr hab. Danuty Kopeć, prof. UAM z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu; Pana dr hab. Pavola Kopinca z Uniwersytetu Komeńskiego w Bratysławie; Pana dr hab. Mirosława Kowalskiego, prof. UZ z Uniwersytetu Zielonogórskiego; Pani prof. dr hab. Katarzyny Krasoń z Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; Pana prof. dr hab. Amadeusza Krause z Uniwersytetu Gdańskiego; Pani dr hab. Ewy Kuleszy, prof. APS z Akademii Pedagogiki Specjalnej w Warszawie; Pana dr hab. Piotra Kwiatkowskiego z Uniwersytetu Wrocławskiego; Pani prof. dr hab. Bożeny Matyjas z Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach; Pana prof. dr hab. Jerzego Nikitorowicza z Uniwersytetu w Białymstoku; Pani prof. dr Andrei M. Noel ze State University of New York at New Paltz; Pani dr hab. Doroty Podgórskiej-Jachnik, prof. UŁ z Uniwersytetu Łódzkiego; Pana dr hab. Piotra Plichty, prof. UW r z Uniwersytetu Wrocławskiego; Pana dr hab. Jacka Pyżalskiego, prof. UAM z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu; Pani dr hab. Bernadety Szczupał, prof. APS z Akademii Pedagogiki Specjalnej w Warszawie; Pani prof. dr hab. Jolanty Szempruch z Uniwersytetu

Rzeszowskiego; Pani dr hab. Alicji Szerląg, prof. UW r z Uniwersytetu Wrocławskiego; Pana dr hab. Grzegorza Szumskiego, prof. UW z Uniwersytetu Warszawskiego; Pana prof. dr hab. Bogusława Śliwerskiego z Uniwersytetu Łódzkiego; Pani dr hab. Barbary Winczury z Uniwersytetu Wrocławskiego; Pani prof. dr hab. Marzenny Zaorskiej z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie; Pana dr hab. Pavla Zikla z Uniwersytetu w Hradec Kralove oraz Pani prof. dr hab. Teresy Żółkowskiej z Uniwersytetu Szczecińskiego. Kierownik naukową konferencji była Pani dr hab. Beata Cytowska, prof. UW z Uniwersytetu Wrocławskiego.

Patronat nad Konferencją objęli: JM Rektor Uniwersytetu Wrocławskiego prof. dr hab. Robert Olkiewicz, Komitet Nauk Pedagogicznych PAN, Sekcja Pedagogiki Specjalnej Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN, Polskie Towarzystwo Pedagogiczne Oddział Wrocławski oraz Stowarzyszenie „OSTOJA” na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami z siedzibą we Wrocławiu.

Uroczystego otwarcia Konferencji dokonał JM Rektor Uniwersytetu Wrocławskiego prof. dr hab. Robert Olkiewicz. Przed rozpoczęciem obrad w sesjach plenarnych miało miejsce bardzo podniosłe wydarzenie wręczenia przez JM Rektora Medalu Uniwersytetu Wrocławskiego Pani prof. dr Marii Ed. Duarte z Uniwersytetu w Lizbonie. Z tej okazji przemówienia okolicznościowe wygłosili - oprócz JM Rektora - Pan Dziekan Wydziału Nauk Historycznych i Pedagogicznych dr hab. Paweł Klint, prof. UW r i Pani Dyrektor Instytutu Pedagogiki dr hab. Alicji Szerląg, prof. UW r. Zasługi prof. Duarte dla rozwoju nauki oraz Katedry UNESCO zaprezentował a zarazem uczcił prof. Jean Guichard (emerytowany prof. INETOP-CNAM, Paryż, Francja).

W pierwszym dniu Konferencji obrady odbywały się w Auli Leopoldina, największej i najbardziej reprezentacyjnej części głównego gmachu Uniwersytetu Wrocławskiego. Jest to bardzo cenny i unikatowy zabytek świecki późnego baroku. Tego dnia uczestnicy wysłuchali wielu wykładów w trzech sesjach plenarnych:

Sesja plenarna I

Moderatorka: prof. dr hab. Marzanna Zaorska, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski

1. Prof. Maria Eduarda Duarte, University of Lisbon, Supporting people with diverse educational needs
2. Prof. dr Pavol Kopinec, Comenius University Bratislava, Health disadvantages and vulnerability among refugee children

Oba wykłady były tłumaczone na język polski.

Sesja plenarna II

Moderatorka: prof. dr hab. Marzanna Zaorska, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski

1. Prof. dr hab. Agnieszka Cybal-Michalska, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Tylko u innych jest zbawienie, choćby samotność smakowała jak opium” – o heterogeniczności rzeczywistości i kulturze życzliwej „Inności”
2. Prof. dr hab. Jolanta Szempruch, Uniwersytet Rzeszowski, Trendy rozwojowe świata a wyzwania dla edukacji i nauczyciela
3. Dr hab. Maria Reut, prof. Uniwersytetu Dolnośląskiego DSW, Różnica, różnicowanie, wyrównywanie. Kontestacja oświeceniowej koncepcji emancypacji i idea radykalnej równości
4. Dr hab. Mirosław Kowalski, prof. Uniwersytetu Zielonogórskiego, Banalizacja edukacji w świecie sztucznej inteligencji

Sesja plenarna III

Moderatorka: Prof. dr hab. Jolanta Szempruch, Uniwersytet Rzeszowski

1. Dr hab. Jacek Pyżalski, prof. Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Czy zróżnicowane potrzeby edukacyjne nastolatków mają coś wspólnego z wykorzystaniem internetu? - wybrane wyniki badań podłużnych ySkills
2. Prof. dr hab. Amadeusz Krause, Uniwersytet Gdański, Edukacja włączająca w cieniu ideologii zachwyty i opresji
3. Prof. dr hab. Marzenna Zaorska, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski, Istotne wyzwania polskiej pedagogiki specjalnej w perspektywie bliższej (5-lecie) oraz dalszej (dekada) przyszłości
4. Prof. dr hab. Zenon Gajdzica, Uniwersytet Śląski, Partnerstwo szkoły specjalnej i ogólnodostępnej w opiniach dyrektorów placówek specjalnych
5. Dr hab. Grzegorz Szumski, prof. Uniwersytetu Warszawskiego, Pedagodzy specjaliści w szkołach ogólnodostępnych – korzyści i wyzwania

Obrady pierwszego dnia konferencji stanowiły inspirację do naukowych rozważań i merytorycznej dyskusji, uczestnicy Konferencji mogli wymienić się poglądami i doświadczeniami. Także udział w uroczystej kolacji był dla nich doskonałą okazją do kontynuacji rozmów i nawiązywania nowych kontaktów.

W drugim dniu XXXV Forum Pedagogów obradowano w siedzibie Instytutu Pedagogiki Uniwersytetu Wrocławskiego. Tego dnia uczestnicy Konferencji także najpierw mieli okazję wysłuchać sześciu wykładów w ramach sesji plenarnej:

Sesja plenarna IV

Moderator: prof. dr hab. Zenon Gajdzica, Uniwersytet Śląski

1. Dr hab. Inetta Nowosad, prof. Uniwersytetu Zielonogórskiego, Od „myślących szkół” do „uczącego się narodu”. Priorytet uczenia się w polityce edukacyjnej Singapuru
2. Dr hab. Edyta Zierkiewicz, prof. Uniwersytetu Wrocławskiego, Psychologiczna pomoc chorym doświadczającym zmęczenia rakiem
3. Dr hab. Lidia Kataryńczuk-Mania, prof. Uniwersytetu Zielonogórskiego, Terapeutyczna znaczenie muzyki
4. Dr hab. Dorota Podgórska-Jachnik, prof. Uniwersytetu Łódzkiego, Ocena funkcjonalna w rozpoznawaniu potrzeb uczniów w grupie zróżnicowanej
5. Dr hab. Danuta Kopeć, prof. Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Osoba z głęboką intelektualną i wieloraką niepełnosprawnością w narracjach studiów o niepełnosprawności – inkluzja czy ekskluzja?
6. Dr Jacek Stańdo, prof. Politechniki Łódzkiej, Wspieranie uczniów o zróżnicowanych potrzebach edukacyjnych na przykładzie e-zasobów

W trakcie przerwy kawowej, uczestnicy Konferencji mieli też możliwość obejrzenia wystawy prac plastycznych uczniów ze szkoły prowadzonej przez Stowarzyszenie HANDICAP we Wrocławiu, a także indywidualnej wystawy pt. „Przemiany” Pawła Tarambuły. Po przerwie kontynuowano obrady w bardziej kameralnych grupach, w aż jedenastu tematycznych sekcjach równoległych:

Sekcja I. Wielokulturowość w edukacji

Moderatorka: dr hab. Inetta Nowosad, prof. Uniwersytetu Zielonogórskiego

1. Dr hab. Piotr Plichta, prof. Uniwersytetu Wrocławskiego, Dzieci z Ukrainy w polskich szkołach w pierwszych miesiącach po wybuchu pełnoskalowej agresji wojennej Rosji
2. Dr Kamila Kamińska, Uniwersytet Wrocławski, Integracja międzykulturowa vs. prawo do nauki
3. Dr Kamila Kamińska, Uniwersytet Wrocławski, Mgr Natalia Dobroyer, Modele edukacji dzieci uchodźczych w Polsce w czasie wojny: integracja międzykulturowa vs edukacja

4. Dr Beata Pietkiewicz-Pareek, Uniwersytet Wrocławski, Problemy adaptacyjne dzieci z doświadczeniem uchodźczym w polskiej szkole. Studium przypadku dzieci afgańskich

5. Dr Celina Czech-Włodarczyk, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, Edukacja inkluzyjna w Kanadzie- sukcesy i wyzwania

Sekcja II. Zaspakajanie zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych - dobre praktyki

Moderatorka: dr hab. Diana Aksamit, Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej

1. Dr Joanna Gładyszewska-Cylulko, Uniwersytet Wrocławski, Bariery architektoniczne i społeczne w życiu osób niewidomych – projekt edukacyjny

2. Dr Monika Kurzynoga, Pomorska Szkoła Wyższa w Starogardzie Gdańskim, Talent Space - Przestrzeń talentów, czyli o rozwijaniu samowiedzy ucznia, orientacji zawodowej i wyrównywaniu szans edukacyjnych. Perspektywa polska, włoska, hiszpańska i grecka - wymiana dobrych praktyk w projekcie Erasmus Plus

3. Dr Ewelina Zdebska, Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Autorski model edukacyjny „Mówimy o ważnych sprawach”

4. Dr Anna Lis-Zaldivar, dr Joanna Ziemkowska, Akademia im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim, Dobre praktyki pedagogiczne. Las jako przysposobienie do pracy uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym i znacznym

Sekcja III. Rodzice wobec potrzeb swoich dzieci

Moderator: dr hab. Beata Cytowska, prof. Uniwersytetu Wrocławskiego

1. Dr Aneta M. Kochanowicz, Akademia WSB w Dąbrowie Górniczej, Perspektywa wykorzystania Kingston Caregiver Stress Scale do rozpoznawania źródeł stresu u ojców dzieci z głęboką niepełnosprawnością intelektualną

2. Dr Anna Mitreęga, Uniwersytet Warszawski, Dziecko na frontach rodzicielskiej wojny

3. Dr Teresa Segiet, Uniwersytet Opolski, Dzieciństwo dziecka z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębszym z perspektywy rodzica

4. Dr Agnieszka Nowicka, Uniwersytet Wrocławski, Potrzeby opiekunów rodzinnych osób z chorobą Alzheimera a realne możliwości ich zaspokajania

Sekcja IV. Pedagodzy a wyzwania edukacji zróżnicowanej

Moderator: dr hab. Jacek Pyżalski, prof. Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza

w Poznaniu

1. Dr Arkadiusz Kamiński, Uniwersytet Wrocławski, Wyzwania współczesnego pedagoga specjalnego

2. Mgr Joanna Lysy, Uniwersytet Gdański, Prawo oświatowe w teorii i praktyce - postrzeganie prawa oświatowego przez nauczycieli

3. Dr Joanna Skibska, Uniwersytet Śląski, Style przywódcze a style kierowania zespołem klasowym preferowane przez nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej szkół ogólnodostępnych i integracyjnych – doniesienia z badań

4. Dr Edyta Nieduziak, Dr Anida Szafrąńska, Uniwersytet Śląski, Autyzm w narracjach nauczycieli doświadczających sytuacji z udziałem uczniów z AS

Sekcja V. Edukacja zróżnicowana – podstawowe problemy

Moderator: dr hab. Piotr Kwiatkowski, Uniwersytet Wrocławski

1. Dr hab. Rafał Włodarczyk, prof. Uniwersytet Wrocławski, Duch hikezji, azyle i edukacja

2. Dr Agnieszka Drewniak, Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Chełmie, Dostępność w edukacji- wyzwania i możliwości

3. Dr Anna Mańkowska, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Pedagogiczne "know how". Znaczenie pedagogiki porównawczej dla praktyki edukacyjnej

4. Dr Katarzyna Pawelczak, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Czy praktykom potrzebna jest (jeszcze) pedagogika specjalna?

5. Dr Dorota Prysak, Uniwersytet Śląski, Rola edukacji w procesie deinstytucjonalizacji

Sekcja VI. Wsparcie terapeutyczne osób ze zróżnicowanymi potrzebami edukacyjnymi i rozwojowymi

Moderatorka: dr hab. Lidia Kataryńczuk-Mania, prof. Uniwersytetu Zielonogórskiego

1. Dr hab. Paweł Cylulko, Akademia Muzyczna im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu, Postrzeganie dziecka o zróżnicowanych potrzebach edukacyjnych przez muzykoterapeutów

2. Dr Agnieszka Jędrzejowska, mgr Agnieszka Zając, Uniwersytet Wrocławski, Rozwijanie sfery poznawczej poprzez aktywność sensoryczno-motoryczną

3. Dr Marta Kondracka-Szala, Uniwersytet Wrocławski, Muzyka popularna i dobrostan dzieci (z doświadczeniem migracji wojennej) - o projekcie

badawczym

4. Dr Emilia Śmiechowska-Petrovskij, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego

w Warszawie, Edukacja wizualna osób niewidomych w zakresie sztuki

5. Studenckie Koło Naukowe Uniwersytetu Wrocławskiego „Zielone Wzgórze”,
Zwierzęce metafory w pedagogice - w odpowiedzi na zróżnicowane potrzeby edukacyjne

Sekcja VII. Szkoła jako środowisko wyzwań włączających

Moderatorka: dr hab. Dorota Jachnik-Podgórska, prof. Uniwersytetu Łódzkiego

1. Dr Aleksandra Berkowska, Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, Doświadczenia i funkcjonowanie młodzieży z atopowym zapaleniem skóry w środowisku szkolnym

2. Dr Maciej Jabłoński, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, Szkolny Zespół Kryzysowy w placówkach specjalnych. Fakty i mity

3. Dr Joanna Gładyszewska-Cylulko, dr Agnieszka Jędrzejowska, dr Alicja Mironiuk, Uniwersytet Wrocławski, Postrzeganie niepełnosprawności wśród dzieci klas 1 i 4 – porównanie

4. Mgr Kenżegalijewa Aidana Zhenisovna, mgr Mukhiewa Gulmira S., Zachodnio- Kazachski Uniwersytet im. M. Utemisova w Uralsku, dr hab. Dorota Podgórska-Jachnik, prof. Uniwersytet Łódzkiego, Dwujęzyczność (wielojęzyczność) jako kontekst edukacji włączającej w Kazachstanie

Sekcja VIII. Dziecko/uczeń ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

Moderatorka: dr hab. Danuta Kopeć, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

1. Dr hab. Diana Aksamit, dr hab. Barbara Marcinkowska, Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej, Edukacja i rehabilitacja dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim w Polsce – analiza wybranych uwarunkowań zewnętrznych

2. Mgr Daniela Winnicka, Uniwersytet Wrocławski, Znaczenie edukacji w procesie zdrowienia dziecka z chorobą nowotworową

3. Dr Urszula Gosk-Sobańska, Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej, Poczucie kontroli i koherencji u uczniów z dysleksją w wieku adolescencyjnym a motywacja do uczenia się

4. Dr Agata Chilman, Uniwersytet Szczeciński, Diagnoza neuropsychologiczna

dziecka ze specjalnymi potrzebami - wielka nieobecna w edukacji specjalnej

Sekcja IX. Studenci ze zróżnicowanymi potrzebami edukacyjnymi

Moderator: dr hab. Rafał Włodarczyk, prof. Uniwersytetu Wrocławskiego

1. Dr Anida Szafrąńska, dr Edyta Nieduziak, Uniwersytet Śląski, Potrzeby edukacyjne z perspektywy młodych dorosłych z zaburzeniami ze spektrum autyzmu

2. Dr Matylda Pachowicz, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Student neuronietypowy w procesie studiowania. Raport z badań

3. Dr Magdalena Belza-Gajdzica. Uniwersytet Śląski, Dobre praktyki w kształceniu studentów ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi

4. Mgr Anna Majchrzak, Edukacja osób w spektrum autyzmu - głosem autysty

Sekcja X. W kierunku profilaktyki - kiedy dorośli nie zaspakajają potrzeb dzieci

Moderator: dr hab. Paweł Cylulko, Akademia Muzyczna im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu

1. Dr hab. Piotr Kwiatkowski, Uniwersytet Wrocławski, Wypalenie rodzicielskie oraz zaniedbywanie dzieci i przemoc wobec nich w kontekście wybranych czynników rezyliencji

2. Mgr Karolina Kacała, Uniwersytet Wrocławski, Pomoc na kontynuowanie nauki – motywacja i obietnica dla osób niedostosowanych społecznie

3. Dr Jolanta Lipińska-Lokś, Uniwersytet Wrocławski, Problemy vs. wyzwania w pracy z wychowankami Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii

4. Dr Kamila Wylęgły, Uniwersytet Wrocławski, W drodze do dobrostanu: koncepcja kapitałów w oddziaływaniach wychowawczo-profilaktycznych

5. Mgr Joanna Pomagruk, Uniwersytet Wrocławski, Mediacja sposobem na wsparcie osób o zróżnicowanych potrzebach

Sekcja XI. Zaspakajanie zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych - dobre praktyki

Moderator: dr hab. Barbara Winczura, Uniwersytet Wrocławski

1. Dr Sylwia Wrona, Uniwersytet Śląski, Odkrywanie potęgi codziennych aktywności: Wzmacnianie więzi rodzinnych dzięki wywiadom opartym na rutynach w procesie wczesnego wspomagania rodziny

2. Dr Agnieszka Małkowska-Szcutnik, Uniwersytet Warszawski, Doświadczenia i potrzeby nauczycieli w zakresie pracy z uczniem z depresją – wyniki badań zrealizowanych w ramach Projektu Heads Up Erasmus+

3. Dr Magdalena Hinc-Wirkus, Przedszkole Muzyczne PIANO w Człuchowie,

„Co ma ręka do mówienia?" - rozwój neurosensomotoryczny a rozwój mowy dzieci w wieku przedszkolnym na przykładzie dobrych praktyk realizowanych w Przedszkolu Muzycznym PIANO w Człuchowie

4. Mgr Małgorzata Kolera, Uniwersytet Warszawski, Kurs SCALED jako przykład dobrych praktyk promujących efektywne włączanie i zwiększanie dostępności w edukacji językowej

5. Mgr Wioletta Kossowska, szkoła Sybil Elgar w Londynie, Etos i filozofia szkoły Sybil Elgar dla uczniów z ASD w Londynie

Obrady w każdej sekcji tematycznej kończyły się dyskusją, w trakcie której uczestnicy Konferencji mogli zadawać pytania prelegentom i dzielić się swoimi doświadczeniami.

XXV Forum Pedagogów zakończył koncert zespołu Złote Bzy.

W Konferencji wzięło udział ponad 100 osób. Dodatkowo w wybranych wykładach i wystąpieniach uczestniczyli także zainteresowani ich problematyką studenci pedagogiki oraz pedagogiki specjalnej Uniwersytetu Wrocławskiego. Ci ostatni włączyli się także w prace Sekretariatu Konferencji. Konferencja w ocenie uczestników i organizatorów była ważnym wydarzeniem naukowym, sprawnie zrealizowanym. Podjęta problematyka spotkała się z dużym zainteresowaniem uczestników, którzy zasygnalizowali potrzebę kolejnych spotkań, podczas których będą mogli poszerzać swoją wiedzę na temat różnych aspektów funkcjonowania osób o zróżnicowanych potrzebach edukacyjnych, a także wymieniać się doświadczeniami dotyczącymi możliwości ich efektywnego wspierania.

Konferencja nr 17-18-19.

Prezentacja aktualnych diagnoz nad zawodem nauczyciela oraz wskazanie nowych kierunków badań w pedeutologii w ujęciu interdyscyplinarnym oraz we współpracy międzynarodowej (USA, Kanada, Japonia, Hiszpania, Włochy, Portugalia, Niemcy, Grecja). Nawiązanie współpracy ze środowiskiem praktyków, nauczycieli ze szkół różnego typu i szczebla, co umożliwiło podjęcie wspólnych badań i aplikacji ich wyników do praktyki.

Konferencja nr 20.

VII Ogólnopolska Konferencję STREFA PROJEKTÓW EDUKACYJNYCH I SPOŁECZNYCH: Jej głównym celem było umożliwienie wymiany doświadczeń w

zakresie tworzenia i realizacji projektów, aktywizujących społeczności lokalne w Polsce. Do udziału w Konferencji zaproszona została społeczność akademicka, jak również pracownicy instytucji edukacyjnych i społecznych oraz organizacji pozarządowych.

Konferencja nr 21.

V NAUKOWO-METODYCZNĄ KONFERENCJA Uczeń nietypowy, czyli wyjątkowy – zdrowie psychiczne i dobrostan młodych ludzi oraz nauczycieli: Obszarem problemowym tegorocznej edycji konferencji uczyniono zdrowie psychiczne i dobrostan dzieci i młodzieży oraz nauczycieli. Związane z nimi zadania można zaliczyć do grona palących problemów, z jakimi współcześnie zmagają się instytucje edukacyjne. Wymagają one rozwoju kompetencji kardy pedagogicznej w zakresie kształtowania środowiska edukacyjnego sprzyjającego budowaniu zdrowej kondycji psychofizycznej uczniów oraz nabywania samoświadomości w obszarze własnego zdrowia psychicznego. Dlatego też cele konferencji były zogniskowane wokół udzielenia odpowiedzi na pytania: Czym jest dobrostan i jakie czynniki oddziałują za jego kształtowanie? Jakie sposoby pracy z uczniami sprzyjają dobrostanowi psychofizycznemu ich oraz nauczyciela? • Co sprzyja osiągnięciu własnego dobrostanu nauczycieli oraz pozwala na zachowanie zdrowia psychicznego? • Jak dbać o siebie, być efektywnym w pracy, osiągać z niej satysfakcję i utrzymywać work-life balance? Jak budować środowisko edukacyjne sprzyjające dobrostanowi uczniów i nauczycieli? W swych założeniach konferencja była okazją do stworzenia płaszczyzny sprzyjającej wymianie doświadczeń oraz spostrzeżeń między praktykami oraz naukowcami odnośnie problematyki dobrostanu i zdrowia psychicznego, ze szczególnym zwróceniem uwagi na uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych.

Konferencja nr 22.

Tematyka Międzynarodowej konferencji pt. „Wczesna edukacja dziecka w koleżu teorii i praktyki nowej rzeczywistości”, UMCS , Lublin 21-13 kwietnia 2023 r. była odpowiedzią na zauważane zmiany społeczne w obszarze wczesnej edukacji dziecka i opieki oraz edukacji w systemie szkolnym. Główną osnową debaty teoretyków i praktyków edukacyjnych były główne obszary:

- funkcjonowania samych instytucji żłóbka, przedszkola, szkoły,

- poszukiwania metod wykorzystujących i wzbudzających potencjał rozwojowy dzieci oraz prowadzenia wielowymiarowej diagnozy,
- renesansu i współczesnych egzemplifikacji znanych systemów pedagogicznych i rozwiązań edukacyjnych m.in. M. Montessori, F. Froebła, L. Malaguzziego, H. Parkhurst,
- organizacji procesu edukacji i terapii oraz reorganizacji pracy nauczyciela w czasie pandemii i po niej,
- codzienności/niecodzienności dziecka w ostatnich latach powiązanych ze zdalną edukacją i wojną w Ukrainie,
- współczesnej roli rodzica naznaczonej pandemią,
- funkcjonowania wychowanków i nauczycieli w grupie przedszkolnej, klasie szkolnej po przyjęciu dzieci- uchodźców,
- konieczności zapewnienia dzieciom doświadczonych pandemią, edukacją zdalną, migracją ludności ukraińskiej i kryzysem uchodźczym dobrostanu i wsparcia psychicznego,
- rozwijania profesjonalizmu nauczyciela,
- zmiany pól badawczych w obrębie edukacji dziecka, twórczości dziecka, definiowania kontekstów dzieciństwa oraz większego wykorzystania wyników badań naukowych o procesie uczenia się dziecka w praktyce oświatowej (Andrzejewska, Lewandowska 2021).

W związku z tym uznano, że do zadań teorii naukowej związanej z wczesną edukacją dziecka (pedagogiką przedszkolną i wczesnoszkolną) należy:

- definiowanie podstawowych pojęć,
- wyjaśnianie znaczenia dzieciństwa w całościowym rozwoju człowieka,
- budowanie konstruktów teoretycznych dzięki, którym można modelować/ opisywać, rozumieć procesy pedagogiczne,
- wykrywanie uwarunkowań funkcjonowania i rozwoju dzieci o zróżnicowanych potrzebach, formułowanie teorii i koncepcji,
- dostosowywania warunków funkcjonowania przedszkoli i szkoły i do potrzeb dziecka, przeobrażeń paradygmatycznych, wiedzy naukowej oraz potrzeb społeczno-kulturowych i opisywanie roli i zadań nauczycieli.

Wobec tego w trakcie obrad konferencyjnych głos dano teoretykom/badaczom i praktykom edukacyjnym, ogniskując debaty wokół następujących profili tematycznych:

- Portrety współczesnego dzieciństwa
- Pejzaże edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej. Perspektywy badań naukowych
- Skrzydła sztuki. Terapia przez sztukę
- Światłocień historii edukacji dziecka. Czerpiąc z przeszłości ku przyszłości
- Przestrzeń praktyki. Galeria innowacyjnych wdrożeń

Ponadto w trakcie obrad konferencyjnych pokazywano problem użyteczności wiedzy pedagogicznej dla praktyki. Kolaż uczyniono myślą przewodnią konferencji i do niej nawiązywali Autorzy/ki wystąpień, łącząc refleksję, emocje i rozwiązania praktyczne. Była to więc okazja do zaprezentowania działań nowatorskich instytucji oświatowych z Lublina i rozwiązań dydaktycznych związanych z kształceniem nauczycieli wczesnej edukacji. Zaprezentowano projekty innowacyjnych wdrożeń opracowanych na UMCS m. in. interaktywnej podłogi i projektu STER na STEM, projekty praktyków oświatowych – „Bioteka”, Lego edukacja, leśne wychowanie, storyline, zajęcia terapeutyczne z wykorzystaniem muzyki i sztuki wizualnej, wykorzystania nowych technologii i zastosowania m.in. drukarki 3D w we wczesnej edukacji.

W konferencji uczestniczyli naukowcy z 19 ośrodków uniwersyteckich w Polsce, z czterech uniwersytetów zagranicznych (University of Melbourne, Australia, Fakultät Art, Health and Social Science, University of Applied Sciences and Medical University, University of Haifa, Izrael, Oxford Brookes University, Wielka Brytania), władze Uniwersytetu, województwa i miasta, władze oświatowe, dyrektorzy i nauczyciele praktycy z 10 instytucji edukacyjnych, przedstawiciele stowarzyszeń i studenci UMCS.

Konferencja nr 23.

Spotkanie towarzyszące uroczystości nadania Doktoratu Honoris causa Prof. Tadeuszowi Pilchowi. Referat prof. Pilcha i debata nad kondycja pedagogiki społecznej. Wystąpienia profesorów: Barbary Kromolickiej, Jerzego Nikitorowicza, Inety Nowosad Marii Mendel, Wiesława Theissa, Zbigniewa Babickiego oraz adiunktów: Magdaleny Kulety, Kamili Słupskiej, Marty Wiatr. Rezultaty tego spotkani

mają być rozwinięte i przedstawione w kolejnym numerze *Pedagogiki Społecznej Nowej*.

IV. Inne formy działalności upowszechniającej i promującej naukę (opis)

(audycje i programy w radiu i telewizji, udział w festiwalach nauki, piknikach naukowych, wystąpienia w mediach elektronicznych, artykuły w prasie popularyzujące naukę itp. – dotyczy działań, w których bezpośrednio zaangażowany był Komitet lub jego struktury wewnętrzne).

Dotyczy Sekcji Poradnictwa Pedagogicznego KNP PAN:

Współpraca z Naukowym Towarzystwem Poradniczym (prof. Siarkiewicz, prof. Piorunek). Celem towarzystwa jest: a) integracja badaczy poradnictwa, b) popularyzacja wiedzy poradniczej, c) inicjowanie badań poradniczych, d) dyfuzja innowacji w poradnictwie, e) współpraca międzynarodowa z ośrodkami naukowymi i badaczami prowadzącymi badania nad poradnictwem.

Prof. Siarkiewicz: w ramach Zjazdu Naukowego Towarzystwa Poradniczego dnia 30.03.2023 roku zorganizowała wykład pt. O profilach refleksyjności profesjonalnych doradców, który poprowadziła dr Ewa Dębska. Po wykładzie odbyła się dyskusja wokół pytań: - Jakie znaczenie ma profil refleksyjności w konstruowaniu kariery doradcy? - Czy warto badać profile refleksyjności w turbulentnych czasach?

W ramach drugiego Zjazdu Naukowego Towarzystwa Poradniczego 25.10.2023 zorganizowała wykład prof. Catherine Nafti-Malherbe pt.: Dzieci migrantów w przedszkolu i szkole podstawowej we Francji. O (nie)obecności poradnictwa, po wykładzie odbyła się dyskusja - dr Aneta Słowik (UD DSW) podjęła się roli tłumacza. W obu spotkaniach uczestniczyła przewodnicząca oraz badacze zebrani wokół prac Sekcji Poradnictwa Pedagogicznego KNP PAN, w obu spotkaniach pojawiła się informacja o pracach Sekcji. Uczestniczyła w obradach Katedry UNESCO Całozyciowego poradnictwa zawodowego Uniwersytetu Wrocławskiego, Instytut Pedagogiki, gdy wręczano prof. Marii Eduardy Duarte Medal Uniwersytetu Wrocławskiego. Zarząd NTP wręczył Pani Profesor List z gratulacjami i podziękowaniem za współpracę.

Dotyczy Sekcji Pedagogiki Pracy:

- dr hab. Renata Tomaszewska, prof. uczelni, audycja Regionalny Punkt Dnia, wyemitowana w dniu 4.07.2023 roku w Polskim Radiu PIK. Jej tematem przewodnim był mobbing w miejscu pracy. Na tej kanwie podjęto tematykę relacji międzyludzkich w miejscu pracy, generacji na rynku pracy, uwypuklając perspektywę potencjalnych korzyści dla procesu pracy płynących z multipokoleniowości oraz analizując zagrożenia wynikające z niedostatecznego zaangażowania kadr kierowniczych w problematykę zarządzania wiekiem;
- dr hab. Renata Tomaszewska, prof. uczelni, wywiad dla TVP Bydgoszcz, którego fragmenty ukazały się w programie informacyjnym "Zbliżenia" bydgoszcz.tvp.pl. Temat wywiadu: "Czy pokolenie Z zrewolucjonizuje rynek pracy?".

Dotyczy Sekcji Pedeutologii

Zubrzycka-Maciąg T., Udział w MIĘDZYNARODOWEJ KONFERENCJI NAUKOWEJ WCZESNA EDUKACJA DZIECKA W KOLAŻU TEORII I PRAKTYKI NOWEJ RZECZYWISTOŚCI Lublin, 21-23 kwietnia 2023 roku (organizator Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie), tytuł wystąpienia: Urzeczywistnianie wartości moralnych wśród uczniów klas młodszych -założenia i rzeczywistość.

Dotyczy Sekcji Pedagogiki Specjalnej:

Dr hab., prof. URz Krystyna Barłóg:

1. Międzynarodowa Konferencja Naukowa pt. Aktualne problemy psychologii, Uniwersytet w Kamieńcu Podolskim (Ukraina). Tytuł wystąpienia: „Rodzina z osobą z chorobą przewlekłą jako sytuacja graniczna”, Kamieniec Podolski, 21 kwietnia 2023 roku.
2. Międzynarodowa Konferencja Naukowa pt. Aktualne problemy psychologii, Uniwersytet w Kamieńcu Podolskim (Ukraina). Tytuł wystąpienia: „Wieloparadygmatyczny rozwój współczesnej pedagogiki specjalnej”, Kamieniec Podolski, 21 kwietnia 2023 roku.
3. Międzynarodowa Konferencja Naukowa pt. Aktualne problemy psychologii, Uniwersytet w Kamieńcu Podolskim (Ukraina). Tytuł wystąpienia: „Trudności w doborze metod terapeutycznych dla dziecka z ASD”, Międzynarodowa Konferencja Naukowa pt. „Aktualne problemy psychologii”, Kamieniec Podolski, 21 kwietnia 2023 roku.

4. Międzynarodowa Konferencja Naukowa pt. Aktualne problemy psychologii, Uniwersytet w Kamieńcu Podolskim (Ukraina). Tytuł wystąpienia: „Trudne rodzicielstwo, a satysfakcja z życia rodzinnego i komunikacja w rodzinie z dzieckiem z ASD”, Kamieniec Podolski, 21 kwietnia 2023 roku.

5. Studencka Międzynarodowej Konferencji Naukowej pt. Wzbogacanie dobrostanu rodziny w różnych obszarach jej funkcjonowania, Referat: „Czy upelnomocnienie rodziców dzieci z niepełnosprawnościami w odczuciach specjalistów”, Uniwersytet w Rzeszowie, Rzeszów, 26 maja 2023 roku.

Prof. dr hab. Zenon Gajdzica:

1. Uniwersytet Orawski, Uniwersytet Śląski w Katowicach XI. MEZINÁRODNÍ VĚDECKÁ KONFERENCE Teorie a praxe v soudobe specialni pedagogice, Ostrava 15 listopada 2023 roku. Referat: Model mezioborové podpory.

2. XXXVI Letnia Szkoła Młodych Pedagogów i Pedagożek im. Marii Dudzikowej, pt. Generacja antropocenu; co pedagogika i edukacja może/powinna/musi robić, by nie zostawić świata takim, jaki jest? PAN KNP, UJK, Kielce 10-15 września 2023 roku. Referat: Antropocen klimatu wokół szkoły – jak „złe i dobre idee” współkreują niepowodzenia edukacji włączającej.

3. Uniwersytet Śląski w Katowicach, Wolna Szkoła Nauk Filozoficznych i Społecznych im. Prof. Jana Szczepańskiego, Oddział Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego w Cieszynie, Cieszyn 29 marca 2023 roku. Konferencja naukowa Duchowość alternatywna na Śląsku Cieszyńskim – konteksty pedagogiczne. Referat: Nowe w pedagogice, a może „dobrze” zapomniane stare - czyli o wybranych koncepcjach edukacji w opracowaniach ewangelickich nauczycieli i naukowców Śląska Cieszyńskiego pierwszej połowy XX wieku.

4. Instytut Pedagogiki Akademii Pomorskiej w Słupsku oraz Miasto Słupsk, Słupsk 31 marca 2023 roku. VI Ogólnopolska Konferencja Naukowo-Methodyczna: Współczesna pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna. Zróznicowane potrzeby edukacyjne. Referat: Koordynator edukacji włączającej. Czy jest nam potrzebny?

5. Ośrodek Rozwoju Edukacji, Warszawa 5-6 czerwca 2023 roku. Konferencja: Rola SCWEW w budowaniu przyjaznego środowiska edukacyjnego - podsumowanie projektu. Referat: Modele SCWEW w innych krajach. Współreferująca B. Jachimczak.

6. MEiN, APS Warszawa, online 2 października 2023 roku. Konferencja pt.

Kompleksowe wsparcie dziecka i jego rodziny w Wiodących Ośrodkach Koordynacyjno-Rehabilitacyjno-Opiekuńczych. Referat: Budowanie lokalnej sieci wsparcia wokół dziecka i rodzin w ujęciu międzysektorowym. Współreferująca E. Widawska.

7. Uniwersytet Bielsko-Bialski, Regionalny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli „WOM” w Katowicach. Katowice 17 listopada 2023 roku. VIII Śląski Kongres Nauczycieli Wychowania Przedszkolnego i Edukacji Wczesnoszkolnej. W (NIE)MOCY NEURORÓŻNORODNOŚCI. Referat: Edukacja włączająca w perspektywie zmiany szkoły.

8. Uniwersytet Wrocławski. Wrocław 22-23 listopada 2023 roku. XXXV Forum Pedagogów. Wspieranie osób o zróżnicowanych potrzebach edukacyjnych – diagnoza, wyzwania, przykłady dobrych praktyk. Referat: Partnerstwo szkoły specjalnej i ogólnodostępnej w opiniach dyrektorów placówek specjalnych.

9. Akademia Nauk Stosowanych Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Opolu, Uniwersytet Opolski. Opole 23 listopada 2023 roku. Piąte opolskie forum edukacyjne. O model edukacji włączającej. Referat: Systemowe elementy wspierania edukacji włączającej na przykładzie wybranych rozwiązań europejskich.

10. MEiN, APS Warszawa 4 grudnia 2023 roku. Seminarium szkoleniowe: Kompleksowe wsparcie dziecka i jego rodziny w Wiodących Ośrodkach Koordynacyjno-Rehabilitacyjno-Opiekuńczych. Referat: Budowanie lokalnej sieci wsparcia wokół dziecka, ucznia i rodziny w ujęciu międzysektorowym (wnioski i rekomendacje z pilotażu). Współreferujące: E. Widawska i B. Jachimczak.

Dr hab., prof. UZ Zdzisława Janiszewska-Nieścioruk:

1. IX Ogólnopolska, Cykliczna Konferencja Naukowa – Edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnościami w rozważaniach teoretycznych i rozwiązaniach praktycznych – kontynuacje, Uniwersytet Zielonogórski, Zielona Góra, 2 grudnia 2023 roku.

2. VI Ogólnopolska Konferencja Naukowa – Zdrowie w perspektywie pedagogicznej. Interdyscyplinarność czy transdyscyplinarność? Możliwości, i obawy, AJP, Gorzów Wielkopolski, 7 grudnia 2023 roku.

3. Konferencja Ogólnopolska na temat: Kształcenie akademickie wobec wyzwań współczesności (organizowana w ramach realizacji projektu: Doskonałość

dydaktyczna uczelni, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego Działanie 3.4 Zarządzanie w instytucjach szkolnictwa wyższego Oś III Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020), Uniwersytet Szczeciński, Szczecin, 25 września 2023 roku.

4. Ogólnopolskie Seminarium Naukowe – webinarium na temat: Pedagog, terapeuta pedagogiczny (korekcyjny) w pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi, Politechnika Koszalińska, Koszalin, 17 czerwca 2023 roku.

Dr hab., prof. APS Ewa Kulesza:

1. International scientific and methodological conference “Training specialists for inclusive education: strategies, concepts, experience” na Al-Farabi Kazakh National University, October 27, 2023.

Dr hab., prof. Usz Irena Ramik-Mażewska:

1. Ogólnopolska Konferencja Naukowa: Od Korczaka do Kulmowej. Dziecko i język wczesnej edukacji, Uniwersytet Szczeciński, Szczecin, 23-24 marca 2023 r. Temat wystąpienia: Jak rozmawiać z dzieckiem o niepełnosprawności?

2. Ogólnopolska Konferencja Naukowa Współczesna pedagogika wczesnoszkolna i przedszkolna, Uniwersytet Pomorski w Słupsku, Instytut Pedagogiki, Słupsk 16.11.2023 roku. Temat wystąpienia: Dziecko z niepełnosprawnością w przestrzeni szkoły masowej.

3. Seminarium naukowe: Ekonomia społeczna jako narzędzie wzmacniające samostanowienie osób z niepełnosprawnościami, Organizator: Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego, Szczecin 27.07.2023 roku.

Prof. dr hab. Marzenna Zaorska:

1. XXXV Forum Pedagogów na temat: Wspieranie osób o zróżnicowanych potrzebach edukacyjnych – diagnoza, wyzwania, przykłady dobrych praktyk, Uniwersytet Wrocławski, 22-23.11.2023 roku, udział czynny – wystąpienie: „Istotne wyzwania polskiej pedagogiki specjalnej w perspektywie bliższej (5-letnie) oraz dalszej (dekada) przyszłości” (komitet naukowy).

2. Kongres „Asystent Ucznia o Specjalnych Potrzebach Edukacyjnych [ASPE] jako element realizacji Edukacji Włączającej”, Serock, 26-28.11.2023 roku, Fundacja Edukacyjna ODITK, Fundacja Fundusz Współpracy, Stowarzyszenie

Sztuka Włączania, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie - udział czynny – wystąpienie: „Raport z badań zrealizowanych w ramach pilotażu usług ASPE” (komitet naukowy i organizacyjny).

3. Wspólne Posiedzenie Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN, społeczności WSE UAM z Państwem Rektorów, Dziekanów Wydziałów i Dyrektorów Instytutów Pedagogicznych/Edukacyjnych/Nauk o Wychowaniu/Nauk Pedagogicznych oraz Przewodniczących Naukowej Rady Dyscypliny Pedagogika, a także władz PTP poświęcone pedagogice jako dyscyplinie naukowej i kierunkowi kształcenia, Aula UAM, 30 listopada 2023 roku – udział w debacie na temat: Działania podejmowane przez uczelnie na rzecz zapewnienia najwyższej jakości kształcenia pedagogicznego i nauczycielskiego. Dobre praktyki i ich uwarunkowania. Czy i jak zaangażowana pedagogika (i nauki społeczne) mogą zmieniać świat? Przypadek nie tylko kształcenia/pracy nauczycielek i nauczycieli.

4. IX Ogólnopolska Konferencja Naukowa z cyklu Edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością w rozważaniach teoretycznych i rozwiązaniach praktycznych – kontynuacje, Uniwersytet Zielonogórski, Zielona Góra, Wydział Nauk Społecznych, Instytut Psychologii, 05.12.2023 roku – udział czynny – wystąpienie: „Projekt "Asystent ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi - pilotaż" - wybrane wyniki zrealizowanych badań naukowych”.

II. Promowanie pedagogiki specjalnej poprzez stworzenie Wirtualnego Muzeum Marii Grzegorzewskiej (Akademia Pedagogiki Specjalnej – koordynatorka projektu dr hab., prof. APS Ewa Kulesza): <https://www.muzeum.aps.edu.pl/>.

III. Prowadzenie przez dr hab., prof. Usz Ireneę Ramik-Mażewską (wspólnie z osobą niewidomą – niewidzący dziennikarz) w Radio NIUS-Radio Uniwersytetu Szczecińskiego cyklicznej audycji *Pokręcone widoki* (tak nieco anegdotycznie nazwa od zbitek widzieć i loki - kiedyś były) – rozmowy o różnych problemach w kontekście (także) niepełnosprawności.

Dotyczy Sekcji Edukacji Elementarnej:

Formą upowszechniania nauki są organizowane konferencje skierowane do nauczycieli, promowanie autorefleksji i samorozwoju w zakresie własnego rozwoju profesjonalnego, propagowanie badań w działaniu i tworzenie płaszczyzny dyskusji z badaczkami w zakresie edukacji dziecka. Np. Zuzanna Zbróg, Konferencja naukowa pt. „Nauczycielskie transgresje we wczesnej edukacji – twórczość osobista i jej

społeczne oddziaływanie we współczesnym świecie” 31 maja 2023 roku. Kielce. Nawiązanie kontaktów z zaproszonymi badaczkami jako osobami wspierającymi w twórczym rozwoju studentów i nauczycieli PPW pozwoliło na uzyskanie indywidualnych rekomendacji co do rozwoju osobistego (w trakcie dyskusji i rozmów indywidualnych) oraz przyniosło rezultat w postaci zaprojektowania edukacji finansowej w ramach przedmiotu „Metodyka edukacji matematycznej w klasach I-III” – materiały szkoleniowe dla studentów zostały podarowane przez panią prof. Małgorzatę Żytko z UW.

Inne formy promowania nauki:

Urszula Szuścik, spotkanie autorskie nt. książki „Bazgrota w twórczości plastycznej dziecka” (Katowice 2019) i wygłoszenie referatu nt. „Twórczość plastyczna i jej funkcja arteterapeutyczna” (27.08.2023 roku);

Urszula Szuścik, *Sztuka i jej wartość w edukacji. Plastyka*. W: „Hejnał Oświatowy”, Wydawca: Małopolskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli Kraków, Nr 11/227, 2023, s. 3-8;

Kinga Kuszak współorganizatorka konferencji pt. *Doradztwo zawodowe w edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej*, Poznań, 20.04.2023 roku;

Kinga Kuszak współorganizatorka Konferencji Naukowej pt. *Dobrostan Społeczności Szkolnej. Budowanie umiejętności społeczno-emocjonalnych*, Poznań, 31.03.2023 roku.

- W związku z niedoborem badań nad doświadczaniem codzienności edukacyjnej wśród dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym, zespół badawczy stworzony z inicjatywy Sekcji Edukacji Elementarnej zaplanował i przeprowadził badania naukowe, których celem było rozpoznanie/nazwanie dziecięcych doświadczeń w sytuacji uczenia się zdalnego oraz wyjaśnienie/ zinterpretowanie/zrozumienie doświadczeń badanych. Badania przeprowadzono w maju i czerwcu 2021 r. w szkołach w Warszawie, Łodzi, Białymstoku, Kielcach i Toruniu po uzyskaniu pozytywnej opinii Komisji ds. Etyki Badań Naukowych Wydziału Pedagogiki i Psychologii UJK 29.04.2021 roku; nr opinii 1/2021. Wyniki tych badań były częściowo prezentowane w czasie konferencji organizowanej przez Wydział Pedagogiki i Psychologii UJK i Sekcję Edukacji Elementarnej w dniach 13-14 maja 2022 w czasie obrad II Międzynarodowej Konferencji Naukowej *Zmiany środowiska uczenia się we wczesnej edukacji podczas (i po) pandemii*, a w roku 2023 wyniki badań zostały opublikowane w monografii sfinansowanej przez Akademię Pedagogiki

Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie pt. Bałachowicz, J., Zbróg, Z. (red.) (2023). *Codziennosc/niecodziennosc szkolna w czasie pandemii COVID-19 w dyskursie uczniow edukacji wczesnoszkolnej*. Wydawnictwo APS.

Inna forma dzialania na rzecz reprezentowania dyscypliny byl udzial czlonkiń SEE w komitetach naukowych konferencji organizowanych przy wspolpracy SEE i innych, ktore dotycza edukacji dziecka, np. Urszula Szuścik: V Interdyscyplinarna Ogólnopolska Konferencja Naukowa z cyklu „Sytuacje trudne w okresie dzieciństwa” UAM Poznań Wydział Studiów Edukacyjnych, Zakład Pedagogiki Dziecka, 8 marca 2023 roku, członek Komitetu Naukowego Konferencji, prowadzenie sesji plenarnej, referat nt.: *Sytuacje trudne w zyciu dziecka, a ich wyraz w twórczości plastycznej (II sesja plenarna)* Urszula Szuścik, udzial w Konferencji Naukowej Finansowanej w Ramach Programu Doskonała Nauka Minister Edukacji i Nauki, Zakład Metodologii i Pedagogiki Twórczości APS, Warszawa 14-15.09.2023 roku; członek Komitetu Naukowego Konferencji, referat nt.: *„Twórczość plastyczna dziecka – struktura rozwoju”*. Jolanta Andrzejewska: byla czlonkinią Komitetu Naukowego następujących konferencji: 8 marca 2023 UAM w Poznaniu, V Interdyscyplinarna Konferencja Naukowa „Sytuacje trudne w okresie dzieciństwa”; 23-24 marzec 2023 roku, Uniwersytet Szczeciński Wydział Nauk Społecznych, V ogólnopolska Konferencja Naukowa „Od Korczaka do Kulmowej. Dziecko i „Języki wczesnej edukacji”; 20 października 2023 roku, Kraków UP, Instytut Pedagogiki Przedszkolnej i Wczesnoszkolnej, konferencji pt.: Szkoła– nauczyciel – uczeń w warunkach wielokulturowości; VII Ogólnopolskiej Konferencji Naukowo-Metodycznej pt. Współczesna pedagogika wczesnoszkolna i przedszkolna, Perspektywy rozwoju i edukacji dziecka, 15-16.11.2023 roku, Słupsk.

Józefa Bałachowicz, przewodnicząca komitetu naukowego Międzynarodowej konferencji pt. „Wczesna edukacja dziecka w kolażu teorii i praktyki nowej rzeczywistości”, UMCS , Lublin 21-13 kwietnia 2023 roku. Członkini komitetu naukowego IV Międzynarodowej Konferencji Naukowej *Pedagogika dziecka. Jakość edukacji w warunkach wzrastającej multikulturowości a unifikacja*, Uniwersytet Zielonogórski, w dniach 27-28 listopada 2023 roku.

Inna forma reprezentowania SEE, np.: Kinga Kuszak, organizacja Szkoły Letniej dla Studentów z terenu Ukrainy (w szkole letniej wzięły udział studentki edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej), 18.06.-24.06.2023 roku, Poznań.

Marzenna Nowicka - praca w badawcza w projekcie finansowanym przez NCN

pt. „Geomatyczne podejście metodologiczne do diagnozy świadomości przestrzennej dzieci w wieku szkoły podstawowej” realizowanym na Wydziale Geoinżynierii w Katedrze Gospodarki Nieruchomościami i Systemów Informacji Geograficznej Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.

Dotyczy Sekcji Pedagogiki Sztuki:

- kontynuowanie prowadzenie profilu Sekcji Pedagogiki Sztuki na Facebooku;
- pozyskanie grantu MEN w programie „Doskonała Nauka” na organizację Międzykulturowej Konferencji Pedagogiki Sztuki „Edukacja przez sztukę dla pokoju”;
- wydawanie rocznika „Ars Inter Culturas” red. nacz. Jarosław Chaciński;
- publikacje naukowe członków i członkiń Sekcji.

Dotyczy Sekcji Pedagogiki Szkoły:

- dr hab. Inetta Nowosad prof. UZ, Wykład otwarty na zaproszenie Szkoły Doktorskiej 05.12.2023 roku Szkoła Doktorska APS, Warszawa temat: W stronę wysokiej klasy edukacji. Przykład Singapuru;
- dr hab. Inetta Nowosad prof. UZ, Wykład otwarty na zaproszenie 06.11.2023 Instytut Nauk Pedagogicznych, Uniwersytet UMK w Toruniu. Temat: Trajektorie edukacyjnego sukcesu. Przykład Singapuru;
- dr hab. Inetta Nowosad prof. UZ, Wykład otwarty na zaproszenie Uniwersytet Szczeciński, 30.03.2023 roku, na temat: SINGAPUR azjatycki tygrys edukacyjnych reform. Fenomen makropolityki oświatowej;
- dr hab. Inetta Nowosad prof. UZ, Wykład otwarty na zaproszenie: Warszawa, 16.01.2023 roku, Akademia Pedagogiki Specjalnej. Temat: Trajektorie edukacyjnego sukcesu. Przykład Singapuru;
- dr hab. Inetta Nowosad prof. UZ, Wykład otwarty na temat: Kształcenie i doskonalenie nauczycieli - droga do edukacji światowej klasy. Przykład Singapuru, 23.10.2023 roku. Na zaproszenie: Posiedzenie Zespołu Sekcji Edukacji Elementarnej KNP PAN;
- dr hab. Danuta Uryga, prof. APS, II Kongres Rodziców Osób LGBTQIA+. Prowadzenie rozmowy z dr hab. Joanną Mizielińską "Rodziny z wyboru w Polsce - stan badań";
- dr hab. Danuta Uryga, prof. APS, udział w debacie „Poza horyzont normy. O

normach w świecie pełnym nienormatywnych zjawisk” z cyklu „Pro tempore – dialog nauk” (Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej, Akademia Katolicka w Warszawie, Komitet Nauk Teologicznych PAN);

- dr hab. Danuta Uryga, prof. APS, udział w debacie "Tęczowe rodziny" organizowanej przez Astra Zeneca Poland.

Dotyczy Sekcji Gerontologii:

- Zofia Szarota

1) wykłady w Uniwersytetach Trzeciego Wieku

2) spotkanie w ramach „Akademickiego Zacisza” prowadzonego przez prof. Romana Lepperta (Facebook, YouTube: <https://www.youtube.com/watch?v=zfu3CFC43Fg>)

3) wystąpienia w radiu, np. Radio Nowy Świat: 20 stycznia 2023 (Dlaczego współczesne babcie wolą pracować niż opiekować się wnukami), sierpień 2023 (Sprawny umysł)

4) publikacje w Forum Trzeciego Wieku, np. biuletyn38.pdf (cfolks.pl)

V. Działania Komitetu na rzecz reprezentowanych dyscyplin naukowych/ problemu (opis)

V.1. Ocena stanu i potrzeb tych dyscyplin/problemu oraz instytucji naukowych (z ich własnej inicjatywy lub na wniosek jednego z organów Akademii); formułowanie zadań ważnych dla rozwoju nauki i gospodarki narodowej lub regionu; inspirowanie innych działań naukowych o charakterze interdyscyplinarnym, współpraca z organami i instytutami naukowymi Akademii na rzecz wspierania rozwoju osób rozpoczynających karierę naukową; m.in. formułowanie priorytetów badawczych, ocena wydawnictw naukowych, opracowywanie i przedstawianie programów badawczych oraz standardów i kierunków kształcenia w zakresie reprezentowanych dyscyplin/problemu objętych zakresem działania Komitetu, inne wynikające ze specyfiki działania Komitetu (dotyczy działań, w których podmiotem był Komitet lub jego struktury wewnętrzne, a nie poszczególne osoby).

W działania Komitetu Nauk Pedagogicznych na rzecz reprezentowanej dyscypliny naukowej: pedagogiki, wpisują się następujące inicjatywy:

1. W roku sprawozdawczym kontynuowały działalność na rzecz reprezentowanej dyscypliny naukowej powołane w ramach Komitetu Sekcje, Komisje i Zespoły

Zadaniowy, których działalność naukowa, publikacyjna przyczynia się do rozwoju nauk pedagogicznych w ramach licznych subdyscyplin i subpól problemowych;

2. Komitet i jego struktury podejmują istotne problemy nauk pedagogicznych poprzez organizowanie w tym celu dyskusji, debat, obrad, upowszechnianie ich wyników oraz przeprowadzanie ocen stanu i potrzeb nauk pedagogicznych;

3. Komitet na bieżąco monitorował sytuację w zakresie kształcenia na kierunkach pedagogika i pedagogik specjalna w ośrodkach uniwersyteckich w Polsce;

4. Komitet współpracował w ramach swoich kompetencji i uprawnień z innymi Komitetami w ramach Wydziału I PAN oraz z Polskim Towarzystwem Pedagogicznym;

5. W okresie sprawozdawczym Komitet wypracował i przesłał do najwyższych władz państwowych liczne Stanowiska i Opinie działając tym samym na rzecz rozwoju nauk pedagogicznych, środowiska naukowego i oświatowego;

6. Przedstawiciele Komitetu brali udział na zaproszenie w posiedzeniach obradach komisji sejmowych: Edukacji, Nauki i Młodzieży oraz Obrony Narodowej a także Klubu Koalicji Obywatelskiej;

7. Działania Sekcji Pedeutologii skupiały się na kontynuowaniu działań na rzecz rozwoju pedeutologii jako subdyscypliny naukowej – gromadzeniu informacji na temat kierunków badań prowadzonych w różnych ośrodkach akademickich w kontekście reorientacji przedmiotu badań pedeutologicznych prof. Agata Cudowska, we współpracy z Członkiniami i Członkami Sekcji, opracowała aktualny stan pedeutologii w Polsce, w zakresie kierunków badań naukowych, wiodących publikacji, oraz instytucjonalnego usytuowania tej dyscypliny (materiał dotychczas nieopublikowany). Ponadto Członkowie Sekcji propagują koncepcje i wyniki najnowszych badań nad zawodem nauczyciela. Prowadzą dalszą identyfikację potrzeb naukowo-badawczych środowiska pedeutologów angażujących się w rozwój subdyscypliny i określają możliwości ich zaspokajania. Podejmują działania w zakresie poszerzania wiedzy i umiejętności metodologicznych w zakresie nowych trendów i orientacji badawczych w pedeutologii poprzez organizowanie konferencji, seminariów i warsztatów metodologicznych w ośrodkach akademickich współpracujących ze sobą. Potwierdzeniem aktywnych działań Członków Sekcji jest zorganizowanie Szkoły

Pedeutologii, podczas której członkowie Sekcji i Zespołu prezentowali wykłady wprowadzające w dyskusję oraz warsztaty tematyczne dla nauczycieli. Członkowie Sekcji nawiązują współpracę z zagranicznymi ośrodkami akademickimi (w tym m.in.: USA, Kanada, Japonia, Hiszpania, Włochy, Portugalia, Niemcy, Grecja) w celu wymiany wiedzy oraz prowadzenia wspólnych badań, projektów naukowych, publikacji i innych działań. Prowadzi seminaria naukowe oraz organizuje konferencje cykliczne w poszczególnych ośrodkach akademickich przy współpracy ze środowiskiem nauczycieli praktyków, pracowników oświaty.

V.2. Działalność ekspercka, opinie, oceny i konsultacje w roku sprawozdawczym.

V.2.1. Ekspertyzy²: zagadnienie/temat, wykonawca/współwykonawca, zleceniodawca lub jednostka wnioskująca, termin wykonania (rok rozpoczęcia i rok zakończenia) odbiorca, sposób wykorzystania, sposób upowszechniania, inne instytucje lub osoby, którym ekspertyza była przedstawiana (wykaz, opis).

- prof. dr hab. Marzenna Zaorska – ekspert NCBiR; (Sekcja Pedagogiki Specjalnej);
- prof. dr hab. Marzenna Zaorska - kierownik projektu z ramienia UWM w Olsztynie na temat: Asystent Ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi - pilotaż (UDAPOwer.02.10.00-00-1004/20-00). Projekt jest realizowany we współpracy z: Fundacją Edukacyjną ODITK (Gdańsk), Fundacją Fundusz Współpracy (Warszawa), Stowarzyszeniem „Sztuka Włączania” (Łajski), na zlecenie Ministerstwa Edukacji i Nauki. Głównym celem projektu jest poprawa dostępności usług edukacyjnych dla uczniów ze SPE (w tym z niepełnosprawnościami) dzięki wypracowaniu standardu świadczenia usług asystenckich dla uczniów ze SPE [ASPE]. Wsparciem ASPE są objęte/objęci dzieci/uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w liczbie 640 z terenu całej Polski. Rezultatem projektu ma być między innymi: 1. Opracowanie – we współpracy z MEiN, ORE standardu usług ASPE; 2. Uruchomienie

²Jako ekspertyzy należy traktować wyłącznie opracowania analityczne przedstawiające stan problematyki stanowiącej przedmiot ekspertyzy, proponowane kierunki działań dla rozwiązania problemu, wraz z propozycjami zastosowań oraz wskazaniem adresatów i odbiorców, którzy te wnioski mogą wprowadzić i określeniem konkretnych efektów, jakie te rozwiązania mogą przynieść.

platformy edukacyjnej zawierającej wiedzę o ASPE; 3. Podniesienie poziomu dostępności edukacji dla 640 640 dzieci/uczniów ze SPE dzięki: 144 grantom przyznanych dla różnego typu organów prowadzących przedszkola/szkoły na zatrudnienie ASPE (średnio 2,2, szkoły na grantobiorcę, max 2 ASPE na placówkę), przeszkolenie 640 ASPE, 4800 osób kadry pedagogicznej szkół z zakresu edukacji włączającej z wykorzystaniem usług ASPE; (Sekcja Pedagogiki Specjalnej);

- udział prof. dr hab. Marzenny Zaorskiej oraz dr hab., prof. UR Krystyny Barłóg w międzynarodowym projekcie naukowym na temat: „Możliwości aktywnego życia wybranych grup młodych osób z niepełnosprawnością oraz pomoc, wsparcie rodziny w czasie pandemii koronawirusa SARS-COV-2” (zespół badawczy: Krystyna Barłóg, dr hab., prof. UR, Marzena Zaorska, prof. dr hab. – UWM, Rebeca Soler Costa, prof. Universidad de Zaragoza, Hiszpania, Angela Alcalá Arellano, Vice Chancellor of Students and Employment, Universidad de Zaragoza, Urszula Gruca-Miąsik, dr hab., prof. UR, Aneta Lew-Koralewicz, dr - UR, Joanna Leśniak, dr – UR, Piotr Pyrcz – dr – UR). Czas realizacji projektu: lata 2020-2023. Organizacja wiodąca: Uniwersytet Rzeszowski; (Sekcja Pedagogiki Specjalnej);

- projekt innowacyjno-wdrożeniowego w zakresie oceny funkcjonalnej polegający na badaniu i opracowaniu modelowych rozwiązań na rzecz świadczonego lokalnie międzysektorowego wsparcia dla dzieci, uczniów i rodzin na podstawie metodyki oceny funkcjonalnej z wykorzystaniem Międzynarodowej Klasyfikacji Funkcjonowania Niepełnosprawności i Zdrowia – ICF” (na zlecenie MEiN) – dr hab., prof. UMCS Stanisława Byra; (Sekcja Pedagogiki Specjalnej);

- projekt: Opracowanie modelu funkcjonowania Specjalistycznych Centrów Wspierających Edukację Włączającą współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego – dr hab., prof. UMCS Stanisława Byra; (Sekcja Pedagogiki Specjalnej);

- ekspert ds. badań uczniów, w tym uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w ramach projektu realizowanego na zlecenie Ministerstwa Edukacji i Nauki: Projekt innowacyjno-wdrożeniowy w zakresie wsparcia sektorowego dzieci, uczniów i rodzin na poziomie powiatowym (Lider: Uniwersytet Śląski w Katowicach) - dr hab., prof. UMCS Stanisława Byra;

(Sekcja Pedagogiki Specjalnej);

- prof. dr hab. Zenon Gajdzica (2023) - recenzja koncepcji Szkolnej Oceny Funkcjonalnej (SzOF) przygotowanej na zlecenie MEiN, przez zespół w składzie: Iwona Chrzanowska, Marzena Czarnocka, Ewa Domagała-Zyśk (liderka zadania), Beata Jachimczak, Katarzyna Mariańczyk, Wojciech Otrębski, Beata Papuda-Dolińska, Karol Pawlak, Dorota Podgórska-Jachnik; (Sekcja Pedagogiki Specjalnej);

- Ekspertyza na zlecenie Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu nt. *Młodzi specjaliści z perspektywy kujawsko-pomorskich pracodawców*, listopad 2023, przygotowana przez dr hab. Renatę Tomaszewską i dr Katarzynę Ludwikowską (Sekcja Pedagogiki Pracy);

- prof. dr hab. Ryszard Gerlach - ekspert w międzynarodowym projekcie MOB4APP "Strengthening VET professionals for promoting cross-border mobility in apprenticeships" (2020-2023), <https://www.mob4app.eu/projekt>; (Sekcja Pedagogiki Pracy);

- dr hab. Renata Tomaszewska, prof. uczelni - ekspert w międzynarodowym projekcie MOB4APP "Strengthening VET professionals for promoting cross-border mobility in apprenticeships" (2020-2023), <https://www.mob4app.eu/projekt/>, (Sekcja Pedagogiki Pracy);

- dr hab. Renata Tomaszewska, - ekspert w międzynarodowym projekcie Enhancing digital & psychological resilience through peer networking in the online environment in times of crises – DigiPsyRes. Project Coordinator The University of Kragujevac, Serbia (Универзитет у Крагујевцу), Project Partner - The Kazimierz Wielki University, Poland (Kazimierz Wielki University), Project Partner - The University of Foggia, Italy (Universita Degli Studi Di Foggia), (Sekcja Pedagogiki Pracy);

- Prof. Zdzisław Wołk - Członek Wojewódzkiej Rady Rynku Pracy Województwa Lubuskiego; Ekspert opiniujący Lubuski Plan Działania na Rzecz Zatrudnienia na rok 2024; Członek Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Prakseologicznego (Sekcji Poradnictwa Pedagogicznego);

- dr hab. Joanna Kozielska - Ekspert ds. Badania Zapotrzebowania na Pracodawców w powiecie gnieźnieńskim. Barometr zawodów to jednoroczna prognoza sytuacji w zawodach. Barometr dzieli zawody na trzy grupy: deficytowe, zrównoważone i nadwyżkowe. Barometr pokazuje zapotrzebowanie

na zawody w każdym z powiatów w Polsce oraz na poziomie województw i kraju. Metodologię badania wypracowano w Szwecji w latach dziewięćdziesiątych dwudziestego wieku, w ramach szerszego systemu prognozowania zmian na rynku pracy (Sekcji Poradnictwa Pedagogicznego);

- Zofia Szarota (Sekcja Gerontologii) - współpraca z Rzecznikiem Praw Obywatelskich; Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, referat *Zaniedbane i porzucone obszary polskiej polityki senioralnej* wygłoszony podczas Konferencji naukowej towarzyszącej Jubileuszowi 10-lecia Ogólnopolskiego Porozumienia o Współpracy Rad Seniorów pod patronatem Wicemarszałek Sejmu Małgorzaty Kidawy-Błońskiej, Warszawa: 12.06.2023. Zapis dostępny na: <https://www.youtube.com/watch?v=yYIDDvPS8rM&t=9960s>

- Józefa Bałachowicz, Jolanta Andrzejewska, Katarzyna Krasoń, Kinga Kuszak, Zuzanna Zbróg. Panel prowadziła Agnieszka Olechowska (Członkini Sekcji Edukacji Elementarnej), a także Marzenna Nowicka – wypowiedziały się w roli ekspertów, prezentując SEE oraz brały udział w panelu dyskusyjnym w czasie sympozjum naukowo-szkoleniowym organizowanym przez Zespół ds. Jakości Kształcenia Nauczycieli Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich, który wraz z Konferencją Rektorów Uczelni Pedagogicznych w dniu 10 marca 2023 r. w Akademii Pedagogiki Specjalnej w Warszawie. Sympozjum związane było oceną realizacji standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej;

- Kinga Kuszak (Członkini Sekcji Edukacji Elementarnej) - udział w panelu eksperckim podczas debaty w projekcie: Szkoła Bez ocen, WSE, UAM, 6.06. 2023 r. Fundacja Szkoła bez Ocen. Kinga Kuszak - wypowiedzi eksperckie dla mediów m.in. Radio Afera”. Kinga Kuszak - udział w komisji akredytacyjnej PKA w roli ekspertki. Marzenna Nowicka - członek Kapituły Konkursowej w ramach II edycji Konkursu o Nagrodę im. Profesora Ryszarda Więckowskiego. Urszula Szuścik -stała współpraca i doradztwo eksperckie – Niepubliczne Przedszkole „Jaś i Małgosia” w Cieszyźnie;

- Sekcja Pedagogiki Społecznej - m. in. działalność członków sekcji w różnych gremiach (np. prof. Kromolicka - Rada ds. Dialogu Społecznego przy Prezydencie RP; prof. Ewa Jarosz – udział w projektach na rzecz zintegrowanego rozwoju Śląska; prof. Barbara Smolińska-Theiss – aktywność w polskim i międzynarodowym ruchu korczakowskim. Wszyscy członkowie Sekcji

Pedagogiki Społecznej od lat angażują się w różnorodne akademickie i społeczne działania na rzecz zmiany edukacyjnej w Polsce, na rzecz edukacji międzykulturowej, rozwoju służb socjalnych, czy szeroko rozumianej profilaktyki i resocjalizacji.

V.2.2. Opinie, oceny i konsultacje (uchwały, stanowiska, opinie KNP PAN zamieszczono stronie:

https://knped.pan.pl/index.php?option=com_content&view=category&id=47&Itemid=182 :

- PISMO SEKCJI PEDAGOGIKI SPECJALNEJ KNP PAN Z DNIA 21.12.2023 R. DO PANI DR AGNIESZKI DZIEMIANOWICZ-BAK - MINISTRY RODZINY, PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ;
- PISMO CZŁONKIŃ ORAZ CZŁONKÓW SEKCJI PEDAGOGIKI SPECJALNEJ KNP PAN Z 8 GRUDNIA 2023 ROKU;
- STANOWISKO KNP PAN W SPRAWIE PUBLIKACJI KOMUNIKATU MINISTRA EDUKACJI I NAUKI O ZMIANIE I SPROSTOWANIU WYKAZU CZASOPISM NAUKOWYCH I RECENZOWANYCH MATERIAŁÓW Z KONFERENCJI MIĘDZYNARODOWYCH OPUBLIKOWANEGO W DNIU 3 LISTOPADA 2023 ROKU;
- PISMO SEKCJI PEDAGOGIKI SPECJALNEJ I SEKCJI PEDAGOGIKI RESOCJALIZACYJNEJ KNP PAN NA TEMAT PROJEKTU ROZPORZĄDZENIA MEiN Z DNIA 31 MAJA 2023 R. W SPRAWIE SZCZEGÓŁOWYCH KWALIFIKACJI WYMAGANYCH OD NAUCZYCIELI;
- PISMO SEKCJI PEDAGOGIKI SPECJALNEJ W KWESTII ZAPISÓW ZAWARTYCH W OBWIESZCZENIU MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ Z DNIA 9 LIPCA 2020 R. W SPRAWIE OGŁOSZENIA JEDNOLITEGO TEKSTU ROZPORZĄDZENIA MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ W SPRAWIE WARUNKÓW ORGANIZOWANIA ...;
- ODPOWIEŹ SEKCJI PEDAGOGIKI SPECJALNEJ I SEKCJI PEDAGOGIKI RESOCJALIZACYJNEJ NA PISMO MEiN Z DNIA 6 MARCA 2023 R. W SPRAWIE PROJEKTU: PROFILAKTYKA NA MIARĘ;
- PISMO SEKCJI PEDAGOGIKI SPECJALNEJ W SPRAWIE POPARCIA OPINII POLSKIEGO ZWIĄZKU LOGOPEDÓW NA TEMAT BEZPŁATNYCH STUDIÓW PODYPLOMOWYCH Z ZAKRESU METODYKI WSPOMAGA

KOMUNIKACJI JĘZYKOWEJ UCZNIÓW;

- OŚWIADCZENIE KOMITETU NAUK PEDAGOGICZNYCH PAN W SPRAWIE POPARCIA REKOMENDACJI NA TEMAT REALIZACJI STANDARDU KSZTAŁCENIA PRZYGOTOWUJĄCEGO DO WYKONYWANIA ZAWODU NAUCZYCIELA PRZEDSZKOLA I EDUKACJI WCZESNOSZKOLNEJ;

- Pismo SEKCJI PEDAGOGIKI SPECJALNEJ w sprawie PROJEKTU PROFILAKTYKA NA MIARĘ – 2023;

- Pismo SEKCJI PEDAGOGIKI SPECJALNEJ w sprawie poparcia STANOWISKA PZL W SPRAWIE PROJEKTU ROZPORZĄDZENIA O OŚRODKACH OPIEKUŃCZYCH 2023;

- Pismo SEKCJI PEDAGOGIKI SPECJALNEJ w sprawie poparcia LISTU OTWARTEGO NA TEMAT USTAWY O NIEKTÓRYCH ZAWODACH MEDYCZNYCH 2023;

- WSPÓLNA UCHWAŁA KOMITETÓW NAUKOWYCH WYDZIAŁU I PAN W SPRAWIE POWOŁANIA PRZEZ MINISTRA EDUKACJI I NAUKI POŁOWY SKŁADU RADY NARODOWEGO CENTRUM NAUKI;

- WSPÓLNA UCHWAŁA KOMITETÓW NAUKOWYCH WYDZIAŁU I PAN W SPRAWIE EWALUACJI DZIAŁALNOŚCI NAUKOWEJ W LATACH 2017-2021;

- PISMO SEKCJI PEDAGOGIKI SPECJALNEJ KNP PAN DO MINISTRA ZDROWIA W SPRAWIE OPIEKI PIEŁĘGNIARSKIEJ W PLACÓWKACH OŚWIATOWYCH;

- Opiniowanie kwalifikacji rynkowej *Koordinowanie strategii wyprzedzającej w placówkach edukacyjnych*, co do których zgodnie z art. 19 ust. 1 ustawy z 22 grudnia 2015 r. o *Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji 1* w Ministerstwie Edukacji i Nauki została rozpoczęta procedura włączania do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK).

V.3. Inne działania wynikające ze specyfiki działania Komitetu (opis)

Sekcja Pedagogiki Specjalnej

- członkostwo w Radzie Naukowej kwartalnika „Niepełnosprawność i Rehabilitacja” – prof. dr hab. Marzenna Zaorska (od 22.02.2018 roku), czasopisma „Człowiek – Niepełnosprawność – Społeczeństwo” (dr hab., prof. APS Ewa Kulesza - od 2005 roku), „Konteksty Pedagogiczne” – dr hab., prof. UZ

Zdzisława Janiszewska-Nieścioruk (od 2013 roku);

- dr hab., prof. APS Ewa Kulesza - redaktorka naczelna czasopisma „Szkoła Specjalna” (od 2009 roku),

Sekcja Pedagogiki Szkoły

Seria „Studia z pedagogiki szkoły” pod patronatem Komitetu Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk jest próbą namysłu naukowców, przedstawicieli różnych środowisk akademickich nad jedną z subdyscyplin pedagogiki. Sekcja Pedagogiki Szkoły przy KNP przyjęła 16 kwietnia 2021 roku zobowiązanie podjęcia próby dookreślenia istoty i pola problemowego subdyscypliny, którą reprezentuje.

W dziejach myśli pedagogicznej w Polsce problematyka szkoły jako instytucji społecznej i wychowawczej ma długie tradycje sięgające czasów odrodzenia oraz działalności Komisji Edukacji Narodowej. Jednakże pedagogika szkoły jest stosunkowo nową subdyscypliną pedagogiki. Wydanie serii „Studia z pedagogiki szkoły” bez wątplenia przyczyni się do rozwoju polskiej pedagogiki oraz podniesienia poziomu i znaczenia studiów i badań dotyczących szkoły. Będzie to ważnym impulsem do modelowania i doskonalenia szkoły współczesnej. Opublikowanie serii w Wydawnictwie PAN podkreśli rolę Akademii w kreowaniu przemian szkoły na miarę potrzeb XXI wieku.

VI. Działalność wydawnicza

Wyszczególnienie	Tytuł publikacji Wydawca/współwydawca	Wydawnictwa w wersji: - drukowanej - elektronicznej	Nakład (w egz.)	Dofinans. ze środków DUN (w zł)
Wydawnictwa ciągłe (w tym czasopisma, np. miesięczniki, kwartalniki; inne periodyki)	<u>Czasopisma wydawane pod patronatem KNP PAN:</u> 1. Rocznik Pedagogiczny; 2. Studia Pedagogiczne 3. Studia z Teorii Wychowania; 4. Resocjalizacja Polska; 5. Biuletyn Historii Wychowania; 6. Przegląd Pedagogiczny; 7. Paedagogia Christiana; 8. Chowanna; 9. Forum Pedagogiczne; 10. Horyzonty Wychowania; 11. Parezja. Czasopismo Forum Młodych Pedagogów przy Komitecie Nauk Pedagogicznych PAN.	Czasopisma wydawane w obu wersjach.		0,00

Wydawnictwa zwarte (np. monografie, materiały pokonferencyjne, inne)	<u>Monografie wydawane pod patronatem KNP PAN.</u> <u>Serie wydawnicze:</u> 1. Pedagogika w Nauce i Praktyce; 2. Kultura Szkoły; 3. Pałace Problemy Edukacji i Pedagogiki.			
---	--	--	--	--

VII. Aktywność międzynarodowa Komitetu (opis)

W dniu 17 stycznia 2023 r. w Sali Rady Wydziału Studiów Edukacyjnych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu odbyła się uroczystość wręczenia Prof. Agnieszce Cybal-Michalskiej dyplomu członka zagranicznego Narodowej Akademii Nauk Pedagogicznych Ukrainy. Sekretarz naukowa NANP Ukrainy prof. Swietłana Sysojewa w imieniu Prezydenta NANP Ukrainy prof. Wasyla Kremienia dokonała wręczenia dyplomu Przewodniczącej KNP PAN w uznaniu dorobku naukowego, zaangażowania w rozwój i promocję nauk pedagogicznych, przyczyniania się do konsolidowania środowisk KNP PAN i NANP Ukrainy. Uroczystość uświetnili swoją obecnością i okolicznościowym słowem: JM Rektor UAM prof. Bogumiła Kaniewska i Prorektor UAM ds. relacji z otoczeniem społecznym i Kierownik Szkoły Nauk Społecznych, prof. Zbyszko Melosik. W uroczystości uczestniczyli członkowie i członkinie Naukowej Rady Dyscypliny Pedagogika oraz pracownicy wydziału.

Przewodnicząca KNP PAN prof. Agnieszka Cybal-Michalska została wyróżniona Medalem Narodowej Akademii Nauk Pedagogicznych Ukrainy im. K.D. Uszyńskiego za znaczący wkład w rozwój nauk pedagogicznych i systemu oświaty w Rzeczypospolitej Polskiej i w Ukrainie, za wsparcie działań edukacyjnych dzieci i młodzieży z Ukrainy na terenie Polski w czasie wojny w Ukrainie.

Prezydent Narodowej Akademii Nauk Pedagogicznych Ukrainy prof. Wasyl Kremień wręczając Medal Przewodniczącej KNP PAN i Członkini zagranicznej NANP Ukrainy prof. A. Cybal-Michalskiej akcentował aktywną współpracę i zacieśnianie dwustronnych ukraińsko-polskich i polsko-ukraińskich więzi naukowych w dziedzinie nauk pedagogicznych.

Redakcja czasopisma Narodowej Akademii Nauk Pedagogicznych Ukrainy pt.: „Oświata i Społeczeństwo” („Освіта суспільство”) przyznała tytuł „CZŁOWIEKA ROKU 2022” Przewodniczącej KNP PAN i Członkini zagranicznej NANP Ukrainy prof. Agnieszce Cybal-Michalskiej.

Redakcja czasopisma przyznała również tytuł: "AUTOR ROKU - 2022". Wyróżnienie otrzymali: prof. dr hab. Bogusław Śliwerski, prof. dr hab. Piotr Kostyło, dr Katarzyna Nowosad, dr Dorota Jankowska.

W dniu 24 maja 2023 roku w Sali Senatu APS odbyła się uroczystość wręczenia Panu Profesorowi Stefanowi M. Kwiatkowskiemu Honorowej Nagrody Narodowej Akademii Nauk Pedagogicznych Ukrainy za wybitny wkład w rozwój polsko-ukraińskiej współpracy naukowej pedagogów. Nagrodę wręczył Prezydent NANP Ukrainy, prof. dr hab. Wasyl Kremień, dr h.c.

Na zaproszenie m.in.: Instytutu Pedagogiki Narodowej Akademii Nauk Ukrainy i Katedry filozofii edukacji, pedagogiki ogólnej i przedszkolnej Narodowej Akademii Nauk Ukrainy, Przewodnicząca KNP PAN i Członkini Centrum Myśli Korczakowskiej UAM Prof. Agnieszka Cybal-Michalska w ramach konferencji zatytułowanej: „PEDAGOGIA HUMANISTYCZNA W PROCESIE ROZWOJU OSOBOWEGO DZIECKA: NAMYSŁ JANUSZA KORCZAKA NA TEMAT ABSOLUTNEJ WARTOŚCI DZIECKA W KONTEKŚCIE INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ” w dniu 19 maja b.r. wygłosiła referat pod tytułem: *Twórczość literacka świadectwem nieobojętności – o pedagogicznym „wycieniowaniu” dzieł Janusza Korczaka*. Prof. Agnieszka Cybal-Michalska w swoim wystąpieniu zaakcentowała fakt, że Janusz Korczak stworzył podstawy teorii wychowania na którą w zdecydowany sposób wpłynął Jego światopogląd i praktyka edukacyjna - bogaty wachlarz praktyk wychowawczych, które Korczak stworzył i realizował w kierowanym przez siebie Domu Sierot. Założenie Korczaka, że praktyka inspirowała teorię, testuje ją, sprawdza i rozwija to zwrócenie uwagi na praktyczny wymiar teorii.

Spotkanie ukazało wartość naukowej współpracy pomiędzy środowiskiem Naukowej Akademii Nauk Pedagogicznych Ukrainy i Komitetem Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk. Wspólnie podejmowane inicjatywy naukowe mają kluczowe znaczenie dla zapewnienia długotrwałego dobrobytu i suwerenności Ukrainy.

Współpraca Komitetu z organizacjami międzynarodowymi w zakresie reprezentowanej dyscypliny/problemu naukowego (m.in. pełnienie przez Komitet funkcji komitetu narodowego ds. współpracy z organizacjami naukowymi, współpraca z innymi międzynarodowymi organizacjami naukowymi, udział członków Komitetu we władzach, pracach komisji, komitetów itp. międzynarodowych organizacji

naukowych):

- współpraca Sekcji Pedagogiki Specjalnej KNP PAN z Instytutem Pedagogiki Specjalnej i Psychologii im. Mikołaja Jarmolenko Narodowej Akademii Nauk Pedagogicznych Ukrainy, między innymi w zakresie wsparcia działań Instytutu Pedagogiki Specjalnej i Psychologii na rzecz wdrażania edukacji inkluzyjnej na Ukrainie (szczególnie z dr hab. Jurijem Szewczenko),
- współpraca prof. dr hab. Andrzeja Twardowskiego – członka Sekcji Pedagogiki Specjalnej KNP PAN z International Society for Early Intervention, University of Washington in Seattle,
- współpraca dr hab., prof. APS Ewy Kuleszy w zakresie standardów kształcenia na kierunku pedagogika specjalna z Uniwersytetem im. Grinchenki w Kijowie,
- stworzenie przez dr hab., prof. APS Ewę Kuleszę kursu doskonalącego z zakresu pedagogiki inkluzyjnej dla studentów ukraińskich wbudowanego w program studiów drugiego stopnia na Uniwersytecie im. Grinchenki w Kijowie,
- wypromowanie przez dr hab., prof. APS Ewę Kuleszę jednego doktora w Kazachstanie na Abai Kazakh National Pedagogical University,
- konsultowanie 5 doktorantów z Kazachstanu w Abai Kazakh National Pedagogical University, Ałmaty (dr hab., prof. APS Ewa Kulesza),
- dr hab., prof. APS Ewa Kulesza - członkini komitetu redakcyjnego czasopisma „Vestnik”, wydawanego przez Kazachski Państwowy Pedagogiczny Uniwersytet im. Abaya, Kazachstan (od 2013), członkini redakcji czasopisma „Actual Problems of the Correctional Education” wydawanego przez Kamyanets-Podilsky Ivan Ohyenko National University i National Pedagogical Drahomanov University, Ukraina (od 2019),
- seminarium naukowo-edukacyjne, Palma de Mallorca 30.05-04.06.2023 r. (organizator: Unia Europejskich Federalistów) – dr hab., prof. UZ Zdzisława Janiszewska-Nieścioruk.

– Sekcja Pedagogiki Szkoły

- Dr Ewa Duda i dr hab. Danuta Uryga, prof. APS: Realizacja projektu Greencoin, którego celem jest opracowanie i przetestowanie edukacyjnej aplikacji, mającej na celu stymulowanie zachowań przyjaznych środowisku. Grant NCBR, umowa nr NOR/IdeaLab/GC/0003/2020
- Dr Ewa Duda, członkini komitetu redakcyjnego czasopisma International Journal of Pedagogy, Innovation and New Technologies (IJPINT), przy

Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej

- Dr Ewa Duda, członkini gościnnego zespołu redakcyjnego „Discover Sustainability” - Topical Collection, (<https://link.springer.com/collections/ajidgcjica>) The Role of Education in the Implementation of the UN Sustainable Development Goals – How Sustainability Education Influences Consumption and Production Systems and Contributes to Achieving Sustainable Development Goals

– Sekcja Pedagogiki

- Członkinie Sekcji i Zespołu dr hab. Zuzanna Zbróg, prof. UJK i dr hab. Agnieszka Szplit, prof. UJK są uczestniczkami projektu DigitalTA w ramach programu ERASMUS-EDU-2021-PEX-TEACH-ACA N 101055620 na lata 2022-2025. <https://digitalta.eu/>.
- Projekt DigitalTA - Digital Academy in teaching Practice for a seamless transition from pre-Service to in-Service realizowany jest w ramach programu Erasmus+ w sektorze Szkolnictwa Wyższego, KA2 Współpraca Organizacji i Instytucji, Partnerstwa na rzecz doskonałości. Akademie Nauczycielskie Erasmus+ stanowią jedno z priorytetowych działań Komisji Europejskiej w ramach budowania Europejskiego Obszaru Edukacji. Celem tego działania jest stworzenie europejskich partnerstw pomiędzy instytucjami zajmującymi się kształceniem i szkoleniem nauczycieli. Celem projektu DigitalTA jest zbudowanie wspólnoty naukowców i praktyków zajmujących się kształceniem nauczycieli oraz opracowanie i utworzenie cyfrowej platformy wspierającej ich rozwój zawodowy, a w szczególności proces ich rozpoczęcia pracy zawodowej. Projekt korzysta z metodyki Problem-Based Learning (PBL) i mentoringu oraz technik wspomagania rozwoju refleksyjnej praktyki.
- Jolanta Szempruch jest kierownikiem ze strony polskiej projektu naukowego realizowanego w ramach programu ERASMUS+- FOCUS ON TEACHER TRAINING-PRACTICAL GUIDELINES FOR IN-SERVICE TEACHER TRAINERS; lider - Niemcy, kraje partnerskie: Polska, Austria, Dania, Portugalia, Grecja, Francja.
- Agnieszka Szplit, Zuzanna Zbróg: Projekt *DigitalTA - Digital Academy in teaching Practice for a seamless transition from pre-Service to in-Service* realizowany jest w ramach programu Erasmus+ w sektorze Szkolnictwa

Wyższego, KA2 Współpraca Organizacji i Instytucji, Partnerstwa na rzecz doskonałości. Akademe Nauczycielskie Erasmus+ stanowią jedno z priorytetowych działań Komisji Europejskiej w ramach budowania Europejskiego Obszaru Edukacji. Celem tego działania jest stworzenie europejskich partnerstw pomiędzy instytucjami zajmującymi się kształceniem i szkoleniem nauczycieli. Celem projektu DigitalTA jest zbudowanie wspólnoty naukowców i praktyków zajmujących się kształceniem nauczycieli oraz opracowanie i utworzenie cyfrowej platformy wspierającej ich rozwój zawodowy, a w szczególności proces ich rozpoczęcia pracy zawodowej. Projekt korzysta z metodyki Problem-Based Learning (PBL) i mentoringu oraz technik wspomaganie rozwoju refleksyjnej praktyki. W roku 2023 przeprowadzone zostały sondáže diagnostyczne wśród początkujących nauczycieli (do 5 lat stażu) z Polski i Hiszpanii, dzięki którym można było zidentyfikować najważniejsze potrzeby zawodowe *novice teachers*.

– Sekcja Andragogiki

- Prof. dr hab. Ewa Przybylska - członek Rady Programowej kwartalnika „Zeitschrift für Weiterbildungsforschung“, wydawanego przez Niemiecki Instytut Edukacji Dorosłych (Deutsches Institut für Erwachsenenbildung) Journal for Research on Adult Education.
- Prof. Ewa Przybylska - członek Rady Ekspertów w Europäische Fernhochschule Hamburg (University of Applied Sciences Euro-FH). Do zadań tego gremium należy opracowywanie/ocena nowych kierunków kształcenia.
- Dr hab. Małgorzata Rosalska, prof. uczelni – członek rady doradczej przy Pełnomocniku Rządu Brandenburgii ds. współpracy z Wielkopolską (III kadencja).
- Dr hab. Renata Tomaszewska, prof. uczelni (reprezentująca również Zeszkę Pedagogiki Pracy) – koordynator jedyne w Polsce UNEVOC Centre (International Centre for Technical and Vocational Education and Training), które wchodzi w skład sieci 300 tego typu placówek UNESCO na całym świecie. UNEVOC jest organizacją UNESCO zajmującą się sektorem Edukacji Technicznej i Zawodowej (tzw. TVET, czyli Technical and Vocational Education and Training, rozumiane jako kształcenie i szkolenie techniczne i zawodowe, które zapewnia wiedzę i umiejętności potrzebne do zatrudnienia; wykorzystuje

uczenie się formalne, pozaformalne i nieformalne; uznawane za kluczowe narzędzie równości społecznej, integracji i zrównoważonego rozwoju). Instytucje na całym świecie, nazywane Centrami UNEVOC, tworzą tzw. Sieć UNEVOC, której siedziba, Międzynarodowe Centrum UNEVOC, znajduje się w Bonn, w Niemczech. Dla ułatwienia koordynacji Centrów zostały one przydzielone do tzw. klastrów - podział taki jest zgodny z regionami świata wyznaczonymi przez UNESCO, które grupuje swoich członków w pięciu regionach: Afryka, Państwa Arabskie, Azja i Pacyfik; Europa i Ameryka Północna oraz Ameryka Łacińska i Karaiby.

– Sekcja Pedagogiki Pracy

- dr hab. Renata Tomaszewska, prof. uczelni – koordynator jedynej w Polsce UNEVOC Centre (*International Centre for Technical and Vocational Education and Training*), które wchodzi w skład sieci 300 tego typu placówek UNESCO na całym świecie. UNEVOC jest organizacją UNESCO zajmującą się sektorem Edukacji Technicznej i Zawodowej (tzw. TVET, czyli Technical and Vocational Education and Training, rozumiane jako kształcenie i szkolenie techniczne i zawodowe, które zapewnia wiedzę i umiejętności potrzebne do zatrudnienia; wykorzystuje uczenie się formalne, pozaformalne i nieformalne; uznawane za kluczowe narzędzie równości społecznej, integracji i zrównoważonego rozwoju). Instytucje na całym świecie, nazywane Centrami UNEVOC, tworzą tzw. Sieć UNEVOC, której siedziba, Międzynarodowe Centrum UNEVOC, znajduje się w Bonn, w Niemczech. Dla ułatwienia koordynacji Centrów zostały one przydzielone do tzw. klastrów - podział taki jest zgodny z regionami świata wyznaczonymi przez UNESCO, które grupuje swoich członków w pięciu regionach: Afryka, Państwa Arabskie, Azja i Pacyfik; Europa i Ameryka Północna oraz Ameryka Łacińska i Karaiby.

- Sekcja Edukacji Elementarnej

- Agnieszka Szplit, Zuzanna Zbróg, Aldona Kopik: Projekt DigitalTA - Digital Academy in teaching Practice for a seamless transition from pre-Service to in-Service realizowany jest w ramach programu Erasmus+ w sektorze Szkolnictwa Wyższego, KA2 Współpraca Organizacji i Instytucji, Partnerstwa na rzecz doskonałości. Akademie Nauczycielskie Erasmus+ stanowią jedno z priorytetowych działań Komisji Europejskiej w ramach budowania Europejskiego Obszaru Edukacji. Celem tego działania jest stworzenie

europejskich partnerstw pomiędzy instytucjami zajmującymi się kształceniem i szkoleniem nauczycieli. Celem projektu DigitalTA jest zbudowanie wspólnoty naukowców i praktyków zajmujących się kształceniem nauczycieli oraz opracowanie i utworzenie cyfrowej platformy wspierającej ich rozwój zawodowy, a w szczególności proces ich rozpoczęcia pracy zawodowej. Projekt korzysta z metodyki Problem-Based Learning (PBL) i mentoringu oraz technik wspomagania rozwoju refleksyjnej praktyki;

- W roku 2023 przeprowadzone zostały sondaże diagnostyczne wśród początkujących nauczycieli (do 5 lat stażu) z Polski i Hiszpanii, dzięki którym można było zidentyfikować najważniejsze potrzeby zawodowe novice teachers.
- Agnieszka Szplit, Agnieszka Olechowska, Zuzanna Zbróg – od 2023 r. członkinie eWERA-IRN (World Education Research Association-International Research Network) <https://weraonline.org/international-research-networks-irns/> Work group: Connecting Social and Emotional Learning to Professional Development for Educators and Effective Teaching; prowadzą porównawcze badania and SEL w grupie międzynarodowej;
- Kinga Kuszak -współpraca z Universidade da Coruna w Hiszpanii, wymiana doświadczeń w zakresie wczesnej edukacji w Hiszpanii i Polsce, wspólne projekty edukacyjne;
- Współpraca z profesorkami z Uniwersytetów w Humanu i Charkowie w Ukrainie.

VIII. Współpraca Komitetu z organami rządowymi, samorządowymi, innymi w zakresie reprezentowanej dyscypliny/problemu naukowego (opis) (np. współpraca z Sejmem, Senatem, jednostkami administracji rządowej, samorządu terytorialnego, współpraca z towarzystwami naukowymi, z innymi organizacjami).

Sekcja Pedagogiki Specjalnej:

- współpraca z Fundacją „Szansa dla Niewidomych” w sprawie organizacji - przy współpracy ze Światową Unią Niewidomych - Międzynarodowej Konferencji International Mobility Conference na temat: „Information resulting in mobility and ability”, Warszawa, 22-26.05.2023,
- udział we współorganizacji XXI Edycji Konferencji Światowe Spotkanie Niewidomych, Słabowidzących i Ich Bliskich na temat: „Information resulting in

mobility and ability”, Fundacja Szansa dla Niewidomych, Warszawa 22-25.05.2023 roku,

- współpraca z Ministerstwem Edukacji i Nauki (w tym z Ośrodkiem Rozwoju Edukacji) – udział Członków/Członkiń Sekcji Pedagogiki Specjalnej w pracach nad wdrażaniem w Polsce „Modelu Edukacji dla Wszystkich” (Marzenna Zaorska, Zenon Gajdzica, Amadeusz Krause), w realizacji projektu: „Asystent ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – pilotaż” (Marzenna Zaorska),
– współpraca z Pełnomocnikiem Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych Pawłem Wdówikiem - między innymi w zakresie poprawy warunków funkcjonowania osób z niepełnosprawnościami w domach pomocy społecznej, nowelizacji rozporządzeń na temat orzekania o rodzaju i stopniu niepełnosprawności (udział Pana Pawła Wdówika w posiedzeniach Sekcji Pedagogiki Specjalnej KNP PAN),

- współpraca z Państwową Komisją ds. wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajowości wobec małoletnich poniżej lat 15, między innymi w działaniach na rzecz identyfikacji symptomów seksualnego wykorzystywania dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (Błażej Kmiecik, Justyna Kotowska),

- udział w pracach Zespołu do opracowania wojewódzkiego programu wyrównywania szans i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu oraz pomocy w realizacji zadań na rzecz zatrudniania osób niepełnosprawnych na lata 2021-2026" (przy marszałku województwa warmińsko-mazurskiego) – 15.01.2020-31.12.2026 (Marzenna Zaorska),

- współpraca z Posłami: z Posłanką Moniką Falej w sprawach istotnych dla funkcjonowania polskiej pedagogiki specjalnej (interpelacje poselskie, udział w posiedzeniach Sekcji Pedagogiki Specjalnej KNP PAN):

a) odpowiedź MEiN z dnia 6 czerwca 2023 r. na interpelację poselską nr 41169 Pani Posłanki Moniki Falej w sprawie projektu: Profilaktyka na miarę” w związku z pismem Sekcji Pedagogiki Specjalnej i Sekcji Pedagogiki Resocjalizacyjnej KNP PAN w danej sprawie do MEiN,

b) odpowiedź Ministerstwa Zdrowia z dnia 3 lipca 2023 r. na interpelację poselską nr 4120 Pani Posłanki Moniki Falej w sprawie projektu: Profilaktyka na miarę” w związku z pismem Sekcji Pedagogiki Specjalnej i Sekcji Pedagogiki Resocjalizacyjnej KNP PAN w danej sprawie do Ministerstwa Zdrowia i

Ministerstwa Edukacji i Nauki,

c) udział przewodniczącej Sekcji Pedagogiki Specjalnej KNP PAN w okrągłym stole organizowanym przez Panią Posłankę Monikę Falej na temat zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, Elbląg, 30.05.2023 roku,

- prof. dr hab. Zenon Gajdzica - koordynator projektu: Badanie i opracowanie modelowych rozwiązań na rzecz świadczonego lokalnie międzysektorowego wsparcia dla dzieci, uczniów i rodzin na podstawie metodyki oceny funkcjonalnej z wykorzystaniem Międzynarodowej Klasyfikacji Funkcjonowania Niepełnosprawności i Zdrowia – ICF. Projekt finansowany przez MEiN, realizowany 27.04. 2022-30.04 2024,

- wykład dla Seniorów Szczecińskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku: Złożony świat współczesności - gesty i symbole, Uniwersytet Szczeciński, Szczecin, 21.10.2023 roku (dr hab., prof. USz Irena Ramik-Mażewska).

– Sekcja Historii Pedagogiki

- dr hab. Joanna Sosnowska, prof. UŁ. Członkostwo w Łódzkim Towarzystwie Naukowym, Wydział II Nauk Historycznych i Społecznych (od 2020 roku). Udział w promocji miasta Łodzi z okazji 600-lecia nadania praw miejskich. Spotkanie z władzami miejskimi i uczelnianymi (UŁ) z okazji wydania kilkutomowej monografii „Łódź. Historia miasta”. Wystąpienie pt. „*Łodzianie bogaci nie skąpią grosza, gdy ofiarą łzę ubogiemu otrzeć mogą*”. *Dobroczynność i filantropia w Łodzi przemysłowej*, Łódź 21.11.2023;
- dr hab. Elżbieta Magiera, prof. USz. Członkini Zarządu Szczecińskiego Oddziału PTP w Szczecinie. Przewodnicząca Komisji Rewizyjnej THE. Organizatorka spotkań z cyklu „Autor i Dzieło” w Instytucie Pedagogiki Uniwersytetu Szczecińskiego.

– Sekcja Gerontologii

Dr hab. Zofia Szarota, prof. AWSB:

- Członkini Zespołu Zadaniowego ds. Programu Strategicznego „Srebrna Małopolska 2030”, powołanie z dn. 8.02.2022 roku: <https://bip.malopolska.pl/umwm,a,2062942,uchwala-nr-11022-zarzadu-województwa-malopolskiego-z-dnia-8-lutego-2022-r-w-sprawie-powolania-zespol.html>;

- Członkini Małopolskiej Rady ds. Polityki Senioralnej pierwszej, drugiej i trzeciej kadencji (2013 -) Zarządzenie Nr 75/2022 Marszałka Województwa Małopolskiego z dnia 29 sierpnia 2022 r.

– Sekcja Pedagogiki Młodzieży

- Udział Przewodniczącej KNP PAN i Sekcji Pedagogiki Młodzieży w posiedzeniach Sejmowej Komisji ds. Edukacji, Nauki i Młodzieży.

– Sekcja Andragogiki

- Stała współpraca Sekcji Andragogiki z Akademickim Towarzystwem Andragogicznym poprzez osoby będące członkami Zarządu ATA.
- Prof. dr hab. Ewa Solarczyk-Ambrozik - Rada Programowa Obserwatorium Gospodarki i Rynku Pracy Aglomeracji Poznańskiej/ Współpraca z Urzędem Miasta Poznania.
- Dr hab. Małgorzata Rosalska - współpraca z Biurem Edukacji Miasta Stołecznego Warszawa w zakresie projektów szkoleniowych dla doradców zawodowych.

- Zespół Międzynarodowych Badań Porównawczych

- Działania Zespołu są finansowane w ramach grantu pozyskanego na działalność Zespołu ze strony Warszawskiego Centrum Innowacji Edukacyjno-Społecznych i Szkoleń.

– Sekcja Edukacji Elementarnej

- Zuzanna Zbróg, grant w wysokości 2 tys. zł sfinansowany ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Fundusz Młodzieżowy na lata 2022-2033 (www.swietokrzyskieplus.pl; nr grantu SK164) na zorganizowanie konferencji naukowej pt. „Nauczycielskie transgresje we wczesnej edukacji – twórczość osobista i jej społeczne oddziaływanie we współczesnym świecie” wraz z warsztatami dla studentów i nauczycieli; Organizator: Zuzanna Zbróg wraz z SKN Elementarni; Kielce, 12 czerwca 2023 r. Ta część działalności była skierowana do studentów i młodych nauczycieli. Każde wystąpienie składało się z części teoretycznej i warsztatowej oraz dyskusji na temat procesu transgresji w rozwoju osobistym i zawodowym. Omówiono innowacyjność we wczesnej edukacji na przykładach: przeprowadzono warsztaty na temat metodyki Marii Montessori, wykorzystania darów Froebela w edukacji matematycznej w

przedszkolu i kl. I-III, edukacji finansowej w kl. I-III, innowacji w formie, warstwie graficznej i treściach współczesnej książki obrazkowej dla dziecka, w tworzeniu ogólnopolskiego programu „Dwujęzyczny przedszkolak”, w organizacji i zarządzaniu kreatywnością w publicznej szkole podstawowej „Cogito” w Poznaniu. W każdym wydarzeniu uczestniczyło od 30 do ok. 50 studentów kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna - PPW (I-V rok), w tym SKN „Elementarni”, nauczyciele przedszkolni i wczesnoszkolni oraz nauczyciele akademicy pracujący na tym kierunku.

- Jolanta Andrzejewska udział w konferencjach na rzecz praktyki oświatowej:
- 15-16 marca 2023 X Ogólnopolska Konferencja Samorządu i Oświaty Edukacji przyszłości, Municipium. Miasto Lublin, Wojewoda Lubelski. Moderator panelu eksperckiego: Nowoczesne pomoce do nauki przedszkolnej.
- 15 maja 2023 Kuratorium Oświaty w Lublinie, PANS w Chełmie, Lubelskie Samorządowe Centrum Doskonalenia Nauczycieli „ Dziecko na indywidualnej ścieżce rozwoju. Współczesne wyzwania indywidualizacji pracy wychowawczo – dydaktycznej z dzieckiem w przedszkolu i edukacji wczesnoszkolnej.” Wystąpienie: Indywidualizacja potencjałów w zadaniach rozwojowych dzieci w wychowaniu przedszkolnym i wczesnoszkolnym.
- VII Ogólnopolska Konferencja Naukowo-Metodyczna Współczesna pedagogika wczesnoszkolna i przedszkolna, Perspektywy rozwoju i edukacji dziecka, 15-16.11.2023 Słupsk Miasto Słupsk, Andrzejewska J., wystąpienie: „Przygody koziołka” gra miejska. Grywalizacja w procesie uczenia się.

IX. Pozostałe informacje, istotne ze względu na specyfikę działalności Komitetu

- prof. dr hab. Agnieszka Gromkowska-Melosik – członkini KNP PAN otrzymała tytuł *Doktora honoris causa Akademii WSB w Dąbrowie Górniczej*;
- prof. dr hab. Marek Konopczyński – członek KNP PAN otrzymał tytuł *Doktora honoris causa Uniwersytetu Zielonogórskiego*;
- prof. dr hab. Ryszard Bera - nadanie najwyższej godności akademickiej przez Narodową Akademię Nauk Pedagogicznych Ukrainy tytułu Doktora Honoris Causa;
- prof. dr hab. Ryszard Bera - wyróżnienie przez Prezydenta Lublina Medalem „Zasłużony dla Miasta Lublina” (2023) za nieoceniony wkład w rozwój

pedagogiki oraz osobiste osiągnięcia w działalności naukowej i dydaktycznej z podziękowaniem za umacnianie pozycji Lublina jako silnego ośrodka akademickiego.

– Sekcja Edukacji Elementarnej:

- Działania naukowe i współpraca z organami samorządowymi na rzecz wsparcia Uchodźców z Ukrainy.

– Sekcja Historii Wychowania:

- II Zjazd Historyków Wychowania w 250. rocznicę powstania komisji Edukacji Narodowej nt. Osiągnięcia polskiej edukacji w kontekście europejskich przemian cywilizacyjnych. Wydział Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej, Uniwersytet Ignatianum, 5-7 listopada 2023 roku.

W Zjeździe udział wzięli następujący członkowie Sekcji Historii Pedagogiki:

- dr hab. Andrzej Paweł Bieś, prof. AIK, Przygotowanie polskich jezuitów do pracy nauczycielskiej w okresie dwudziestolecia międzywojennego 1918-1939,

- dr hab. Joanna Falkowska, prof. UMK, Idee wychowania obywatelskiego i patriotycznego na łamach polskich czasopism dla dzieci i młodzieży drugiej połowy XIX i początków XX wieku,

- dr hab. Wiesław Partyka, prof. KUL, Obraz nauczyciela w dwudziestoleciu międzywojennym w świetle niepublikowanych badań Zygmunta Kukulskiego,

- dr hab. Joanna Sosnowska, prof. UŁ, Popularyzacja koncepcji pedagogicznej Marii Montessori w polskim czasopiśmiennictwie okresu międzywojennego,

- prof. zw. dr hab. Władysława Szulakiewicz, W poszukiwaniu „dobrego nauczyciela”. Koncepcje badań pedeutologicznych w Szkole Kazimierza Sośnickiego.

- dr hab. Andrzej Paweł Bieś, prof. AIK, *Przygotowanie jezuitów do pracy nauczycielskiej w okresie późnej autonomii galicyjskiej (1900-1914)*. Konferencja nt. *Teoria i praktyka pedeutologiczna w XX wieku*, Kraków 21.04.2023 roku.

- *Biogramy jezuitów we współczesnych publikacjach leksykograficznych. Dylematy autora*. Konferencja nt. *Od informacji do inspiracji. Słowniki biograficzne uczonych i studentów w nauce i historiografii*, Polska Akademia Umiejętności; Instytut Historii PAN, Kraków 17-18.05.2023 roku.

- dr hab. Elżbieta Magiera, prof. US, *Funkcje wychowawcze czasopism dla dzieci – perspektywa historyczna*, V Ogólnopolska Konferencja Naukowa nt. *Od*

Korczaka do Kulmowej. Dziecko i „język wczesnej edukacji”. Uniwersytet Szczeciński, 23-24.03. 2023 roku.

- Konferencja naukowo-dydaktyczna kół naukowych i nauczycieli nt. *Inkluzywność w zróżnicowanym świecie. Jak rozmawiać z dziećmi i młodzieżą?* Uniwersytet Szczeciński i Zachodniopomorskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli, 30.05.2023 roku.

- dr hab. Joanna Sosnowska, prof. UŁ, *Wykładowcy pedagogiki Wolnej Wszechnicy Polskiej (Oddział w Łodzi) w latach 1928–1939*, Konferencja nt. *Teoria i praktyka pedeutologiczna w XX wieku*, Uniwersytet Ignatianum, Kraków 21.04. 2023 roku.

- *Oświata i szkolnictwo w Łodzi przed II Wojną Światową*, Konferencja nt. *600 lat Miasta Łodzi. Historia i Współczesne wyzwania*, Łódzkie Towarzystwo Naukowe - Uniwersytet Łódzki, Łódź 05.06.2023 roku.

- prof. dr hab. Władysława Szulakiewicz, *Mistrz i jego uczniowie. Seminarium pedagogiczne Kazimierza Sośnickiego*. Konferencja nt. *Teoria i praktyka pedeutologiczna w XX wieku*, Uniwersytet Ignatianum, Kraków 21.04.2023 roku.

– Sekcja Pedagogiki Szkoły

- prof. dr hab. Mirosław J. Szymański, *O przyszłości szkoły*, Wykład otwierający konferencję, Konferencja Naukowa Szkoła i Nauczyciel. *Rozwój Szkoły Rozwój Nauczyciela*, Łągów Lubuski, 15-16.05.2023 roku.

- dr hab. Inetta Nowosad prof. UZ, dr Arleta Suwalska, *Rozwój nauczycieli w zintegrowanym modelu kształcenia i doskonalenia zawodowego. Przykład Finlandii i Singapuru*. Konferencja: *Rozwój nauczyciela i rozwój szkoły*, Łągów Lubuski, 15-16.05.2023 roku.

- dr hab. Inetta Nowosad prof. UZ, UAM Poznań 08.03.2023. *Ogólnopolska Konferencja Naukowa nt. Konflikty społeczne w świecie dziecka?*. Referat na temat: *Uwarunkowania wysokich osiągnięć singapurskich uczniów - siła paradoksów*

- dr hab. Inetta Nowosad prof. UZ, Konferencja organizowana przez Uniwersytet Wrocławski: Wrocław, 22-23 listopada 2023 roku. Referat na temat: *"Od myślących szkół" do "uczącego się narodu"*. *Priorytet uczenia się w polityce edukacyjnej Singapuru*

- dr hab. Inetta Nowosad prof. UZ, 21.04.2023 roku, Goleniów. *Ogólnopolska*

Konferencja. Referat na zaproszenie: Singapurskie nauczycielskie doświadczenia

- dr hab. Danuta Uryga, prof. APS, VI Ogólnopolska Konferencja Naukowa „SZKOŁA I NAUCZYCIEL. Rozwój nauczyciela i rozwój szkoły”; temat wystąpienia: „*Ranking Szkół Przyjaznych LGBTQ+*” jako interwencja edukacyjna, Łągów Lubuski, 15-16.05.2023 roku.
- Dr Ewa Duda, 31st International Conference on Computers in Education, 4-8.12.2023 roku, Matsue, Japan
- dr Ewa Duda, Exploring perceptions of pro environmental educational mobile applications based on semantic field analysis. Americas' Conference on Information Systems, AMCIS 2023, 10-12.08.2023 roku, Panama City, Panama
- dr Ewa Duda, dr Sawicka, A. The effectiveness of educational interventions for green transformation: a system dynamics approach. 41st International System Dynamics Conference, 23-27.07.2023 roku, Chicago, Illinois, United States
- dr Ewa Duda, Korwin-Szymanowska, A. Building resilient city through urban food self-production: an educational approach. EURA 2023, 22-24.06.2023, Reykjavik, Iceland
- dr Ewa Duda, Szkoła wobec zielonej transformacji – koncepcja dynamiki systemów. Konferencja Naukowa Szkoła i Nauczyciel. Rozwój Szkoły Rozwój Nauczyciela, 15-16.05.2023 roku, Łągów Lubuski
– Sekcja Metodologii Badań Pedagogicznych
- Sławomir Pasikowski, w roku 2022 kontynuacja członkostwa w European Association of Methodology.
– Sekcja Pedagogiki Pracy
- prof. dr hab. Ryszard Gerlach, dr hab. Renata Tomaszewska, prof. uczelni oraz dr Justyna Bluszcz: eksperci w międzynarodowym projekcie MOB4APP "Strengthening VET professionals for promoting cross-border mobility in apprenticeships" (2020-2023). Jest to projekt partnerstwa strategicznego w ramach Erasmus Plus – Strategic Partnership – Development of Innovation - KA202 VET mający na celu promowanie i rozwój zagranicznych praktyk zawodowych. Projekt opiera się na partnerstwie 7 podmiotów (Co.Meta, Regione Marche, Berlinsk, Pro Work, The Pedagogical University of Krakow and the Spain Chamber of Commerce) z 5 krajów (Włochy, Niemcy Belgia, Polska,

Hiszpania).

- Sekcja Gerontologii

Zofia Szarota:

- Komisja Ekspertów do spraw Osób Starszych przy Rzeczniku Praw Obywatelskich (2016 -);
- Członek Małopolskiej Rady do spraw Polityki Senioralnej pierwszej, drugiej i trzeciej (2022-) kadencji;
- Członek Zespołu Zadaniowego ds. Programu Strategicznego „Srebrna Małopolska 2030” przy Marszałku woj. Małopolskiego;
- Członek Rady Innowacji Społecznych działającej na rzecz projektu pn. Małopolski Inkubator Innowacji Społecznych kadencji 2017-2019 oraz 2020-2023, ekspert merytoryczny i strategiczny w ocenie wniosków o powierzenie grantów;
- Współpraca z Ogólnopolską Federacją UTW i z Ogólnopolskim Porozumieniem o Współpracy Rad Seniorów;
- Sekcja Poradnictwa Pedagogicznego;

Prof. dr hab. Magdalena Piorunek:

- Konferencja: Dobro(stan) społeczności szkolnej. Budowanie umiejętności społeczno-emocjonalnych - Poznań, 31.marca 2023 roku, organizator WSE, AWF Poznań; referat: O znaczeniu kompetencji społeczno-emocjonalnych w pracy nauczycieli-wychowawców
- Konferencja Naukowa: Szkoła i Nauczyciel. Rozwój Szkoły Rozwój Nauczyciela; Łągów Lubuski, 15-16 maja 2023 roku; Organizatorzy Konferencji: Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytet w Białymstoku, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Uniwersytet Opolski, Akademia Pedagogiki Specjalnej w Warszawie, Akademia WSB w Dąbrowie Górniczej oraz Uniwersytet Zielonogórski - główny organizator: referat: Nauczyciel-wychowawca w procesie wspierania ucznia. Model działań pomocowych

Dr Agnieszka Skowrońska-Pućka:

18.09.2023 roku WSE UAM, Seminarium naukowo-dydaktyczne „Praca z uczniem doświadczającym kryzysu. Obszary, metody i formy wsparcia ucznia i nauczyciela”, Referat: „Kryzys jako szansa” – wydarzenia krytyczne w życiu ucznia w perspektywie rozwojowej

15-16.05.2023 roku Łagów, VI Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Szkoła i nauczyciel. Rozwój nauczyciela i rozwój szkoły” Referat: Nauczyciel w narracjach wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych

18.04.2024 roku WSE UAM, VII Ogólnopolska Konferencja Naukowa Strefa Projektów Edukacyjnych i Społecznych Referat: Szkolne pogotowie samopomocowe „Dzielimy się pomocą” - doniesienia z realizacji projektu.

Dr hab. Joanna Kozielska:

15-16.05.2023 roku Łagów, Konferencja Naukowa: Szkoła i Nauczyciel. Rozwój Szkoły Rozwój Nauczyciela; Łagów Lubuski, 15-16 maja 2023 r.; Organizatorzy Konferencji: Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytet w Białymstoku, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Uniwersytet Opolski, Akademia Pedagogiki Specjalnej w Warszawie, Akademia WSB w Dąbrowie Górniczej oraz Uniwersytet Zielonogórski - główny organizator: referat: Nauczyciel w roli doradcy zawodowego.

Dr Joanna Nawój-Połoczańska:

-Wystąpienie pt: Doradztwo zawodowe w antropocenie. Ku ekologii kariery, w ramach ZPM przy KNP PAN, 16.06.2023 roku

-Doradztwo zawodowe w czasach antropocenu – w jaki sposób wykorzystać potencjał modelu ekokariery w edukacji na rzecz kształcenia nowych kadr w sektorze Morskiej Energetyki Wiatrowej? Centrum Kształcenia Ustawicznego, Sopotcka Sieć Doradztwa Zawodowego – wystąpienie pt: Doradztwo zawodowe w antropocenie. Ku ekologicznemu modelowi kariery, 22.06.2023 roku, Sopot

Dr Anna Kłwsiuć- Zduńczyk:

12.12.2023 roku „Kształcenie ustawiczne a rynek pracy – problemy, wyzwania, perspektywy; tytuł wystąpienia: Przewidzieć jutro – edukacja i rynek pracy w dobie zmian, organizator Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu

18.09.2023 roku - II Wojewódzka Konferencja Doradców Zawodowych, organizator Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy, Urząd Miasta Toruń

14-15.11.2023 roku – VII Forum Edukacji Dorosłych - organizator EPALE Polska, Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji FRSE

23-28.04. 2023 roku - Université de Bordeaux, France, ERASMUS+ Staff Mobility for Teaching within Inter-Institutional Agreement

Wygłoszenie dwóch wykładów oraz przeprowadzenie zajęć na tematy:

- Guidance and counseling system in Poland
- Academic burnout and personal development: forms of counseling and support for students in Poland

13.06.2023 roku - XVI Toruńska Pedagogiczna Konferencja Studencka (PKS) pt. Złożony świat młodych dorosłych – w poszukiwaniu siebie, Instytut Nauk Pedagogicznych, Wydział Filozofii i Nauk Społecznych, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu – pełnione funkcje: koordynator oraz kierownik naukowy konferencji. Pełnienie funkcji tutora dla studentów Międzydziedzinowych Indywidualnych Studiów Humanistyczno-Społecznych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu.

Poznań, dnia 31 stycznia 2024 r.

prof. dr hab. Agnieszka Cybal-Michalska

.....

(Przewodniczący Komitetu)

Mirosław Kowalski (601872490) oraz Marzenna Zaorska i Agnieszka Cybal-Michalska

(Imię i nazwisko, nr telefonu osoby sporządzającej informację)

• **Załącznik nr 1.**

Wybrane, ważne publikacje Członków i Specjalistów KNP PAN oraz Członków jego wewnętrznych jednostek, świadczące o działalności Komitetu na rzecz reprezentowanej dziedziny nauk społecznych i humanistycznych i dyscypliny pedagogika

- Byra S., Gabryś A. (2023). Coping strategies of Women With Long-Term Spinal Cord Injury: The Role of Beliefs About the World, Self-Efficacy, and Disability. *Rehabilitation Counseling Bulletin*, 66(2) – 100 punktów.
- Byra S., Ćwirynkało L. (2023). Relationship between sense of stress and posttraumatic growth. The effect of parent sex and child disability type. *Family Forum*, 2 – 70 punktów.
- Byra S., Domagała-Zyśk (2023). University students' attitudes towards people with disabilities - does type, exposure and the need for social approval matter? *Revista Brasileira de Educação Especial*, 4.
- Byra S., Ćwirynkało K. (2023). Beliefs About the World and Coping Strategies in Siblings of Adults with Intellectual Disabilities: The Moderating Effect of Posttraumatic Growth. *Przegląd Badań Edukacyjnych*, 2 – 100 punktów.
- Krause Amadeusz, Edukacja włączająca w dyskursie hipokryzji, *Studia z Teorii Wychowania*, 2023, vol. 14, nr 1 (42), s. 85-101 – 100 punktów.
- Kulesza, E.M. (2023). Narzędzie pomiaru postaw wobec osób z niepełnosprawnością - Pl-MAS. *Szkoła Specjalna*, nr 4 – 40 punktów.
- Żabińska A., Kulesza E.M., Walczak G. (2023). Identyfikacja możliwości wsparcia artystów z niepełnosprawnością w Polsce w sytuacji pandemii Covid-19 (ze szczególnym uwzględnieniem artystów z niepełnosprawnością intelektualną). *Roczniki Pedagogiczne*, Tom 15(51), 3, s. 51-71. <https://doi.org/10.18290/rped23153.4> - 70 punktów.
- Kulbaka, J., Kulesza, E.M. (2023). Geneza i działalność Instytutu Pedagogiki Specjalnej w latach 1922-1970 XX wieku. *Szkoła Specjalna*, nr 5 – 40 punktów.
- Ramik-Mażewska I. (2023). O poszukiwaniu dróg wolności osób ze spektrum autyzmu. *Działania i efekty, „Niepełnosprawność i Rehabilitacja”*, nr 1(89), s. 122-131 – 70 punktów.
- Ramik-Mażewska I. (2023). Niepełnosprawność-refleksje w kontekście Strategii na rzecz osób z niepełnosprawnościami 2021-2030, „Człowiek-Niepełnosprawność-Społeczeństwo”, nr 1(59), s. 47-60 – 40 punktów.

- Twardowski A. (2023). Kulturowy model niepełnosprawności wyzwaniem dla pedagogiki specjalnej, *Studia Edukacyjne*, nr 68, s. 19-31, DOI: 10.14746/se.2023.68.2 – 70 punktów.
- Zaorska M. (2023). Projekty Narodowego Centrum Nauki w dyscyplinie pedagogika (HS6) w okresie 2011-2021. Diagnoza stanu rzeczy i postulaty, „Szkola Specjalna”, nr 1, s. 49-57 (ISSN: 0137-818X) – 40 punktów.
- Zaorska M. (2023). Dziecko/uczeń z głębokim stopniem niepełnosprawności intelektualnej w polskim systemie edukacji (ze szczególnym uwzględnieniem edukacji włączającej), „Szkola Specjalna”, nr 3, s. 171-182 – 40 punktów (ISSN: 0137-818X.).
- Byra S. (2023). Niepełnosprawność a jakość życia - testowanie wybranych źródeł postrzeganego paradoksu niepełnosprawności. W: E. Widawska (red.) *Młode pokolenie w (nie)przyjaznym świecie - konteksty teoretyczne, metodologiczne i praktyczne*, Katowice – 20 punktów.
- Gajdzica Z. (2023). Międzysektorowe wsparcie dzieci, uczniów i ich rodzin na poziomie lokalnym – wstępne założenia modelu, [w:] E. Widawska (red.): *Młode pokolenie w (nie)przyjaznym świecie – konteksty teoretyczne, metodologiczne i praktyczne*. ATW, Katowice 2023, ss. 103-116. Współautorzy: E. Widawska, M. Bełza-Gajdzica.
- Nieścioruk J., Janiszewska-Nieścioruk Z. (2023). Developing adequate self-esteem of gifted pupils through art therapy activities. W: *O (nie)typowych uczniach i ich (nie)typowej edukacji*, Oficyna Wydawnicza Uniwersytetu Zielonogórskiego, Zielona Góra, s. 77–101.
- Janiszewska-Nieścioruk Z. (2023). People with disabilities as "vagabonds"? On the need for seeking balance between their freedom and security in an open - competitive labour market. W: *Between Freedom and Security*, Pitula B., Wyganowska M., Mocek P. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht Verlage (#), s. 63--79,
- Ramik-Mażewska I. (2023). Media społecznościowe jako przestrzeń emancypacyjnych działań osób z niepełnosprawnościami. W: *o(nie)typowych uczniach i ich (nie) typowej edukacji*, Z. Janiszewska-Nieścioruk (red.), Oficyna Wydawnicza Uniwersytetu Zielonogórskiego, Zielona Góra, Zielona Góra, s.115-126 – 20 punktów.
- Zaorska M. (2023). Działalność Sekcji Pedagogiki Specjalnej Komitetu Nauk

Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk na rzecz rozwoju polskiej pedagogiki specjalnej (teorii oraz praktyki). W: O (nie)typowych uczniach i ich (nie)typowej edukacji, pod red. Zdzisławy Janiszewskiej-Nieścioruk, Wydawnictwo Uniwersytetu Zielonogórskiego, Zielona Góra, s. 15-26.

- Zaorska M. (2023). Współpraca nauczycieli oraz nauczycieli specjalistów w edukacji włączającej dzieci/uczniów z dualną (sprzężoną) słuchowo-wzrokową niepełnosprawnością. W: O (nie)typowych uczniach i ich (nie)typowej edukacji, pod red. Zdzisławy Janiszewskiej-Nieścioruk, Wydawnictwo Uniwersytetu Zielonogórskiego, Zielona Góra, s. 211-224.
- Zaorska M. (2023). Działalność Ośrodka Mieszkalno-Rehabilitacyjnego dla Niewidomych Polskiego Związku Niewidomych w Olsztynie im. Tadeusza Milewskiego i Janiny Soczewki na rzecz wspierania osób z niepełnosprawnością wzroku. W: Oblicza kultury dostępności. Księga Jubileuszowa z okazji 50-lecia pracy naukowej Profesor Zofii Palak, Wydawnictwo Episteme, Lublin, s. 135-150.
- Zaorska M. (2023). Student/studentka z równoczesną słuchowo-wzrokową niepełnosprawnością – bariery, ograniczenia, możliwości. W: Inkluzja młodzieży akademickiej z niepełnosprawnością przez pryzmat potrzeb i barier (Inclusion of university students with disabilities through their needs and the barriers they face), pod red. Joanny Konarskiej, Moniki Zabrockiej, Oficyna Wydawnicza KAAF, Kraków, s. 41-58.
- Byra S., Gajdzica Z., Kołodziej-Zaleska A., Rutkowska K., Dzienniak-Pulina D. (2023). *Mental Health and Quality of life of Adolescents with Physical, Intellectual and Developmental Disabilities: Perspectives of Parents and Children*. Routledge Publisher.
- Janiszewska-Nieścioruk Z. (red.) (2023). O (nie)typowych uczniach i ich (nie)typowej edukacji, Oficyna Wydawnicza Uniwersytetu Zielonogórskiego, Zielona Góra, ss. 300.
- Zaorska M., Antoszevska B., Bartnikowska U., Byra S., Ćwirynkało K., Myśliwczuk I., Żyta A. (2023). Raport z badań pilotażowego wdrożenia usług asystenckich ASPE przeprowadzonego w ramach projektu „Asystent ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi ASPE – pilotaż” (umowa numer UDA-POWR.02.10.00-00-1004/20-04), Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń.
- Zaorska M., Antoszevska B., Bartnikowska U., Byra S., Ćwirynkało K.,

Myśliwczyk I., Żyta A. (2023). Research report on the pilot implementation of ASPE assistant services carried out as part of the project "Assistant for students with special educational needs ASPE - pilot" (contract number UDA-POWR.02.10.00-00-1004/20-04,) Adam Marszałek Publishing House, Torun.

- Бутабаева Л.А., Кулеша Е.М., Исмагулова С.К., Ногайбаева Г.А. (2023). Профессиональная ориентация обучающихся в Казахстане в фокусе инклюзивности. Вестник Карагандинского университета. Серия «Педагогика». № 1(109), р. 96-107 DOI:10.31489/2023Ped1/96-107 Dostęp: <https://rep.ksu.kz/bitstream/handle/data/15996/%D0%BF%D0%B5%D0%B4-96-107.pdf?sequence=1>
- Seyhan Soğancı, S., Kulesza, E.M. (2023). Psychosocial Effects of Dyslexia in Terms of Students, Parents, and School Community– Research Review. Turkish Journal of Special Education Research and Practice, Volume 5 Number 1, p 1–17. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/trsped/issue/7615>
- Zaorska M. (2023). Przesilenia (transformacje) koncepcyjne oraz organizacyjno-prawne w teorii i praktyce pedagogiki specjalnej (ze szczególnym uwzględnieniem edukacji włączającej), „Forum Nauk Społecznych, WNS UWM, nr 1, s. 43-57.
- Zaorska M. (2023). Surdotyflologopedia jako strukturalna subdyscyplina logopedii – kluczowe zadania i wyzwania, „Forum Logopedy”, nr 55 (maj-czerwiec), s. 7-13 (ISSN: 2353-8260/466755) – 5 punktów.
- Zaorska M. (2023). Nowe technologie we wspomaganiu aktywności, codziennego funkcjonowania oraz komunikacji osób z dualną słuchowo-wzrokową niepełnosprawnością, nr 55 (maj-czerwiec), s. 29-33 (ISSN: 2353-8260/466755) – 5 punktów.
- Zaorska M. (2023). Wybrane narzędzia diagnozy sfery komunikacji dzieci z równoczesną słuchowo-wzrokową niepełnosprawnością, nr 55 (maj-czerwiec), s. 38-45 (ISSN: 2353-8260/466755) – 5 punktów.
- Zaorska M. (2023). Redakcja naukowa numeru 55 (maj-czerwiec) „Forum Logopedy”, 2023, ss. 66 (ISSN: 2353-8260/466755).
- *Edukacja, oświata, opieka i wychowanie w procesie modernizacji społecznej w Królestwie Polskim i na Kresach w zaborze rosyjskim. Wybór publicystyki społecznej z lat 1905-1918, t. II: 1914-1918, pod red. A. Bołdyrew, J.*

Falkowskiej, D. Grabowskiej-Pieńkosz, Łódź-Piotrków Trybunalski 2023 (w druku).

- Z badań nad tradycją polskiej pedagogiki, t. 6 Historyczne aspekty dydaktyki, pod red. E. Magiery, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2023.
- A. Deredas, J. Sosnowska, *Dzieciństwo w rodzinie robotniczej międzywojennej Łodzi. Perspektywa etnograficzno-pedagogiczna*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2022 [publikacja ukazała się w 2023 r.]
- *Polscy historycy oświaty i wychowania w XX i początkach XXI wieku. Portrety naukowe i wspomnieniowe*, pod red. W. Szulakiewicz, A. P. Biesia, A. Królikowskiej, B. Topij-Stempińskiej, Kraków 2023.
- A. P. Bieś, *Trąbczyński (Trąpczyński, Trąmpczyński, Trompczyński) Ignacy*, w: *Polski Słownik Biograficzny*, t. 54. Warszawa – Kraków 2023, s. 579-581.
- A.P. Bieś, A. Królikowska, B. Topij-Stempińska, *Słuchacze Studium filozofii w Tarnopolu (1823-1848). Wstęp do badań*, w: *Dziedzictwo edukacyjne XIX i XX wieku w perspektywie badawczej. Studia historyczno-oświatowe dedykowane Profesorowi Romualdowi Grzybowskiemu z okazji 70. urodzin*, red. P. Śpica, Toruń 2023, s. 176-189.
- A. P. Bieś, 11 haseł w: *Encyklopedia Krakowa*, red. J. Purchla, t. 1-2, wyd. 2 zm. i rozszerz., Biblioteka Kraków, Muzeum Krakowa, Kraków 2023 (*Collegium Broscianum*, t. 1, s. 215; *Dziewicka Adela*, t. 1, s. 311-312; *Głosy Katolickie*, t. 1, s. 415; *Jackowski-Nostitz Henryk*, t. 1, s. 557; *Jezuici*, t. 1, s. 581-582; *Jezuickie szkoły*, t. 1, s. 582; *Misje Katolickie*, t. 1, s. 986; *Posłaniec Serca Jezusowego*, t. 2, s. 261-262; *Przegląd Powszechny*, t. 2, s. 297; *Przyjaciel Sług*, t. 2, s. 307; *Solski Stanisław*, t. 2, s. 468).
- Ł. Tomczyk, L. Fedeli, A. Włoch, P. Limone, M. Frania, P. Guarini, M. Szyszka, M. L. Mascia, J. Falkowska, *Digital competences of pre-service teachers in Italy and Poland*, „*Technology, Knowledge and Learning*” 2023, t. 28, nr 2, s. 651-681.
- J. Falkowska: opracowanie 35 biogramów w: *Działaczki i działacze oświatowi w Królestwie Polskim u progu niepodległości : słownik biograficzny*, t. 1 i 2, pod red. A. Bołdyrew i A. Wałęgi, Łódź 2023.

- J. Falkowska: opracowanie 18 czasopism, w: *Edukacja i wychowanie dzieci i młodzieży w czasopiśmiennictwie społeczno-kulturalnym Królestwa Polskiego w latach 1905-1918: bibliografia adnotowana*. Cz. 1 i 2, pod red. R. Bednarz-Grzybek, A. Bołdyrew, M. M. Kacprzak, Łódź 2023.
- J. Falkowska, D. Grabowska-Pieńkosz, *Historia wychowania jako przedmiot edukacji pedagogów*, w: *Historia wychowania u progu XXI wieku. Potrzeby badań naukowych i wyzwania edukacyjne*, pod red. K. Dormus, A. Meissnera, R. Ślęczki, Kraków 2023 (w druku).
- E. Magiera, *Wychowanie państwowe w programach nauczania szkół powszechnych w Polsce w latach 30. XX wieku*. w: *Z badań nad tradycją polskiej pedagogiki. T. 6 Historyczne aspekty dydaktyki*, pod red. E. Magiery, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2023
- E. Magiera, *Profesor Lucyna Turek-Kwiatkowska (1925-2017) jako badaczka oświaty na Pomorzu Zachodnim w drugiej połowie XX w*, w: *Dziedzictwo edukacyjne XIX i XX wieku w perspektywie badawczej : studia historyczno-oświatowe dedykowane Profesorowi Romualdowi Grzybowskiemu z okazji 70. Urodzin*. pod red. P. Śpicy, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2023.
- J. Sosnowska, *Specyfika i kierunki modernizacji w wychowaniu przedszkolnym w Łodzi w latach 1924-1939*, „Edukacja Elementarna w Teorii i Praktyce” 2023, nr 18, s. 125-144.
- J. Sosnowska, *Dzieci porzucone w Miejskim Domu Wychowawczym dla Niemowląt w Łodzi w latach międzywojennych*, „Studia Historica Gedanensia” 2023, nr 15 [artykuł po recenzjach, w druku].
- J. Sosnowska, *Rodzinna opieka zastępcza – alternatywna forma wsparcia dziecka w międzywojennej Łodzi*, w: *Dziedzictwo edukacyjne XIX i XX wieku w perspektywie badawczej. Studia historyczno-oświatowe dedykowane Profesorowi Romualdowi Grzybowskiemu z okazji 70. urodzin*, red. P. Śpica, Toruń 2023, s. 413–439.
- J. Sosnowska, *Opieka zdrowotna i dobroczynność*, w: *Łódź poprzez wieki. Historia miasta. Tom 2:1820–1914*, red. J. Kita, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2023, s. 495-519.
- W. Szulakiewicz, *Antoni Knot (1904–1982) – badacz egodokumentów do dziejów oświaty i kultury*, w: *Polscy historycy oświaty i wychowania w XX i*

początkach XXI wieku. Portrety naukowe i wspomnieniowe, pod red. W. Szulakiewicz, A. P. Biesia, A. Królikowskiej, B. Topij-Stempińskiej, Kraków 2023, s.31-49.

- W. Szulakiewicz, *Historia życia uczonego i środowiska naukowego*, „Studia Paedagogika Ignatiana” 2023, T. 26, nr 1, s.201-209.
- „Acta Universitatis Nicolai Copernici. Pedagogika” 2023, t. 45, nr 1, red. tematyczne J. Falkowska, D. Grabowska-Pieńkosz.
- T.Chirkowska-Smolak, M.Piorunek, T.Górecki, Ż.Garbacik i in., Academic Burnout of Polish Students: A Latent Profile Analysis Chirkowska-Smolak Teresa, Piorunek Magdalena, Górecki Tomasz [i in.], *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 2023, vol. 20 , nr 6 , s.1-15, Numer artykułu: 4828. DOI:10.3390/ijerph20064828
- Piorunek Magdalena, Praca poza granicami kraju w doświadczeniach edukacyjno-zawodowych jednostki (na przykładzie polskich całodobowych opiekunek/opiekunów osób starszych w Niemczech). Wybrane wyniki badań sondażowych. *Edukacja Międzykulturowa*, 2023, nr 1 (20), s.104-117. DOI:10.15804/em.2023.01.07
- Teresa Chirkowska-Smolak, Magdalena Piorunek, and Żaneta Garbacik, *International Journal of Occupational Medicine and Environmental Health* 2023;36(6):1–14 ; <https://doi.org/10.13075/ijomeh.1896.02173>
- Construction and validation of the areas of academic life scale to measure organizational risk factors for student burnout
- Teresa Chirkowska-Smolak, Magdalena Piorunek, and Żaneta Garbacik
- Siarkiewicz E., *Imersjammersja. Wgląd w poradnictwo na łamach Studiów Poradniczych/Journal of Counselling* 2012–2022,
- K. Leksy, J. Nawój-Połoczańska, A. Skowrońska-Pućka „Ocena alfabetyzmu zdrowotnego studentów w oparciu o kwestionariusz Health Literacy Questionnaire (HLQ) – badania wstępne, *Studia Edukacyjne*, 69/2023;
- Springer, A., Oleksa-Marewska, K., Basińska-Zych, A., Werner, I., & Białowas, S. (2023). Occupational burnout and chronic fatigue in the work of academic teachers – the moderating role of selected health behaviours. *PLoSOne*, 18 (1);
- Marta Fronczak *Studia Poradnicze*, Recenzja książki Natalii de Barbaro, *Czuła Przewodniczka. Kobięca droga do siebie*.Warszawa, Wydawnictwo Agora

2021;

- Matyjas B., Forma P., Childhood autism spectrum : types and scope of social and pedagogical support;
- Matyjas B., Spektrum autyzmu dziecięcego : rodzaje i zakres pomocy społecznej i pedagogicznej, „Forum Pedagogiczne” 2023, t. 13, nr 1,s.285.299;
- Matyjas B., Współczesne rodzicielstwo w perspektywie pedagogiki, „Roczniki Pedagogiczne” 2023, nr 4;
- Radziejewicz- Winnicki A., W kwestii zainteresowania wiedzą o publicznym i pomyślnym kreowaniu nowoczesnej osobowości, „Pedagogika Społeczna.Nowa” T.3, nr.5,2023,s.43-56;
- Radziejewicz- Winnicki, Wołk Z., Mobilność subdyscyplinarna a zmiany na globalnym rynku pracy „ Szkoła- Zawód- Praca” nr.23./2022 s.75-107 - artykuł edytowano w identycznej wersji w UKW w jęz.angielskim: Subdisciplinary Mobility and change on the Global Labour Market, Vol.2 czasopisma jak wyżej s.92-120;
- Kozielska J., Poradnictwo edukacyjno-zawodowe jako działanie o charakterze optymalizującym tranzycję młodzieży z grup defaworyzowanych, Pedagogika Społeczna Nova, tom 3, nr 6, 2023, <https://doi.org/10.14746/psn.2023.3.6.5>;
- Nawój-Połoczańska J., Ocena alfabetyzmu zdrowotnego studentów na podstawie kwestionariusza Health Literacy Questionnaire (HLQ) - badania wstępne, Studia Edukacyjne nr 69/2023, (z: Karina Leksy, Agnieszka Skowrońska-Pućka);
- Nawój – Połoczańska J., Zasady i cele poradnictwa dla zrównoważonego rozwoju w czasach turbulencji, VI Międzynarodowa Konferencja Naukowa Katedry UNESCO, Wrocław, 19–20 października 2022 roku, Studia Poradnicze 12/2023 – sprawozdanie z konferencji;
- Nawój-Połoczańska J., Jak przygotować (się) do dorosłości? Obszary wsparcia młodzieży w czasach turbulencji i zmęczenia, Refleksje, 2/2023, Zachodniopomorskie Centrum Doskonalenia Nauczyciel;
- Paulina Forma, Anna Hajdukiewicz, E-wsparcie jako kategoria wsparcia;
- uczniów i rodziców w dobie pandemii, Studia Pedagogiczne. Problemy;
- Społeczne, Edukacyjne i Artystyczne, 2022 T. 40, s. 123-137 p-ISSN: 2083-179X e-ISSN: 2449-8971;

- Wołk Z., Długotrwanie bezrobotni XXI wieku. Stary problem w nowych uwarunkowaniach, 2023, Studia Poradownicze, vol. 12, 54--66, ISSN: 2299-4971, eISSN: 2450-3444;
- Paulina Forma, Pomoc i wsparcie rodzinie w kryzysie : implikacje teoretyczne i praktyczne [w:] Praca socjalna wobec wyzwań współczesności: aspekty teoretyczno-empiryczne i praktyczne / red. nauk. Mariola Wojciechowska, Ilona Żeber-Dzikowska, Adres wydawniczy: Kielce, Wydawnictwo Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach, 2022 Szczegóły: s. 269-279, p-ISBN: 978-83-67580-14-4;
- Paulina Forma, E-wsparcie jako kategoria wsparcia społecznego: na przykładzie zdalnych rozwiązań i dobrych praktyk [w:] Lekcje pokoju w czasie (po)wojennym / pod red. Michała Palucha Adres wydawniczy: Kraków: Impuls, 2022, s. 167-175 p-ISBN: 978-83-8294-216-3;
- Wołk Z., Technological culture and work culture as the essential determinants of safe work, 2023, W: Between Freedom and Security, 2023 , (Red.) Beata Pitula, Małgorzata Wyganowska, Piotr Mocek, Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht Verlage (#), s. 49--62, ISBN: 9783847116400;
- Wołk Z., Zagrożenia nauczycielskiej przyzwoitości, 2023, W: Edukacja wczoraj, dziś, jutro, 2023, (Red.) Marzenna Magda-Adamowicz, Ewa Pasterniak-Kobyłecka, Anita Famuła-Jurczak, Toruń: Wydawnictwo Adam Marszałek (#), s. 77--92, ISBN: 9788381807050;
- J. Szempruch, M. J. Szymański, B. Cieślińska, K. Potyrała (2023). *The School and the Teacher Facing the Challenges of the Present and the Future*. Vandenhoeck & Ruprecht Verlage.
- A. Gromkowska-Melosik, I. Nowosad, A. Boroń, M. Farnicka, M. Gierczyk, A. Tyda (2023). *Politics, Education and Social Change*. Göttingen: V&R unipress.
- I. Nowosad, M. J. Szymański (Red.) (2023). *Szkoła i nauczyciel. Rozwój nauczyciela i rozwój szkoły*. Oficyna Wydawnicza Impuls.
- I. Nowosad, R. Dorczak (2023). Monitoring in the development and quality assurance of the education system. *Studies on the Theory of Education*, 3(44), 287-302. DOI: 10.5604/01.3001.0053.9209
- A. Weissbrot-Koziarska I. Nowosad, J. Michniuk (2023). Ochrona kultury i języka Serbów łużyckich w Brandenburgii. *Edukacja Międzykulturowa*, 2(21), 57-68. DOI: 10.15804/em.2023.02.04

- M. Makowska, A. Szczepiek, I. Nowosad, A. Weissbrot-Koziarska, J. Dec-Pietrowska. (2023). Perception of Medical Humanities among Polish Medical Students: Qualitative Analysis. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 20(1), 270, 1-9. DOI: 10.3390/ijerph20010270
- J. Michniuk, I. Nowosad, A. Weissbrot-Koziarska (2023). Serbołużycki strój dziecięcy parafii Slepó. Odrębność stroju ludowego, jego symbolika i znaczenie. *Perspektywy Kultury*, 43, 307-320. DOI: 10.35765/pk.2023.430401.19
- I. Nowosad, A. Weissbrot-Koziarska (2023) Theoretical Foundations and Management Models in Education as a Response to Risk and Uncertainty. Meta-Analysis of the Effectiveness of Education Management Models. *Przegląd Badań Edukacyjnych*, 41, 231-251. DOI: 10.12775/PBE.2023.011
- Duda, E., Korwin-Szymanowska, A. (2023). Exploring educational traditions and experiences of block residents engaging in urban food self-production: a case study of Urban Living Lab. *Journal of Ethnic Foods*, 10, 44. <https://doi.org/10.1186/s42779-023-00208-0>
- Tanaś, M., Duda, E., Galanciak, S., Jankowska, D. M., Fila, M. (2023). The role of non-profit open access journals in building the country's scientific potential: Reflections from ten years of the International Journal of Pedagogy, Innovation and New Technologies experience. *International Journal of Pedagogy, Innovation and New Technologies*, 10(2), 2-17. <https://doi.org/10.5604/01.3001.0054.2784>
- Obracht-Prondzyńska, H., Radziszewski, K., Anacka, H., Duda, E., Walnik M., Wereszko, K., Geirbo, H.C. (2023). Codesigned Digital Tools for Social Engagement in Climate Change Mitigation. *Sustainability*, 15(24),16760. <https://doi.org/10.3390/su152416760> (100 pkt.)
- Duda, E. Anacka, H., Kowal, J. Nowakowska, I., Obracht-Prondzyńska, H., Geirbo, H.C, Radziszewski, K., Romanowska, M., Wyciszkievicz, A., Zawieska, J. (2023). Encouraging Pro-environmental Behaviour Through an Educational Mobile Application: Preliminary Insights from Early Adopters. *International Journal of Pedagogy, Innovation and New Technologies*, 10(1), 64-78. <https://doi.org/10.5604/01.3001.0053.9400> (100 pkt.)
- Zajenkowska, A., Duda, E., Lawrence, C., Bodecka, M. (2023). Attributional and attentional patterns in the perception of ambiguous harmful encounters involving peer and authority figures. *Current Issues in Personality Psychology*.

<https://doi.org/10.5114/cipp/166751> (200 pkt.)

- I. Nowosad (2023). Rozwój nauczycieli w zintegrowanym modelu kształcenia i doskonalenia zawodowego. Przykład Finlandii i Singapuru. W: I. Nowosad, M. J. Szymański (Red.) (2023). *Szkoła i nauczyciel. Rozwój nauczyciela i rozwój szkoły*, (s. 265-292). Oficyna Wydawnicza Impuls.
- Duda, E. (2023). Case study-based research on understanding app user engagement to develop environmental literacy of urban residents. [In:] Shih, JL. et al. (Eds.) (2023). *Proceedings of the 31st International Conference on Computers in Education. Asia-Pacific Society for Computers in Education*, Vol. 1 (pp. 624-626).
- Duda, E., Anacka, H., Kowal, J., Nowakowska, I., Obracht-Prondzyńska, H. (2023). Technology-Enhanced Environmental Learning: Co-design of Educational Mobile Application Case. [In:] Shih, JL. et al. (Eds.) (2023). *Proceedings of the 31st International Conference on Computers in Education. Asia-Pacific Society for Computers in Education*, Vol. 2 (pp. 967-969).
- Duda, E., Gontar, Ł., Kochański, M., Korsbrekke, M.H. (2023). Urban Living Lab Enhanced by a Mobile Application as a New Way to Educate Towards Green and Inclusive Cities. [In:] Shih, JL. et al. (Eds.) (2023). *Proceedings of the 31st International Conference on Computers in Education. Asia-Pacific Society for Computers in Education*, Vol. 2 (pp. 970-972).
- Duda, E. (2023). Exploring perceptions of pro-environmental educational mobile applications based on semantic field analysis. *AMCIS 2023 Proceedings*. 1. https://aisel.aisnet.org/amcis2023/sig_ccris/sig_ccris/1/
- Szempruch J., Szymański M., Cieśleńska B., Potyrała K., The school and the teacher facing the challenges of the present and the future, Vandenhoeck & Ruprecht Verlage, Germany, 2023.
- Szempruch J., Cybal-Michalska A., Szymański M., Śliwerski B., Wyzwania i dylematy społecznienia edukacji, Impuls, Kraków przyjęta do druku 2023
- Piękula N.G, Łukasik J.M., Jagielska K. (red.). New research directions in pedagogy. Wydawnictwo Uniwersytetu Pedagogicznego, Kraków 2023, ss.150. ISBN 978-83-8084-985-3 e-ISBN 978-83-8084-986-0
- Michalski J., Szurowska B. (red.), Konwaliowe dzwonki 2. Pedagogiczna Wiosna Poezji APS 2023. Warszawa, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, 118 s., ISBN 978-83-66879-94-2

- Szempruch J., Kotowska A., Gałkowski J. (red.), Edukacja w procesie przemian. Realia, perspektywy rozwoju i potencjał edukacyjny. Kraków, Impuls (Przyjęte do druku 2023).
- Kwiatkowski S.T. Redaktor tomów XIV 2023 nr 1(42) i nr 4(45) kwartalnika „Studia z Teorii Wychowania” (Wydawnictwo Naukowe ChAT)
- Szempruch J., Gałkowski J. redakcja naukowa: Socjologia wobec współczesnych wyzwań edukacji. „Roczniki Nauk Społecznych” 2023., t. 15 (51), nr 3, Lublin, Wyd. Towarzystwo Naukowe KUL, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, ISSN 0137-4176;
- Cieśleńska B., Metyk P., Wypalenie a inteligencja emocjonalna w pracy pedagogicznej, „Społeczeństwo. Edukacja. Język” nr 18 2023;
- Szempruch J., Cieśleńska B., Tolerancja w opinii studentów pedagogiki – budowanie otwartości i akceptacji w środowisku edukacyjnym, „Edukacja Międzykulturowa”- w druku;
- Cieśleńska B., Szempruch J., Smyła J., Homeschooling in a Society of Change”, „Studia Pedagogiczne. Problemy społeczne, edukacyjne i artystyczne”- w druku;
- Szempruch J. Cieśleńska B., Sokol M., Modele uczenia się a proces zmian edukacyjnych, „Edukacja Biologiczna i Środowiskowa”, w druku;
- Cudowska A., *The condition of teachers in a comparative perspective*, Studia z Teorii Wychowania” tom XIII: 2023, nr 3(44), s. 125-136, 10.5604/01.3001.0053.9200. Monographic volume: Comparative Education, R. Nowakowska-Siuta (ed.).
- Gołębniak B.D. Badania w działaniu w pedagogicznym komponentcie kształcenia nauczycieli. Refleksje z praktyki. „Kwartalnik Pedagogiczny” 2023, nr II(268);
- Kwiatkowski S.T. *Pedeutology and hermeneutic pedagogy: Encounter between teacher and student in light of the concept of vocational fit*, „Studia z Teorii Wychowania” nr 4/2023, s. 125-148;
- Łukasik J.M., Managing own development in the experiences of candidates for the teaching profession, “Labor et Educatio” 2023, nr 11;
- Łukasik J.M., The value of memoir competitions in pedeutology in the context of defining new research areas on teachers and the teaching profession „Annales” 2023, nr 4;

- Łukasik J.M., Mróz A., Twardosz N., Jagielska K., Milczanowski J., Zjawisko *drop out* w zawodzie nauczyciela. „Edukacja Ustawiczna Dorosłych” 2023, nr 3, s. 61-76;
- Łukasik J.M., Perception of Oneself as a Teacher from the Perspective of Individuals Retraining for the New Profession. „Horyzonty Wychowania” 2023, tom 22, nr 63, s. 11-120;
- Michalski J. The Issue of the Educational Presence of Teachers at School, „Horyzonty Wychowania” 2023, tom 22, nr 63, s. 101-110;
- Szempruch J., Potyrała K., Smyła J., Tomczyk Ł., *Leadership Styles of Heads of School and Teachers' Creative Behavior in a Time of Social Change*, “Leadership and Policy in Schools” 2023;
- Szempruch J., Nieuchronność zmian edukacyjnych w zmieniającym się społeczeństwie, „Wychowania w Rodzinie” t. XXIX (4/2022), s. 13-23, DOI: 10.34616/wwr.2022.4.013.023, (ukazał się w 2023 r.)
- Zubrzycka-Maciąg, T., Kirenko, J., Analiza psychometryczna Kwestionariusza Asertywności Nauczyciela (Obszar C – Przejawianie asertywności w kontakcie z nauczycielami) (Obszar D – Przejawianie asertywności w kontakcie z przełożonym). „Przegląd Badań Edukacyjnych” 2023, nr 44. Podręcznik Pracowni Narzędzi Badawczych. ss.82;
- Zubrzycka-Maciąg T., Young People's Expectations Towards a High School Catechist – Research Report. „Roczniki Teologiczne” 2023, z.11;
- Łukasik J.M, Pikuła N.G., Jagielska K., Methodological assumptions of original research as determinant of the value of research paper. [w:] Pikuła N.G, Jagielska K., Łukasik J.M. New research directions in pedagogy. Wydawnictwo Uniwersytetu Pedagogicznego, Kraków 2023. s. 9-22;
- Łukasik J.M. Znaczenie relacji nauczyciel – uczeń w kształtowaniu wzorów osobowych kandydatów do zawodu nauczyciela [w:] A. Kalarus, L. Florek (red.). Wokół zagadnień z kształcenia słuch i audycji muzycznych. Wyd. Akademii Muzycznej im. Krzysztofa Pendereckiego, Kraków 2023;
- Michalski J. Abstrakcyjne kategorie pedagogiczne a rzetelność badań (na przykładzie taktu i nietaktu pedagogicznego). W: Badanie - dojrzewanie - rozwój: trafność i rzetelność badań naukowych / Szlosek Franciszek (red.), 2023, Warszawa-Radom, Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie, Sieć Łukasiewicz - Instytut Technologii

Eksploatacji, s.123-140;

- Michalski J., Szurowska B. Poezja w technologicznej rzeczywistości postrzegania człowieka. W; Michalski J., Szurowska B. (red.), Konwaliowe dzwonki 2. Pedeutologiczna Wiosna Poezji APS 2023. Warszawa, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, s. 9-23;
- Szempruch J., *Nauczyciel nowator w zmieniającej się szkole*, w: Szkoła i nauczyciel. Rozwój Nauczyciela i rozwój szkoły, red. I. Nowosad, M.J. Szymański, Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków 2023;
- Szplit, A., Zbróg, Z. (2023). The Use of Collective Biography Writing as an Innovative Form of Feedback in Teacher Education – Case Study. In: C. Connolly, TJ Ó Ceallaigh (Eds.), *Innovating Assessment and Feedback Design in Teacher Education*. Routledge;
- Łukasik J.M., Report from the 1st International Conference: Teacher. Change – Development, „Forum Oświatowe” 2023, t. 36 nr 1(69), s. 113-117. ISSN 0867-0323, ISSN (on-line) 2450-3452;
- Bałachowicz, J., Zbróg, Z. (red.) (2023). *Codziennosc/niecodziennosc szkolna w czasie pandemii COVID-19 w dyskursie uczniow edukacji wczesnoszkolnej*. Wydawnictwo APS;
- Józefa Bałachowicz, redaktor naczelna czasopisma naukowego „Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze”;
- Monika Kupiec, członek redakcji czasopisma naukowego „Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze”;
- Agnieszka Olechowska, redaktor tematyczna w czasopiśmie naukowym „Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze”;
- Marzenna Nowicka, z-ca redaktor naczelnej czasopisma naukowego „Problemy Wczesnej Edukacji”;
- Marzenna Nowicka, redaktor tematyczny numeru „Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze” tom 620, nr 5.
- Zuzanna Zbróg, redaktor naczelna recenzowanego półrocznika dla studentów i nauczycieli „Edukacja Wczesnoszkolna”
- Zuzanna Zbróg, Redaktor tematyczna w czasopiśmie „Studia Pedagogiczne. Problemy społeczne, edukacyjne i artystyczne”
- Józefa Bałachowicz, Zuzanna Zbróg, Redaktor tematyczna w czasopiśmie

„Edukacja Elementarna w Teorii i Praktyce” (x2)

- Bałachowicz J. (2023). Non-Everyday School Life of Students in Grades 1-3 During the COVID-19 Pandemic. Children's Creation of Social Life in a Crisis Situation. *Lubelski Rocznik Pedagogiczny*, vol. 42, nr 3, s. 7-23.
- Andrzejewska J., Grzeszkiewicz B., Lewandowska E., *Nauczyciel – architekt edukacji dziecka w przedszkolu w czasie pandemii Covid - 19*, „Studia z Teorii Wychowania”, 2023; XIV 4 (45) s.245-259;
- Andrzejewska J., Zmiana w obszarze edukacji wczesnoszkolnej. Kolaż teorii i praktyki. *Problemy Opiekuńczo- wychowawcze* 2023 nr 3, s.3-9;
- Andrzejewska J., Zmiana przestrzeni edukacyjnej przedszkola do spotkania dziecka z książką, *Roczniki Pedagogiczne*, 2023 nr. 2 s. 39-54;
- Monika Kupiec - publikacja artykułu z zespołem członkiń ZEE: Marta Krasuska-Betiuk, Monika Kupiec, Agnieszka Szplit, Anita Garbat (2023). From Openness to Commercialisation - Teachers' Self-presentation in the Blogosphere. [International Journal of Pedagogy, Innovation and New Technologies](#), tom 10, nr 1, 115-123;
- Nowicka M. (2023), *Przestrzeń życia społecznego dzieci w czasie pandemii - raport z badań na obszarach wiejskich*. „Studia z Teorii Wychowania” 14 (4), s. 231-244;
- Nowicka M. (2023), *Pokolenie Alfa w klasach początkowych – głos w dyskusji o adekwatności oferty edukacyjnej*. „Studia Pedagogiczne. Problemy Społeczne, Edukacyjne i Artystyczne” t. 23. (w druku);
- Nowicka M. (2023), *Sprawstwo nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej w pracy z podręcznikiem szkolnym*. „Lubelski Rocznik Pedagogiczny” nr 4 (w druku);
- Zbróg, Z. (2023). Reprezentacje społeczne pandemii wśród uczniów klas I i III – proces uzgadniania wiedzy wspólnej podczas dyskusji grupowej. W: J. Bałachowicz, Z. Zbróg (red.), *Codziennosc/niecodziennosc szkolna w czasie pandemii COVID-19 w dyskursie uczniów edukacji wczesnoszkolnej* (s. 93-119). Warszawa: Wydawnictwo APS.
- Zbróg, Z. (2023). Podstawy metodologiczne i aspekty etyczne badań z udziałem dzieci. W: J. Bałachowicz, Z. Zbróg (red.), *Codziennosc /niecodziennosc szkolna w czasie pandemii COVID-19 w dyskursie uczniów edukacji wczesnoszkolnej* (s. 47-66). Warszawa: Wydawnictwo APS;

- Bałachowicz, J., Zbróg, Z. (2023). Życie codzienne w edukacji wczesnoszkolnej w dobie pandemii – ramy dyskursu. W: J. Bałachowicz, Z. Zbróg (red.), *Codziennosc/niecodziennosc szkolna w czasie pandemii COVID-19 w dyskursie uczniow edukacji wczesnoszkolnej* (s. 7-18). Wydawnictwo APS;
- Bałachowicz, J., Zbróg, Z. (2023). Współtworzenie wiedzy o świecie codziennym dzieci w młodszym wieku szkolnym w czasie pandemii COVID-19 - konkluzje. W: J. Bałachowicz, Z. Zbróg (red.), *Codziennosc/niecodziennosc szkolna w czasie pandemii COVID-19 w dyskursie uczniow edukacji wczesnoszkolnej* (s. 319-333). Wydawnictwo APS;
- Bałachowicz J., (2023). Codziennosc/niecodziennosc jako kategorie refleksji nad rzeczywistoscia tworzona przez dzieci w czasie edukacji zdalnej. W: J. Bałachowicz, Z. Zbróg (red.), *Codziennosc/niecodziennosc szkolna w czasie pandemii COVID-19 w dyskursie uczniow edukacji wczesnoszkolnej* (s. 21-46). Wydawnictwo APS;
- Bałachowicz, J., (2023). Doświadczenia sytuacji kryzysowej spowodowanej pandemią w dyskursie uczniow. W: J. Bałachowicz, Z. Zbróg (red.), *Codziennosc/niecodziennosc szkolna w czasie pandemii COVID-19 w dyskursie uczniow edukacji wczesnoszkolnej* (s. 67-92). Wydawnictwo APS;
- Nowicka M. (2023), *Dzieci miejskie i wiejskie w relacjach spolecznych podczas pandemicznej liminalnoscii*. W: *Codziennosc/niecodziennosc szkolna w czasie pandemii COVID-19 w dyskursie uczniow edukacji wczesnoszkolnej* / Bałachowicz Józefa, Zbróg Zuzanna (red.), 2023, Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie, ISBN 978-83-67721-07-3, s. 257-277;
- Urszula Szuścik, Anna Boguszevska (2023), *Codziennosc w pracy plastycznej dziecka w sytuacji pandemii*. W: Józefa Bałachowicz, Zuzanna Zbróg (red. nauk.) przy wspolpracy Agnieszki Koterwas i Edyty Nowosielskiej, *Codziennosc/Niecodziennosc szkolna w czasie pandemii COVID-19 w dyskursie uczniow edukacji wczesnoszkolnej*. Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej, Warszawa 2023, s. 307-318.
- Urszula Szuścik, *Znak plastyczny w tworczości rysunkowej dziecka. Wprowadzenie w badania – zarys ogólny*. W: Piotr Duchliński, Piotr S. Mazur, Jacek Poznański SJ (red.), *Racjonalizm. Krytycyzm. Ścisłość. Prace dedykowane Profesorowi Adamowi Jonkiszowi z okazji 70. Rocznicy urodzin*.

WN Uniwersytetu Ignatianum w Krakowie, Kraków 2023, s. 375-384. (20 punktów);

- Urszula Szuścik, *Freedom and Security and Education for Creativity*. In: Beata Pitula, Małgorzata Wyganowska, Piotr Mocek (eds.), *Between Freedom and Security*. By Brill/V&R unipress, Göttingen, Germany 2023, p. 13-27. (75 punktów).

Inne formy aktywności

Anna Kławsiuć-Zduńczyk (Sekcja Poradnictwa Pedagogicznego):

- 5.12.2023 – udział w programie TVP Bydgoszcz „Mocne wsparcie” na temat Krajowego Funduszu Szkoleniowego, Bazy Usług Rozwojowych i potrzeby całościowego uczenia się;

- Sekcja Andragogiczna Studenckiego Koła Naukowego Pedagogów – funkcja: opiekun koła - popularyzacja wiedzy z zakresu poradnictwa karier oraz idei całościowego uczenia się;

- Udział Sekcji Andragogicznej SKNP w XXI Toruńskim Festiwalu Nauki i Sztuki 22-24.04.2023 r. – przeprowadzenie warsztatu pt. Mamy moc - możemy działać Warsztat miał na celu zwiększenie świadomości uczestników na temat własnych zasobów i możliwości wykorzystania ich w radzeniu sobie z trudnościami emocjonalnymi, społecznymi i edukacyjnymi.

Dr hab. Kozielska (Sekcja Poradnictwa Pedagogicznego):

-Gniezno, Klub Doradcy Zawodowego, Instytut Doradztwa Zawodowego przy Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Gnieźnie, Tytuł wystąpienia: „Zostaw to na święta” – o między pokoleniowych różnicach w kontekście rynku pracy;

-Organizacja The Coaching Week na WSE UAM;

-Wykład dla Młodzieży ostatnich klas Zespołu Szkół Ekonomicznych- Pokolenie Z na rynku pracy (23.11.2023).

Dr Nawój-Połochańska (Sekcja Poradnictwa Pedagogicznego):

-Współpraca z Niezależnym Związkiem Studentów Uniwersytetu Ekonomicznego UAM w ramach przygotowania studentów do tranzycji na rynek pracy;

-Współpraca z PFRON i ZUS przy pilotażowym projekcie: Model kompleksowej rehabilitacji umożliwiającej podjęcie lub powrót do pracy;

-Współpraca z Fundacją „Mama na huśtawce” w ramach projektu Banku

Gospodarstwa Krajowego Powrót mam na rynek pracy;

Prof. Siarkiewicz (Sekcja Poradnictwa Pedagogicznego)

- Przygotowano recenzje tekstów zgłaszanych do czasopism naukowych (Studia Poradnicze/Journal of Counsellogy; Edukacja Dorosłych, Forum Oświatowe, Colloquium)

Dr Kasperek-Golimowska (Sekcja Poradnictwa Pedagogicznego)

- Warsztaty dla młodzieży pt. (Samo) PO (MOC+) w osiągnięciu life-work balance w ramach Nocy Naukowców 27.09.2023 (z Bursy Młodzieżowej ul. Czeremchowa)

-Wykład pt. (Samo)POMOC w osiągnięciu dobrostanu w miejscu pracy w perspektywie psychologii pozytywnej wygłoszony na V Konferencji Rady Pracodawców WSE UAM i Zespołu WSE ds. kontaktów z otoczeniem społeczno-gospodarczym pt.: Dobrostan w teorii, praktyce i doświadczeniach pracowników instytucji edukacyjnych, pomocowych, opiekuńczych, resocjalizacyjnych 02 czerwca 2023

-Webinarium pt. Szczęście w nieszczęściu, czyli inspiracje do „dobrego życia” mimo wszystko w ramach seminarium pt. Praca z uczniem doświadczającym kryzysu. Obszary, metody i formy wsparcia ucznia i nauczyciela. Poznań, 18 września 2023 (Celem była wymiana doświadczeń teoretyków i praktyków na temat krytycznych wydarzeń w życiu dzieci i młodzieży oraz sposobów ich zapobiegania, radzenia sobie z nimi, ukazana w różnych perspektywach (teoretyczna, praktyczna, nieprofesjonalna vs profesjonalna interwencja, pomoc, wsparcie, przykłady dobrych praktyk).

Dr Joanna Nawój-Położańska (Sekcja Poradnictwa Pedagogicznego)

-Współpraca z sektorem Morskiej Energetyki Wiatrowej, publikacja dla EDU OFFSHORE WIND 2023, 14-15.03.2023, Gdańsk

-Projekt: Zwiększenie potencjału edukacyjnego Collegium Da Vinci szansą na rozwój społeczno-gospodarczy regionu, Warsztaty: Nowoczesne metody pracy w grupach, odwrócona klasa, projekt edukacyjny, 30.06.2023

-Współpraca ze stowarzyszeniem Aktywne Mamy, Ośrodek Pomocy Społecznej w Dopiewie, 27.10.2023 warsztaty: Powrót na rynek pracy

-Współpraca z Siecią Doradców Zawodowych z Powiatu Gnieźnieńskiego, Warsztaty: Konstrukttywizm w doradztwie zawodowym, 8.12.2023

-Współpraca z Gminą Miasta Sopot w zakresie projektu „UNICEF-Fundusz

Narodów Zjednoczonych na rzecz Dzieci” – wdrożenie programu: Jak tworzyć środowiska przyjazne uczeniu się kariery? - dla sieci szkolnych doradców zawodowych, 28-29.06.2023 Sopot

Prof. dr hab. Z. Wołk (Sekcja Poradnictwa Pedagogicznego)

-Promotr rozprawy doktorskiej: Wychowanie w kulturze pracy dzieci wietnamskich w wieku przedszkolnym w Hanoi (Nguyen, Nhu Ngoc);

- Zubrzycka-Maciąg, T. (Sekcja Pedeutologii) - Członek Rady Naukowej Polskiego Stowarzyszenie Terapeutów Terapii Skoncentrowanej na Rozwiązaniach;

- Zubrzycka-Maciąg T. (Sekcja Pedeutologii) członek Komitetu Naukowego XVI Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej PSTTSR Sosnowiec wrzesień 2023.

- Cieśleńska B. (Sekcja Pedeutologii) Recenzja monografii naukowej: Z. Kuźniewska, Opiekuńczo- wychowawcza działalność Sióstr Norbertanek w Płocku jako forma wychowania rodzinnego, Wydawnictwo Naukowe Akademii Mazowieckiej w Płocku, Płock 2023

- Cieśleńska B. (Sekcja Pedeutologii) Recenzja monografii naukowej: E. Wiśniewska, Wybrane obszary i problemy pracy dydaktycznej początkującego (i nie tylko) nauczyciela akademickiego, Wydawnictwo Naukowe Akademii Mazowieckiej w Płocku, Płock 2023

- Łukasik J.M. (Sekcja Pedeutologii) Recenzja monografii naukowej: Mariusz Gajewski (red.), Współczesne przestrzenie aktywności młodzieży. Wydawnictwo <scriptum>, Kraków 2023.

- Łukasik J.M. (Sekcja Pedeutologii) Recenzja monografii naukowej: Przemysław Żebrok (red.), Szkoła wobec wyzwań współczesności. Różnorodna perspektywa. Wydawnictwo <scriptum>, Kraków-Bielsko Biała 2023. ISBN 978-83-67586-47-4

- Szempruch J., (Sekcja Pedeutologii) Recenzja wydawnicza monografii Ewy Ir i Anny Szkolak pt. *Edukacja całościowa nauczycieli - trwałość a zmiana*, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN, Kraków 2023.

- Szempruch J., (Sekcja Pedeutologii) Recenzja pracy zbiorowej *Uczyć się przez całe życie: potrzeba czy konieczność*, red. Agata Chabior, Barbara Klasinska, Justyna Miko-Giedyk, Kielce 2023.

- Szempruch J., (Sekcja Pedeutologii) Recenzja wyd. monografii autorstwa Joanny Szafran i Anny Cwojdziańskiej pt. *The Meaning of Kindness*, UAM,

Poznań 2023.

- Cudowska A. (Sekcja Pedeutologii) - recenzentka (powołana przez RDN) w przewodzie habilitacyjnym Jacka Gralewskiego w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie, w którym głównym dziełem Habilitanta była praca z zakresu pedeutologii i pedagogiki twórczości „Niedostrzegana kreatywność. Trafność ocen kreatywności uczniów dokonywanych przez nauczycieli liceów i jej uwarunkowania” (Wydawnictwo APS, 2022). Posiedzenie Komisji i kolokwium habilitacyjne odbyło się 23.10.2023r.

- Kwiatkowski S.T. (Sekcja Pedeutologii) - przygotowanie recenzji w postępowaniu habilitacyjnym dr Bożeny Tołwińskiej (UwB) – wybór na podstawie losowania w RDN (data losowania: 2022-09-26 09:35:47 Typ sprawy: H Numer wniosku: Z5.400.71.2022) – pismo RDN do Rektora UwB z dnia 27.09.2022 roku; Uchwała nr 45/2022/RD Rada Dyscypliny Pedagogika Wydziału Nauk o Edukacji Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 października 2022 roku w sprawie powołania komisji habilitacyjnej w sprawie nadania dr Bożenie Tołwińskiej stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie pedagogika – posiedzenie Komisji Habilitacyjnej i kolokwium habilitacyjne odbyły się 22 lutego 2023 roku.

- Szempruch J., (Sekcja Pedeutologii) - przygotowanie recenzji w postępowaniu habilitacyjnym dr Anny Hryniewickiej w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie pedagogika, APS Warszawa, 25.09.2023 r.

- Zbróg Z., (Sekcja Pedeutologii) - recenzja dorobku habilitacyjnego Urszuli Dernowskiej, w tym monografii „Rusztowanie” w procesie dydaktycznym. Studium nauczycielskiego scaffoldingu”

- Łukasik J.M., (Sekcja Pedeutologii) - recenzja w przewodzie doktorskim: ma Natalija Kaunickienė, Asmeninio profesinio tobulėjimo sistema mokykloje: mokytojų profesinio augimo patirtys (Vilniaus Universitetas, promotor: prof. Remigijus Bubnys, Wilno 2023)

- Łukasik J.M., (Sekcja Pedeutologii) - recenzja w przewodzie doktorskim: mgr Sławomira Laskowska, Podmiotowe korelaty postaw nauczycieli wobec doskonalenia zawodowego (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, promotor: dr hab. Joanna Wierzejska, prof. ucz; dr Grzegorz Saneckiego, Lublin 2023)

- Łukasik J.M., (Sekcja Pedeutologii) - recenzja w przewodzie doktorski: mgr Judyta Popiołek, Skuteczność kynoterapii w rozwijaniu kompetencji społecznych uczniów rozpoczynających naukę szkolną (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, promotor: dr hab. Mariusza Korczyńskiego, prof. ucz.; promotor pomocniczy: dr hab. Barbara Bilewicz, marzec 2023 r.)
- Szempruch J., (Sekcja Pedeutologii) - recenzja w przewodzie doktorski: Ewa Grabowska, „Przyczyny niepowodzeń edukacyjnych studentów niepublicznych szkół wyższych w Polsce w roku 2014. Studium socjologiczne”, przygotowanej pod kierunkiem naukowym prof. dr hab. Jana Maciejewskiego, UW, 22.02.2023
- Szempruch J., (Sekcja Pedeutologii) - recenzja w przewodzie doktorski: Katarzyna Maj-Gnat pt. *Analiza związków pomiędzy poziomem wsparcia a poziomem stresu związanego z rozpoczęciem edukacji szkolnej u rodziców dzieci neurotypowych i wykazujących zaburzenia integracji sensorycznej (SI)*, przygotowanej pod kierunkiem naukowym dr hab. Marioli Wojciechowskiej, prof. UJK na kierunku Nauki o zdrowiu, obrona 2023 r.
- Szempruch J., (Sekcja Pedeutologii) - recenzja w przewodzie doktorski: Małgorzata Nowak *Implementacja kultury zrównoważonego rozwoju w kształceniu zawodowym na rzecz środowiska lokalnego*, napisanej pod kierunkiem dr hab. Andrzeja Ciążeli, prof. APS promotor pomocniczy dr Sylwia Jaronowska, Warszawa APS, 07.09.2023 r.
- Szempruch J., (Sekcja Pedeutologii) - recenzja w przewodzie doktorski: Sławomira Laskowska pt. *Podmiotowe korelaty postaw nauczycieli wobec doskonalenia zawodowego*, przygotowanej pod kierunkiem dr hab. Joanny Wierzejskiej i promotora pomocniczego dra Grzegorza Saneckiego, UMCS Wydział Pedagogiki i Psychologii, 14.06.2023 r.
- Szempruch J., (Sekcja Pedeutologii) - recenzja w przewodzie doktorski: Marlena Kaźmierska pt. „Doświadczenie endometriozy jako choroby przewlekłej w biografiach studentek”, napisanej pod kierunkiem prof. dr hab. Agnieszki Cybał-Michalskiej, promotor pomocniczy dr Paulina Peret-Drażewska, UAM Poznań 2023 r.
- Zbróg Z., (Sekcja Pedeutologii) - Recenzja rozprawy doktorskiej mgr Jolanty Grażyny Latacz, Studium pedagogiczne zorganizowanego wycieczki dzieci i młodzieży” (DSW Wrocław)

- Szempruch J., (Sekcja Pedeutologii) - promotor w przewodzie Alicji Skibickiej-Piechna, *Wsparcie społeczne nauczycieli szkół podstawowych*, Akademia Mazowiecka w Płocku, złożone, rec. prof. Kwiatkowski, dr hab. I. Nowosad, dr hab. B. Pituła, 19.12.2023 r zatwierdzenie.
- Cieślenska B. (Sekcja Pedeutologii) - recenzje artykułów nadesłanych do redakcji czasopism „Rocznik Nauk Społecznych”, „Społeczeństwo. Edukacja. Język”.
- Cudowska A., (Sekcja Pedeutologii) - recenzje artykułów nadesłanych do redakcji czasopisma „Studia z Teorii Wychowania”.
- Kwiatkowski S.T. (Sekcja Pedeutologii) - przygotowanie recenzji artykułów naukowych nadesłanych do Redakcji rocznika „Labor et Educatio”.
- Łukasik J.M., (Sekcja Pedeutologii) - recenzje artykułów nadesłanych do redakcji czasopism: „Education Sciences”, „Sustainability” „Edukacja Elementarna w Teorii i Praktyce” „Studia z Teorii Wychowania”, „Labor et Educatio”, „Multidisciplinary Journal of School Education” „Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska, sectio J – Paedagogia-Psychologia” „Horyzonty Wychowania”
- Szempruch J., (Sekcja Pedeutologii) - recenzje artykułów nadesłanych do redakcji czasopism: „Edukacja Międzykulturowa”, „Horyzonty Wychowania”, „Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny”, „Rocznik Pedagogiczny”, „Przegląd Badań Edukacyjnych”, „Lubelski Rocznik Pedagogiczny”, „E-mentor”, „Edukacja Elementarna w Teorii i Praktyce”, „Teraźniejszość – Człowiek – Edukacja”, „Kultura. Społeczeństwo. Edukacja”, „Horyzonty Edukacji Akademickiej”, „Interdisciplinary Studies in Education&Society”
- Zbróg Z., (Sekcja Pedeutologii) - recenzje artykułów nadesłanych do redakcji czasopism: „Przegląd Badań Edukacyjnych”, „Polska Myśl Pedagogiczna”, „Lubelski Rocznik Pedagogiczny”, „Education Sciences”, „Problemy Wczesnej Edukacji”, „Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze”
- Zubrzycka-Maciąg T., (Sekcja Pedeutologii) - recenzje artykułów nadesłanych do redakcji czasopism: „Przegląd Badań Edukacyjnych”, „Studia z Teorii Wychowania”, „Roczniki Teologiczne”;
- Kwiatkowski S.T. (Sekcja Pedeutologii) - przewodniczący Komisji Oceny Śródkresowej w dyscyplinie pedagogika, powołanej w dniu 22.06.2023 r. przez Radę Naukową Szkoły Doktorskiej Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej w

Warszawie, w celu przeprowadzenia oceny śródkresowej mgr Anny Mateckiej, doktorantki II roku Szkoły Doktorskiej ChAT;

- Łukasik J.M., (Seksja Pedeutologii) - recenzent Komisji Rekrutacyjnej w dyscyplinie pedagogika, Szkoła Doktorska Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie (2 recenzje kandydatów anglojęzycznych);

- Szempruch J. (Seksja Pedeutologii) - recenzent zewnętrzny wniosku konkursu na granty wewnętrzne (badania wstępne) w Uniwersytecie Wrocławskim pt. "Potrzeby edukacyjne nauczycieli w kontekście rozwoju zawodowego i zaangażowania pracowniczego – konstrukcja i walidacja narzędzi pomiaru";

- Józefa Bałachowicz: recenzja rozprawy doktorskiej mgr Joanny Skoczylas na temat: „Wczesnoszkolna edukacja ucznia zdolnego w świetle koncepcji integralnego rozwoju i wychowania”, przygotowanej pod naukowym kierunkiem ks. dr hab. Adama Maja (KUL);

- Józefa Bałachowicz: ocena dorobku naukowego doktora Eugeniusza Szymika i rozprawy habilitacyjnej pt. *Dramowa interpretacja baśni w kontekście kształtowania relacji interpersonalnych dzieci w wieku wczesnoszkolnym* w postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego nauk społecznych, w dyscyplinie pedagogika (Uniwersytet Śląski);

- Marzenna Nowicka, recenzja rozprawy doktorskiej mgr Marty Poruszek pt. „Edukacja domowa jako forma oporu emancypacyjnego rodziców wobec systemu szkolnego” przygotowanej pod kierunkiem naukowym prof. dr hab. Józefy Bałachowicz;

- Zuzanna Zbróg: recenzja rozprawy doktorskiej mgr Moniki Koczańskiej pt. „Adaptacja dzieci do przedszkola a trudności wychowawcze w przedszkolu i w szkole” napisanej pod kierunkiem prof. dr hab. Edyty Gruszczyk-Kolczyńskiej (APS Warszawa);

- Zuzanna Zbróg: Recenzja rozprawy doktorskiej mgr Jolanty Grażyny Latacz pt. „Studium pedagogiczne zorganizowanego wypoczynku dzieci i młodzieży” napisanej pod kierunkiem dr hab. prof. UŁ Magdy Karkowskiej (DSW Wrocław);

- Zuzanna Zbróg: Recenzja dorobku habilitacyjnego Urszuli Dernowskiej, w tym monografii „*Rusztowanie*” w procesie dydaktycznym. *Studium nauczycielskiego scaffoldingu*;

- Zuzanna Zbróg: recenzje artykułów dla czasopism *Przegląd Badań Edukacyjnych*, *Polska Myśl Pedagogiczna*, *Lubelski Rocznik Pedagogiczny*, *Education Sciences*, *Problemy Wczesnej Edukacji*, *Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze*;

- Józefa Bałachowicz – recenzje dla *Lubelskiego Rocznika Pedagogicznego*;

- Marzenna Nowicka - wykonanie recenzji artykułów naukowych dla czasopism: "Annales Universitatis Mariae Curie-Sklodowska, Sectio J. Paedagogia-Psychologia"- 1 recenzja; "Nauki o Wychowaniu. Studia Interdyscyplinarne" – 1 recenzja; „Colloquium” – 2 recenzje; „Kultura i Edukacja” - 1 recenzja.

- Sekcja Edukacji Elementarnej: Członkinie SEE nadal skupiały się na współpracy z ośrodkami akademickimi w działaniach na rzecz rozwoju własnych „szkół naukowych”, wsparciu nauczycieli akademickich w osiągnięciu awansów naukowych i wsparciu nauczycieli praktyków w oddolnych działaniach na rzecz zmian codzienności edukacyjnej (szczególnie w obszarze edukacji artystycznej, polonistycznej, edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju i demokratyzacji procesu). W ramach SEE nadal prowadzone są konsultacje w zakresie merytorycznego przygotowania publikacji w procesie wydawniczym i wzajemne recenzje przed złożeniem manuskryptu w redakcji. Ponadto członkinie SEE wraz z ZEE wspierają teoretyczną i praktyczną działalność organizacji działających na rzecz dzieci oraz kształcenia studentów i doskonalenia nauczycieli przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej oraz doktorantów, np. Józefa Bałachowicz, członkini Rady Szkoły Doktorskiej w APS.

Józefa Bałachowicz, członkini Komisji przeprowadzającej egzaminy doktorskie w dyscyplinie pedagogika - powołanej przez Senat APS oraz członkini Zespołu doradczego ds. postępowań habilitacyjnych Senatowi APS.

Marzenna Nowicka - egzaminator w 3 egzaminach doktorskich z przedmiotu kierunkowego pedagogika prowadzonych w Instytucie Nauk Pedagogicznych UWM w Olsztynie. Przynależność Członkiń SEE do stowarzyszeń i działania na rzecz edukacji dziecka: Zuzanna Zbróg Agnieszka Szplit, Aldona Kopik – od 2023 r. członkinie Rady Programowej Polskiego Komitetu Światowej Organizacji Wychowania Przedszkolnego OMEP. Agnieszka Szplit, Zuzanna Zbróg, Aldona Kopik – od 2023 r. członkinie Europejskiego Stowarzyszenia Dialogu Edukacyjnego UJK Kielce, Wydział Pedagogiki i Psychologii (Zuzanna Zbróg, Aldona Kopik Oddział Polskiego Komitetu Światowej Organizacji

Wychowania Przedszkolnego OMEP w Częstochowie, konferencja nt. Alternatywne koncepcje wychowania przedszkolnego odpowiedzią na potrzeby współczesnego dziecka; 17.04. 2023 r. Częstochowa.

Monika Kupiec, wystąpienie z referatem pt. Między infantyлизacją a czytaniem krytycznym – o potrzebie nostalgicznej lektury książki dziecięcej w warsztacie nauczyciela podczas [Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Wczesna edukacja dziecka w koleżu teorii i praktyki nowej rzeczywistości”, 2023, 21-04-2023 - 23-04-2023 w Lublin](#)